
3 1761 07461871 1

Comedier

af

Th. Overskou.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af Eduard Meyer.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1851.

LIBRARY
JUN 28 1976
UNIVERSITY OF TORONTO

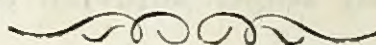
Overskous Comedier.

Tredie Bind.

Med Portraiter af:

Nielsen, Frydendal, Ryge, Knudsen og Mad. Phister.

Indhold.

Kjærlighedens Forsyn.

Lystspil i 5 Acter.

(1851.)

Personerne.

Hertuginden af Longueville;
Louis, }
Valentine, } hendes Børn.
Greven af Guichard, Gouverneur over Tuilerierne;
Charlot, hans Søn.
Gaston, Marquis af Fayeul, Capitain i den kongelige Garde;
Marguerite, hans Søster.
Magister Lériac, Charlots Hovmester.
Balordeau, }
Salivet, } Vagthavende i Tuileriehaven.
En Bærestoldrager.
En Lakai hos Hertuginden.
En Lakai hos Greven.

Handlingen foregaaer i Paris, i Aaret 1677.

Første Act.

(En beklippet Allee i Tuileriehaven. Bag Træerne i Baggrunden sees et Partie af Slottet, foran hvilket der, ved en Række Laurbærtræer i Baller, som gaaer tvertover Skuepladsen, er dannet en Gang. Tilhøire i Mellemgrunden staaer en Løvhytte af Rosentræer; paa hver Side af dens Indgang, som vender mod Tilskuerne, findes en Græsbænk. Tilvenstre for Tilskuerne sees to Mure af forskjellig Høide; den forreste er forneden dækket af Ranker og har en Dør, som fører til Hertugindens Have; over den anden, der er af røde Stene og springer noget frem, lude Trætoppe ud; i den er en Dør, som gaaer ind til Marquiens Have.)

Første Scene.

Charlot. Lériac.

Charlot (kommer hurtigt ind fra Baggrunden tilhøire og seer sig speidende omkring).

Heller ikke her!

Lériac (iler angstlig efter ham og griber hans Arm). Cave! Det er halsløs Gjerning! Hans Majestæt, vor allernaadigste Konge, Ludvig den Fjortende, hvem Gud bevare, har i retfærdig Vrede over Duellerne her i Slotshaven, ladet den lukke og med haard Straf belagt dem, som af Havevagten gribes med Sidegevær; det veed Du og klattrer over Gitteret, eheu!

Charlot. Er Du kommen anden Vei?

Lériac. For mig er det en Embedsvei. Jeg er Din Hovmester; bør jeg ikke følge Dig i Dine Galskaber — naar jeg ikke kan forhindre dem? — Charlot! Charlot! hvad er det for en Magt, der leder Dig?

Charlot. Min Villie.

Lériac. Det er ikke sandt. Jeg klattrede efter Dig, Du ikke efter mig, og jeg skal være Din Villie; det er det, Din Fader lønner mig for.

Charlot. Domine, Du har længe taget Løn uden at gjøre Tjeneste.

Lériac. (i Ærgrelse). Ita, men destoværre! Du er bleven min Villie. (inderlig) Charlote, hvortil har Du ikke allerede bragt mig! I tre Fjerdingaar hospiterede Du, ærbar og stille, i Heidelberg, for, under min Veiledning, at samle Viisdom af Spinozæ stupende og erudite Foredrag de libertate philosophandi, men saa løber Du for to Maaneder siden hemmeligt fra Philosophien til Leiren for Valenciennes. Betænker Du, det er mig, som skal staae Din Fader til Regnskab for at Du har været ham ulydig?

Charlot. Var jeg hans Søn om jeg ikke havde været det? Vilhelm af Oranien rustede sig til Kamp imod Frankrige; det gjaldt Fædrelandets Frelse, og Hæren var ødelagt. Da lød Kongens Ord: „Fjenden truer vor Arne! Inden sex Dage maa jeg staae omringet af en uovervindelig Skare! Jeg iler til Grændsen for at mønstre de franske Ynglinger, som ville offre Fædrelandet deres Liv!" Hans Raab fløi hen over Frankrige, og Begeistringen gjennemglødede alle unge Hjerter. Sønnerne reve sig ud af Forældrenes Arme, Beileren forlod sin Pige, Studenten sin Bog; fra alle Frankriges Egne brusede Strømme af kamplystne, jublende Ynglinger mod Norden, for at finde Seier eller

Død. Jeg var i et fremmed Land, men ogsaa derhen bragte Rygtet de kongelige Ord, og havde jeg hørt dem, vare de da ikke talte til mig? Jeg er Franskmand; Alt skyldte jeg mit Fædreland; Intet havde jeg gjort for det, — kunde jeg dvæle?

Lériac. Men Din Fader — havde han vidst, at Kuglerne hver Dag susede Dig om Ørene —

Charlot. Han er Soldat; min Ære er ham kjærere end mit Liv; desuden, for hverken at gjøre ham urolig for Faren, jeg gik imøde, eller for Beskæmmelsen, hvis jeg ikke havde mødt den med Kjækhed, gav jeg mig ikke et andet Navn? — Sans-Retour.

Lériac. Et Navn, som Du har gjort Ære! Hver Dag en glimrende Vaabendaad, og ved Stormen — hæ hæ hæ, ja Hertugen af Luxembourgh havde ladet udraabe: den første paa Muren staaer der som Ridder! Du maatte jo foran! (falder ham om Halsen) Euge, Ridder af Sans-Retour! (gnider Hænderne og hopper af Glæde) Eia, hvor Din Fader vil blive forbauset, naar han faaer at vide, at denne gaadefulde Sans-Retour, om hvis Tapperhed der allerede synges Viser, er hans Søn.

Charlot. Men det skal hverken han eller nogen Anden vide inden Kongen har erkjendt mig i Værdigheden; derfor vil jeg ikke opsøge ham her i Paris førend i Morgen, naar Hertugen af Orleans har fremstillet mig for sin kongelige Broder.

Lériac. Bene! men saa — (standser modfalden) ja hvordan gaaer det saa mig! (ivrig) Du maa aabenbare ham det Hele. Hvor lykkeligt Udfaldet endogsaa er blevet, min Brøde er gyselig! Jeg har ikke alene ladet mig overtale til at dølge Din Flugt; nei, rørt af Din Begeistring gik jeg med.

Charlot (omfavner ham med Inderlighed). Fidus Mentor! det gjorde Du.

Lériac. Og hvordan gik jeg med? For ikke at røbe Dit Incognito, ved at komme i Leiren som Din Hovmester, gav jeg mig til Dragonerne.

Charlot. Og blev Helt.

Lériac. Nei, kun Hestedoctor. Jeg havde ikke Hjerte til at slaae Mennesker ihjel, altsaa maatte jeg sætte mine medicinske Kundskaber paa Bæsterne.

Charlot. Og gjorde det med glimrende Held. Da Du gik af fra Regimentet, havde det ikke en syg eller saaret Hest tilbage.

Lériac. Ikke en eneste.

Charlot. Nei, Du havde forløst dem alle. Du tog Dig saa ivrigt af Hestfolket, at vi hver Dag fik flere Fodfolk.

Lériac (levende). Hør, hvad vil Du her? Skaffe mig endnu flere Ulykker paa Halsen! Pas paa — en Duel! (ude af sig selv) Duel! Har Du betænkt hvad det er for en Species af Slagterie? En Kamp imellem To, som begge skulle falde, den Ene for Kaarden, den Anden for Loven og sin Samvittighed! (ivrig) Per Jovem! jeg sætter mig derimod, jeg gjør Anskrig! (vil gaae.)

Charlot (griber ham om Armen; bestemt). Ikke af Stedet! (munter) Du er i Vildfarelse, Domine! Jeg er her ikke for at sætte Livet paa Spil — tvertimod, for at søge dets høieste Lykke.

Lériac (forbauset). Saa? — Er den her? — Hvad kalder Du Livets høieste Lykke?

Charlot. Kjærlighed.

Lériac (forfærdet). Kjæ—rlighed! — Det var Reisekrandsen paa min Ulykke! (sønderknust) Kjærlighed! (levende) Hvor kan Du være saa taabelig at tænke paa Kjærlighed, Du skal jo giftes! Men det er ogsaa umuligt! Du er først igaar kommen til Paris,

har kun gjort Din Opvartning hos Hertugen af Orleans og iaftes været paa hans Maskerade —

Charlot (med Ild). Men der — o, et fortryllende Eventyr! — Jeg dandsede i en Sarabande med en provençalsk Blomsterpige, — en sort Halvmaske skjulte hendes Træk, men den svævende Gang, den lette og ædle Holdning, den gratiøse Livlighed i Samtale — Alt sagde mig, hun maa være henrivende! Neppe var Dandsen forbi forend hun forsvandt i Brimlen. Mine Øine søgte hende overalt — forgjæves! Træt og mismodig gik jeg tilsidst ind i et Sideværelse — Domine, tænk Dig min Henrykkelse! — der staaer hun, lænende sig op imod en Statue, i Tanker, med Hovedet støttet paa Armen og en Bouquet i Haanden. Bævende af Glæde, ikke mig selv mægtig, rev jeg Masken af, kastede mig for hendes Fødder og raabte: Himmelske Væsen, hvem er De? — Flora! hvidskede hun, smuttede hurtigt forbi mig og var borte.

Lériac. Borte? Deo sit laus!

Charlot. Men hendes Bouquet — hun tabte den i Flugten — (tager den ud fra Brystet; triumferende) Den er her!

Lériac (gnider Hænderne). Hæ hæ hæ, ja gjem den, tilbed den; for mig gjerne, siden hun er væk.

Charlot (raskt). Hun kommer her!

Lériac. Her?! — Et Stævnemøde?

Charlot. Nei! og dog — Idet jeg gaaer ud af Salen, for at tage bort, seer jeg, tæt foran mig, en blaa Domino omfavne en Zigeunerinde og hører hende hvidske: I Morgen Kl. 12 i Tuileriehaven! jeg har meget at fortælle Dig. — Jeg kjendte Stemmen; den blaa Domino — det var hende!

Lériac. Saa derfor klattrede jeg over Gitteret!

Charlot. Jeg, Domine!

Lériac (opfarende). Ergo, jeg med; men meget imod min Villie.

Charlot. Endnu mere imod min. (smigrende). Dominule, saa behageligt Dit Selskab end ellers er mig, Du vil indsee —

Lériac. Jeg skulde forlade Dig paa Jagt efter Fruentimmer? nei, saa skal jeg netop vise, at jeg er Din Hovmester.

Charlot (sagte). Hvad gjør jeg for at slippe fra ham?

Lériac. Kan jeg forsvare, at Du forelsker Dig i en Flora obscura, naar Din Fader vil gifte Dig med en Hertuginde af gammelt Blod? Har Du glemt hans Brev, som vor Vært i Heidelberg sendte mig til Valenciennes?

Charlot (sagte). Jeg faaer et Indfald! (høit) Du har Ret, jeg maa beseire denne Lidenskab; (omfavner ham) men hjælp mig, styrk mig! der — læs hans Brev for mig.

Lériac (rørt). Charlotule mi, det kan jeg lide. Ja, det vil jeg, og pas paa, mens jeg læser —

Charlot. Kan jeg igjen blive Herre over mig selv.

Lériac (sætter sine Briller paa). Det kan Du bestemt. (læser) „Lyon, den 3die Juni 1677. — Min kjære Søn! Lykken begynder atter at tilsmile vor berømte Slægt. Den ædle Colbert —" (Charlot gaaer, som i Tanker, henimod høire Side; Lériac standser et Øieblik og betragter ham; Charlot, som mærker det, fatter sig og gaaer frem og tilbage; Lériac følger ham læsende med forstærket Stemme). „— ædle Colbert har forestillet Kongen den Uret, som er vederfaret mig, og jeg er pludseligen bleven kaldet til Paris, hvor jeg rimeligviis vil blive hædret med et ærefuldt Kald." (standser) Charlote, Du maa staae stille og høre; nu kommer jo det Vigtigste.

Charlot (heftig). Men jeg seer, min Hensigt vil ikke lykkes mig.

Lériac. Sæt Dig og dæmp Din Uro, saa skal Du see, det gaaer nok.

Charlot. Troer Du? — lad os forsøge! (sætter sig paa den ene Græsbænk) Bliv ved!

Lériac (bliver staaende ved Siden af ham og læser). „Ogsaa underretter Hertuginden af Longueville mig om, at hendes Gemal, i taknemmelig Erindring om, at jeg under Borgerkrigen frelste hans Liv, paa sin Dødsseng har ønsket, at Du skulde ægte hans eneste Datter." (hæver Stemmen) „Da den unge Dame hører til en Slægt, som har formælet sig ind i den kongelige Familie, da hun har en uhyre Formue, ved Kongens Naade bringer sin Brudgom en Ansættelse som Oberst i Garden, og —" (sikker i sin Sag) Pas nu paa — hæ hæ hæ, saa gaaer det!

Charlot. Jeg troer det ogsaa, Domine! (smutter hurtigt bag hans Ryg fra Bænken og iler ud i Mellemgrunden tilvenstre.)

Anden Scene.

Lériac. (alene; bliver ved at læse med stor Tilfredshed).

„— Og, efter hvad Rygtet fortæller, er deilig, forstandig og meget elskværdig, saa har jeg modtaget Forslaget, og befaler Dig derfor, at Du ufortøvet reiser til Paris og hos Din Tante opsporger min Bopæl." (lukker Brevet og stikker Brillerne til sig) Dixi! Jeg er vis paa — (vender sig mod Bænken) Han er borte! — Det var derfor, han bad mig læse? — Hvad gjør jeg? jeg skal svare til ham, og — ak! ak! ak! (fatter sig, ivrig) Jeg maa have ham fat, jeg maa bringe ham til Faderen, saa kan han — (standser som forstenet) Aa! — drømmer jeg?! (vaklende) Greven! certe! certe! Kunde jeg slippe bort —

(han vil, med paatagen ligegyldig og abstadig Mine, gaae langsomt ud tilhøire.)

Tredie Scene.

Greven. Lériac.

Greven (som er kommen ind fra Marquiens Have, gaaer ned i Forgrunden). Jeg maa see om Vagten strengt efterkommer sin Pligt. (seer Lériac) Hvad, En i Haven! (med stærk Stemme) Staa!

Lériac (nærved at synke i Knæe). Perii! (vender sig med paatagen rolig Mine) Hvo er det, som —? (anstiller sig overrasket) ah, Exellentia! salve!

Greven (forbauset). Magister! Hvordan kommer De i Tuileriehaven?

Lériac (seer sig fremmed om). Tuileriehaven? Ihjanne, nu seer jeg først — profecto, ja det er Tuilerihaven! — Hvordan jeg kommer her, naadigste Greve? det kan jeg egentlig ikke sige.

Greven. De kan ikke sige det?

Lériac (hurtigt). Det maa være skeet i Meditation. Jeg — jeg var just ifærd med at løse et meget vanskeligt Problem i Opdagelseskunsten.

Greven. Men da Haven er lukket —

Lériac. Den er lukket? Nei, hvad siger De? Mærkeligt! — Ja, just derfor kan jeg aldeles ikke sige paa hvad Maade jeg er kommen herind.

Greven. Veed De vel, at Deres Skjæbne lader Dem møde mig, for at De kan blive arresteret?

Lériac (dirrende). Arre — Prænobilissime! jeg — De har altsaa hørt, at — (synker paa Knæe) Jeg tilstaaer —

Greven (selvbehagelig). Staa op, Magister! Ikke alene Dommen, ogsaa Benaadningen ligger i min Haand, og — jeg tilgiver.

Lériac (springer sieleglad op). Gratias tibi ago quam maximas!

(troskyldig) Naadigste Herre, jeg havde ikke ventet at slippe saa let.

Greven. Derfor maa De ogsaa kun takke den Omstændighed, at jeg kjender Dem og veed, De er her ikke for at duellere.

Lériac (kleinmodig). Ah, saa det er kun derfor jeg har Tilgivelse.

Greven. Kun derfor. De veed, jeg fordrer streng Efterlevelse af mine Befalinger, og naar jeg endydermere giver dem som min allernaadigste Konges første Huusembedsmand, som Gouverneur over Tuilerierne, —

Lériac. Exellentia er bleven Gouverneur —

Greven. Over Hans ophøiede Majestæts Residentsslot, — det er jeg.

Lériac. Gratulor!

Greven (besleten). Det er en uendelig Naade. Monarken har sat sin hellige Person under min Varetægt, naar den er hjemme, — en høist uendelig Naade. — Men De er her, har Tid til Meditation, og jeg har ikke endnu seet min Søn? De veed dog i det mindste hvorledes det gaaer til?

Lériac. Ganske vist. Han er her i Paris. (sagte) Gid han bare vil blive borte!

Greven. Og hvorfor har han ikke søgt mig?

Lériac (med ængstlig Hurtighed). Vi kom først igaar.

Greven. Men i Dag? han burde allerede være ude —

Lériac (som før). Det er han ogsaa — det er just Aarsagen til at jeg, imod min Villie, er kommen herind.

Greven. Ah, jeg begriber — De slentrer lidt om medens han er hos sin Tante.

Lériac. Ita. Jeg vilde følge ham, men —

Greven (ivrig). Det vilde han ikke have. — Naturligviis! Ved slige Leiligheder er det ubehageligt at have en Hovmester i Hælene.

Lériac. Det var det han sagde; men saa er det just —

Greven. Nei, han har Ret; paa saadanne Veie skal De ikke være med; det klæder ikke. — De har dog vel ret levende forestillet ham hvor stor en Lykke min Beslutning sikkrer ham?

Lériac. Min naadigste Patrons Brev har bestandig været Texten til mine Formaninger.

Greven (varm). De har maattet bruge Formaninger?

Lériac (forskrækket). Jeg kunde have sparet dem; jeg prædikede for min egen Fornøielse.

Greven. Det glæder mig. Det har altid været et Valgsprog i min berømmelige Slægt: alle Lemmerne bøie sig for Hovedet og Hovedet kun for Kongen. Jeg er Hovedet.

Lériac. Og den unge Herre har ivrigt uddannet sig til ogsaa at være det.

Greven. Men efter mig, efter mig. I vor Familie har der, Gud være lovet, bestandigt kun været eet Hoved. — Altsaa han vil med Glæde indgaae Partiet?

Lériac. Han bør jo.

Greven (haardt). Jeg spørger om han vil.

Lériac (forbløffet). Paratus est, hvilket Dieblik Hr. Greven befaler.

Greven. Det er mig særdeles kjært. Men — jeg maa til Kongen. Hent Charlot hos hans Tante og før ham til mig. Jeg er ikke endnu taget ind i Tuilerierne. — Majestæten har havt den Naade at befale min Embedsbolig udvidet. Under Ombygningen boer jeg i Dauphingaden, her bagved, hos — naa,

De vil let finde det; ethvert Barn veed naturligviis hvor Gouverneuren over Tuilerierne boer. (afsfærdiger ham med en Haandbevægelse).

Lériac. Exellentia — jeg —

Greven. Godt, god Morgen.

Lériac (sagte). Jeg maa have fat paa Charlot; træffer han ham forend jeg — (vil gaae.)

Greven. Ah, Magister!

Lériac (standser bævende). Æstumatissime!

Greven. Det falder mig ind, — De kommer ikke ud af Haven, som De kom ind i den.

Lériac. Vanskeligt vil det blive.

Greven. Men da jeg dog gad vide hvorledes det er skeet — gaa samme Vei tilbage; jeg vil selv følge Dem.

Lériac (forskrækket). Samme Vei? Det bliver Deres Excellence for besværligt. (ivrig) Tillad — jeg tænker, siden jeg seer ud til et være af en fredelig Natur, saa —

Greven. Det hjælper ikke; Ordren er streng. (faaer pludselig en Idee). Dog — lad see! forsøg Deres Lykke! gaa!

Lériac (glad). Obligatissimus sum. (sagte) Nu hurtigt efter ham, og saa (sukkende) vi maae igjen over Gitteret.

(gaaer ud i Mellemgrunden tilhøire, idet han seer sig om til alle Sider.)

Fjerde Scene.

Greven (alene, med et selvbehageligt Smiil).

Det er fiint! Derved kan jeg bedst erfare om mine Befalinger efterkommes nøiagtigt. Bliver han anholdt — ypperligt! saa bringe de ham jo til mig, som — ha ha ha, lader ham gaae igjen. (vil gaae, men seer Hertuginden.)

Femte Scene.

Greven. Hertuginden (fra sin Have, fulgt af en Lakai).

Greven. Ah, min naadigste Hertuginde! — Hvad skylder jeg den Lykke at see Dem her i Haven?

Hertuginden. Det fortræffelige Forbud, hvormed De har begyndt Deres Embedsbane. Ved at lukke Haven for Publicum har De aabnet den for mig. Hvad nyttede det, at jeg har Indgang til den fra mit Palais? For ikke at blive begabet af den brogede Sværm, som samler sig ved Slottet, nødtes jeg til at lade mig bringe til Dronningen igjennem Gaderne i Bærestol. Nu, da et Tilfælde har foranlediget at Haven er bleven spærret, og saaledes gjort til en virkelig Slotshave, gaaer jeg gjerne igjennem den til Tuilerierne. — For Resten, De har gjort Opsigt med dette Forbud. Det glæder mig; Opsigt er Veien til Indflydelse, og Deres stigende Indflydelse er mig naturligviis særdeles vigtig, da vore Familier indgaae en Forbindelse —

Greven. Som jeg snart skal være saa lykkelig at see fuldbyrdet. Min Søn er i Paris; jeg har nylig talt med hans Hovmester.

Hertuginden. Hvad? han har endnu Hovmester?

Greven. Naturligt. Jeg var i min Ungdom en vild, opbrusende Krabat; hvad var der blevet af mig, dersom jeg ikke bestandig havde været under Svøben, dersom jeg ikke havde havt en Hovmester ligetil jeg fik en Kone? Charlot er et ypperligt Hoved, et fortræffeligt Hjerte, men — jeg har ikke dulgt det for Dem — ganske min Charakteer. Samme Stof, samme Behandling. Han har en Hovmester, en udmærket Pædagog, som især er uovertræffelig i at bøie sin Elev efter min Villie. Magister Lériac forsikkrer mig, at min Søn, endnu inden han har seet Deres Datter, er henrykt over Partiet.

Hertuginden. De har ikke talt med ham selv?

Greven. Han er nylig kommen og har først maattet opspørge min Bopæl.

Hertuginden. Deres Bopæl? Min Gud, det falder mig ind; der vil han jo træffe en Medbeiler.

Greven. En Medbeiler, min Naadige?

Hertuginden. For to Dage siden har Marquien af Fayeul, Valentine uafvidende, bedet mig om hendes Haand.

Greven. Min unge Vært? Han forelsket! Jeg troede, at Stolthed og Ærgjerrighed havde saa aldeles opfyldt hans Hjerte, at det ikke havde Rum for Kjærlighed.

Hertuginden. Jeg har ogsaa troet det. Imidlertid blev han yderst krænket, da jeg gav ham Afslag ved at underrette ham om, at min Gemals Villie har bestemt Valentine for Deres Søn. Han skiftede Farve og udbrød uvilkaarligt med Bitterhed: Han Oberst! han har ikke endnu seet en Fjende under Øine.

Greven (varm). Men det vil han, paa min Ære, det vil han; det er mit Blod, der ruller i hans Aarer! — Deres Naade, pas paa, der har vi en ny Duel.

Hertuginden. Altfor muligt! Jeg beklager imidlertid meest min Søn.

Greven. Deres Søn? og hvorfor?

Hertuginden. Louis elsker Marquiens Søster, den indtagende Marguerite, og jeg tvivler ikke om, at den forbittrede Broder nu modsætter sig deres Forening. For at sikkre os imod ham, har jeg bevirket, at han bliver commanderet til i Overmorgen at gaae til Armeen. Vil det blot saa længe lykkes os at —

Sjette Scene.

De Forrige. Valentine.

Valentine (kommer hurtigt ud af Hertugindens Havedør og standser overrasket). Min Moder!

Hertuginden (vender sig). Hvad? Valentine, Du vover —?

Valentine (iler hen til hende, kjælende). Tilgiv, kjære Moder! ikke vred! Jeg ventede at finde Marguerite her.

Hertuginden. Her? To unge Piger af Rigets ældste Huse mødes i en offentlig Have?

Valentine. Nu, vi have den jo begge To lige udenfor vor Dør, og endnu mere — for Øieblikket er den offentlige Have ikke offentlig.

Greven. Mademoiselle har Ret; saalænge det kongelige Forbud er i Kraft, kan De betragte den som Deres Families private Forlystelsessted.

Hertuginden. Min Datter er Deres Søns Brud, og jeg skylder ham —

Greven. Hans Brud vil altid være i fuldkommen Sikkerhed under hans Faders Varetægt. Jeg maa virkelig ansee det som en Æressag for mig, at De tillader Deres elskværdige Datter at opholde sig her.

Valentine. O hvor De er god!

Hertuginden. Nu vel; jeg ønsker gjerne, at Du, for Din Broders Skyld, gjør Marguerite Dit Selskab kjært; men pas paa, at han ikke finder Dig her, hvis han skulde komme fra Leveen igjennem Haven; Du kjender hans strenge Begreber om det Passende. — Deres Excellence gaaer til Slottet?

Greven. Det er en Pligt, som Deres Naades Selskab vil gjøre mig særdeles behagelig.

Hertuginden. Deres Arm!

(De gaae ud i Baggrunden tilhøire.)

Syvende Scene.

Valentine (alene).

En elskværdig Svigerfader — naar han kun ikke havde en Søn. (iler hen til Marguerite, som træder ud af Marquiens Havedør). Marguerite! — hvor jeg har længtes efter Dig!

Ottende Scene.

Valentine. Marguerite.

Marguerite. Hvorfor er Du da ikke smuttet ind i mit Cabinet igjennem vor hemmelige Dør, istedetfor at vente mig her?

Valentine. Min Gud, om jeg havde truffet paa Greven. Du siger jo, at han beboer Dit Cabinet.

Marguerite. Han er der næsten aldrig, og havde Du blot lyttet —

Valentine. Nei, nei, det maatte være den høieste Nød, der skulde bringe mig til at gjøre Noget, som kunde røbe den allerkjæreste Londør, der har gjort min Moders Bedekammer og Dit Cabinet til eet Værelse og skjænket os saa mange skjønne, fortrolige Timer.

Marguerite. Da min stakkels Fader, for at sikkre sig Flugten, hvis hans Forstaaelse med Hertugen af Lorraine blev opdaget, benyttede sig af Din Moders Ophold i Normandiet og lod fra mit Værelse gjøre en skjult Indgang til Bedekammeret

i hendes Palais, da ahnede han ikke, at man vilde lokke ham til en Hoffest for at gribe ham, og at Tapetdøren kun blev til for at hans Datter hemmeligt kunde bortsladdre halve Nætter med en dyrebar Veninde. Du har gjort mig disse eensomme Timer saa kjære, at jeg, den Eneste, der veed Hemmeligheden, ikke endnu har havt Styrke til at opfylde min Pligt og underrette Din Moder om, at —

Valentine (levende). For Guds Skyld, — vore henrivende Aftentimer, Marguerite! de vare jo uigjenkaldelig tabte. Nei, Hemmeligheden maa blive imellem os, og saa er den sikker; thi Ingen vil falde paa, at man fra Hertuginden af Longuevilles Palais i St. Honorégaden kan med et Spring være i Familien Fayeuls Palais i Dauphingaden.

Marguerite (smilende, idet hun sætter sig paa den ene Græsbænk). Og at det kun er begge Huses Døttre, som holde Passet besat.

Valentine (sætter sig ved Siden af hende). Naar Du vidste, hvor fortrædelig jeg har været i den Ugestid, Greven har boet hos Din Broder og havt Dit Cabinet.

Marguerite. Greven er jo Din tilkommende Svigerfader.

Valentine. Ak ja, det er hans eneste Feil.

Marguerite. Den forsoner Du Dig snart med, naar Du seer hans Søn. Min Broder fortalte forleden, at han ifjor gjorde hans Bekjendtskab i Tydskland og blev ganske indtaget af hans dristige, ædle Væsen og fine Tone. Tænk, naar en Menneskehader holder Lovtaler over ham —

Valentine. Marguerite, jeg skal giftes med ham — skal! selv Elskværdigheden bliver modbydelig, naar den paatvinges os.

Marguerite. Jeg veed dog ikke — naar man blot ikke forud har fundet den i en anden Skikkelse.

Valentine. Men det er Ulykken, det troer jeg, jeg har.

Marguerite. Hvad? Du —

Valentine (levende). Imod min Villie. (skotter omkring sig) Jeg vil betroe Dig Noget, — det er derfor jeg har bedet Dig komme. Iaftes var det mig jo umuligt at faae sagt Dig et Par Ord, nei, min Broder var bestandig om Dig; han glemte ganske mig, for at dandse med Dig — naa, ingen Modsigelser; han elsker Dig jo, og — (omfavner hende). det glæder mig.

Niende Scene.

De Forrige. Charlot.

Charlot (kommer fra Mellemgrunden tilvenstre, ligefor Rosenhytten). Nei, det er ikke muligt at — To Damer! — ah!

(skjuler sig ved Siden af Rosenhytten.)

Marguerite. Men at jeg saaledes berøvede Dig Din Fornøielse —

Charlot (sagte). Hende er det ikke.

Valentine. Langtfra — jeg dandsede ogsaa.

Charlot (sagte; henrykt). Der er hun!

Marguerite. Med hvem?

Valentine. Ja, naar jeg blot vidste det! Han var klædt som spansk Ridder, og sagde mig under Sarabanden nogle Artigheder med en Lethed og Behagelighed i Udtryk, der vidnede om, at han maatte være en af Hoffets meest udmærkede Cavalerer, og — er det ikke besynderligt? — dog har jeg aldrig før seet det Ansigt.

Marguerite. Du saae ham uden Maske!

Valentine (hurtigt). Ved et Tilfælde. Jeg gik ind i et Sideværelse, for et Dieblik at være ene med mine Tanker.

Marguerite. Dine Tanker? ei! — Og hvad havde de at sysselsætte sig med?

Valentine. Det veed jeg ikke, som er forunderligt nok; thi jeg fordybede mig saaledes i dem, at jeg slet ikke mærkede, der var Nogen tilstede, inden jeg saae ham kaste sig for mine Fodder og rive Masken af.

Marguerite (reiser sig). For Dine Fodder? Hvilken Ubesindighed! Utilgiveligt!

Valentine (som ogsaa har reist sig). Ikke sandt? utilgiveligt! Og dog — havde Du seet det kjække Blik, de aabne, smukke Træk, den Varme, hvormed han spurgte, hvem jeg var — enhver Anden, det havde været en Fornærmelse — men han; jeg kunde ikke blive vred.

Charlot (uvilkaarligt). Ah!

Begge. Hvad var det?

(Charlot sniger sig bagved Rosenhytten; de see sig om til alle Sider).

Marguerite. Jeg syntes jeg hørte Nogen.

Valentine. Jeg ogsaa, men det er jo umuligt — Haven er spærret.

Marguerite (i Forgrunden, med dæmpet Stemme). Imidlertid bør vi ikke blive her længe. Kun et Ord — glem denne Hændelse; det kunde blive farligt om —

Valentine. Farligt? — ah! Jeg maa jo næsten troe, det har været et blot Phantom. For at komme paa Maskeraden hos Hertugen af Orleans maatte han høre til Hoffet; ikke sandt? og da jeg alligevel aldrig har seet ham ved Hoffet — det er et Phantom.

Marguerite. Som har bemægtiget sig Din Phantasie og derfor let kan faae Herredømme over Dit Hjerte.

Charlot (idet hon sniger sig frem paa den anden Side af Rosenhytten og smutter ind i den). Jeg maa høre hvad de sige.

Valentine. Vær Du rolig; jeg føler altfor dybt, at jeg er i en aldeles afhængig Stilling.

Charlot (sagte). Afhængig!

Valentine. Min Villie indskrænker sig til at bestemme, om jeg vil trodse eller vise mig eftergivende inden jeg underkaster mig Andres Villie. Naa, da Følgen bliver den samme — jeg vil være eftergivende; hører Du? jeg vil.

Marguerite. Det er en Villie, Du kan være vis paa at sætte igjennem. For Resten, da han ikke har seet Dit Ansigt —

Valentine. Ak nei.

Marguerite. Og ikke veed Dit Navn —

Valentine (listig). Jo.

Marguerite. Hvad? — Du har —?

Valentine. Hvad skulde jeg gjøre? Den Heftighed, hvormed han spurgte mig om det, overraskede mig saaledes, at jeg, idet jeg smuttede bort, uvilkaarligt svarede: Flora.

Charlot (ude af sig selv af Glæde; sagte). Det var hendes virkelige Navn!

Marguerite (smilende). Ah ja saa! jeg frygtede, at —

Valentine. Ih, Gudinder bære ikke Familienavne, og hvorfor spurgte han vel om hvem jeg var, uden blot for at vide under hvilket Navn han skulde tilbede sin ubekjendte Gudinde?

Charlot (som før). Det er Du!

Marguerite (overrasket, vender sig om). Hvad?

(Charlot trækker sig hurtigt tilbage i Rosenhytten.)

Valentine (betragter hende). Hvad feiler Dig?

Marguerite (hviskende). Jeg er vis paa, der var Nogen, som talte.

Valentine. Du drømmer; eller, — det er maaskee En af Havevagten.

Marguerite (ængstlig). Lad os ikke blive her.

Valentine. Kujon! — Naa, saa lad mig da see at faae Dig bragt i Sikkerhed (gaaer hen imod Marquiens Havedør.)

Marguerite. Nei, først vil jeg see, at Du kommer —

Valentine. Ingen Indvendinger! Er det ikke mig, der har lokket Dig herned? og et Par Skridt — jeg er jo hjemme. (aabner Døren for Marguerite) Vær saa artig!

Marguerite. Ja ja da! (klapper hende paa Kinden) Men endnu engang, tænk dog ikke mere paa det. (gaaer ind.)

Tiende Scene.

Valentine. Charlot.

Valentine (til Marguerite, som indenfor lukker Døren). Den dybeste Hemmelighed, hører Du? Du er den Eneste, der veed det. (gaaer i Midten af Skuepladsen) Ikke tænke paa det? — det er vanskeligt! Jeg maatte da bestandig tænke paa at lade være at tænke paa det, og (sukkende) det er jo netop bestandig at tænke paa det. (vil gaae ind.)

Charlot (som er traadt ud og staaer bagved hende). Mademoiselle!

Valentine (forskrækket). Min Gud! (vender sig om; som forstenet) Ah!

Charlot (overrasket; ved sig selv). Hvilken Ynde! (høit) Tilgiv, ædle Dame; hvor skjønt et Billede min Phantasie end udkastede sig af den, jeg søgte, Virkeligheden har overrasket mig saaledes,

at jeg kun stum og beundrende kan opfylde min ridderlige Pligt, ved knælende at række Dem disse Blomster.

Valentine (forvirret). Min Herre, jeg — (levende) Reis Dem!

Charlot (reiser sig hurtigt). Som De befaler. Jeg fornegter mig det eneste rette Udtryk af min Følelse, fordi — det er Deres Befaling.

Valentine. Disse Blomster —

Charlot. Vilde, som en Gave af Flora, være mig en hellig Eiendom; som hendes tabte Smykke maa jeg give hende dem tilbage.

Valentine. De tager Feil af Personen.

Charlot (bestemt). Umuligt! Mit Øre kan ikke tage feil af en Stemme, som uophørligt toner i mit Hjerte. (lidenskabeligt) Flora var det Navn, som iaftes blev tilhvisket mig i et Øieblik, der aldrig vil udslettes af min Erindring, og Flora er De — o dølg det ikke; jeg veed det, ja — jeg veed det.

Valentine. Virkelig? (afsides). Han var her!

Charlot. Og disse Blomster, som jeg har gjemt ved mit Hjerte, som jeg har trykket til mine Læber, —

Valentine (hurtigt). Kan jeg ikke mere modtage.

Charlot. Men de tilhøre —

Valentine. Dem — som de vilde have tilhørt Enhver, der havde fundet dem.

Charlot. Jeg tør da ikke tillægge dem en Gaves Værd?

Valentine. O, Floras Gaver ere saa mangfoldige, at de ikke kunne have andet Værd end det, som Modtageren selv giver dem.

Charlot. I saa Fald er denne den dyrebareste, hun nogensinde har skjænket en Dødelig, og kunde den ømmeste, den helligste Kjærlighed gjøre den uvisnelig —

Valentine. Min Herre — (vil gaae.)

Charlot. De flyer mig?

Valentine. Fra det Dieblik, da De søger at forjage mig.

Charlot. Tilgiv! — Jeg vil bekæmpe mit Hjerte for at bevare mig Deres Nærværelse. Men, for at jeg bedre kan gjøre det, tillad, at jeg, istedetfor det fortryllende Navn, som vækker en ubesindig Lidenskab, kalder Dem ved det, som vil erindre mig om, at jeg staaer for en Dame, der er Hoffets Glands.

Valentine. Det vil sige?

Charlot. Ved Deres Familienavn.

Valentine (smilende). Da De veed det —

Charlot. Jeg haaber at høre det.

Valentine. Ah? — De haaber, at en Dame vil give sig tilkjende for en Cavaleer, som ikke er kjendt af hende?

Charlot (levende). Er det den eneste Hindring for den Lykke, at vide hvem De er? Tillad mig da at præsentere mig selv. Mit Navn —

Valentine. Ti! — den Lykke, at vide hvem jeg er, blev — hvad den for Resten virkelig er — ingen Lykke fra det Dieblik, jeg var saa udelicat at ville erfare Deres Navn ved at offre Dem mit. (munter) Desuden, det er altfor skjønt at æres som Gudinde, til at jeg saa hurtigt skulde løse Trylleriet og blive en ubetydelig Pige; altsaa, af lutter Selvkjærlighed, er jeg for Dem — bestandig Flora.

Charlot. Fortryllende Væsen! — Velan, hav da den Glæde at martre og henrykke Deres Tilbeder ved at omgive ham med en Hvirvl af Ahnelser og Drømme; lad den Skikkelse, hvori jeg først saae Dem, være den eneste i hvilken jeg kjender Dem, indtil De seer, at jeg tilbeder Dem i alle. Skjænk mig blot

den Lyksalighed at vide, hvor jeg skal søge for igjen at finde Dem.

Valentine. Man finder ikke Gudinder, de aabenbare sig.

Charlot. Jeg vilde rolig vente det, dersom jeg turde troe, at Flora har samme Magt til at aabenbare sig, som til at henrive; thi (med stigende Varme) jeg veed det, naar hun usynlig omsvævede sin Tilbeder, hun vilde see hans Troskab og føle sig greben af hans gløbende Begeistring, saa at hun maatte aabenbare sig, for at række ham sin skjønneste Krands; men ak, jeg frygter, at hun ikke blot er afhængig af en høiere Villie, men endogsaa i sin Blidhed vil underkaste sig den.

Valentine (sagte). Han har hørt Alt!

Charlot. Derfor er det, jeg knælende besværger hende —

Valentine (levende). For Guds Skyld, ikke meer. De erindrer mig om, at jeg allerede, ved at høre Dem, har begaaet en utilgivelig Letsindighed. (med Værdighed) Ja, jeg er afhængig af en Villie, som jeg vil bøie mig for.

Charlot. Med Smerte?

Valentine (med Betydning). Jeg vil bøie mig for den; den har altid kun søgt min Lykke, og jeg ærer den i dens Hensigt. (i munter Tone) Imidlertid, De har skimtet igjennem det Slør, bag hvilket jeg ansaae mig for skjult, derfor — vor Samtale er endt. Skulde vi sees igjen — som er meget muligt — (med Vægt) jeg er overbeviist om, De vil ikke i Damen gjenkjende Gudinden. (han vil tale) De forstaaer mig! (venlig) Kun for Een er jeg Flora, og for denne Ene kun Flora.

Charlot (vil kaste sig for hendes Fødder). Indtagende —

Valentine. Gaa! jeg befa — (seer ud). Ah! han!

Charlot (vender sig hurtigt). Hvem?

Valentine. Hurtigt! (smutter ind ad Havedøren.)

Ellevte Scene.

Charlot. Louis (fra høire Side af Gangen i Baggrunden).

Louis (standser overrasket i Baggrunden). Hvad seer jeg!

Charlot (afsides). Min Medbeiler? — Vel mødt!

Louis. Skjændsel!

Charlot (vender sig). Vær ro— (forbauset) Hun er borte!

Louis (nærmer sig; ved sig selv). Min Søster eller Marguerite! (betragter Dørene) Ad hvilken Dør —?

Charlot (seer sig forundret omkring). Men hvorledes —? (faaer Øie paa Hertugindens Havedør) Ah, denne Dør!

Louis (som før). Intet Spor!

Charlot (afsides). Jeg maa lede hans Opmærksomhed paa den anden!

(gaaer, med et udfordrende Blik, forbi Louis og stiller sig udenfor Marquiens Havedør.)

Louis (som før). Ha! Det var Marguerite!

Charlot (som før). Gid han vilde vove!

Louis (begynder, efterat de et Øieblik have stirret forbittrede paa hinanden, med en af Harme qvalt Stemme). Min Herre!

Charlot. Min Herre?

Louis. Hvad vil De her?

Charlot. Tugte Enhver, som spørger derom.

Louis (trækker bævende af Harme). Min Herre!

Charlot (trækker). Min Herre?

Louis (betvinger sin Vrede). De kjender Kongens Bud?

Charlot. Ja, men Ærens er mig helligere.

Louis. Vi kunne lyde begge, ved at De følger mig til et mere passende Sted.

Charlot (gaaer ned imod Forgrunden). Med Fornøielse.

Tolvte Scene.

De Forrige. Lériac.

Lériac (kommer fra Mellemgrunden tilhøire). Aa, der er han! — Eheu, med Kaarden i Haanden.

Louis (heftig). Blod for en Dames Ære!

Charlot. Livet for hendes Frihed!

Lériac (iler imellem dem). Unge Mennesker! hvad gjøre I? Havevagten er mig i Hælene.

Begge (støde ham tilbage). Bort!

Lériac (trænger sig atter imellem dem). Befalingen! husk Befalingen!

Begge (som før). Ti!

Louis (iler hen til Hertugindens Havedør og aabner den). Denne Vei!

Charlot (overrasket). Hvad? herind? — her!

Louis (haanende). De frygter?

Charlot. Denne Vei? (ved sig selv). O, den er Haabets!

(iler ind.)

Trettende Scene.

Louis. Lériac.

Lériac (søger at trænge ind efter Charlot; Louis vil holde ham tilbage, men Lériac trækker Døren rask i og snapper Nøglen; hoverende). Victoria! Her er Nøglen, he he he!

Louis (opbragt). Giv mig den!

Lériac. Ikke for tusinde Ducater!

Louis. Frygt min Vrede!

Lériac (skriger). Stød til — stød til, men —

Balordeau (udenfor). Kan Du nu høre Skrig?

Lériac (sjeleglad). Der er Vagten!

Louis (ved sig selv). Bliver jeg greben — jeg kommer ikke til at slaaes med ham. Afsted, den anden Vei!

(iler ud tilhøire i Forgrunden.)

Fjortende Scene.

Lériac. Salivet og Balordeau (med Hellebarder).

Balordeau (som seer Louis, standser forbauset). Du! det var Hertugen af Longueville, som skreg om Hjælp og rendte sin Vei!

Salivet. Vil Du tænke Dig!

Lériac (ved sig selv). He he he! det slap jeg prægtigt fra.

Salivet. Saadan en tapper Officeer! Han maa være bleven overfaldet.

Balordeau (faaer Øie paa Lériac, hviskende). Salivet! Salivet! (pegende paa Lériac) Seer Du? seer Du? der er Banditen.

Salivet. Troer Du? — ham maae vi have.

Balordeau. Hys!

(de nærme sig sagte Lériac bagfra, en paa hver Side af ham.)

Lériac. (som har tænkt efter). Nu lukker jeg op for Charlot, og saa — afsted, afsted herfra! (vil gaae.)

Salivet og Balordeau (tage ham om Skuldrene). Holdt!

Lériac (dukker i Knæ). Malum!

Balordeau (med stærk Stemme). Hvem er Han, gode Ven?

Lériac (bævende). Magister Lériac, gode Ven!

Balordeau. Magister? naa! — Salivet, han siger, han er Magister! (til Lériac) Nei, en Bandit er Du, Galgenfugl!

Salivet. Og en gyselig Bandit, som ved hoilys Dag overfalder Kongens Officerer i Kongens Have.

Lériac. Jeg overfalde Officerer? jeg!

Balordeau. Det nytter ikke, Du gaaer fra det! Hørte vi ham ikke skrige?

Lériac. Venia sit dicto, det var ikke ham, som skreg, det var mig.

Balordeau. Salivet, han siger, det var ham, som skreg! (til Lériac) Nu skal Du see, at det er Dig, der vil myrde, som skriger, men ikke ham, der skal myrdes.

Lériac (gysende). Myrde! (grædefærdig) Seer jeg ud til at ville myrde?

Balordeau. Ja, Du gjør; at sige, for kloge Folk, som vi. (snilig) Du seer ikke ud til det, men derfor er det just, Du seer ud til det, for det er Gavtyvenes rigtige Kneb, at de lade sig see ud som skikkelige Folk; det er derpaa vi kjende dem. Nei, nei, jo ærligere Du seer ud, jo større Spitsbub tage vi Dig for.

Lériac (modfalden). Saa?

Balordeau. Ja.

Lériac (ved sig selv). Dosmer.

Balordeau (ivrig). Salivet, jeg er en Dosmer; vil Du lægge Mærke til det?

Salivet. Det skal jeg.

Balordeau. Glem det ikke, for jeg vil have det beviist for Retten.

Salivet. Vær Du rolig; jeg vil gjøre min Salighedseed paa det.

Balordeau (som seer, at Lériac i Forlegenhed dreier Nøglen imellem Fingrene, skriger ham pludseligt i Øret). Hvad er det?

Lériac (farer i Veiret; forvirret). Nøglen til Døren der.

Balordeau (sjeleglad). Jeg greb ham! — Salivet, det er

Nøglen til Hertugens Have! der har vi det; han har overfaldet Hans Naade og taget Nøglen fra ham, for at gaae ind og stjæle.

Lériac (sønderknust) Ogsaa stjæle!

Salivet. Vi maae visitere ham.

Lériac (fortvivlet). Væ, væ, me miserum!

Balordeau (idet de begge, hver fra sin Side, fælde Hellebarderne imod ham). Staa stille, eller vi jage Partisanerne igjennem Dig, saa de gaae ud paa den anden Side!

Lériac (myg). Sat est!

Balordeau. Taler Du Tyvesprog?! Salivet, aa peg lidt paa ham mens jeg ransager ham, og mukker han — Du forstaaer mig. (Salivet holder Hellebarden paa Brystet af Lériac medens Balordeau undersøger hans Lommer, hvori han finder et Papir) Et Papir! et Papir! — Pas nu paa!

Lériac (ved sig selv). Av, min Afsked!

Balordeau (læser). „Hæderlig Afsked for Dyrlæge Lériac i Dragonregimentet —" (forbauset) Salivet, det er en Dragonhestedoctor. — Og Du understaaer Dig til at give Dig ud for Magister!

Lériac (meget levende). Certe! jeg er det. Magister, Pædagog, Ungdomsleder, uplettet af Rygte, kydsk i Levnet, reen i Samvittighed, fredsommelig af Gemyt, Dydens Ven, Lastens Fjende, og fri for Tanken om Mord og Tyverie, fri, som det nyfødte lille Barn.

Salivet. Det var Fanden til Ramse.

Balordeau. Ho ho! Gouverneuren vil nok valke Sandheden ud af Dig.

Lériac (bydende). For mig til ham; jeg frygter ham ikke! Han skal erfare hvem jeg er, og —

Balordeau. Ja kry Dig ikke; Greven af Guichard er ikke at spøge med.

Lériac (lynslagen). Greven af Guich — uf! damnatio!

Salivet. Naa, saa kom da — Hr. Magister!

Lériac (bedøvet). Magister! — (ængstlig) Nei, nei, ikke Magister — (med fremmed Røst) Spas, ha ha ha, bare Spas, gode Ven! jeg er Hestedoctor, den bekjendte gale Hestedoctor Lériac, ho ho ho!

Balordeau. Salivet, — han bekjender!

Lériac. Ja vist, jeg bekjender. (afsides) Heu, heu! (høit) Magisteren er min Broder — Tvillinger, Faermin! ligner hinanden som to Draaber Vand — hi hi hi!

Balordeau. Og saa vil Du slaae Folk ihjel paa hans Regning?

Lériac (ivrig). Kun Spøg, ikke andet. Jeg kan forsikkre —

Balordeau (truende). Gavtyv, kommer Du nu igjen?! — Salivet, det er en farlig Forbryder; gaa ikke fra mig forend jeg har faaet fire, fem Mand, der kan trække ham til Gouverneuren; men spring saa hen til Hertuginden og fortæl hende, at vi har frelst hendes Søns naadige Liv fra en Stratenrøver.

Lériac (bønlig). Ikke Stratenrøver.

Balordeau (med forstærket Stemme). Fra en Stratenrøver. — Pas paa, vi kan vente en god Belønning; derfor, gjør det dygtigt fælt.

Lériac (klapper ham paa Kinden). Nei, lad ham ikke gjøre det fælt.

Balordeau. Hvad kommer det Dig ved? Du bliver hængt alligevel, saa kan det jo være Dig det samme hvad Fordeel vi kan gjøre os af det.

Lériac (modfalden). Det er ogsaa sandt. (fortvivlet). Væ, væ, me miserum! (de trække af med ham.)

Anden Act.

Et prægtigt Cabinet i Marquiens Palais. I Midten af Baggrundsvæggen er en hemmelig Dør, som bestaaer af en Folding, hvorpaa Familien Fayeuls Vaaben er malet i rødt Drapperie. Op til den føre to Trin, som dannes af en Ottomane med dens Fodskammel. Ved hver Ende af Ottomanen staaer en stor Blomstertrappe. I Forgrunden tilvenstre et Skrivebord, hvorved der staaer en Lænestol. Indgangsdøren er paa høire Side.

Første Scene.

Marguerite (som staaer paa Ottomanen, klapper tre Gange i Haanden og lytter derpaa op imod Væggen).

Alt er stille! (kalder med dæmpet Stemme) Valentine! (gaaer ned) Hun er der ikke. Hvor jeg længes efter at vide om hun kom lykkeligt ind; thi jeg er vis paa, der var Nogen i Haven, som hørte os. Tys! — jeg syntes — (iler op paa Ottomanen og lytter) nei — (hører Broderen komme) Ah! (gaaer hurtigt ned i Forgrunden.)

Anden Scene.

Marguerite. Gaston.

Gaston. Tænkte jeg ikke, at Du igjen var i dette Værelse, endskjøndt jeg har sagt Dig, det er imod mit Ønske, saalænge Greven boer her.

Marguerite. Kjære Broder, det har været mit fra min Barndom; her er jeg saa hjemme, og Greven har tilladt mig —

Gaston. Men jeg vil ikke, at Du maa modtage nogen Opmærksomhed af ham.

Marguerite. Hvorfor? en elskværdig gammel Mand, som Du med Gjæstfrihed har aabnet Dit Huus?

Gaston. Det var ubetænksomt, og jeg længes meget efter at han kan tage ind i Tuilerierne.

Marguerite. Bestandig menneskefjendsk.

Gaston (hæftig). Fordi Menneskene bestandig ere mig fjendske, fordi enhver af mine Planer, ethvert af mine Ønsker, alle mine Forhaabninger tilintetgjøres af Mennesker, der ikke have anden Fortjeneste, end at lade sig slæbe af Skjæbnen til Lykkens Tempel, medens jeg, med Mod og en ædel Sjels Begjærlighed efter Hæder, forgjæves søger at kæmpe mig frem til Ærens.

Marguerite. Du martrer Dig med Indbildninger.

Gaston (opbrusende). Indbildninger!

Marguerite. Du er Capitain i den kongelige Garde; en Hæderspost —

Gaston. Erhvervet ved Kjækhed paa tre Valpladse og som ikke giver mig, hvad jeg brænder efter at finde: Leilighed til at udvikle mit Talent som Chef. Indbildninger! nei, Skjæbnen, Menneskene, Forholdene forene sig imod mig.

Marguerite (bebreidende). Gaston! — Greven, vor Faders Ven, som Du, Menneskehader, hidtil kun har viist den høieste Grad af Agtelse, ham kan Du umuligt nu med eet faae Grund til at tælle iblandt dem, som ville Dig ilde.

Gaston (sætter sig; mørk). Ham fremfor Nogen. — Efter tusinde feilslagne skjønne Forhaabninger syntes jeg endelig at skulle see den skjønneste blive Virkelighed, og den tilintetgjøres —

Marguerite (levende). Af Greven?

Gaston. Ved Greven. (Pause.)

Marguerite (nærmer sig frygtsom til ham og lægger Haanden paa hans Skulder). Og denne Forhaabning var?

Gaston. At eie Valentines Haand.

Marguerite (træder overrasket tilbage). Du har tænkt paa at gifte Dig? Du? og med Valentine?

Gaston. (reiser sig). Jeg har været taabelig nok til endnu engang at forsøge om Skjæbnen vilde vise mig — ingen Gunst, o nei! — kun Retfærdighed. (peger mod Baggrunden) Dette Vaabens Glands, min Rigdom, min vundne Hæder kunde vel berettige mig til at vente et Ja af den gamle Hertuginde. Jeg havde ogsaa faaet det, men som om Skjæbnen ret vilde lade mig føle hele sit Had — der var en lille Omstændighed, som jeg ikke kunde ahne, som kun er bleven til fordi det er mig — mig, den skal vendes imod — (bittert) Valentines Haand er bortteſtamenteret af hendes Fader.

Marguerite (fremmed). Virkelig?

Gaston (bliver ved). Og til hvem? Grevens Søn. Han bliver hendes Mand og (stamper uvilkaarligt) — min Oberst.

Marguerite. Din Oberst? — ah, derfor —

Gaston (levende). Du veed, Valentine har et Oberstpatent at bortgive med sin Haand.

Marguerite (halvhøit). Og det veed ogsaa Du?

Gaston (uden at høre hende). Han kan snart vente at komme til at føre et Armeecorps, og jeg — at maatte lyde hans Befalinger! Men nei, nei, aldrig!

Marguerite. Du har selv berømt hans Dristighed, hans —

Gaston (hidsig). Hvad er det imod mine Erfaringer, min Dygtighed og min Ret, min Ret? — Ikke mere derom; jeg afskyer denne ydmygende Erindring! — At jeg har søgt Dig og overvundet mig til at betroe Dig et Skridt, som jeg bittert ang-

rer, er blot for at Du kan føle det Upassende i herefter at staae i noget Forhold til Valentine.

Marguerite. Min eneste Veninde!

Gaston. Er der Valg imellem hende og Din eneste Broder? Den stolte Hertuginde har seet mig ydmyget, uden at jeg har kunnet forpligte hende til at holde det hemmeligt — jeg vil ikke erindres derom ved at see Nogen af hendes Familie, — (med Vægt) jeg vil ikke, og kan min Villie end ikke beseire Skjæbnen — vel! at man veed den, skal være nok til at skaffe den Agtelse i mit Huus. (hilser kort og gaaer.)

Tredie Scene.

Marguerite (som hæftigt bevæget støtter sig til Lænestolen).

Gaston bedet om Valentines Haand! — han? — (levende) Det er ikke Kjærlighed! at blive Oberst, det er det, som har bragt ham paa denne usalige Tanke! — Valentine er lykkelig, at hendes Faders Bestemmelse frelser hende fra at tilhøre ham. Men jeg —! Louis er hendes Broder, og dette Afslag — han er tabt for mig! — Hvad gjør jeg? (rask) jeg maa tale med Valentine! (hun iler hen til Løndøren, lytter et Øieblik og klapper) Hun svarer ikke. Lige godt! jeg vil dog see — (hun trykker paa en skjult Fjer, hvorved Løndøren gaaer tilbage; idet hun holder den paa Klem og titter ind, høres en utydelig Stemme; hun trækker Hovedet hurtigt tilbage og slaaer forskrækket Døren i). Ah! (endnu staaende forbauset ved Døren) Et Mandfolk! (gaaer ned imod Forgrunden) Min Gud! i Hertugindens Bedekammer. — Hvem kan det være? Han stod med Ryggen imod mig — Om jeg kunde —

(lister sig henimod Baggrunden.)

Fjerde Scene.

Marguerite. Greven.

Greven (udenfor). Jeg er her, dersom Nogen spørger om mig.

Marguerite (standser). Ah, Greven! (iler hen til Blomsterne.)

Greven (træder ind). Min indtagende Værtinde! De her?

Marguerite. Tilgiv, De har været saa artig at tillade det, og jeg vilde see om Deres Blomster endnu vare friske.

Greven. Altid opmærksom, altid forekommende imod en gammel Cavaleer, som ikke engang tør takke Dem ved sin Hylding, fordi den, i hans Alder, kun bliver de unge Damer til Besvær.

Marguerite. Jeg sætter ogsaa større Priis paa Deres faderlige Venlighed.

Greven. Det glæder mig; thi af den har mit Hjerte nok at skjænke Dem.

Marguerite. Jeg beder, at De ogsaa naar vi skilles vil bevare mig den. (neier for at gaae.)

Greven. O nei, bliv; det er mig en Fornøielse.

Marguerite. Men Deres Forretninger —

Greven (sætter sig ved Bordet). Bah! — Det er mig en behagelig Nyhed at arbeide i en elskværdig Datters Selskab. (idet han gjennemseer sine Papirer) Desuden, jeg vil gjerne øve mig i at see et kjært Barn sysle om mig; thi — hvad mener De? — om kort Tid vil jeg skaffe mig en Datter og Dem en Veninde.

Marguerite. Valentine er det allerede.

Greven (reiser sig glad). Hvorledes? De veed, at —

Femte Scene.

De Forrige. Balordeau.

Balordeau (ved Døren, med Haanden paa Hatten). Hr. Gouverneur!

Greven (barst). Hvem der?

Balordeau (forbløffet). En Kjeltring.

Greven. Hæ!

Balordeau. Vi har grebet ham i Haven paa fersk Gjerning.

Greven. I Duel?

Balordeau. Nei, bare i Manddrab. Han har paa det gyseligste overfaldet en af Hans allernaadigste Majestæts Officerer.

Greven (opfarende). En Officeer ladet sig overfalde af Een? (hæftig). Og hvem er den Usling?

Balordeau (forskrækket). Hertugen af Longueville.

Marguerite (ved sig selv). Gud!

Greven. Han! Ha ha ha! (barst) Snak!

Balordeau (som før). Kan gjerne være, hvorvel jeg selv har seet det.

Greven. Det vilde være noget Nyt, som skulde gjøre mig meget ondt. Er Hertugen saaret?

Balordeau. Det veed jeg ikke vidst, for han løb sin Vei.

Greven. Løb sin Vei? — Ah!

Marguerite (uvillaarligt). Umuligt!

Greven (levende). Ikke sandt? — Og hvem er Manddraberen?

Balordeau. En Hestedoctor.

Greven. Hestedoctor?

Balordeau. Ja, han seer ikke ud til det, men jeg og

min Kammerat, den smaa Salivet, vi har fesenteret ham, og her er hans Skudsmaal fra Armeen.

Greven (kaster Papiret paa Bordet). Godt. Han er greben i Tuileriehaven?

Balordeau. Det er han. Jeg har Beviis for det med. Der er Nøglen til Hertugindens Havedør; den havde han i Haanden.

Greven. Ei, ei! Hvad kan han have havt isinde?

Balordeau. At stjæle, Hr. Gouverneur, ikke Andet. Aa, det er en rigtig Filur, — forklædt i Sort, Hr. Gouverneur. Han gjør sig gammel, Halunken, men det er Tyvekunster, for han har Kræfter — aa!

Greven. Ti! — Han er greben i Slotshaven, det er nok; han skal hænges.

Marguerite (forfærdet). Min Gud! — Hr. Greve —

Greven. Ingen Forbøn, min Naadige! Overfald i Hans Majestæts Have, som jeg er sat til at vaage over? Han skal hænges.

Balordeau. Det har jeg allerede sagt ham.

Greven. Ti! (gaaer hæftig frem og tilbage).

Marguerite (afsides). Den Ulykkelige! Hvorledes skal jeg —? (besinder sig). Ah — Louis! Hurtigt, et Bud til ham — han maa komme. (høit) Hr. Greve, ved saadanne Forretninger troer jeg dog, at en Datters Selskab ikke er Dem behageligt.

Greven. Fordi Pligten paalægger mig at afslaae hendes Bønner, som mit Hjerte saa gjerne vilde opfylde, — De har Ret.

Marguerite (indsmigrende). O, dersom Deres Hjerte —

Greven (byder hende Armen). Tillad! (hun giver ham Armen; han fø-

rer hende rast hen til Døren) Jeg er døv for Forførelsens Sprog, endogsaa naar det tales af saa megen Elskværdighed.

Marguerite. Elskværdigheden maa see at finde Midler til at overbevise Dem om, at det ikke er Forførelsens, men Fornuftens Sprog, den vil tale. (gaaer hurtigt.)

Sjette Scene.

Greven. Balordeau.

Greven. Lad den det! Jeg skulde ikke straffe den første Overtrædelse, som endogsaa er voldeligt Overfald, saaledes at Ingen vover den anden? — jo! (til Balordeau) Fangen er her?

Balordeau. Til Tjeneste, Hr. Gouverneur.

Greven. Du har afvæbnet ham?

Balordeau. Nei, Hr. Gouverneur.

Greven. Hvad? Du har ladet ham beholde Vaabnene?

Balordeau. Nei, Hr. Gouverneur; han havde ingen.

Greven. Han er greben i Overfald og har ingen Vaaben?

Balordeau. Slet ingen. Nei, det er en rigtig Gavtyv.

Greven. Hvor har han da gjort af dem?

Balordeau. Det maa Hr. Gouverneuren see at faae ud af ham; men det vil blive vanskeligt.

Greven. Lad Fangen komme ind.

Balordeau. Han skal have den Ære.

(han gaaer ud; Greven sætter sig ved Bordet.)

Syvende Scene.

Greven. Balordeau. Lériac.

Balordeau (holder Lériac i Kraven). Du stritter imod, Goekarl? det hjælper ikke. (trakker ham hen til Gouverneuren) Her er Misdæderen.

Greven (vender sig, forbauset). Magister!

Balordeau (farer tilbage). Magister alligevel! (sagte) Det er en Buk, det er bestemt en Buk!

Greven (brister i Latter). Hvad sagde jeg? De kom ikke ud af Haven! — Imidlertid, her maa være en Feiltagelse. Jeg vil sende Bud efter min Søn; saa snart han kommer, forærer jeg ham Deres Frihed.

Lériac (ved sig selv; bævende). Saa er jeg først om en Hals. (høit, med forandret Røst) He he he — Deres Søn? — naa, han, som min Broder har i Lære?

Greven (reiser sig). Deres Broder?

Lériac. Ja, Magister Lériac.

Greven (forbauset). De er ikke Magisteren?

Lériac. Deus faci — (samler sig). Gud give, jeg var; det var en Lykke for mig.

Balordeau (ved sig selv). Nei, det er godt!

Greven. Men da jeg mødte Dem i Tuileriehaven —?

Lériac. Mig? De har mødt mig i Haven? Det har været min Broder.

Greven (bitsig). For Djævlen, saadan en Lighed!

Lériac (angst). Min Tvillingbroder, min kjødelige Tvillingbroder, — ila — (retter sig) ja, allernaadigste Hr. Greve.

Balordeau (som før). Nei, det er meget godt!

Greven (seer i Afskeden). De er?

Lériac. Lériac, Hestedoctor.

Greven (kaster harmfuld Afskeden). Rigtigt, det staaer ogsaa der.

Balordeau (ivrig). Det sagde jeg, Hr. Gouverneur! (ved sig selv). Aa, det er udmærket godt!

Greven. Og hvorfor er De i denne Dragt?

Lériac. For at være min Broder.

Greven. De gaaer paa Lastens Vei og giver Dem ud for en hæderværdig Mand, for Deres egen Broder? fy! (barsk) Menneske, hvor kan Du det?

Lériac (farer sammen). Fordi jeg ikke kan Andet. Kunde jeg ligne nogen anden Skabning paa Guds Jord, jeg gjorde det gjerne.

Balordeau (ved sig selv). Det vil jeg troe. En rar Gavtyv! Det er overordentligt godt!

Greven. Hvorledes kommer Du i Tuileriehaven netop et Dieblik efter at han har været der?

Lériac. Fortu — (samler sig). Det har været tilfældigviis, naadigste Herre, ganske tilfældigviis. Saa De har seet ham? ih! Han er da i Paris?

Greven. Det veed Du ikke? (streng) Tilstaae, at Du er her, det er netop fordi han er her.

Lériac (bange). Det er det ogsaa; jeg kan ikke fragaae det.

Greven. Du har villet benytte hans Nærværelse og Ligheden, for ustraffet at begaae slette Streger. Men Broderskabet skal ikke frelse Dig. Tvertimod, jeg skylder en saa brav Mand at befrie ham for en saadan Dobbeltgænger.

Lériac. Gjør det ikke; det vil gjøre ham ligesaa ondt som mig.

Greven. Kjender Du denne Nøgle?

Lériac. Ja — nei — jo, jeg — (synker paa Knæ) Exellentia!

Balordeau (ved sig selv). Kostbar Kjøter!

Greven. Du er greben i Overfald og attenteret Tyverie.

Lériac (reiser sig sjeleangst; meget levende). Nei, allernaadigste Greve, nei! Jeg skal forklare Dem Alt, saa klart, bestemt og tydeligt, at min Uskyldighed skal ligge for Dem som Snee; for det kan

jeg! Jeg kom ind i Haven ved at — paa en Maade, som jeg ikke kan sige; men det var med Dere — med et Menneske, som jeg ikke i dette Dieblik tør tillade mig at nævne, og dette Menneske indviklede sig, ved et Tilfælde, som jeg slet ikke veed Noget om, i Klammerie med en Officeer, som jeg aldeles ikke kjendte til, hvorpaa denne Officeer lukkede samme Menneske ind af en Dør, som jeg aldrig før har seet, med denne Nøgle, som jeg har faaet, uden at vide hvorledes, hvorefter Officeren løb sin Vei, jeg veed ikke hvorhen, og Vagten kom og greb mig, jeg veed ikke hvorfor. Der er hele Sagen i dens rette Sammenhæng. Den er saa tydelig, at der ikke kan hvile mindste Mistanke paa mig. (dristigere) De vil derfor have den Godhed, strax at lade mig gaae.

Greven. Efter den Forklaring? Nei, vidste jeg det ikke før, den vidner, Du er en Spidsbub.

Lériac (himmelfalden). Gjør den? — Ja, saa har jeg ikke mere at sige.

Ottende Scene.

De Forrige. En Lakai.

Lakaien (giver Greven et Brev). Fra Hendes Naade Hertuginden af Longueville.

Greven (læser). „Jeg erfarer i dette Dieblik en meget ængstende Tildragelse, og tillader mig at ønske Deres Nærværelse saa snart som muligt.“ — Min Gud! hvad skal jeg —? Jeg maa jo dog først lade Haven gjennemsøge; han kan have Medskyldige. Hvad gjør jeg? (beslutter) Ja! (til Lakaien) Lad Hendes Naade sige, naar jeg om en halv Time har endt en vigtig Forretning, skal jeg have den Ære at være til hendes Tjeneste. (Lakaien gaaer.)

Niende Scene.

De Forrige (uden Lakaien).

Greven (eftertænkende; ved sig selv). At sætte Vagt udenfor Døren — nei, det kunde genere min elskværdige Værtinde. (høit til Lériac) Jeg gaaer; men tænk ikke paa at undvige. Springer Du ud af Vinduet, det koster Din Hals; vil Du ud af Porten — (til Valordeau) Fem Mand Vagt nede ved Trappen.

Valordeau. Kun fem? Hr. Gouverneur, han er saa glubsk; dersom han gjør sig rebelsk?

Greven. Partisanen — strax Partisanen i Livet paa ham.

(seer skarpt paa Lériac og gaaer rask ud).

Valordeau (træder hen til Lériac). Hørte Du? Fem — (viser ham Hellebarden) vi er fem saadanne Fyre — et Skridt for at flygte — ni! vi sidde Dig alle fem lige i Maven. (gaaer.)

Tiende Scene.

Lériac (som har truffet sig hen til Bordet, synker ned i Lænestolen, der staaer bagved ham).

Det er ude med mig! Er jeg Hestedoctor, vil han hænge mig, og bliver jeg Magister — han lader mig flaae. (Vrider fortvivlet Hænderne) Hvad har jeg gjort! actum est! (Falder i Tanker, men springer pludseligt op ved at høre Støi, og seer imod Baggrunden) Hvad er det? — Stemmer? hvor? hvad vil de? hvor flyer jeg hen? (seer Blomstertrapperne) Ah, cito! (smutter bagved den tilvenstre.)

Ellevte Scene.

Lériac (skjult). Valentine. Charlot.

(Londoren gaaer lidt tilbage; Valentine, som er i hæftig Bevægelse, kaster Blikket hurtigt om i Værelset, stiger, over en Tabouret, op i Karmen og træder derpaa rask ned paa Ottomanen.)

Valentine (endnu paa Ottomanen; bydende, men med dæmpet Stemme). Herind, min Herre!

Charlot (træder ind i Værelset). De har at befale.

Lériac (sagte). Charlot! papæ!

Charlot (seer sig forbauset om). Men hvorledes —?

Valentine (som hurtigt har trukket Døren paa Klem, iler ned i Forgrunden; levende). Min Herre, det er ikke Dem, men mig, som har at spørge her. De vover at trænge ind i mit Hjem, at udsætte mig for — Ah, min Herre, forklar Dem! Hvormed har jeg i Deres Øine vanæret mig saa dybt, at De faaer Dristighed til en saadan Fornærmelse?

Charlot. Vanæret Dem i mine Øine? De, det Reneste og Ædleste, de have seet! Fornærme Dem? jeg, som paa Deres Vink vil gaae i Døden! Fornærm Dem ikke selv, ved at troe, at jeg, imod Deres Befaling, skulde vove at søge, hvad der er min høieste Lykke, at see Dem og erfare hvem De er.

Valentine (forbauset). Hvorledes kommer De da her?

Charlot. Paa den forunderligste Maade af Verden; men, ved min Ære, ligesaa meget imod min Villie, som efter mit Ønske.

Lériac (ved sig selv). Hvor han taler for sig!

Charlot. En ung Mand lukker mig ind i en Have; jeg formoder, at han vil følge med; nei! jeg venter, at han skal komme — forgjæves! For at faae Oplysning om Aarsagen, gaaer jeg ind ad en lille Dør, der fører til en Lontrappe; uden at møde nogen Tjener kommer jeg ind i et Bedekammer. Jeg vil just gaae tilbage, da der, bag ved mig, lyder en let Støi, et lille Skrig —

Valentine. Ah!

Charlot. Just saaledes. Jeg vender mig rask, men — Ingen at see.

Valentine (ved sig selv). Marguerite!

Charlot. Imidlertid, jeg kunde ikke tvivle om, at jeg var bleven bemærket, og for at forebygge enhver falsk Udtydning af min Nærværelse besluttede jeg at blive til Nogen indfandt sig. De kommer, bliver forbauset, fortornet, ængstlig, og fører mig herind paa en Maade, som jeg, i min Forvirring over Deres Sindsbevægelse, ikke ret har kunnet forklare mig, men næsten maa ansee som Beviis for, at De virkelig er en Gudinde, hvis Tryllemagt ikke blot har ubegrændset Herredømme over mig, men ogsaa formaaer at sprænge Mure. De veed Alt.

Lériac (ved sig selv). Probe!

Valentine. Og den, som lukkede Dem ind i Haven, var?

Charlot. Jeg frygter meget for, at De veed det bedre end jeg.

Valentine. Men Hensigten?

Charlot. O — en Samtale, som — (opbrusende) jeg brænder af Begjærlighed efter at fortsætte.

Valentine. En Duel? — Nu vel, ja, jeg kjender ham, og hans Skjæbne er saa nøie forenet med min, at jeg maatte afskye den, som tilføiede ham noget Ondt; derfor beder jeg Dem, ved Alt, hvad der er Dem dyrebart, at undvige enhver Strid med ham.

Charlot. I Sandhed, De beder med en Varme, som, mere end hans Fornærmelse, gjør mig det vanskeligt at opfylde Deres Bøn.

Valentine. Da De ikke synes at føle, at der i min Bøn ogsaa ligger — nogen Deeltagelse for Dem, nu vel, saa befaler jeg Dem det.

Charlot. De befaler? De paalægger mig en Pligt? Hvor jeg er lykkelig ved fra Deres Læbe at høre Fordring paa ridderlig Lydighed; det vækker et Haab, som — (besinder sig). Tilgiv, hvem

er den Cavaleer, som Deres Villie beskytter imod min Forbittrelse?

Valentine. Min — (standser) Nei; at sige Dem det, var at aabenbare, hvad jeg maa ønske, at De aldrig erfarer. Det maa være Dem nok, at dersom han saae Dem, var jeg ulykkelig.

Charlot (hæftig). Altsaa er han dog —

Valentine (hurtigt). Deres Ord er mig under enhver Omstændighed Borgen for hans Sikkerhed.

Charlot (med et Buk). Jeg er Adelsmand. — Søge ham skal jeg ikke; men om han møder mig? Jeg vil bøie min Følelse under Deres Villie, men jeg kan ikke lade min Ære ubeskyttet imod Fornærmelse.

Valentine (peger paa Indgangsdøren). Naar De forlader Huset igjennem denne Dør, vil De ikke støde paa Nogen, som kan komme ad den anden Vei.

Lériac (afsides). Ergo, naar jeg forlader Huset ad den anden Vei, vil jeg ikke støde paa Nogen, som kan komme igjennem denne Dør. (sjeleglad). Optime! (lister sig bort gjennem Løndøren) Vale! vale!

Tolvte Scene.

Valentine. Charlot.

Charlot. Kun fire og tyve Timer har jeg været i Paris, jeg har ikke seet en Paarørende, ikke en eneste Bekjendt, og allerede tredie Gang møder jeg Dem. Er det et blot Tilfælde, der leder mig? Nei, det er Kjærlighedens Forsyn! Fortryllende Væsen, erkjend det, bøi Dem for dets Magt og siig mig, hvem er De?

Valentine. Det veed De: en Pige, som er afhængig af Andres Villie.

Charlot. Og kan Mod, som begeistres af den hæftigste Kjærlighed, ikke betvinge den?

Valentine. Nei, thi jeg vilde være utaknemmelig, om jeg ikke selv tog dens Partie.

Charlot. De elsker den?

Valentine. Jeg ærer den, — som en Datter den kjærligste Moder.

Charlot (henrykt). Moder! — det er da ikke ham, ham, som jeg —? Det er Deres Moder? O, jeg vil ile til hende, jeg vil —

Valentine (levende). Nei, nei, for Guds Skyld —! (fatter sig; halvhøit) Jeg har ingen Moder.

Charlot. O lad mig forsøge at gjætte, hvad De ikke tor aabenbare! Denne Holdning, det kjække Blik — De er af en gammel Adelslægt?

Valentine (stolt). Deres Skarpsindighed vilde endnu ikke have bedraget Dem, om De havde lagt berømt til.

Charlot. Dog, for at De kun skulde takke Deres Aand og Skjønhed for den Tryllekraft, hvormed De henriver alle Hjerter, lod Skjæbnen Dem savne den jordiske Rigdom, som den vidste, at Kjærlighed vilde være lykkelig ved at lægge for Deres Fødder?

Valentine. Ypperligt!

Charlot (glad). Hvad! jeg tager ikke feil? (levende) De har i Deres Familie fundet en rig moderlig Veninde, som for den Deeltagelse, hun viser Dem, fordrer Lydighed, og hun har bestemt Deres Haand for ham, som —?

Valentine. Hvilket Talent til at formode!

Charlot. Rigtigt?

Valentine. De seer jo min Forbauselse. Imidlertid —

(med Værdighed) allerede hvad Deres Skarpsindighed har opdaget, vil paalægge Dem, aldrig mere at søge at see mig.

Charlot. Tvertimod! Just det giver mig Dristighed til at vove Alt, for at vinde Deres Haand. For Rigdom vilde jeg maaskee ydmyg vige tilbage, men den ubemidlede Pige er jeg rig nok til at føre fra Afhængighed til Lykke; og ham, som fordrister sig til at gjøre Fordring paa Deres Haand, uden at have vundet Deres Hjerte, ham frygter jeg ikke; han skal erfare, at Sans=Retour bærer et Sværd for sin Kjærlighed, som for sit Fædreland.

Valentine (levende). Sans=Retour! — den Ridder, hvis Heltedaad ved Valenciennes er paa Alles Læber?

Charlot. Er jeg. Ha, maatte al den Hæder, hvormed Frankrige saa ødselt har omgivet dette Navn, forene sig til at gjøre det dyrebart blot for dette ene Hjerte!

Valentine (med lidenskabelig Varme). Det banker høit af Begeistring for den unge Landsmands Uforfærdethed, det vil bevare hans Træk, mindes ham med Høiagtelse, men — (vender Ansigtet bort.)

Charlot. Ikke modtage hans Kjærlighed. (opfarende) De vil ikke bære et Navn, som De siger at De agter.

Valentine (udbrydende). Det er ikke mig, De bør vende denne Bebreidelse imod; det er imod en Fordom, som i Frankrige gjør enhver adelig Qvindes Hjerte til en Familieeiendom. O, Hertuginden af Longueville vilde oprøres, om selv den ringeste af hendes Slægt lod sit Navns Ælde gaae under i Navnet Sans=Retours Hæder.

Charlot. Hertuginden af Longueville?

Valentine (ængstlig). De kjender hende?

Charlot. Nei, nei! — Hun har en Datter.

Valentine (ivrig). For Alting, styrt ikke hende i Ulykke

ved et ubesindigt Forsøg paa at nærme Dem mig. Ethvert Skridt for at opdage mine Forhold, vilde føre til Miskjendelse for hende, og, i Sandhed, De vilde derved begaae en blodig Synd, thi hun er en ulykkelig Pige, der skal offres et gammelt Navn, ligesom jeg.

Charlot. Ved Gud, De skal det ikke! Tal, hvad befaler De —

Valentine (som for). Kun det: iil bort, uden at Nogen bemærker Dem, lad Ingen erfare, hvad dette Dieblik har aabenbaret Dem, og søg aldrig mere at see mig!

Charlot (griber hendes Haand). De er? O, siig mig blot, hvem De er!

Valentine (i heftig Bevægelse). Flora — en Longueville — en fattig Slægtning — O, spørg mig ikke om mere! Den misundte, den rige Valentine af Longueville vil om faa Dage, med blødende Hjerte, opfylde sin Moders Villie, jeg — jeg vil bøie mig under min Velgjørerindes. Jeg kjender min Pligt!

(hun river sin Haand løs, iler hurtigt op ad Trinene og igjennem Løndøren, som hun rask lukker i.)

Trettende Scene.

Charlot (alene; stirrer efter hende).

Forsvunden! (iler hen og beføler Væggen). Intet Spor — alt er fast! (vender tilbage). Aldrig see Dig meer —? jo, Flora, jeg maa! Du skal befries fra denne stolte Hertugindes Tyrannie. Men hvorledes? Jeg skal ægte hendes Datter — afslaae den rige Datters Haand for at fordre den fattige Slægtnings? (rask) Skee hvad der vil; Flora, fra dette Dieblik er jeg Din! (lytter) Fodtrin! Hendes Befaling — hvorledes sniger jeg mig bort? (seer sig om og faaer Die paa Blomstertrappen tilhøire) Ah! (springer bagved den.)

Fjortende Scene.

Charlot (skjult). Marguerite. Louis (træde ind).

Louis. Berolige Dem! Deres Bud traf mig just som jeg vilde gaae hjem, og jeg ilede strax herhen, for at oplyse en Vildfarelse. Efter Deres Beskrivelse er det en gammel Mand, som trængte imellem os. Han er uskyldig.

Marguerite. Sikkert! jeg beder Dem derfor, hurtigt at rive ham ud af Angsten. (seer sig om) Hvor er han?

Louis. Af Forskrækkelse har han vel skjult sig, eller — skulde han have fundet Leilighed til Flugt? (seer bag Blomstertrappen og farer overrasket tilbage, da Charlot træder frem) Hvad seer jeg! — Han!

Charlot (ligeledes overrasket). Han! og her!

Marguerite. Min Gud! — hvad er det?

Charlot (ved sig selv). Jeg maa dæmpe min Forbittrelse.

Louis (betragter Marguerite; med qvalt Harme). Saa forundret? Jeg forundres ikke.

Marguerite (til Charlot). Min Herre, forklar Dem! borttag den Plet, Deres Nærværelse her sætter paa en Dames Ære.

Charlot. Vær forsikkret om, at hvis min Forklaring ikke er saa tilfredsstillende, som jeg ønsker, da er det netop fordi jeg heller vil udsætte mig for enhver Miskjendelse, end krænke en Dames Ære.

Marguerite. Louis. Forklar Dem!

Charlot (til Marguerite, søgende). De ventede her at finde en Person —

Marguerite. Som var arresteret fordi han havde brugt Vaaben i Tuileriehaven, ja!

Charlot. Arresteret, rigtigt — han var arresteret. Men — De har sikkert ikke seet ham.

Louis (bittert). De hører, De skal ikke have seet ham.

Marguerite (bestemt). Jeg har seet ham; han stod i Gangen, da jeg gik ud herfra.

Charlot. Der har De Forklaringen. De har seet ham inden han kom herind, da var det en Anden, men De har ikke seet ham efter at han kom herind, da var det mig. (til Louis) Jeg ilede ud af Haven, hvor De havde lukket mig ind; hørte at den gamle Mand, ved en Feiltagelse, var arresteret istedetfor mig; fløi herhen, kom ind til ham og gjorde, hvad Æren bød mig, ved at stille mig i hans Sted.

Marguerite. Hvorledes kunde De komme ind og han ud, da Porten var besat med Vagt?

Charlot. Min naadige Dame, en Guldnøgle aabner alle Døre for Enhver, der har den.

Louis. Endnu Eet, det Vigtigste, min Herre; den Dame, med hvem De havde en Sammenkomst, hvem er hun?

Charlot. Hvem hun er vedkommer ikke min Nærværelse her, og da jeg ikke vil taale, at De opkaster Dem til Herre over hendes Handlinger —

Louis. De vover at —? Hendes Navn! — jeg vil vide det.

Charlot. Paa en saadan Fordring har jeg kun eet Svar.

Louis (forbittret). Vel! det skal De give mig!

Charlot. Det lader jeg aldrig Nogen vente paa.

Marguerite (som ængstlig har nærmet sig Døren og lyttet, iler imellem dem) For Guds Skyld! — min Broders Røst, — dersom han saae Dem! Skjul Dem!

Charlot. De befaler? — jeg har mit Skjulested!

(gaaer bag Blomstertrappen tilhøire.)

Louis. Jeg frygter ikke for at tale med Deres Broder, og vil —

Marguerite. De veed ikke hvad der er hændet? at han er forbittret paa Deres Familie — Gud! han kommer herind! (peger paa Blomstertrappen tilvenstre) Skjul Dem! (streng) Jeg befaler det!

Louis (idet han gaaer bagved den) Velan! jeg adlyder!

Marguerite (vakler hen til Bordet). Ah, der er han!

(sætter sig i Lænestolen.)

Femtende Scene.

De Forrige. Gaston.

Gaston (standser ved Døren med korslagte Arme, mørk). Har jeg endnu Uret, Marguerite?

Marguerite (seer frygtsom hen til ham). Hvori?

Gaston. I at hade Menneskene, i at paastaae, at de pønse paa at krænke og forfølge mig?

Marguerite (reiser sig forfærdet). Hvad er der skeet?

Gaston (gaaer nærmere og seer skarpt paa hende). Du veed det ikke? Ha ha ha, i Overmorgen afgaaer jeg, efter Befaling, til Armeen i Flandern.

Marguerite. Er det muligt?

Charlot (stikker Hovedet frem). Jeg tager ikke feil! min mørke Ven fra Heidelberg.

Gaston. Og hvem har udvirket denne Befaling? Hertuginden af Longueville. Hvorfor? For at jeg ikke, fornærmet over hendes Afslag, skal kunne stille mig imod hendes Hr. Søns Kjærlighed til Dig.

Marguerite. Du bedrager Dig.

Gaston (idet han gaaer hen og lægger sin Hat paa Bordet). Troer Du? Maaskee ogsaa deri, at Du har havt Deel i dette Anslag?

Marguerite. Jeg?

Gaston. Du! (levende) Men det skal ikke lykkes; Du følger med.

Marguerite (forfærdet). Til Armeen?

Gaston (som før). Til Flandern. Jeg skal føre Dig til et Opholdssted, hvor Du vil finde Alt, hvad Din Rigdom og Rang have Krav paa, men — Du følger med.

Marguerite. Et saadant Tyrannie!

Gaston (som før). Jeg veed, Du tilbeder ham.

Marguerite (ængstlig). For Himlens Skyld, ikke et Ord i dette Øieblik; jeg besværger Dig —

Gaston (stærkere). Du venter kun min Afreise for at flyve i hans Arme.

Marguerite (afsides). Det høre de! (høit) Broder, det er oprørende! Jeg beder Dig, forlad mig.

Gaston (sætter sig i Lænestolen). Du er i hæftig Bevægelse. Det overbeviser mig endnu mere —

Marguerite. Denne Bevægelse er kun retfærdig Vrede over en Opførsel, som ikke er mig usædvanlig, men i dette Øieblik utaalelig. Skee hvad der vil, jeg vælger det eneste Middel til at bringe Dig til at forlade et Værelse, hvor jeg er vant til at finde en Eensomhed og Ro, som Omstændigheder, jeg ikke har mindste Deel i, pludselig true med at berøve mig. (gaaer hurtigt ud.)

Sextende Scene.

De Forrige (uden Marguerite).

Gaston. Denne Hæftighed — skulde jeg have gjort hende Uret?

Charlot (stikker Hovedet frem). Hendes eneste Middel slaaer ikke an. — Blive staaende her? — Jeg maa bort, men uden Fare for hende. (træder rask frem som om han kom ind af Døren) Ah, min Ven!
(iler hen og omfavner Gaston.)

Gaston (overrasket). Hvorledes! De her? (ved sig selv idet han reiser sig) Har Skjæbnen da besluttet at ydmyge mig til det Yderste! (kort) De vil —

Charlot. Jeg vil — ih, jeg vil ganske ligefrem gjøre Dem mit Besøg. De syntes i Heidelberg at finde noget Behag i min Omgang, jeg kommer til Paris, hører, De boer her — jeg gjør Dem mit Besøg.

Gaston. Som vilde være mig kjært, dersom jeg ikke vidste, at Hertuginden af Longueville har underrettet Dem om et Besøg, jeg nylig har gjort hende, og at De derfor kun fremstiller Dem for mig i Egenskab af Triumfator.

Louis (træder uvilkaarligt et Skridt frem). Hvad vil det sige?

Charlot. Triumfator? — Hertuginden? — jeg har ikke seet hende.

Gaston. De besøger mig, der er Dem flygtigt bekjendt, og har ikke seet hende, hvis Datter De skal ægte!

Louis (træder længer frem). Hvad hører jeg!

Gaston. De holder mig for meget lettroende, Hr. Greve af Guichard.

Louis (iler frem og omfavner Charlot). Greve af Guichard — Valentines Forlovede! — Ah, nu begriber jeg Alt!

Charlot (forbauset). Ja saa! — men nu begriber jeg slet Intet.

Gaston (forbittret). Hertugen af Longueville skjult her?

Charlot (ved sig selv). Min Hr. Svoger! — nu begriber jeg Noget.

Louis. Hr. Marquis, en lille Misforstaaelse imellem Deres Søster og mig er Skyld i, at jeg her søgte et Skjul, som Glæden over at see den hævet gjorde mig saa ubesindig at forlade. Jeg vilde ikke kunne tilgive mig det, dersom ikke enhver Ubehagelighed for Marguerite blev fjernet ved at jeg nu beder om Deres Samtykke til at hun skjænker mig sin Haand.

Charlot (griber levende hans Haand). De vil gifte Dem med denne Dame? Og den anden, som —

Louis. De mener —?

Charlot (samler sig). Tilgiv, en forvirret Idee. (ved sig selv) O, det er sin Søn, Hertuginden har villet gifte hende med, og han er forelsket i Marquiens Søster — fortræffeligt. (omfavner Louis) Jeg ønsker Dem af mit Hjerte til Lykke.

Gaston (som harmfuld har gaaet frem og tilbage, standser). Det gjør mig ondt, Hertug, at maatte forspilde Dem den Fornøielse at kunne modtage Hr. Grevens Lykønskning; men jeg tilstaaer, jeg kan ikke være saa høimodig at samtykke Deres Forbindelse med min Søster, da Deres Moder har ydmyget mig ved at afslaae mig en Forbindelse med sin Datter.

Louis (forbauset). De har friet til min Søster!

Gaston (bittert). Jeg har vovet det, og — faaet Afslag. (bestemt) Jeg give mit Samtykke til Marguerites Forening med Dem? aldrig!

Louis. Jeg er tilintetgjort.

Charlot. Mine Herrer! det er mig alene, som staaer imellem Dem og Deres Lykke? Nu vel! grib den Begge! (til Louis) Jeg gifter mig ikke med Deres Søster.

Gaston. Louis. Hvordan!

Charlot. For at undgaae videre Forklaring — jeg er gift.

Gaston. Louis. Gift?!

Charlot. Gift. — Jacta est alea! jeg har afkastet Broen, stillet mig aabent i Marken, er besluttet paa at seire eller døe, og spørger: fordrer De Opreisning fordi jeg ikke holder Deres Familie det Løfte, min Fader har givet den?

Louis. Da der ikke ligger nogen Fornærmelse i at De ikke gjør, hvad De ikke kan —

Charlot (smilende). Og De derved bliver istand til at gjøre, hvad De ellers ikke kunde — saa: (Louis rækker ham Haanden, han griber den) Vi slaaes ikke! Bravo! Venskab imellem os alle Tre, og Enhver søge dristigt sin Lykke.

Louis. De har Deres.

Charlot. O, nei; jeg har kun gjort Hænderne frie til dens Erobring.

Louis. Dersom blot min Moder vil samtykke i at —

Gaston (hurtigt). Som eneste Grund til sit Afslag anførte hun sin Forpligtelse til Hr. Greven,

Charlot. Altsaa, naar den er hævet — Et Øieblik!

(iler hen til Bordet.)

Gaston. De vil —?

Charlot. Med to Ord til Hertuginden besegle fire Elskendes Lykke. (skriver.)

Gaston (gaaer opromt frem og tilbage). Ha, jeg vandt! jeg vandt!

Louis. Men hvor er Marguerite? hun maa være i Engstelse.

Gaston. For sin skjulte Elsker, — De har Ret! Marguerite! Marguerite! — Ha ha ha, hun venter formodentlig at see en af os i sit Blod og — ha ha ha, seer os som Svogre! ha ha ha! —

Syttende Scene.

De Forrige. Marguerite.

Marguerite (idet hun træder ind). Min Broder leer! Gud, hvad er der — (standser forfærdet, da hun seer Louis og Charlot). Ah, han har opdaget dem!

Louis og Gaston (ile hen til hende). Marguerite!

Marguerite. Hvad skal dette betyde?

Gaston (meget levende). Jeg tillader Din Forening med Hertugen, al Uenighed er bilagt, Valentine bliver min, Greven af Guichard er gift.

Marguerite (endnu forvirret). Gift?

Charlot (reiser sig hurtigt ved Bordet; med et let Buk). Ja, min Naadige, gift. (sætter sig atter til at skrive.)

Marguerite. Det er den unge Greve af Guichard?

Louis. Ja, en Ven af Deres Broder.

Marguerite (til Gaston). Og Valentine skal forenes med Dig?

Gaston (ivrig). Hendes Moder afslog mig kun hendes Haand, fordi den var bestemt for Greven.

Charlot (reiser sig og rækker Louis det forseglede Brev). Og heraf vil hun see, at jeg ikke kan modtage den.

Louis. Jeg skal bringe hende Deres Brev, men da hun har foreslaaet Forbindelsen, vil hun sikkert vente, at Brevet er et blot Forbud for en mundtlig Erklæring.

Charlot. De mener, jeg bør gjøre hende min Opvartning, for at — Hm! det er ikke behageligt! (ved sig selv) Hvordan skal jeg —? (gribes af en Idee) Ah, her synes Flora at være forsvunden — om jeg der fik hende at see? — om jeg kunde vise hende, at min Beslutning er urokkelig? — ypperligt! (høit) Velan, jeg

skal komme, jeg skal komme, for høitideligt at frasige mig den skjønne Valentine af Longueville og, — (hurtigt og bestemt) for at søge mit Hjertes Tilbedede, som jeg vil eie, om saa alle Familien Longuevilles Kaarder vare rettede mod mit Bryst!

(hukker og iler ud.)

Louis (forbauset). Hvad vil han sige med det?

Gaston. Marguerite (ligeledes). Jeg forstaaer ham ikke!

Tredie Act.

(Et Værelse i Hertugindens Palais. Tilhøire Indgangsdøren, tilvenstre Døren til et Cabinet; i Baggrunden en anden Dør. Paa hver Side, lidt foran Dørene, et med et kostbart Teppe overhængt Bord; paa det tilvenstre staaer et Madonnabillede imellem to Glas med Blomster; paa det tilhøire en stor Blomstervase. Lampe under Loftet, en lille pragtfuld Ottomane paa hver Side af Baggrundsdøren, store Armstole.)

Første Scene.

Lériac (aabner Indgangsdøren og titter ind).

Nemo! (træder forsigtigt ind) Ikke et levende Væsen! (seer sig omkring) Det er et mærkeligt, et meget mærkeligt Huus! (lister sig paa Tæerne hen til Døren i Baggrunden, aabner den og titter ud) Nok en Gang — væ! (lukker igjen) nei den vil jeg, profecto, ikke have med at gjøre; jeg har travet af Gang og i Gang, men ingen af dem er Udgang. (gaaer tankefuld ned i Forgrunden) Hum hum hum! jeg vilde saa gjerne have fat paa en Sjel, for at faae at vide, hvordan jeg skal komme herfra, og dog ryster jeg over alle mine Lemmer for at der skal komme Nogen — uf! Tanken om de fem Partisaner styrkner

Blodet i alle mine Aarer. — Om jeg skjulte mig et Sted og lyttede? jeg kunde maaskee opdage Noget, der — Lad mig see — (løfter Tæppet op paa Bordet tilvenstre og kigger ind under det) Bene! (gnider Hænderne) Nu veed jeg da, hvor jeg kan smutte hen, hvis det kniber! (eftertænkende med dyb Alvor) For Resten — min Stilling er forfærdelig. Jeg tør ikke lade mig see for den gamle Greve forend jeg faaer fat paa denne scelus, denne Charlot, og endda kan det blive galt nok. — Hæ! Pokker til Galning! Meget rigtigt havde han opsporet Fruentimmeret! (atter alvorlig) Men hvorledes kan han være kommen her med hende? Jeg begriber det ikke!

(bliver staaende fordybet i Grublen.)

Anden Scene.

Lériac. Hertuginden (fra Cabinettet).

Hertuginden (ved sig selv, idet hun træder ind). Louis kommer ikke, og ikke et Ord fra ham; jeg begynder — (seer Lériac). Min Gud! hvem er det? (gaaer hen til ham) Hvorledes —?

Lériac (farer op). Ah — under Bordet. (vil løbe hen til det, men besinder sig; modfalden) Eheu, det er for sildigt!

Hertuginden (streng). Deres Ærinde?

Lériac (søgende). Det er — det er — (bestemt) det veed jeg ikke.

Hertuginden. De veed det ikke? Deres Adfærd gjør Dem meget mistænkelig.

Lériac. Nei, o nei, naadigste Dame. Per Jovem! jeg er et aldeles uskyldigt Menneske, og der var ogsaa, som De har den Godhed at sige, et Ærinde, Noget, som jeg vilde, Noget, som,

— som jeg nu ikke kan huske, og — (tørrer Sveden af sig) puh, det sætter mig i en gyselig Forlegenhed.

Hertuginden. Forklar Dem bestemt og tydeligt, eller jeg ringer paa mine Folk. (gaaer hen for at tage en Bordklokke.)

Lériac (stiller sig hurtigt foran hende). Naadigste Dame, lad det være. De har vist et Hjerte, De har vist Forstand, saa De kan indsee, at en gammel Mand, en studiosus literarum, hverken kan eller vil begaae Mord.

Hertuginden (forskrækket). Mord? — Ih, min Gud, troer De, jeg tænker, at De vil begaae Mord?

Lériac (naiv). Naa det tænker De ikke? Hvor De er god. Ja, saa skal vi snart komme ud af det; thi seer De, jeg er alligevel her hos Gouverneuren, bare fordi —

Hertuginden. Hvilken Gouverneur?

Lériac (overrasket). De kjender ikke Gouverneuren, som boer i Huus med Dem? Greven af Guichard.

Hertuginden. Greven af Guichard kjender jeg meget godt, men han boer ikke her.

Lériac (himmelfalden). Ikke det?! — (frygtsom) Men naadigste Dame, skulde De ikke tage feil?

Hertuginden. Af mit eget Huus? Greven boer i Dauphingaden.

Lériac. Naa! — Og her er vi i —?

Hertuginden. St. Honorégaden.

Lériac. Seer man det. (ved sig selv, idet han forundret seer sig omkring) Hvordan mon jeg er kommen derhen?

Hertuginden. Men De vilde forklare mig, hvad der —

Lériac. Det vilde jeg; men naar Gouverneuren ikke boer her, saa vil jeg dog meget heller lade det være; thi det var egentlig kun fordi jeg troede, at jeg befandt mig hos ham —

Hertuginden. Dersom De onsker det, vil jeg strax lade Dem fore hen til ham. (vil ringe.)

Lériac (hurtigt). Nei! — Det onsker jeg aldeles ikke. Jeg er vis paa, at jeg vilde komme til Uleilighed.

Hertuginden. Nu, De kan ogsaa tale med ham her; De behover kun at bie nogle Dieblikke; jeg venter ham snart.

Lériac. Virkelig? (ved sig selv) Tænkte jeg ikke nok, at jeg ikke var ude af Lovens Hule! (høit, i Forvirring) Ubekjendte naadigste Dame! jeg forsikkrer, Intet skulde være mig glædeligere, end at see Hans Excellence, men jeg kan derhos ikke fragaae, det vilde være mig det Ubehageligste af Verden — (samler sig) det vil sige, for Dieblikket, da jeg ikke kan have den Lykke, at forestille ham hans Son.

Hertuginden. Hvorledes! De skulde være den Hovmester, som Greven har omtalt med saa megen Berommelse?

Lériac. Berommelse? — Det er mig, Lériac, Magister artium liberalium, til min naadigste Dames Tjeneste.

Hertuginden. Ah, nu fatter jeg hvorledes De har kunnet glemme Deres Ærinde. De, en Lærd, som bestandig kun har levet i Eensomhed, er naturligviis bleven forvirret over den Stilling, hvori De pludselig finder Dem sat siden Deres Ankomst til Paris.

Lériac (ivrig). Vere, vere! De fatter ganske ualmindelig godt!

Hertuginden (smilende). Jeg skal hjælpe Dem ud af Deres Forlegenhed.

Lériac (sjeleglad). Hvad siger De?

Hertuginden. Jeg veed hvad Deres Ærinde er.

Lériac. Er det sandt? det glæder mig; thi jeg veed det sandfærdelig ikke.

Hertuginden. De skal melde mig, at Deres Discipel, den unge Greve, vil gjøre mig et Besøg.

Lériac. Troer De?

Hertuginden. Husk Dem om!

Lériac. Jeg gjør ogsaa, jeg gjør ogsaa, men jeg kan dog ikke ret —

Hertuginden. Jeg er Hertuginden af Longueville.

Lériac (ivrig). Hans tilkommende Svigermoder? (ved sig selv) Der kom Frelsen! (høit) De har Ret; jeg skal melde Dem, at han vil besøge Dem, det er det Hele; og da det nu er skeet, vil jeg, med megen Reverents, skyndsomst anbefale mig. (vil gaae.)

Hertuginden. O, et Dieblik! (sætter sig ved Bordet tilvenstre og giver Tegn at han ogsaa skal sætte sig; han adlyder i stor Uro). Jeg ønskede nok af Deres Mund at erfare Noget om den unge Mands Charakteer. Hans Fader roser ham jo meget, men De veed, en Fader er, hvad det angaaer, ikke at stole paa.

Lériac (søger at dølge sin Uro). Nei, naadigste Dame, nei! en Fader — er en Fader, det vil en fornuftig Fader endogsaa ikke selv fragaae.

Hertuginden. Derfor, værdige Mand, er det, jeg tillidsfuldt spørger Dem: hvad har jeg at vente af den unge Greve for min Datters Fremtid?

Lériac (smigret). De gjør mig en Ære, som er mig — en Ære; men da jeg er hans Opdrager, sætter De mig tillige i en Forlegenhed, som — som jeg kun kan hæve ved at udvikle de Principer, hvorefter jeg har søgt at bestemme hans Livsanskuelse, saa at De selv kan dømme, hvorlunde jeg ikke bærer Skylden for —

Hertuginden. De ængster mig. Fat Dem kort, inden Greven kommer.

Lériac (forskrækket). Greven kommer! (reiser sig) Certe, jeg maa fatte mig kort. (i Bevægelse, ved sig selv) Sige hende, at Charlot bryder sig feil om hendes Datter? Det var min Pligt, ja det var; men det giver nye Knuder. Nei.

Hertuginden. De siger: De bærer ikke Skylden —

Lériac (ivrig). Dico: jeg bærer ikke Skylden for at han er ilet langt ud over mine Forventninger.

Hertuginden. Virkelig?

Lériac. Ja! Jeg bærer ikke Skylden for, at naadigste Dame, naadigste Dames Frøken Datter, hans naadigste Hr. Fader og den hele naadige Familie ville finde sig besynderligt overraskede af den dristige Selvstændighed, hvormed han forfølger sine Tankers Maal, og forbausede sige: Det havde jeg ikke ventet. Vale! (vil gaae, men standser og vender tilbage) Pelo veniam, maatte jeg spørge, ad hvilken Vei kommer jeg snarest og sikkrest ud paa Gaden?

Hertuginden. Gjør Deres Lærdom Dem saa adspredt, at De har glemt Veien?

Lériac (forlegen). Sandt at sige: Indgangen har været mig saa forunderlig, at jeg nok tør være overbeviist om, jeg hitter aldrig Udgangen.

Hertuginden. Nu vel, min forunderlige Hr. Magister —

Tredie Scene.

De Forrige. En Lakai.

Lakaien. Hr. Greven af Guichard, for at gjøre Deres Naade sin Opvartning.

Lériac (bævende). Greven! hei mihi! (bebreidende til Hertuginden) Naadigste Dame, De veed, jeg skotter ikke i dette Øieblik om —

Hertuginden. Jeg billiger Deres Grund. (aabner Døren til Cabinettet) Gaa ind i dette Cabinet.

Lériac (griber hendes Hænder og kysser dem). Mulier angelica! (ved sig selv) Skulde mine Gjenvordigheder være endte? vix! vix! vix! (gaaer ind.)

Hertuginden (til Lakaien). Lad Hr. Greven komme.

(Lakaien aabner Døren for Greven og gaaer.)

Fjerde Scene.

Hertuginden. Greven.

Greven. Hertuginde, De har befalet?

Hertuginden. Tilgiv, Hr. Greve; men der er bragt mig en besynderlig Efterretning om, at min Søn —

Greven. Det glæder mig meget at kunne berolige Dem. Jeg har allerede modtaget en Melding, ifølge hvilken dette Tilfælde aldeles ikke har havt farlige Følger for Deres Hr. Søn. Hans Forhold ved denne Leilighed forekommer mig vel endnu noget gaadefuldt, men jeg haaber, at ogsaa det skal snart være oplyst til fuldkommen Tilfredshed; thi jeg har naturligviis Forbryderen.

Hertuginden. Allerede?

Greven. Jeg gad nok see den, som skulde undslippe, hvor jeg har taget mine Forholdsregler. Jo han er i god Forvaring.

Hertuginden. Og det er?

Greven. En udlært Spidsbub, forklædt som en særdeles agtværdig Person, og saa skuffende, at det for Enhver, der ikke er begavet med et ualmindeligt skarpt Blik, vilde være umuligt at opdage Bedrageriet. Jeg gjennemskuede det paa Øieblikket.

Hertuginden. Jeg tvivler ikke.

Greven (bukker). Altfor god, min Naadige, altfor god. Han har tilstaaet det Væsentlige; jeg har kun at bringe ham til Bekjendelse af de nærmere Omstændigheder, og det skal være meget let gjort, saasnart jeg kommer hjem. Jeg lover Dem, i Aften vil jeg underholde Dem med en fuldstændig Meddelelse af den hele ligesaa moersomme som indviklede Sag. Jeg haaber, til samme Tid at kunne have den Ære at forestille Dem min Søn.

Hertuginden (smilende). Og jeg veed, at jeg skal have den Fornøielse at see ham endnu tidligere.

Greven. Hvorledes? har han maaskee ladet sig melde?

Hertuginden. Ja, ved sin Hovmester.

Greven (leende). Magister Lériac?

Hertuginden. Rigtigt. En fortræffelig gammel Mand, som i pædagogisk Iver ærgrer sig over, at han ikke tør tilregne sig alene Æren for alle de Fuldkommenheder, han med Begeistring tillægger Deres Søn.

Greven. Saa Magister Lériac har været her?

Hertuginden. Han forlod mig i dette Øieblik.

Greven. Ha ha ha, det er ypperligt, o det er ganske fortræffeligt! — De maa vide, min Naadige, det er netop den gode, pudseerlige Magister, som den Knægt, vi have grebet, copierer med en Nøiagtighed — o, som er forbausende!

Hertuginden. Er det muligt?

Greven. Jeg forsikkrer Dem, fuldkommen forbausende. Det morer mig ret at høre, at Magisteren har været hos Dem; thi, oprigtigt, jeg kunde virkelig ikke aldeles dæmpe en Tvivl om, at — Ja, men Ligheden er ogsaa slaaende! —

Hertuginden. De gjør mig nysgjerrig efter at see denne Bedrager.

Greven. De skal faae ham at see; jeg lover Dem det. Jeg kan ikke negte mig den Fornøielse at gotte mig ved Deres Overraskelse. Figur, Holdning, Stemme, Paaklædning — Ligheden er fuldstændig. For Resten — det er da intet Under, paa ingen Maade; Fyren er Magisterens Tvillingbroder.

Hertuginden. Hans Tvillingbroder?

Greven. Han er hans Tvillingbroder. Jo, det har jeg strax presset ud af ham, ha ha ha! — Men tilbage til min Søn. Han har ladet sig melde hos Dem, inden han endnu har opsøgt mig, sin Fader? Deres Naade, han maa være meget forelsket, og jeg er overbeviist om, at han, efter at have seet Deres Datter, vil være opfyldt af Ønsket om, jo før jo heller at blive lyksaliggjort med hendes Haand.

Hertuginden. Det skal glæde mig, om hans Besøg vil stadfæste Deres Overbeviisning.

Greven. Det er jeg saa rolig for, som — om jeg allerede saae dem for Brudeskamlen.

Femte Scene.

De Forrige. Louis.

Greven. Ah, Deres Hr. Søn! — Hvad har jeg sagt Dem? han er aldeles uden Fare.

Hertuginden. Louis! Men forklar mig — Du er bleven overfaldet og Du iler ikke strax til mig for at berolige mig?

Louis. Jeg vidste ikke, at min Moder havde faaet en foruroligende Efterretning om et Tilfælde, som kun opstod af en Misforstaaelse, og i sig selv var høist ubetydeligt.

Greven. Ikke sandt? i sig selv høist ubetydeligt. Der

er kun en lille Biomstændighed, som trænger til at oplyses. Det er mig meldt — min Gud, jeg tvivler aldeles ikke om, at det er feilagtigt, men — det er mig meldt, at De, Officeer i Hans Majestæts Tjeneste og bevæbnet, er undløben den usle Person, som overfaldt Dem, istedetfor at De burde have stødt ham ned paa Stedet.

Louis. De gjør vel i, ikke at tvivle om, at det er feilagtigt; thi for det Første blev jeg ikke overfaldet, men udfordret, og for det Andet var min Modstander ingen usel Person, men ligesaa god Adelsmand som jeg selv.

Lériac (stikker Hovedet ud af Døren og lytter). Qvid dicit?

Greven. Adelsmand! (fortørnet) Jeg begriber meget vel, at der kan være en Feiltagelse med Hensyn til Grunden, hvorfor De ilede bort, men jeg indseer ikke, hvorfor De, for mig, som vist ikke søger at volde Dem Ubehageligheder, vil dølge, at De er bleven overfaldet af en lumpen Karl, en afskediget Dyrlæge.

Louis. En Dyrlæge?

Greven. Ja, en Dyrlæge; forlad Dem paa mig, en afskediget Dyrlæge.

Louis. Om Forladelse, i dette Tilfælde vil jeg dog heller forlade mig paa mig selv. Ha ha ha, det er en Feiltagelse, som jeg vil oplyse Dem.

Greven (varm). Jeg kan ikke oplyses, min Herre; jeg er oplyst, og jeg siger Dem, trods alle Deres Oplysninger: den Person, De stødte sammen med i Tuileriehaven, er Dyrlæge.

Louis. Men jeg siger Dem, at han er Adelsmand, og at De — ha ha ha, De burde allermindst bestride det.

Greven. Min Herre, De fornærmer mig! Jeg erklærer Dem, jeg kjender Mennesket meget bedre end De.

Louis. Det maa jeg indrømme Dem.

Greven. Det maa De, ja, og derfor gjentager jeg endnu engang, med største Bestemthed: han er, paa min Ære, Dyrlæge.

Louis. Ha ha ha, Deres Søn Dyrlæge!

Greven. Min Søn!
Hertuginden. Grevens Søn?

Louis. Ja, ham var det, der vilde slaaes med mig.

Greven. Min Søn! (til Hertuginden) Jeg beder Dem, min Naadige! Mage til den gamle Caricatur, De nylig har seet, antager han for min Søn! Ha ha ha, nei, det er altfor latterligt. Min Herre, lad Dem dog overbevise. Jeg har strengt forbudet Adgang til Tuileriehaven; hvorledes skulde min Søn komme derind? Og De kjender ham desuden ikke, De har jo aldrig seet ham.

Louis. Da De ikke vil tillade mig en Forklaring — (viser ham Charlots Brev) Kjender De denne Haand?

Greven (tager Brevet). Det er min Søns.

Louis. Nu vel, den der har skrevet Brevet, er den Samme, som jeg skulde slaaes med i Tuileriehaven.

Greven. De forbauser mig! — Men saa er jo denne Dyrlæge —

Louis. Aldeles uskyldig, naturligviis.

Greven. Det er mærkværdigt! Jeg lader Haven spærre, sætter Dødsstraf paa at betræde den med Vaaben; min Søn slaaes i den, Vagten tager en gammel Hestedoctor for ham — det er meget mærkværdigt!

Lériac (sjeleglad, ved sig selv). Ah! det begynder at klares!

Greven (stirrer paa Brevet). Men — dette Brev er jo til Hendes Naade.

Hertuginden (tager det). Til mig? Og han har nyligt ladet sig melde? Hvad kan det være?

Louis. En Oplysning, som pludselig vil gjøre en Forandring i Alles Stilling.

Lériac (ved sig selv). Det skulde glæde mig.

Hertuginden (bryder Brevet). Lad see! (læser) „Deres Naade! Jeg har opdaget, at Marquien af Fayeul, en høitagtet Adelsmand og min Ven, er opfyldt af den Følelse, der, at dømme efter min Faders Beskrivelse, vistnok maa gribe Enhver, som har den Lykke at see Deres Datter; men at De, alene formedelst den Naade, hvormed De, af Ærbødighed for en dyrebar Gemals Villie, har beæret mig, har afslaaet ham sit brændende Ønskes Opfyldelse. Denne Opdagelse har glædet mig —“ Glædet ham!

Greven. Den har glædet ham! — Er han gaaet fra Forstanden?

Hertuginden (læser). „— har glædet mig, da jeg, idet jeg nødvendigen maa paadrage mig Deres billige Fortørnelse, tillige har den Trøst at kunne bane en Ven Veien til Lykke. Jeg er gift —“ (taber Brevet) Gift!

Greven (paa samme Tid). Han er gift!!

Lériac (forfærdet; ved sig selv). Gift! (slaaer hurtigt Døren i for sig.)

Louis. Ja, han er gift.

Greven. Charlot, som staaer under en Hovmester, der veed, at jeg med største Strenghed vil gjøre ham ansvarlig for en saa uhørt Formastelse, Charlot skulde være gift? — Min Herre, det er umuligt!

Louis (tager Brevet op). De vil selv behage at læse.

Greven (stirrer i Brevet). Ja, det er hans Haand. (ude af sig selv) Jeg veed ikke hvad jeg skal sige, men jeg siger: det er umuligt!

Hertuginden. Og De, Hr. Greve, De, som var overbeviist om, at han brændte af Længsel efter at modtage min Daters Haand?

Greven. Min Naadige, jeg er fortvivlet, jeg er slet ikke mere til; men jeg siger dog bestandigt: det er umuligt! det maa være umuligt!

Louis (til Hertuginden). Imidlertid, da De kun har anført Deres Løfte til Greven som Grund for det Afslag, De har givet Marquien, saa —

Hertuginden (stolt). En Longueville har aldrig brudt sit Ord. Men, min Hr. Søn, at det er Dig, som bringer mig den Efterretning, der tilintetgjør Grunden for mit Afslag, og at det, for Din Kjærlighed til Marguerite, er Dig vigtigt at vise, hvorledes det nu er blevet til et Samtykke, det gjør mig det meget rimeligt, at det Hele er en List.

Louis. Hvorledes? min Moder —

Greven. En List! meget rigtigt; der har vi det! Hertuginde, jeg beundrer Deres Skarpsindighed. Nu har jeg Traaden. Man har aftvunget — hvad jeg vilde sige — aflokket min Søn dette Brev, og —

Louis. Jeg troer, Deres Søn vil føle sig meget fornærmet ved at man antager, at han er den, som lader sig aflokke Noget; jeg er fornærmet ved at man tillægger mig Villien dertil.

Hertuginden. Hvorfor skulde han skrive mig til ved Dig strax efter at han har ladet sig melde hos mig ved —? Ah, et Øieblik! Jeg kan jo strax faae Gaaden løst, ved at fremstille En, hvis Vidnesbyrd vil være afgjørende.

Greven. Louis. Hvorledes?

Hertuginden. Ja! — Hr. Greve, jeg har i min Magt øieblikkeligt at skaffe hans Hovmester tilstede. Hans Erklæring vil hæve enhver Tvivl.

Greven (iværig). Lad ham komme! Hvor er han? lad ham komme; jeg skal —

Hertuginden. Han skal komme, men under den Betingelse, at De blot søger Oplysning, og ikke, hvad der end er skeet, tilføier ham mindste Overlast.

Greven. Jeg skulde taalmodigt finde mig i, om han har rakt Haand til en saadan Skjændighed? Hvor er han?

Hertuginden (rolig). I mit Cabinet; men han har mit Løfte om Sikkerhed, indtil han kan forestille Dem Deres Søn, og De faaer ham ikke at see førend jeg har Deres Ord.

Greven. Aldrig, Deres Naade, aldrig! Men jeg fordrer, at tale med ham.

Lériac (aabner, bævende af Angst, Døren paa Klem). Deus meliora! hvor skal jeg gjøre af mig?

Greven. Han er min betroede Tjener i den Sag, som er allerhelligst for min Ære og mit Hjerte; han har forraadt sin Pligt — det gjælder hans Liv! (stamper i Gulvet.)

Lériac (gysende). Perii! — Under Bordet!

(smutter hurtigt under Bordet.)

Hertuginden (kolt). De hører, Hr. Greve, jeg, Hertuginden af Longueville, har lovet ham Sikkerhed.

Greven. Jeg skulde lade være at — (gaaer henimod Døren.)

Hertuginden (stiller sig foran ham; streng). Hr. Greve, De forglemmer Dem selv — og mig.

Greven. (betvinger sin Heftighed). Vel, jeg kan ikke bære denne Uro — De har mit Ord, lad ham komme.

Hertuginden. Det skal han. (aabner Døren) Hr. Magister! — Gud, han er borte!

Greven. Louis. Borte?

Hertuginden. Han er borte! — Ubegribeligt! Der er ingen anden Dør — han maa have sneget sig her igjennem.

Greven (opbragt). Fordømt! Hvem giver os nu en Forklaring?

Sjette Scene.

De Forrige. Lakaien. (strax efter) Charlot.

Lakaien. Den unge Greve af Guichard, for at gjøre sin Opvartning.

Greven. Charlot!

Hertuginden. Han kommer? (levende til Louis) Seer Du? det var List. (til Lakaien) Greven er velkommen. (Lakaien gaaer.)

Greven. Paa min Ære, nu skal Sandheden komme for Dagen!

Hertuginden. For alting, rolig Hr. Greve! og for at De kan være det, husk, at De er i mit Huus og at Sagen er min saavelsom Deres.

Greven (bukker). Jeg overlader Dem Ordet.

(træder tilbage og bekæmper sin Uro.)

Charlot (træder ind). Deres Naade! (seer Greven, da denne uvilkaarligt gjør en Bevægelse; ved sig selv) Min Fader! — hvilket Uheld! (høit) Jeg kommer, for personlig at opfylde en Pligt, som — som jeg allerede —

Hertuginden. De har tilstillet mig et Brev, som jeg, af Agtelse for Dem, har tilladt mig at ansee for en Mystifikation, et Slags Spøg, der vistnok er meget uheldig —

Charlot. Hvor strafværdig dets Indholds Sandhed end kan gjøre mig, at dølge den vilde være endnu strafværdigere; derfor —

Hertuginden (med qvalt Harme). De er virkelig gift?
Greven. Du er gift!

Hertuginden. Nok, min Herre!

(sætter sig ved Enden af Bordet tilvenstre.)

Greven. Min Naadige, jeg holder paa Deres Skarpsindighed; det er List. (til Charlot) Og med hvem?

Charlot. Jeg har ikke endnu Ret til at nævne hende, og mindst her.

Greven. Fordi Du maa blues, fordi Du har vanæret Dig.

Charlot. Jeg maa bede om min Faders Tilgivelse, fordi jeg har valgt, istedetfor lydig at modtage; for Valget selv behøver jeg den ikke. (ved sig selv) Om hun var i Nærheden? ha, om hun kunde høre mig!

Greven. O, jeg begriber, Du har slængt Dit gamle, berømte Navn ind i en eller anden ubetydelig Familie.

Charlot (med stærk Stemme). At nævne hendes Familie og Familien Longueville vilde være eet.

Hertuginden. Min Herre, De lægger Fornærmelse til Fornærmelse.

Greven. Hertuginde, jeg veed ikke, hvor jeg skal skjule mig for Deres retfærdige Vrede.

Charlot (stærkere). Dersom jeg ikke allerede kaldte hende min Kone, jeg vilde kalde hende det! og blev hun det ikke, — Ingen blev det!

Greven (heftig). Du behøver ikke saa høit at proclamere Din Ulydighed.

Charlot. Jeg skal med den dybeste sønlige Lydighed bøie mig under min Faders Bud i Alt, hvad der ikke berører en Følelse, som jeg ikke er istand til at undertrykke; men tilgiv,

kun jeg veed, (med stærk Stemme) at jeg her, mere end noget andet Sted, behøver, høit at udtale, at min Villie er urokkelig, min Kjærlighed mig hellig og mit Valg min Ære værdigt.

Greven (forbittret). Saa Du er virkelig gift? Derfor har jeg givet Dig en Hovmester, derfor har jeg paalagt ham at vaage over ethvert af Dine Skridt! — jeg dræber ham!!

Lériac (stikker forfærdet Hovedet frem). Deus avertat! — han er ikke gift!

Hertuginden (springer op). Min Gud!
Greven. Charlot. Magisteren!
Louis. Hvad betyder det?

Lériac (grædefærdig). Jurato mihi crede, han er ikke gift!
(kryber frem og staaer op.)

Greven (levende). Deres Skarpsindighed, min Naadige! Det var List!

Hertuginden. Greven. Louis (omringe Lériac). Forklar Dem! forklar Dem!

Lériac. Det skal jeg. Til Giftermaal skal der Tid. Nu har han ikke giftet sig medens jeg har været ved hans Side, og jeg har ikke været fra hans Side saa længe, at han kunde have Tid til at gifte sig, ergo: han er ikke gift.

Greven. Hvad svarer Du dertil?

Charlot (med et betydende Blik paa Lériac). At min Hovmester vist ikke vil vove at gjøre mine Ord til Usandhed, naar han betænker, at det da kunde falde mig ind at oplyse, i hvilken anden Udgave af ham selv det er, han i den sidste Tid har været ved min Side.

Greven. Anden Udgave af ham selv? Hvad skal det sige? — (pludselig greben af Tanken) Ah, Dyrlægen!

Charlot (overrasket). De veed det?

Lériac (rystende af Angst). Exellentia — ja — jeg har —

Greven. Deres Tvillingbroder?

Charlot (studsende). Hans Tvillingbroder?

Lériac (afbryder ham hurtigt). Ja vist, min Tvillingbroder. (som før, til Greven) Ita; det er ham, som er Skyld i Alt.

Greven. De har tilladt denne udlærte Spidsbub at omgaaes min Søn?

Lériac (som før). Omstændigheder, som — som den unge Herre selv maa forklare —

Greven. Saa han har været Haandlanger ved dette smukke Værk? Ei, ei! — Lykkeligviis har jeg ham.

Charlot. De har ham?

Greven (hidsig). Ja, jeg har ham, og i ham Nøglen til den Hemmelighed, Du ikke vil ud med. Han maa vide, hvad det er for en Dame, Du har understaaet Dig til at give Din Haand, og forlad Dig paa mig, han skal blive nødt til at bekjende det. (i heftig Bevægelse til Hertuginden, som har sat sig) Min Naadige, jeg paalægger min Søn, at gjøre Dem den ydmygste Afbigt, medens jeg selv sætter hans frække Hjælper under Forhør, og paa ham tager den fuldstændigste Hævn for den Skam, der er kommen over mit Navn. (gaaer hurtigt ud.)

Syvende Scene.

De Forrige (uden Greven).

Charlot (seer sig omkring; ved sig selv). Forgjæves; hun kommer ikke.

Lériac (ved sig selv). Naar han nu ikke finder ham, og kommer tilbage — uf!

Charlot (til Hertuginden). Jeg haaber, at jeg i Morgen skal være stadfæstet i en Hæder, som vil formilde min Faders Vrede, men jeg tør ikke vente, at den ogsaa vil skaffe mig Naade hos en Dame, med hvis Navn der forener sig tusinde Erindringer om langt større Hæder, og det smerter mig, da der netop ikke er Nogen, hvem jeg i dette Dieblik heller end Dem vilde indtage til min Fordeel.

Hertuginden. I Sandhed, De veed at vælge Veien.

Charlot. Uheldigviis var den Lykke, De tilbød mig, ikke den samme, som jeg attraaede; det er en ondskabsfuld Grille af min Skjæbne, at jeg er bleven tvunget til at fornærme Dem, ved at afslaae den første, just som jeg skulde bevæge Deres Hjerte til at skjænke mig den sidste.

Hertuginden. Da det kun er min Gemals Villie, der har kunnet skjænke Dem nogen Gunst i min Familie, vil jeg skaane Dem for ethvert Forsøg paa at opnaae Noget, som mit Hjerte skulde give Dem.

Charlot. Altsaa Krig? De tvinger mig til at erobre, hvad jeg helst vilde skylde Deres Høimodighed? Nu vel, hvor mægtig min Fjende end er, jeg maa vove Kampen, (med Energie) og pas paa, jeg skal seire!

Lériac (som ængstlig har fulgt Samtalen). Nye Historier! — uf! (nærmer sig mere og mere Døren.)

Louis. Min Herre, De taler til min Moder, og en saadan Udfordring —

Charlot (med overgiven Dristighed). Jeg vilde ikke udfordre Dem, fordi De tog den Pige, De elsker; De har ikke udfordret mig, fordi jeg ikke tager den Pige, jeg skulde elske; men jeg frygter meget for, at en af os vil blive nødt til at udfordre den anden, fordi jeg vil gjøre den Dame, jeg har giftet mig med, til min Kone.

Louis (forundret). Jeg forstaaer Dem ikke.

Lériac (sagte). Jeg ikke heller; men det veed jeg, hvor der er een mere end jeg, er Ulykken med; derfor — vale!

(lister sig ud af Indgangsdøren.)

Ottende Scene.

De Forrige (uden Lériac).

Charlot. Min Herre, i dette Øieblik tør jeg ikke forklare Dem, hvad jeg mener; men jeg vil bønfalde om Tilladelse dertil, og da — Ingen skal berøve en Dame hendes fri Villie saalænge jeg bærer en Kaarde til hendes Beskyttelse.

Hertuginden (reiser sig rask). Forstaaer jeg Dem ret, vil De, efter at have afslaaet min Datters Haand, endog modsætte Dem, at jeg bortgiver den efter min Villie?

Charlot. De forstaaer mig ikke ret, fordi De ikke vil forstaae mig.

Hertuginden (gaaer frem og tilbage). Ti, min Herre! — Vi skal dog see! vi skal dog see! — Louis, hent Din Søster!

Charlot. Det er at befale mig at gaae; thi jeg føler, ligeoverfor den skjønne Valentine har jeg en Uret, som gjør mig skamfuld ved at see hende, indtil det lykkes mig at forsone den. Vel, jeg gaaer, med Haabet om, et andet Sted at møde den, jeg forgjeves har søgt at opdage her, og (med Kraft) for at erhverve mig Ret til aabent at træde frem imod et Tyrannie, som gjør sig æret af den Undertrykte, ved at give sig Skin af moderlig Velvillie. (bukker og gaaer hurtigt ud.)

Niende Scene.

Hertuginden. Louis.

Louis (forbauset). Hvad er det han siger? raser han?

Hertuginden. Jeg begynder at formode det. Meningen i denne forvirrede Tale kan ikke være anden, end at han vil modsætte sig Valentines Forening med Marquien.

Louis. Men det veed jeg, at han ikke vil.

Hertuginden. Ligemeget. Den Ophidselse, hvori han aabenbart befinder sig, kunde let føre til Skridt, som vilde volde Forargelse for vor Familie; det maa man hindre, og da dette Giftermaal nu ikke kan undgaaes, da Marquien desuden, ved min egen Indflydelse, maa forlade Paris, gjør jeg rigtigst i, strax at —

Tiende Scene.

De Forrige. Valentine (fra Baggrunden).

Valentine (med et Brev i Haanden). Tilgiv, Moder; hvad vil det sige, at Marquien af Fayeul sender mig et Brev, hvori han bønfalder mig om, ikke at afslaae, hvad min Moder sikkert vil anmode mig om?

Hertuginden. Det vil sige, der bliver Intet af Dit Giftermaal med den unge Greve af Guichard.

Valentine (henrykt). Er det muligt? o jeg takker Dem!

Hertuginden. Derimod har jeg lovet Din Haand til Marquien af Fayeul.

Valentine (forfærdet). Hvad siger De?

Hertuginden. Familien er gammel, han er ung, smuk, tapper, rig. Desuden, han har friet til Dig, uden at vide, at

Du var bestemt for Greven af Guichard, og jeg har brugt denne Bestemmelse som eneste Grund for mit Afslag; da den er hævet, tør han altsaa ansee det for et Løfte, og min Ære taaler ikke at jeg træder tilbage.

Valentine. Men for Guds Skyld, De veed ikke —

Hertuginden. Jeg veed, hvad Ærbødighed en ung Dame af et gammelt adeligt Huus skylder moderlig Villie.

Louis. Men om Valentine —

Hertuginden (streng). Jeg veed det, fordi jeg selv har viist den ved at indtræde i Familien Longueville, hvis Ære jeg ikke vil besmitte ved at svigte mit Ord. Jeg gaaer, for at underrette Marquien om, at da han i Overmorgen maa tage til Armeen, skal Foreningen finde Sted endnu i Aften. Min Datter vil, ved rolig Eftertanke, overbevise sig om, at den Lydighed, jeg venter af hende, kun vil føre hende til Lykke. Min Søn, Din Arm! (gaaer ud tilhøire, ført af Louis.)

Ellevte Scene.

Valentine (alene).

Hvad har jeg hørt! — Et Offer for en Familieære, som i oprørende Hovmod stiller sig over Naturen, som byder en ulykkelig Pige at qvæle alle rene, milde Følelser, blot for at blive dens Slavinde! Hengives Een, jeg aldrig har kjendt, og atter rives fra ham, for at tilkastes en Anden, som jeg afskyer? — Jeg vil ikke taale det. — Men, Guds Moder, hvad gjør jeg? — hvor finder jeg Frelse? — Han!! — han! (læner sig svimlende til Bordet paa venstre Side) Denne Tanke — kom den fra Dig, Du Hellige, eller — er den Synd? Og om jeg vilde søge hans Be-

skyttelse — hvor er han? hvor! (brister i Graad) O, jeg Ulyksalige!
(synker ned i Lænestolen.)

Tolvte Scene.

Valentine. Lériac.

Lériac (aabner Baggrundsdøren og titter ind). Igjen et Værelse! (lister sig forsigtigt frem og seer sig om; forbauset) Det er jo det samme, jeg var i før. Forunderligt! høist forunderligt! Jeg har sneget mig om i Gangene paa kryds og paa tvers, og (ganske forsagt) staaer igjen der, hvor jeg var i saadan en gyselig Forlegenhed. (opmander sig) Animum cape, Leriace! Du maa —

Valentine (bedende ved sig selv). Hellige Madonna! —

Lériac (spidser Øre, sagte). Hvad var det? (lister sig et Par Skridt frem paa Tæerne) En ung Pige? Ei! hun græder! (deeltagende) Om jeg maaskee kunde — (gaaer nærmere, men standser pludselig) Nei, jeg kan komme ind i noget Nyt! — abi, Leriace, abi!

(gjør et Par lange Skridt paa Tæerne henimod Døren tilhøire.)

Valentine (hulkende). Jeg Ulykfalige!

Lériac (standser og seer sig om). Hør! — Nei, jeg kan ikke gaae bort; maaskee kunde jeg hjælpe hende! (lister sig tilbage og betragter hende) Stakkels Fruentimmer! (høit, forlegen) Er De daarlig?

Valentine (farer op). Hvad — hvem er De?

Lériac. Det siger jeg nødigt; men kan jeg være Dem til Hjælp, vær saa artig at lade mig det vide.

Valentine (søger at samle sig). Tak — Tak! Til Hjælp? — hvorledes?

Lériac. For Exempel, om De ikke skulde være vel.

Valentine. De er Læge?

Lériac (overrasket). J—a, saamæn; jeg er Læge.

Valentine (heftig og med Bitterhed). Jeg begriber! Man har dog havt saa megen menneskelig Følelse at antage, at en saadan Grusomhed kunde saare, saare dybt; og for at Saaret ikke skulde blive dræbende, saa at man mistede Offeret inden man fik det slæbt til Alteret, har man havt Dem ved Haanden.

Lériac (forbløffet). Mig! — Jeg forstaaer Dem ikke — Som hvad?

Valentine. Som Læge.

Lériac (slaaer Hænderne sammen). Ih Gud bevare Dem!! — Nei, jeg er nok Læge, men ikke for Fruentimmer. Desuden, jeg practiserer ikke mere. Just som min sidste Patient afgik ved Døden i Valenciennes, fik jeg min Afsked, og nu —

Valentine (levende). Valenciennes! (griber ham om Armen) De har været i Valenciennes?

Lériac (beskvæt). Væ! væ! har jeg nu filtret mig ind i —

Valentine. For Himlens Skyld, tal! De har været i Valenciennes?

Lériac (ængstlig). Imellem os sagt, ja — jeg —

Valentine (levende). Kjender De da Ridderen af Sans-Retour?

Lériac. De spørger om —?

Valentine (bestemt). Kjender De Ridderen af Sans-Retour?

Lériac (forskrækket). Ja! (trækker Veiret) puh, jeg kjender ham.

Valentine (kaster sig i heftig Bevægelse paa Knæ). O, Du Velsignede! har Du sendt mig denne Mand i Nødens Time? vil Du min Frelse ved ham? er det et Vink fra Dig? — See mine Taarer! oplys min Sjel! — er det et Vink fra Dig?

Lériac (rystende over alle Lemmer, med Taarer i Øinene og foldede Hænder). Arme ulykkelige Pige! Hør hende, Madonna; jeg beder Dig ogsaa!

Valentine (reiser sig rask; med Fasthed). Det er det! — og jeg vil følge det! (griber hans Haand) Hun deroppe, som i sin Herlighed skuer velsignende ned til den uskyldige Forladte, hun har sendt Dem til mig —

Lériac. Ja.

Valentine. At De skal være min Frelsens Engel.

Lériac. Ja.

Valentine. Derfor, gjør min Villie.

Lériac. Ja.

Valentine. Siig, hvorledes er Sans=Retour?

Lériac. Hvorle —?

Valentine. Ja, hans Aand, Følelser, Charakteer?

Lériac. Aa, ædel, høihjertet, god, glødende for Alt, hvad der er stort og skjønt, og lærd (fryser sig) grundigt (ivrig), men især tapper, oh tapper og dristig, som en Løve! kort sagt: et fortræffeligt Menneske — i Grunden; men —

Valentine. Men —? Forklar Dem!

Lériac. Da De siger, at Madonna har kaldet mig til at gjøre Deres Villie, og denne Lue, denne vis sancta i Deres Aasyn stadfæster det, saa vil jeg ikke fordølge Dem, siden igaar har han forandret sig mærkeligt.

Valentine. Han har forandret sig?

Lériac. Forbausende! Han trodser alle Pligter, alle Forestillinger, alle Farer for en Idee, et Phantom — (ærgerlig) for et Fruentimmer!

Valentine (ved sig selv). O, Salighed i disse Ord!

Lériac. Han er bleven forelsket.

Valentine. Jeg veed det, jeg veed det! (griber hans Haand og trykker den med Heftighed til sit Bryst) O, følte De hvilken Henrykkelse

De vækker i min Sjel, hvilken Kraft til at vove Alt De indgyder mit Hjerte!

Lériac. Hvad! — det er — det er — per Deum! — det er Dem, som — som —!

Valentine. Ja, det er mig, han elsker, mig, som med ham erkjender, at det er Kjærlighedens Forsyn, der leder os, mig, (med Energie) som fra dette Dieblik helliger mig hans Hylding!

Lériac (betragter hende). Smuk — quid ajo? deilig! Dine saa kjække og milde og — Vere! det kan jeg begribe! (standser pludseligt) Men at De er i dette Huus!

Valentine. Det forundrer Dem?

Lériac. Ih min Gud, ja; siden han kommer her.

Valentine (forbauset). De veed, at han har været her?

Lériac. Naturligviis.

Valentine. Hvorledes? Uagtet jeg bad ham fortie det, har han robet for Dem, at han har vovet sig herind, at han har seet mig, talt med mig?

Lériac. Ikke med et Ord; jeg har jo selv seet ham.

Valentine. De har seet ham?! — Det begriber jeg ikke. Hvorledes De end har faaet ham at see, for Himlens Skyld, lad det være den dybeste Hemmelighed.

Lériac. For mig maa det gjerne blive en Hemmelighed, men jeg kan ikke indsee, at naar han kommer her og siger til Alle og Enhver, at han er gift —

Valentine. Gift!

Lériac. Ja! (med Haanden paa Hjertet) igaar var han det for Gud ikke, det tor jeg sværge paa, og i Dag afslaaer han det meest glimrende Partie, uden at ville indlade sig paa Forklaring, men siger bare: jeg er gift! jeg kan ikke; jeg er gift!

Valentine. O hvor høimodigt! hvor tillidsfuldt! Velan, ogsaa jeg siger nu: jeg er gift! jeg tilhører ham!

Lériac (folder Hænderne). Men hvor har I faaet Tid til det?

Valentine. Madonna vil det — jeg vover Alt! Men Øieblikkene ere kostbare. Veed De hvor Ridderen er?

Lériac. Ikke bestemt; (ivrig) men kunde De blot skaffe mig ud af dette Huus, saa tænker jeg nok, at —

Valentine (fordybet i Tanker). Lad see —

Lériac. Men hemmeligt, for alting hemmeligt!

Valentine (besluttet). Det gaaer an! (til Lériac) Gaa ud af denne Dør, i Gangen tilvenstre finder De en Løntrappe, der fører ned til en Allee; i Enden af Alleen er en Dør til Tuileriehaven; (giver ham en Nøgle) denne Nøgle aabner alle Indgange til Haven. Snig Dem igjennem den, opsøg Ridderen og luk ham hemmeligt ind i den. Om en Time skal han see mig ved Rosenhytten. Har De forstaaet mig?

Lériac. Ypperligt! Med denne Nøgle kan jeg komme ud af Huset, ud af Haven, ud — ud af Alt. (trykker den sjeleglad til Brystet) Ah, meum corculum!

Valentine. Men — De maa være tilstede ved vor Samtale.

Lériac. Jeg? Skulde det være nødvendigt?

Valentine. Jeg kan ikke undertrykke Frygt for det Skridt, jeg vover; ærværdige Mand, berolige mig ved at være tilstede. Det giver De mig Deres Ord paa?

Lériac (langsomt). Naar De saa vil — det giver jeg Dem mit Ord paa.

Valentine. Saa skynd Dem herfra.

Lériac (levende). Det skal jeg, det giver jeg Dem mit Liv paa.

Valentine (med Taarer). Siig ham —

(rækker ham dybt bevæget Haanden).

Lériac (kysser den rørt). At hans Kone venter ham.

Valentine. At jeg i denne Handling giver ham det dyrebareste Beviis paa tillidsfuld Kjærlighed.

Lériac (søger at komme afsted; i Mellemgrunden). Det skal jeg ogsaa, det skal jeg! (holder Nøglen i Veiret; sjeleglad, ved sig selv) Jeg er frelst!

Valentine (kaster sig overvældet ned for Madonnabilledet). O, frels mig!

Fjerde Act.

(Tuileriehaven.)

Første Scene.

Lériac (lukker Hertugindens Havedør).

Ah, forbi! (gaaer fra Døren seer sig tilbage og trækker Veiret) Uf! dette forunderlige Huus med alle dets Rædsler ligger da bagved mig Naa, jeg er da igjen under Guds fri Himmel; sagtens i Haven, hvor min Ulykke begyndte, men — he he he, jeg har Nøglen, og vil strax liste mig ud, for aldrig mere at betræde den. (vil gaae, men standser) Hm — jeg lovede hende at opsøge Charlot og være nærværende — (heftig) Nei, jeg veed det, jeg veed det, det styrter mig i en ny Ulykke! (tænker efter) Men derfor fik jeg Nøglen. — Bryde mit Ord? minime! (levende) og stakkels lille Kone, hvordan vil det ogsaa saa gaae hende? (besluttet) Jo, jeg vil opfylde mit Løfte. Det er desuden snart gjort og kan da heller ikke

bringe mig i nogen Forlegenhed — det er jo umuligt! Men — hvor finder jeg ham? Hm hm hm!

(bliver eftertænksom staaende udenfor Rosenhytten.)

Anden Scene.

Lériac. Charlot (fra Forgrunden tilhøire).

Charlot. Anden Gang over Gitteret, uden at blive seet; Lykken er med mig! Gid nu Kjærligheden, som giver mig Haab om at finde hende her, maa hos hende vække Troen paa at jeg er her, saa vil hun komme — jeg veed, hun elsker mig — ja, ja, saa vil hun komme! Her vil jeg — (vender sig) Ah, min Hovmester! — ham maa jeg have bort. (slaaer Lériac paa Skulderen) Domine!

Lériac (farer op). Charlote! — Naa, det var vel at jeg træffer Dig, — (søgende) der var Noget — Noget — som — (finder det) ja! (betragter ham) Du er gift!

Charlot. Ah, en Spøg!

Lériac. Du er gift, siger jeg!

Charlot (i Lériacs Tone). „Til Giftermaal skal der Tid." Naar skulde jeg have havt Tid til at gifte mig?

Lériac (ærgerlig). Aa, hvor lang Tid skal saadan en Galning have til at gifte sig?

Charlot. Jeg forsikkrer —

Lériac. Tace! (hidsig) Det er en gjennemborende Krænkelse, at Du for mig, som har lidt en saa knusende Forsmædelse for Dit Giftermaal, da jeg ikke drømte derom, vil dølge det nu, da jeg har seet det.

Charlot (leende). Du har seet det?

Lériac. Ja, jeg har seet det, seet det med disse mine Öine! — Du er gift!

Charlot (alvorlig og bestemt). Jeg er det ikke.

Lériac (rolig). Bene! Du er ikke gift? bene! Saa kan jeg rolig gaae min Vei fra Dig, fra hende, fra Din naadige Hr. Fader og fra det hele Djævelskab. (vil gaae.)

Charlot (standser ham). Fra hende? hvem mener Du?

Lériac (ivrig). Ih hvem andre end dette falske Fruentimmer, som bad mig at bringe Dig Bud fra Din Kone.

Charlot. Fra min Kone? — Store Gud, tal! Hvem er det Fruentimmer, som har kaldt sig min Kone?

Lériac. Veed jeg hvem hun er? Da jeg fortalte hende, at Du havde sagt, Du er gift, blev hun som ude af sig selv og sagde, hun var Din Kone.

Charlot. Hvor har Du seet hende? hvor?

Lériac. Hvor skulde jeg see hende, uden i det samme fordømte Huus, som Du var i? Har jeg arme Menneske kunnet komme noget andet Sted hen?

Charlot. Der har Du seet hende? Du Lyksalige! der, hvor jeg søgte hende, hvor mit speidende Blik ikke kunde opdage hende, hvor —

Lériac. Men nu tilstaaer Du jo selv —

Charlot. Ja, ja, hun elsker mig, vil være Min, har kaldt sig min Kone — ja, hun er det!

Lériac. Hvorfor sagde Du da nylig —?

Charlot. Tilgiv, Domine, tilgiv: det — skulde være en Hemmelighed.

Lériac (bebreidende). For mig?

Charlot. Det var Uret, ja; det var — (falder ham om Halsen) hvad Du vil.

Lériac. Men naar har Du dog kunnet —?

Charlot. Ah, spørg mig ikke! „Hvor lang Tid skal saadan en Galning have til at gifte sig?"

Lériac (slaaer ham paa Kinden). Ah, Skjelm!

Charlot. Men hendes Bud? hvad fordrer hun? hvad har hun sagt?

Lériac. Hun var meget ulykkelig, bad, græd, befalede mig at være hende Frelsens Engel, gav mig Nøglen til Haven, — seer Du her? — og paalagde mig, at sige Dig, at hun vilde møde Dig her ved Rosenhytten om en Time, som nu er en halv.

Charlot. Hun kommer her? her?

Lériac. Ja hun gjør. (ivrig) Men jeg skal være tilstede, det har jeg maattet give hende mit Ord paa.

Charlot (omfavner Lériac). Haabet bedrog mig ikke! (iler hen til Rosenhytten) Her skal jeg atter see hende, her, her, —

Lériac (gnaven). Her!! ja vist, her. Kom nu bare og lad os skjule os.

Charlot. Ja, ja, lad os skjule os. (de gaae ind i Rosenhytten.)

Tredie Scene.

De Forrige. Greven.

Greven (fra Marquiens Havedør, som han lukker efter sig). Ubegribeligt! Porten besat med fem Mand; de sværge, at han ikke er kommen ud af den, og — han er borte, intet Sted at finde. (gaaer længere frem) O, en gjennemdreven Spidsbub!

Charlot. Men jeg hører, der er —

(træder rask ud af Rosenhytten, fulgt af Lériac, som vil holde ham tilbage.)

Greven (venter sig). Charlot!
Charlot (overrasket). Min Fader!
Lériac. Greven! — malum!

Greven (opbragt). Hvorledes kommer Du her, endskjøndt det er strengt forbudet og alle Indgange ere besatte?

Charlot (forlegen). Jeg —

Greven. Og det anden Gang; thi det er jo Dig, som har villet slaaes med Hertugen af Longueville. Tal! hvorledes kommer Du her?

Charlot (som før). En Officeer i Garden, en Ven, har — (bestemt) Nei, det er Deres Søn mere uværdigt at sige en Usandhed, end at fortjene Deres Bebreidelse, fordi han negter at svare.

Greven. Ah, tænkt som en Guichard, og det gjør mig Bebreidelse umulig. Men hvad vil Du her? Det vil jeg i det mindste vide.

Charlot. Skjule mig for min Fader.

Greven. Ha ha ha, det er, paa min Ære, det rette Sted! Jeg er Gouverneur over Tuilerierne; jeg har sat Haven under mit eget strenge Opsyn, og her skjuler Du Dig for mig? Ha ha ha, det er moersomt! Du har ikke Lykken med Dig her.

Charlot. Forlad mig, netop! — overmaade megen.

Greven (forundret). Hvorledes?

Charlot. Jeg har her havt den allerbehageligste Overraskelse. De er bleven udnævnt til Gouverneur over Tuilerierne.

Greven. Ah, saaledes.

Lériac. Ja, Exellentia er Gouverneur — jo, jeg veed det.

Greven (atter heftig). Og hvorfor vil Du skjule Dig, ulydige Søn? Fordi Din Opførsel er Dig uværdig.

Charlot (stolt). Tvertimod; min Opforsel er mig og Dem saa værdig, at den har gjort mig fortjent til en Udmærkelse.

Greven (med Ironie). Ei! Og denne Udmærkelse er?

Charlot. Just det, hvorfor jeg skjuler mig. Forst med den vilde jeg vise mig for Deres Dine; men da den ikke endnu er bleven stadfæstet, bor jeg ikke allerede tillægge mig den. Fra mine Læber er den kun, i Kjærlighedens Begeistring, bleven nævnet til en Qvinde, for hvem jeg onskede at kunne glimre med ethvert Fortrin, som Kjækhed og ridderlig Færd ere istand til at skjænke.

Greven. Ah! den Dame, Du kalder Din Kone?

Charlot. Og som jeg haaber, De vil kalde Deres Datter.

Greven. Du er meget ubesindig i Dine Forhaabninger. Hvem er hun?

Charlot. Tilgiv; jeg har ingen Ret til at sige Dem det, inden hun i Deres Arme kan modtage Ret til at kalde Dem Fader.

Greven. Hvad? Du vil ikke sige mig Navnet paa den, Du vælger mig til Svigerdatter, inden jeg har gjort hende dertil?

Charlot. Jeg foler, De har megen Grund til at fortornes; men — Omstændigheder —

Greven. Det er uforskammet! (gaaer forbittret op imod Baggrunden).

Lériac (hviskende bonligt til Charlot). Siig ham dog, hvem hun er.

Charlot (hviskende). Ti stille! jeg veed det jo ikke!

Lériac (farer forfærdet tilbage). Han veed ikke hvem han er gift med!

Greven (harmfuld). Jeg skulde ikke sporge derom, jeg skulde kaste Dig hendes Navn i Dinene til Din Beskæmmelse, dersom ikke Din Medskyldige, (trækker Lériac frem) denne Din smukke Mentors vakkre Tvillingbroder, havde fundet Leilighed til at lobe sin Vei.

Lériac. Han er løben sin Vei? See see, det var Skade!

Greven. Han er borte og alle de Oplysninger, jeg havde ventet, med ham; men jeg har Dem, og De skal staae mig til Regnskab.

Lériac (ved sig selv). Vidste jeg det ikke? Der kom det!

Charlot. Et Øieblik! — Kun jeg er den Skyldige; kast Deres hele Vrede paa mig; men hør mig først. Tillod min Ære at aabenbare hvem jeg har valgt, som den tillader mig at være stolt af mit Valg, jeg skulde intet Øieblik betænke mig paa at sige min Fader hendes Navn. Men hun er ikke fri, hun er undergivet en høi Dames Tyrannie, hvorfra jeg maa udrive hende, inden jeg har Ret til, endog kun for Dem, at fremstille hende som Min.

Greven. Og hvad skulde da bevæge mig til at give Dig mit Samtykke?

Charlot. Tillid til Deres Søn, Overbeviisningen om, at han heller vilde offre sit Liv, sin Kjærlighed, end sætte mindste Plet paa et Navn, som i Aarhundreder er nævnet med Ærefrygt, og som De paa Valpladsen har givet en fornyet Glands, der kun vilde gjøre hans Formastelse imod det endnu sortere.

Greven. Charlot, denne mandige Varme glæder mig.

Charlot. Maa jeg frygte min Faders Vrede, fordi jeg, uden hans Tilladelse, har baade raadet over mit Liv og fulgt mit Hjertes Røst, jeg frygter den hverken for de Følelser, som have henrevet mig, eller for Følgerne; min Daad skal bringe ham Hæder, min Kjærlighed Glæde.

Greven. Din Daad? Du har raadet over Dit Liv? hvad vil Du sige —

Charlot. Lad mig tie, indtil jeg kan forsone Dem med min Dristighed, ved at bringe Dem dens Løn. Mit Liv er

frelst, men min Kjærlighed svæver i Fare — o, lad mig hellige dette Dieblik til kun at røre Dem for den. Naar De vidste, hvor ædel, god og skjøn hun er, naar De saae dette Blik, hvori Uskyld og Høihed udbreder Forklarelse over Kjærlighedens glødende Udtryk, naar De hørte denne Stemme, hvis milde, bøielige Klang lægger en henrivende Magt i det enkelte flygtige Ord — o Deres Hjerte vilde bevæges.

Greven (bevæget). Charlot!

Charlot. Naar De kjendte den Fromhed, hvormed hun ærer en Villie, som anmasser sig Herredømme over hendes helligste Følelser, De vilde ahne, hvorledes hun vilde tilbede den, som blev hende en Fader, en Beskytter, der høimodigen skjænkede hende det, han elsker høiest, inden han endnu kjendte hende, — o, De vilde føle, hvor lykkelig det vilde gjøre Dem at blive hendes Fader, (kaster sig for hans Fødder) De vilde sige: ja, ja, hun skal være min Datter!

Greven. Men — men — (heftig) Ih for Pokker, saa lad hende da blive det.

Charlot (reiser sig og kaster sig til hans Bryst). Fader! hvorledes skal jeg takke Dem?

Lériac. Victoria! Victoria! Ah — endelig slap jeg ud af Kniben!

Greven. Da Ordet engang er sagt — før hende til mig saa snart Du kan.

Lériac (ivrig). Prænobilissime! De vil ikke fortryde det; hun er saa deilig.

Greven (opfarende). Det veed De? Paastaaer ikke netop De, at han ingen Kone har?

Lériac (træder forbløffet tilbage). Jo; men jeg har seet hende.

Greven (betragter ham). Ha ha ha, det er min egen Skyld!

At sætte saadan en gammel Bæver til at bevogte den unge Love — ha ha ha, det er min egen Skyld! (rækker Charlot Haanden) Altsaa, før hende til mig! Jeg maa gaae; jeg har meget vigtige Tjeneste-forretninger i Tuilerierne; men ham — ha ha ha, — ham har jeg sagt, hvor jeg boer.

Lériac. Ja — jeg har faaet at vide, hvor Gouverneuren boer.

Greven. Imidlertid, straffes skal Du, Fusentast. Du har listet Dig ind i Haven, see nu selv til at Du kommer ud af den.

Charlot (slaaer Lériac paa Skulderen). O, da jeg har min Mentor, haaber jeg at komme lettere ud, end jeg er kommen ind.

Greven. Det er sandt! jeg erindrer det; han er i Besiddelse af en Hemmelighed, hvorved han kan slippe ud — jo, jeg veed det! Naa, jeg vil ikke i dette Dieblik undersøge dens Natur eller være i Veien for dens Brug; tvertimod, ha ha ha, jeg anbefaler Dig, ha ha ha, at følge Bæveren.

(gaaer ud tilhøire i Laurbærgangen.)

Fjerde Scene.

Charlot. Lériac.

Lériac. Hvor Hans Naade er naadig. (omfavner Charlot) Naa, Charlote, endelig kan vi da i Fred —

Charlot. Fred! (begeistret) nu begynder først Kampen.

Lériac (farer tilbage). Begyn —? Er der mere endnu!

Charlot. For Pokker, det Vigtigste! Men trøst Dig, Domine, fra nu af er det mig alene Vanskelighederne kunne stille sig i Veien for; Du — kan, med Hænderne paa Ryggen, staae rolig og more Dig med at see mig beseire dem.

Lériac (lystig). Det skal jeg! det skal jeg!

Charlot. Der er kun eet, jeg har at bede Dig om.

Lériac (nedslaaet). Hic hæret aqua! — Og det er?

Charlot. Min Fader tillod mig at føre min Elskede til ham; det vil jeg, for at bringe hende i Sikkerhed. Du har Havenøglen — Domine carrissime, iil, bestil en Bærestol, som kan staae udenfor Seine-Laagen, færdig til at modtage hende.

Lériac. Ikke andet? Den Ubetydelighed kan jeg sagtens tjene Dig med. (løber, men standser) Men hun sagde, at jeg skulde være nærværende.

Charlot. Naturligviis; Du maa jo strax komme tilbage med Nøglen.

Lériac. Det er ogsaa sandt. Naa, det skal snart være gjort, og saa — kæmp, red Dig ind i saamange Forlegenheder, som Du lyster; det skal more mig, thi det veed jeg: Du er Mand for at komme ud af dem, og jeg — jeg staaer rolig, seer til, leer af det Hele og har intet Andet at gjøre, end (tager ham om Hovedet) at ønske Dig til Lykke, Du Galning, naar det er forbi. (løber ud.)

Femte Scene.

Charlot (alene).

Lad see! — ja, min Faders Samtykke gjør Sagen ganske simpel. Naar hun er i Sikkerhed hos ham, fremstiller jeg mig for Hertuginden, erklærer, at jeg elsker Flora af Longueville, forlanger — (vender sig.)

Sjette Scene.

Charlot. Valentine (fra Hertugindens Havedør, som hun lukker. Hun bærer en let Kaabe og har et Slør for).

Charlot. Ah, Flora!

Valentine (standser ved Døren og seer sig om). De er ene?

Charlot. Berolige Dem; De vil strax see den gamle Mand, som har bragt mig den Befaling, der er min høieste Lykke.

Valentine (slaaer Sløret tilside). Det er min høieste Ulykke, ikke min frie Villie, De har at takke for den. Kun Fortvivlelse og min faste Tro paa Deres ridderlige Aand formaaede at bringe mig til hos Dem at søge en Bistand, som De maaskee ikke er istand til at give mig.

Charlot. Jo, hvilken Fare der end truer Dem, nu kan jeg beskytte Dem imod den, dersom De vil skjænke mig Deres fulde Tillid, — dersom jeg tør haabe, at De elsker mig.

Valentine. Jeg har ladet Dem kalde herhid, og jeg er kommen.

Charlot, Ja, ja, jeg veed det, De elsker mig.

Valentine. Endnu i Dag vil man afgjøre mit Livs Skjæbne, føre mig til Alteret med en Mand, som —

Charlot. I Dag! Ja, Lykken er med mig. I Morgen vilde De have været ulykkelig uden Frelse, i Morgen vilde jeg for evig have tabt den Eneste, der er skabt for min Kjærlighed; i Dag maatte jeg see, elske, indtage Dem, for at vi kunde frelses ved hinanden — det er skeet! og et Øieblik forend De opfordrer mig til Bistand, modtager jeg Evnen til at give Dem den — o, hvad har jeg sagt? det er Kjærlighedens Forsyn! I Haabet om at vinde, hvad De nu skjænker mig, har jeg bedet min Fader

om Tilladelse til at føre Dem til ham som Datter, — han har opfyldt min Bøn.

Valentine. Uden at kjende mig. Denne Høimodighed —

Charlot. Han kjender sin Søn, og hans Tillid vil være Dem Borgen for, at jeg fortjener Deres. Følg mig til ham!

Valentine. Umuligt! Jeg tør ikke saaledes sønderrive Baand, som, hvor smertelige De end gjøres, ere mig hellige. Men — (faaer en Idee) ja! (levende) Kjender De Marquien af Fayeul?

Charlot. Han er min Ven.

Valentine (studser). Deres Ven? ah! Og maaskee en Ven, for hvem De vil offre Meget?

Charlot. Intet heller end hans Omgang.

Valentine. Nu vel, han har Løfte paa Valentine af Longuevilles Haand, og Foreningen skal finde Sted endnu i Aften. Min Skjæbne er nøie forenet med hendes; Hertuginden har bestemt vort Bryllup til een Tid; tvinges Valentine til at give Marquien sin Haand — jeg maa adlyde, jeg kan ikke Andet.

Charlot. Hvorledes? De vil —!

Valentine (afbryder ham). Kan det derimod lykkes — ved Forestillinger, Overtalelser, en eller anden List — at bringe Marquien til at opgive eller i det mindste opsætte sit Bryllup med Valentine, — han maa reise, hun er frelst, og De — tør haabe.

Charlot. Men den, som har Løfte om Deres Haand?

Valentine. Vil da ikke være farlig. Jeg faaer Tid til at røre Hertugindens Hjerte, og, tro mig, vi komme til at skylde moderlig Følelse, hvad vi aldrig kunne opnaae ved Trods.

Charlot (bestemt). Marquien skal ikke i Aften gifte sig med Valentine.

Valentine. Er det muligt? De veed et Middel?

Charlot. Ja.

Valentine. Og det kan ikke sætte Dem i nogen Fare?

Charlot. Paa ingen Maade! En lille List! (ved sig selv) Der er kun Eet — Kaarden.

Valentine. Men betænk, Tiden er kort.

Charlot (i Uro). De har Ret! De har Ret! Jeg veed, han boer ikke langt herfra, jeg vil strax — naar blot — (seer sig om) Ah!

Syvende Scene.

De Forrige. Lériac.

Lériac (aandeløs). Her er jeg! (seer Valentine) Naa, De er her? Undskyld, at —

Charlot (iilsom). Jeg ventede Dig med Utaalmodighed. Har Du besorget —

Lériac. Bærestolen er udenfor Laagen og, for at vi hurtigt kan komme afsted, har jeg ladet Laagen staae paa Klem.

Charlot. Fortræffeligt! (meget hurtigt til Valentine) Jeg iler til Marquien; der er en Bærestol udenfor Haven, (fører Lériac frem) min gamle Ven paalægger jeg at føre Dem til den og bringe Dem til min Fader.

Valentine. Min Gud, jeg har sagt Dem —

Charlot. Alt — mit Liv vil jeg offre Dem; men til Gjengjæld, lad mig ikke frygte for, at jeg taber Alt, medens jeg gaaer for at vinde det! Jeg forlader Dem ikke forend —

Valentine. Dæmp Deres Heftighed, vær rolig, jeg skal —

Charlot. Velan, saa afsted! (med Energie) De skal være Min! (iler ud i Forgrunden tilhøire)

Ottende Scene.

Valentine. Lériac.

Lériac (ængstlig). Han lader mig blive ene med hende! (raaber efter ham) Bliv! bliv! — Han er borte! (til Valentine) Unge Dame, jeg er vant til at Alt bliver Fataliteter under mine Hænder — lad os skynde os at komme bort.

Valentine. Jeg tør ikke følge Dem.

Lériac. Men De lovede ham —

Valentine. Jeg veed det, og jeg frygter ogsaa, at hvis hans Hensigt ikke opnaaes, er jeg fortabt naar jeg ikke gjør det; men — Ak, jeg har ikke En, der kjender min Stilling, der kan fatte mine Følelser, raade mig — Ah, Marguerite!

Lériac. Jeg beder Dem —

Valentine. Viis mig en vigtig Tjeneste, for Deres unge Vens Skyld. (iler hen og aabner Marquiens Havedør.)

Lériac (forskrækket). En Tjeneste! Naa!

Valentine. Gaa her igjennem til den store Trappe ligefor, spørg om Marguerite af Fayeul, giv hende denne Vifte og beed hende, for Guds Skyld, strax at komme her til den Dame, som tilhører den.

Lériac (klynkende). Men om jeg nu —

Valentine (griber hans Haand). Jeg bønfalder Dem!

Lériac (bevæget). Jeg skal! jeg skal! (ved sig selv idet han gaaer ind) Jeg veed det, nu er jeg igjen i det!

Niende Scene.

Valentine (strax efter) Hertuginden.

Valentine. Ja, jeg vil sige hende Alt og følge hendes Raad. (vender sig, idet Hertuginden træder ind af sin Havedør) Ah, min Moder!

Hertuginden (standser). Hvad seer jeg? Min Datter her! — Det er anden Gang i Dag at jeg træffer Dig paa dette Sted, hvor det er saa lidet sømmeligt for en ung Dame af Stand at vise sig ene.

Valentine. Tilgiv —

Hertuginden. Den Uvillie, Du har viist imod den Pligt, min Omsorg for Din Lykke har paalagt Dig, begynder at gjøre mig Din Nærværelse her meget mistænkelig. For at Du imidlertid kan overbevise Dig om, hvor ubesindigt det vilde være, om Du foretog Noget, der skulde virke imod min Beslutning, vil jeg sige Dig, at jeg gaaer til Kongen, som jeg har ladet mig melde hos, for at bede ham om, til Marquien af Fayeul at udstede det Oberstpatent, som følger med Din Haand.

Valentine. O Gud!

Hertuginden. Og at Marquien, efter min Befaling, allerede er hos Hans Majestæt —

Valentine (levende). Han er i Tuilerierne? (ved sig selv) Ridderen træffer ham ikke — Alt er forbi!

Hertuginden. For at fremstille sig som Din Brudgom.

Valentine (med Udbrud). De dræber mig! — jeg kan ikke ægte ham!

Hertuginden. Du kan ikke? (griber hendes Haand) Valentine, for at Du skal have Mod til at sige det, maa en hemmelig Følelse være levende i Dit Hjerte.

Valentine. Det er der! Da jeg ikke mere tør haabe, at en ædel, begeistret Kjækhed kan frelse mig, giver Fortvivlelsen mig Dristighed til selv at forsøge min Frelse! Ja, jeg elsker en af mit Fædrelands tappreste Krigere, hvis ridderlige Aand gjør ham min Kjærlighed værdig; jeg kan ikke ægte Gaston af Fayeul.

Hertuginden. Denne Heftighed — Du forbauser mig! Og hvad er det for et Navn, som Valentine af Longueville har Lyst til at vanære sig ved at bære?

Valentine. Ingen fransk Pige vil vanære sig ved at bortkaste sit Navn for at bære Ridderen af Sans-Retours.

Hertuginden. Sans-Retour! Ah, denne unge Bovehals fra Valenciennes; et Menneske, som Ingen kjender.

Valentine. Jeg kjender ham, og det franske Folk besynger ham.

Hertuginden. Hans Majestæt har ikke engang stadfæstet den Værdighed, som Hertugen af Luxembourgh, maaskee altfor overilet, har givet ham.

Valentine. Hans Heltemod har givet ham den, og hele Frankriges Røst har stadfæstet den. Moder, jeg bøiede mig for Deres Villie, da De bød mig at række Greven af Guichard min Haand; mit Hjerte kom ikke Deres Bud imøde — jeg kjendte ham jo ikke! — men jeg adlød, fordi det ikke tilhørte nogen Anden, og selv efter at det var grebet af den Følelse, som nu opfylder det, skulde jeg have adlydt i Ydmyghed, thi jeg havde lovet det. Men nu har De løst mig fra mit Løfte til ham, og jeg elsker! (kaster sig for hendes Fødder) Forbarm Dem, o, lad mig tilbede Dem for min Lykke, og ikke — (med Rædsel) O Gud!

Hertuginden (reiser hende, med Godhed). Fat Dig, Valentine! (kysser hende paa Panden) fat Dig, mit Barn! Det smerter mig, at der i Dit Hjerte er vakt en Lidenskab, som gjør Dig det tungt at opfylde, hvad der altid har været anseet som Pligt for Døttre i vor Familie; men min Datter vil indsee, at jeg ikke mere, uden en Beskæmmelse, tør skaane hende for denne Pligts Opfyldelse.

Valentine. De bliver ved Deres Beslutning?

Hertuginden. Jeg maa, og for den Kummer, den volder Dig, tør jeg trøste mig med, at den er Din Broders Lykke.

Valentine. Velan! jeg kan ikke love, at jeg med Ydmyghed vil underkaste mig den.

Hertuginden. Du skulde vove —? Min Gud! (levende) Det paaligger mig at forebygge Skridt, som kunde gjøre Dig uværdig til Marquiens Haand, og da jeg seer, at mit Huus ikke sikkrer mig derimod — Du betræder det ikke mere.

Valentine. Hvad! De vil —?

Hertuginden. Strax lade Dig føre til Himmelfartsklosteret, hvor Vielsen skal finde Sted.

Valentine. Gud i Himlen!

Hertuginden. Det gjør mig ondt, at jeg ikke selv kan ledsage Dig; Hans Majestæt venter mig om nogle Minutter. Jeg vil sende en Bærestol, og bede Marquien, saa snart han kommer ud fra Kongen, at han vil føre Dig derhen.

Valentine (fortvivlet). Hvad gjør jeg? hvad gjør jeg?

Hertuginden. Men hvorledes hindre, at Du imidlertid —? Du kan ikke følge mig i denne Dragt — Ah, giv mig Nøglen til Havedøren!

Valentine. Moder!

Hertuginden. Jeg befaler, giv mig Nøglen.

Valentine (bævende). Der er den.

Tiende Scene.

De Forrige. Lériac.

Lériac (idet han træder ind). Hun komm — (standser) Ah!
(taler som han gaaer i sine egne Tanker.)

Hertuginden (stikker Nøglen til sig; iilsomt). Godt; jeg veed nu, at Du ikke kan komme herfra. Gaa ind i Rosenhyt — (vender sig om og seer Lériac) Fortræffeligt! — Hr. Magister, jeg beder Dem, bliv hos denne Dame og forlad hende ikke forend Marquien af Fayeul kommer for at afhente hende. (til Valentine) Jeg frygter ikke, at Du vil robe for Marquien, hvad her er foregaaet; Du vilde paadrage Dig min hoieste Vrede uden Nytte, thi selv om han traadte tilbage, Du faaer aldrig Tilladelse til at gifte Dig med Sans-Retour. (gaaer ud tilhøire i Laurbærgangen.)

Ellevte Scene.

Valentine. Lériac.

Lériac (bimmelfalden). Hvad! Konen skal ikke have Tilladelse til at gifte sig med sin egen Mand! Det er jo oprorende! Trost Dem, kjære lille Kone! Jeg har hans Befaling; jeg skal føre Dem til hans Fader, om saa — Der kommer Deres Veninde.

Tolvte Scene.

De Forrige. Marguerite.

Valentine (iler hende imøde og kaster sig om hendes Hals). Marguerite!

Lériac (til Valentine). Tal nu med hende; men skynd Dem. (gaaer frem og tilbage i Baggrunden.)

Marguerite. For Himlens Skyld, hvad er der hændet?

Valentine (i heftig Bevægelse). Min Moder har befalet mig at ægte Din Broder, — jeg kan ikke elske ham!

Marguerite. Det forundrer mig ikke.

Valentine. Hun veed, at — at jeg elsker en Anden.

Marguerite. En Anden? — Ham?!

Valentine. Ja! Af Dieblikkets flygtige Spøg har hurtigt udfoldet sig en evig Kjærlighed.

Marguerite (bebreidende). Valentine!

Valentine. Fordøm mig ikke! Hvilket Hjerte, som ikke allerede kjender Kjærlighed, kan modstaae Sans-Retour?

Marguerite. Sans-Retour! Helten fra Valenciennes?

Lériac (gaaer hen til Valentine; honligt). Skynd Dem, lille gode —

(vender tilbage og bliver ved at gaae op og ned.)

Valentine. Ja, ja! — (til Marguerite) Min Fortvivlelse har grebet min Moder. Dersom jeg, ene med hende, endnu engang kunde kaste mig for hendes Fødder, maaskee mine Taarer vilde røre hende; men hun har frataget mig Havenøglen, er gaaet til Tuilerierne, vil om et Dieblik lade mig bringe til Himmelfarts-klosteret, hvor Vielsen skal skee — o hvorledes ville mine Bønner derfra kunne naae hendes Dre?

Marguerite. Det maa forhindres.

Valentine. Men hvorledes? Hun sender en Bærestol —

Lériac (nærmer sig atter til hende). En Bærestol? Ja, den er her udenfor; men dersom De ikke skynder Dem — (vender atter tilbage.)

Valentine. Jo, jo! (til Marguerite) Raad mig! det gjælder mit Liv.

Marguerite. Og Din Frelse vil maaskee koste min Kjærlighed.

Valentine. Jeg veed det, Marguerite!

Marguerite (falder hende om Halsen). Men Du er ulykkelig og han fortjener Dig ikke. Kom, følg ind med mig, gaa igjennem Londoren, iil til Din Moders Værelse og skjul Dig til hun vender tilbage.

Valentine. Men naar Bærestolen kommer og jeg ikke er her?

Marguerite. Du har Ret; — lad mig see — (raskt) Giv mig Din Kaabe og Dit Slør; Du gaaer ind, og jeg bliver her.

Valentine. Men jeg frygter —

Marguerite. Ingen Frygt! — hurtigt! (hun tager Kaaben om sig og kaster Sløret over Hovedet) det skal lykkes!

Valentine. Hoimodige Pige! hvorledes skal jeg takke Dig?

Lériac (kommer med lange Skridt; til Marguerite). Dame, der kommer — naa, De har taget Sløret for? det er vel, for (rystende) der kommer Nogen. (løber atter tilbage og seer ud.)

Marguerite (hviskende til Valentine). Seer Du? han tog feil; det lykkes. Skynd Dig ind!

Valentine. Lad mig blot først forklare Dig: denne Mand —

Marguerite. Gaa, inden det er for sildigt; gaa, og frygt ikke for mig.

Valentine. Tak! Tak! O, Madonna velsigne Dig! (iler ind.)

Trettende Scene.

Marguerite. Lériac. (strax efter) To Bærestoldragere.

Lériac (som har seet ud). Hvad! Der er jo Bærestolen! (iler ned i Forgrunden) Tænk! — (savner Valentine) Naa, hun er gaaet? det var godt, for der er Bærestolen. — Tænk, De ubesindige Mennesker bringe den lige ind i den kongelige — (løber imod Dragerne, som komme med Bærestolen) Er I gale? Kunde I ikke bie, som jeg sagde? Bringe en Bærestol herind i Haven, som det er forbudet at betræde! Det kan jo føre mig i en ny Ulykke.

Den ene Drager. Hertuginden af Longueville har sendt os Befaling —

Lériac. Hertugin —? Ja saa! (til Marguerite) Vil De tænke, Hertuginden har selv sendt dem Befaling. Nu har hun forandret Tanker. (gnider fjeleglad Armen) Det er ypperligt! — Naa, bring den da herhen og luk op. — Kom De nu. (tager Marguerites Haand) De ryster? De er taus? Ikke bange; jeg skal ikke forlade Dem. (fører hende ind i Bærestolen) See saa! (lukker Døren) Lad mig nu see, I bruge Benene.

Drageren. Hvor skal vi hen?

Lériac. Til Gouverneuren i Dauphingaden.

Marguerite (aabner forfærdet Døren). Til Gouverneuren?

Lériac. Naturligviis, min naadige Dame.

Marguerite (træder ud). De tager feil! De skal føre mig til Himmelfartsklosteret.

Lériac. Til Himmelfartskl —! Quid ais? Jeg har lovet at føre Dem til Gouverneuren og, vere! det vil jeg.

Marguerite. Jeg beder Dem; det maa være en Feiltagelse.

Lériac (ivrig). Paa ingen Maade! har De ikke selv sagt til ham, at —

Marguerite. Ham? hvem mener De?

Lériac. Hvem jeg mener? (bebreidende) Det er ikke Ret, at De saaledes —

Marguerite (levende). Vær forsikkret om, her er en Vildfarelse. Jeg maa paastaae, at De fører mig til Himmelfartsklosteret.

Lériac (ivrig). Aldrig! Hvad har jeg at gjøre i Klosteret? Skulde jeg rede mig ind i en ny Forlegenhed? Jeg vil føre Dem til Gouverneuren, saa er jeg ude af det.

Fjortende Scene.

De Forrige. Gaston (fra den høire Side af Laurbærgangen.)

Gaston (idet han træder ind). Ah, der er Bærestolen.

Marguerite (seer ham; forfærdet). Gaston!

(iler ind i Bærestolen og lukker Døren.)

Lériac. Kom nu smukt — Hvad? (titter ind i Bærestolen; glad) Hun er jo gaaet ind! Det var kjønt (til Dragerne) Naa, lad os saa —

Gaston (til Lériac). Hertuginden lader Dem takke; jeg skal føre denne Dame til Himmelfartsklosteret.

Lériac. Hertuginden? De? Himmelfartsklosteret? Hvad skal det sige?

Gaston. At Deres Nærværelse nu er overflødig. (til Dragerne) Følg mig!

Lériac. De vil føre Damen bort? tak! Nei hun er sat under min Varetægt af en Mand, der ikke blev at spøge med, dersom jeg —

Gaston. Er De gal? (til Dragerne) Følg!

Lériac (stemmer Hænderne imod den forreste Drager). Følg ham ikke!

Gaston. Hvordan?

Femtende Scene.

De Forrige. Charlot (fra Mellemgrunden tilhøire).

Charlot (kommer hurtigt). Han er ikke at finde, og Bærestolen staaer endnu udenfor; hvad kan — (seer Marquien). Ha, han er her!

Lériac (seer Charlot og iler hen til ham). Hun er — i denne Bærestol — han vil føre hende bort!

Charlot. Hr. Marquis, et Ord.

Gaston. Tilgiv, jeg vil ledsage denne Dame; siden skal jeg —

Charlot. Just fordi De vil ledsage denne Dame, maa jeg tale med Dem strax.

Gaston. Jeg beder Dem, det er min Brud, som —

Charlot. Nei, min Herre, det er ikke Deres Brud, men min Kone.

Gaston. Deres Kone! — Valentine af Longueville Deres Kone?

Charlot. Jeg siger Dem, det er ikke Valentine, og om det ogsaa var hende, jeg maatte dog tale med Dem strax; thi — der er ikke et Dieblik at give bort, derfor uden Omsvøb — jeg maa bede Dem, at frasige Dem Deres Forening med hende.

Gaston. Er De gaaet fra Forstanden? De har jo selv erklæret —

Charlot. At jeg ønskede den, at jeg er gift, — jeg veed Alt hvad De kan sige, og tænker langtfra paa at indtage Deres Plads; men ikke destomindre maa jeg bede Dem om at opgive den.

Gaston. Hr. Greve! denne Fordring er —

Charlot. Uforskammet, oprørende, ogsaa det veed jeg, og staaer derfor beredt til at skaffe den Opfyldelse paa den eneste Maade, der er til at aftvinge en Cavaleer, hvad hans Ære ikke tillader ham at give,

Lériac. Nok en Duel!

Marguerite (i Bærestolen). Ah!

Charlot (vil ile hen til den). Himmel!

Gaston (trækker og stiller sig foran Bærestolen med udstrakt Kaarde). Hr. Greve, ikke et Skridt!

Charlot (river Kaarden ud). De vover?

Lériac (styrter imellem dem). Consiste! der kommer Nogen!
(De stikke Kaarderne i Skeden.)

Sextende Scene.

De forrige. Hertuginden (som føres af) Louis.

Hertuginden. Hvor Hans Majestæt var naadig! Kun et Par Ord, Louis, men — (seer Marquien) Ah, Hr. Marquis! Alt er i Orden —

Gaston. Om Forladelse, Deres Naade; Alt er i største Uorden. Denne Herre vil, med Kaarden i Haanden, tvinge mig til at frasige mig Foreningen med Deres Datter, og hindre mig i, efter Deres Befaling, at føre hende til Klosteret.

Louis. Hvorledes, Hr. Greven —

Hertuginden. De vover —?

Charlot. At beskytte en Dame, hvis Kjærlighed giver mig Ret til at være hendes Forsvarer.

Hertuginden. Min Datter skulde elske Dem, som har afslaaet hendes Haand, som har erklæret, at De er gift?

Louis. Det er en Fornærmelse, som kun kan forsones med Blod.

Charlot. Hver Draabe, der ruller i mine Aarer, vil jeg offre for hendes Frihed. Men De tager feil, Deres Naade; hun er ikke Deres Datter.

Hertuginden. Louis! han siger, at Valentine er ikke min Datter.

Charlot. Det er ikke Valentine; men en Dame, som jeg kalder min Kone, og tillader De, at hun bærer dette Navn, maa Marquien for mig gjerne ægte Valentine.

Hertuginden. Er han gaaet fra Forstanden?

Louis (harmfuld). Hr. Greve, forsvi Dem bort!

Charlot (stiller sig foran Bærestolen). Aldrig, forend De tillader, at hun følger med!

Louis. De vil for mine Dine bortføre min Søster?

Gaston. Min Brud?

Hertuginden. Min Datter?

Charlot (med stærk Stemme). Min Kone!! ja, jeg vil bortføre hende, jeg vil sætte hende i Sikkerhed mod en tyrannisk Tvang, (trækker) og Ingen skal nærme sig hende, uden over mit Lig!

Louis (trækker). Velan!

Gaston (trækker). Nei, det tilkommer mig!

Lériac. Væ, væ! perii!

Syttende Scene.

De Forrige. Greven (fra Laurbærgangen tilhøire).

Greven (ilende). Hvilken Støi! — Hvad seer jeg? Dragne Kaarder. — Charlot? og De, mine Herrer! (de stikke Kaarderne i Skeden) Men hvad i Alverden er det?

Hertuginden. O, efter at Deres Søn nylig har tilføiet mit Huus en frygtelig Fornærmelse, ved at maatte afslaae min Datters Haand, har han nu sat sig i Hovedet at ville modsætte sig min Befaling at føre hende til Klosteret.

Greven. Charlot! Charlot! er Du kommen hertil for at bringe Beskæmmelse over Dit Navn?

Charlot (med Høihed). Jeg har sagt, at jeg kun er kommen for at give det større Hæder, og jeg holder mit Ord. Da min Fader sikkert ogsaa vil holde sit Ord til mig, og skjænke den, jeg

har kaaret til min Kone, sin Beskyttelse, vil Sagen let være afgjort. Hertuginden paastaaer, at den Dame, som befinder sig i denne Bærestol, er hendes Datter. Jeg vil overgive hende til min Fader, for at han kan overbevise Hendes Naade om, at hun er i Vildfarelse. (aabner Bærestolen og fører den næsten afmægtige Marguerite ud) Skjælv ikke, min Elskede, jeg fører Dem i en Faders Arme, og bærer en Kaarde for Enhver, som vil vove nogen Fordring paa Deres Haand.

Greven. Tillad, min Bedste, at jeg, for at ende dette ubehagelige Optrin — (kaster hendes Slør tilbage) Mademoiselle af Fayeul!

(paa samme Tid som Greven)
Gaston. Min Søster!
Louis. Hertuginden. Marguerite!
Charlot. Det er ikke hende!
Lériac. Hvad er dog dette?

Charlot (fortvivlet). Hun er borte!

Hertuginden. Skulde Valentine være flygtet?!

Gaston. Min Brud forsvunden! min Søster beskæmmet!

Louis (forbittret til Marguerite). Nu begriber jeg Modet i Dag! De elsker ham! det er Dem, som — Mademoiselle, forklar Dem!

Marguerite (bævende). Denne Herre siger, at han er gift, det maa være Dem Forklaring nok; (til de Andre) jeg forsikkrer, ved Alt, hvad der er helligt, jeg hverken kjender hans Kone eller veed hvem hun er; det maa forklare, at jeg ikke kan være kommen her i hendes Sted.

Alle (uden Lériac). I hvis da?

Marguerite. Det kan jeg ikke i dette Øieblik sige, — en hellig Pligt forbyder mig det — (med Styrke) jeg vil ikke.

Hertuginden. De vil ikke?

Lériac (ved sig selv). See see! nu faaer jeg ikke engang at vide, hvordan det er gaaet til.

Hertuginden (som har tænkt efter; rask). Saa er der kun Een, som kan give Oplysning, og det er — Magisteren!

(udbrydende paa samme Tid som Hertuginden) { Gaston. Louis. Den Gamle!
Greven. Magisteren!
Charlot. Lériac!

Lériac (farer sammen). Naa! jeg Ulyksalige!

Alle (uden Marguerite, idet Charlot fører Lériac frem). Forklar! tal!

Marguerite (afsides). Dersom han røber hende? — arme Valentine! — Om jeg kunde forhindre det! (lister sig bagved Lériac.)

Lériac (stirrer snart paa den Ene, snart paa den Anden). Jeg? Hvad skal jeg forklare? Den vil have Kone, Den vil have Datter, Den vil have Brud, Den vil have Søster, og — jeg kan ikke hitte ud af det! — der har De min Forklaring!

Charlot (levende). Paalagde jeg Dig ikke at føre den unge Dame til min Fader?

Hertuginden (ligeledes). Bad jeg Dem ikke om at blive hos min Datter?

Gaston (ligeledes). Satte De Dem ikke imod at jeg førte hende herfra?

Lériac. Jo!! — men det er Alt, hvad jeg veed at sige.

Greven. Stille! jeg har det! Det kan ikke være den ærlige Magister, det er hans Broder — det er Dyrlægen!

Alle. Dyrlægen?

Lériac (ude af sig selv). Der er ingen Dyrlæge; jeg er ikke min Broder; jeg kan være Magisteren, for jeg er det; jeg er baade mig og min Broder, for jeg har ingen! Hvad har jeg ulykkelige Menneske forbrudt, at Alle ville have Alt af mig? Kone, Datter, Brud, Søster og jeg veed ikke hvad. (begeistret) Jeg

er uskyldig!! jeg udraaber og forkynder: jeg er uskyldig, og jeg vil bevise det. Jeg var her —

Marguerite (hemmeligt til Lériac). Ti, eller Du er Dødsens!

Lériac (forstenet). Hvad? (famlende) Jeg var her — her var jeg og — jeg var her —

Alle (undtagen Marguerite). Videre! tal!

Lériac (lægger Hænderne paa Ryggen; rolig og bestemt). Jeg siger ikke et Ord.

Greven. De vil ikke forklare Dem?

Lériac. Nei! — der er en Rost, som forbyder mig det, og jeg siger: Nei!

Greven. Hvad har jeg sagt, Deres Naade? Det er den fordømte Dyrlæge. Men jeg skal nok lære ham at bekjende! (iler op imod Baggrunden) Vagt!

Charlot (hviskende til Lériac). Hvor er hun?

Lériac (opfarende, men med dæmpet Stemme). Det veed jeg ikke; hun forsvandt her lige for mine Øine.

Charlot (levende). Saa maa hun være skjult her i Haven. (iler ud tilvenstre i Baggrunden.)

Attende Scene.

De Forrige (uden Charlot).

Greven (kommer tilbage). Her er ikke een af alle Vagterne; det er mærkværdigt! (til Dragerne) Ah, kom her! For denne Karl hjem til mig — Nei, forsigtigt! Mademoiselle Marguerite synes — jeg beder tusinde Gange om Forladelse — at staae i et mistænkeligt Forhold til ham; de maae ikke komme i Huus sammen. (til Hertuginden pegende paa Havedøren) Vi kunne føre ham her igjennem

til Deres Naades Palais; det er desuden der at Undersøgelsen maa finde Sted. (til Dragerne) Hold godt fast paa ham, Karle! — Deres Naade, min Arm! — Hr. Marquis, jeg overlader Dem Deres Søsters Varetægt indtil jeg bliver nødt til at kalde hende i Forhør. (forbittret til Lériac) Du skal see, Krabat, jeg skal nok presse ud af Dig, om Du er Dig eller Din Broder!

Lériac (tvbsindig). Anden Gang arresteret i Dag! (farer fortvivlet i Veiret) Skjæbne! Skjæbne! hvad har jeg gjort Dig, at Du saaledes forfølger mig!

Femte Act.

(Bedekammeret i Hertugindens Palais. I Baggrunden den hemmelige Dør, som dannes af et stort Madonnabillede. Under og paa begge Sider af det staae kostbare Tabouretter. Paa høire Side er Indgangsdøren, paa venstre, foran et stort Fløils Drapperie, staaer et Huusaltar, hvis Tavle er lukket, paa en Forhøining, der er omgivet med et forgyldt Tralværk og paa Kanten, som staaer udenfor dette, overtrukket med rødt Fløil. Et Par Lænestole).

Første Scene.

Valentine (siddende paa Altarforhøiningen med Hovedet støttet paa Haanden).

Hvilken Uro! Høimodige Marguerite! (reiser sig og gaaer frem og tilbage i stærk Bevægelse) Hvorledes er det gaaet hende? Hun gav mig ikke Tid til at sige, at den gamle Mand vilde føre mig til Sans-Retours Fader —; om det har bragt hende i Forlegenhed? (kaster sig i en Lænestol) Angsten forvirrer mine Tanker! (lytter) Min Moder kan ikke være kommen tilbage; jeg har ikke hørt hende i Gangen (reiser sig) Skulde jeg blive her til det mørknes, og da

liste mig til hendes Værelse? — Om der kom Nogen? — her er kun een Udgang; jeg kan ikke undflye uden igjennem den hemmelige Dør, og — den gamle Greve kunde være hjemme — den tør jeg ikke aabne. Nei, jeg vil — (vil gaae, men standser og lytter) Min Moder! — og der er Nogen med hende! Hvad gjør jeg? (seer sig om) Ah! (smutter bag Drapperiet.)

Anden Scene.

Valentine (skjult). Hertuginden. Greven.

Hertuginden (overseer Værelset). Heller ikke her! — Skulde hun være flygtet? Marguerite bar hendes Kaabe og Slor —

Valentine (sagte). Gud! Alt er opdaget.

Hertuginden (overvældet). Jeg begynder at skjælve for mit store Navns Ære.

Greven. Min Naadigste, De faaer ondt — (løber efter en Lænestol) jeg forsikkrer Dem, De faaer ondt. Behag!

Hertuginden (sætter sig). Marquien har nylig meldt Hans Majestæt, at han i Aften skal formæles med min Datter; jeg har nylig af Hans Majestæt udbedet mig Oberstpatentet for Marquien, som hendes Brudgom — nu, en halv Time efter — Bruden er borte! Hvad vil Hans Majestæt sige? hvad vil han sige? Jeg overlever det ikke!

Greven. De besvimer! For Himlens Skyld, fat Dem! Tag Dem iagt; De besvimer.

Hertuginden (reiser sig rask). Greve! det er Deres Søn, jeg har at takke for Alt. Det er hans ubesindige Opførsel, som har bragt Forvirring i min Familie, slaaet Navnet Longueville paa

en Skampæl til Hoffets Spot, udbredt det sorteste Mørke over mit gamle Huus, — jeg gyser!

Greven. Deres Naade, De forfærder mig. Vær rolig! Vi skal frelse Deres Ære, om ikke min; vi skal komme paa Spor efter Deres Datter, saa snart vi have faaet denne fordømte Dyrlæge til at bekjende. (raaber ud) Før Fangen ind! (til Hertuginden) Han er snu, ho, Listigheden selv; han skal tages meget fiint. Tør jeg blot bede Dem, ganske rolig.

Tredie Scene.

De Forrige. Lériac (føres ind af Dragerne).

Greven (venlig). Træd nærmere! — ikke bange! (skriver i sin Tegnebog og udriver Bladet, som han giver til den ene Drager; med stærk Stemme) Her — spring med det ligeoverfor i Gardens Kaserne til den vagthavende Officeer, saa sender han otte Mand, som Du strax fører herop i Gangen. Hører Du? otte Mand og strax! March! (Dragerne gaae; han vender sig atter venlig til Lériac) Naa, nu er det os To. Her staaer en Moder, en ærværdig, en ophøiet Dame, som begræder Tabet af sin eneste Datter. Bring hende sit Barn tilbage og frels derved Dem selv for Følgerne af en uhyre Misgjerning; thi naar Valentine hviler ved sin Moders Bryst, gaaer Dyrlæge Lériac fri herfra. Tal! (Pause) De vil ikke?

Lériac (grædefærdig). Jeg vil Alt; men hvor skal jeg gaae hen og hente hendes Datter?

Greven (bidsk). Ih for Djævlen, der hvor hun er!

Lériac (fortvivlet). Bene! men jeg veed jo ikke hvor hun er.

Greven (samler sig; igien venlig). Blev der ikke i Haven betroet Dem en ung Dame til Varetægt?

Lériac. Det skal jeg ikke negte, men at hun er borte, er ikke min Skyld; det er gaaet til med Koglerie.

Hertuginden (som med Møie har qvalt sin Harme). Ah ha! efter en saadan Tilstaaelse maa De ikke vente at slippe med en saadan Udflugt.

Greven (hviskende). Deres Naa —

Hertuginden (bliver ved). Jeg fordrer Deres Fængsling, et øieblikkeligt piinligt Forhør, —

Greven (som før). De fordærver —

Hertuginden (uden at høre ham). Og den haardeste, den allerhaardeste Straf!

Lériac (ude af sig selv). Straf mig for hvad jeg ikke har forbrudt, straf mig! De er mægtig dertil, det er jo nok, og det er ogsaa Dem, som i Deres Høihed troer Dem berettiget til at træde alle menneskelige Følelser under Deres Villies Fod, fuldkommen værdigt.

Hertuginden. Hvilket Sprog!

Greven (vil styre ham tilfreds). Menneske, ti dog stille!

Lériac (med stærk Stemme). Minime! Jeg er en uskyldig Olding, jeg er bragt til Fortvivlelse; det reiser mit Mod; jeg vil tale! Det undrer mig ikke, at De vil, at jeg skal skjælve for Deres Vrede, naar De mishandler en ædel, ung Qvinde, som er af Deres egen Slægt.

Hertuginden. En Qvinde? af min Slægt? hvem taler De om?

Lériac (bestandig med Heftighed). Jeg taler om Flora!

Hertuginden. Flora?

Lériac. Ita! Flora, denne arme unge Kone, som De behandler saa ubarmhjertigt.

Hertuginden. Greven (forbausede). Men hvad er det?

Lériac (bliver ved). De vil forbyde hende at gifte sig med sin egen Mand? horresco! Jeg har seet hendes Taarer, jeg har hørt hendes Jammer; jeg siger Dem, hun er fortvivlet. Dame, Dame, De begaaer en svar Synd, dersom De knuser den stakkels Floras Hjerte!

Valentine (sagte). Gode, gamle Mand!

Hertuginden (kort). Jeg kjender ikke denne Flora.

Lériac (slaaer Hænderne sammen). De kjender hende ikke! Det siger De, en adelig Dame, til mig, som selv har hørt, hvorledes De —? (nynnende) Hum, hum, hum, hum!

Hertuginden. Jeg gjennemskuer Deres Hensigt; De vil undgaae at give Oplysninger. Det skal ikke lykkes Dem. (streng) Frygt Alt af min Vrede, eller svar! Hvor er min Datter?

Lériac (med paatagen Rolighed). Jeg vil da gjøre Dem en stor Tjeneste om jeg siger det?

Hertuginden. Hvilket Spørgsmaal! Det gjælder min Families Ære.

Lériac. Og De troer, at jeg kan sige det?

Hertuginden. Jeg veed det.

Lériac. Bene! (stolt) Jeg kjender ikke denne Datter. Jeg er en stakkels Bogorm, De er en høimægtig Naade; men jeg siger: jeg kjender hende ikke. (barmfuldt) Vil De søndertræde mig, age! hvorfor skulde jeg da krympe mig for Dem?

(sætter sig i Lænestolen.)

Hertuginden (forstenet). Greve!

Greven (hvidskende). Jeg sagde det, Deres Naade; han maa tages mildt. (der høres Støi af Geværer udenfor; høit) Ah, der har vi Vagten. Lad mig see — (kaster et forskende Blik omkring i Værelset) ja, o ja, her har jeg ham fuldkommen sikkert. (atter hviskende) Min List skal snart gjøre Deres Heftighed god igjen. Men jeg maa baade

give ham et Dieblik's Ro, og forebygge at Deres Naades Utaalmodighed igjen fordærver Alt. Derfor — tillad, at jeg fører Dem ned til Deres Bærestol.

Hertuginden. De vil, at jeg, under saadanne Omstændigheder, skal tage ud?

Greven. Deres Søn er her jo, dersom Noget skulde hænde, og det er nødvendigt, at De, med en munter Mine, viser Dem et Dieblik i Tuilerierne, for at forhindre Udbredelsen af Rygter.

Hertuginden. De har Ret. Men under hvilket Paaskud?

Greven. Ih, De kan — ja, De kan jo paaskynde Udstedelsen af Oberstpatentet for Marquien.

Hertuginden. Fortræffeligt! Intet kan bedre fjerne al Mistanke.

Greven. Imidlertid skal jeg faae Alt lokket ud af ham. (til Lériac) Jeg gaaer, men jeg er her strax igjen.

Lériac (som sidder rolig og stirrer hen for sig). Tak.

Hertuginden (betragter ham). Greve! Dette Menneske har paa det frygteligste tilintetgjort den Forestilling, jeg havde om min Værdigheds Magt.

Greven. Han skal komme til at fortryde det. Naar jeg kommer tilbage — jeg tager ham særdeles fiint; et Par Minutter, han tilstaaer, De har igjen Deres Datter, Deres Ære er frelst, og det Hele — er som det aldrig var skeet. (fører hende ud.)

Fjerde Scene

Valentine. Lériac.

Lériac (mukkende ved sig selv). Gaa kun! — Fæx populi! tvi — Adel? pah! bilder sig ind at være æltet af finere Leer,

end vi Andre? gerræ! gaaer ligesaa godt i Skaar som vi, naar Døden rammer deres Krukke! — Hun truer? Non curo! Jeg har to Gange fundet Frelsens Vei, da jeg mindst tænkte paa det; naa, hvorfor skulde min gode Engel ikke komme og vise mig den tredie Gang. (lægger Armene overkors) Hum! venter ganske rolig hvad der vil komme.

Valentine (lister sig frem) Mod! — jeg maa vide, hvad der er hændet Marguerite. Greven er ikke hjemme; jeg tør — (vil gaae hen til Londoren, men standser) Nei! om jeg blev forhindret i at vende tilbage? Min Moder vilde da fortvivle — jeg kom ikke til at tale med hende — (idet hendes Øine falde paa Lériac) Han!

(lister sig hen til ham og berører hans Skulder.)

Lériac (farer op af sine Tanker). Hvad — (seer hende og springer op) Der er hun!

(Hele Scenen maa gaae meget levende, med dæmpet Røst.)

Valentine. Tys!

Lériac. Hvorledes kommer De her?

Valentine. Det er der ikke Tid til at forklare.

Lériac. Sat est. Hvad vil De?

Valentine. De maa opsøge den Dame, jeg sendte Dem til før.

Lériac. Jeg!! Der er Vagt udenfor.

Valentine. Stille! — Bed hende at lytte —

Lériac (pegende paa Indgangsdøren). Der?

Valentine (peger mod Baggrunden). Nei; der.

Lériac (seer forbauset derhen). Der?

Valentine. Naar alt er roligt skal jeg lukke hende ind.

Lériac. Hvor?

Valentine. Her.

Lériac (bliver mere og mere forvirret). Her? Men hvorled —?

Valentine. Forsigtigt! lad Ingen see Dem.

Lériac. Ingen see mig?

Valentine. Er hun ikke i Værelset —

Lériac. Hvilket?

Valentine (pegende mod Baggrunden). Det.

Lériac. Det?!

Valentine. Saa gaaer De igjennem det og de to næste.

Lériac (pegende mod Baggrunden). Det — de to næste — (vil bryde ud) Men hvad er det —

Valentine. Tys! — og over Gangen til Døren ligefor Dem —

Lériac (igjen hviskende). Døren ligefor mig?

Valentine. Der er hun.

Lériac. Der er hun?

Valentine. Har De forstaaet mig?

Lériac (aldeles forvirret). Ordene, hvert et.

Valentine. Godt.

Lériac. Men Meningen — ikke det mindste.

Valentine. Den vil De strax fatte. (iler mod Baggrunden) Kom, skynd Dem!

Lériac (bliver staaende i Forgrunden). Skynde mig? Men hvor skal jeg komme ind?

Valentine (aabner Løndøren). Her.

Lériac (vender sig; overrasket). Ah! — min gode Engel tredie Gang! (løber hen til Baggrunden.)

Valentine (seer ind i Værelset). Hun er her ikke. Hurtigt igjennem Værelset, og husk paa —

Lériac (gaaer over en Tabouret igiennem Døren). Jeg husker!

Femte Scene.

Valentine (lukker Døren rask og bliver staaende ved den et Øieblik).

Ah — der kommer Rogen! — Greven! — Skjule mig? Han vil søge efter den Gamle og finde mig. — Kjækhed! Jeg maa see at faae ham hurtigt bort.

Sjette Scene.

Valentine. Greven.

Greven (gaaer hen imod Lænestolen). Saa, nu vil vi da — (vender sig søgende og faaer Øie paa Valentine; forbauset) Hvad seer jeg! De her? og — (seer sig om i Værelset) han! — Fangen! — hvor er han?

Valentine. Borte.

Greven. Men, min Gud! — Vagten ude i Gangen — der kan jo Ingen komme ud eller ind. Hvor var De? hvor er han? (seer Teppet) Ah! (iler hen og tager det tilside.)

Valentine. Der var jeg.

Greven. Og han?

Valentine. Er der ikke.

Greven (lader Teppet falde og seer sig forundret omkring). Men hvor i Alverden er han da?

Valentine. Kan De begribe det? Da De forlod Værelset med min Moder, sad han der paa Stolen; da jeg et Øieblik efter traadte frem, var han forsvunden, og De seer, her kan han ikke være skjult.

Greven. Mærkeligt! — Men hvorfor havde De skjult Dem?

Valentine. Dette Spørgsmaal venter jeg kun af min Moder.

Greven. Tusinde Gange om Forladelse, De har Ret. Hun er i Tuilerierne.

Valentine (ved sig selv). Ypperligt! jeg kan da tale med Marguerite, naar jeg blot faaer ham bort. (høit) Da jeg er her, er der ingen Grund til at forfølge den stakkels gamle Mand; men hvorledes er han kommen herfra? Det forekommer mig, at da De har forsikkret min Moder, at han ikke kunde undslippe, burde De i det mindste kunne sige hende, hvorledes han er undsluppen.

Greven (forvirret). Det burde jeg.

Valentine. Deres Ære fordrer, at De maa vide, hvorledes man har ført Dem bag Lyset.

Greven. Meget rigtigt. Men paa hvad Maade —

Valentine. Han kan kun være kommen ud igjennem Døren, og Vagten —

Greven. Vagten! Der har vi det! Forræderie eller Skjødesløshed!

Valentine. Et øieblikkeligt Forhør —

Greven. Naturligviis! et øieblikkeligt Forhør. Tilgiv at jeg forlader Dem. Saa snart jeg har ladet Deres Broder vide, at De er her, vil jeg paa Stedet forhøre Mand for Mand, og, det kan De være rolig for, jeg skal snart have den Ære at underrette Dem om, hvorledes jeg er bleven narret. (gaaer hurtigt ud.)

Syvende Scene.

Valentine. Marguerite. Lériac.

Valentine (lytter et Øieblik og iler derpaa hen og aabner Løndøren; Marguerite og Lériac, som staae udenfor den, træde ind i Værelset). Marguerite!

(kaster sig i hendes Arme.)

Lériac (rystende). Aa, det var jo det skrækkelige Værelse, hvori jeg først var arresteret.

Valentine. Gamle Mand, gaa tilbage og —

Lériac. Til det Værelse? til de fem Partisaner? ikke for Alverden.

Valentine. Ingen vil forstyrre Dem der. Bliv ved Londøren; jeg skal snart aabne den for Dem, og bringe Dem i Sikkerhed hvorhen De vil. Iil, iil!

Lériac. Dame, forbarm Dem!

Valentine. Deres Nærværelse her kan sætte Dem i Forlegenhed.

Lériac (forskrækket). Hvad for Noget? Forlegenhed! derind! Jeg har tre Gange skyldt Dem min Frelse; — derind!

(iler igjennem Londøren, som Valentine lukker.)

Ottende Scene.

Valentine. Marguerite.

Valentine (kommer hurtigt tilbage). Hvad er der skeet?

Marguerite. Vor List er opdaget.

Valentine. Jeg veed det; men hvorledes?

Marguerite. Paa den forunderligste Maade. Alt vilde være lykket, men den unge Greve af Guichard kom pludselig og satte sig med en Heftighed, som jeg ikke kan forklare mig, imod at min Broder lod Bærestolen bringe til Klosteret.

Valentine. Greven? Min Gud, dette Menneske er kun blevet til for at paadrage mig Ulykke. Jeg afskyer ham uden at have seet ham.

Marguerite. Og jeg er nærved at gjøre det, fordi jeg

destoværre har seet ham. Han har — formodentlig for at besøge sin Fader — indfundet sig i mit Værelse, hvorved Louis er bragt paa den Tanke, at jeg elsker ham.

Valentine. Det ogsaa! Der maa være en Forvirringens Aand, som har sin Fryd af at styrte os i Forlegenheder, en Dæmon, hvis onde Nærværelse yttrer sig overalt, uden at vi noget Sted kan opdage den.

Marguerite. Hvad vil Du nu gjøre?

Valentine. Følge Dit Raad: holde mig skjult indtil min Moder er alene, og da —

Marguerite (lyttende). Tys!

Valentine (ligeledes). Det er Louis. (iler hen til Teppet) Skynd Dig igjennem Londoren.

Marguerite. Nei, for Din og min Skyld, jeg bliver. (sætter sig i Lænestolen) Skjul Dig.

Valentine (idet Louis træder ind). Ah! (smutter bag Teppet.)

Niende Scene.

De Forrige. Louis.

Louis (mørk). Til min Forundring hører jeg, at min Søster har fundet for godt — (Marguerite vender sig) Hvad! det er Dem? Og Valentine? Greven sagde mig, at hun var her.

Marguerite (reiser sig). Jeg er her, for at spørge, hvad der kan give Dem Grund til den Mistro, hvormed De har krænket mig?

Louis. Naar Skinnet er saa stærkt —

Marguerite (med Varme). Jeg troede, at den Kjærlighed, som, fordi den er mit Hjertes stærkeste Følelse, maa lyse Dem

imode fra mit Øie, var Dem en Virkelighed, som endog det stærkeste Skin ikke formaaede at fordunkle.

Louis. Tilgiv, Marguerite! har jeg været uretfærdig imod Dem, da er det kun den heftige Lidenskab, hvormed jeg elsker Dem, som er Skyld deri.

Marguerite. Jeg vil tilgive Dem, dersom De med mig vil forsøge Alt, for at frelse min Veninde, Deres ulykkelige Søster.

Louis. Hvor er hun?

Marguerite. Skjult for Alle, uden mig, venter hun Leilighed til med Bønner og Taarer at røre sin Moder. Forene Dem med hende —

Valentine (afsides). Ædle Marguerite!

Louis. Jeg frygter, at min Moders Begreber om Ære ville gjøre hende ubøielig; men, velan! De befaler og jeg —

Tiende Scene.

De Forrige. Hertuginden.

Hertuginden (idet hun træder ind). Valentine! min Datter! (standser) De her? men hun —? Greven sagde mig — Jeg seer hende ikke, — hvor er hun?

Valentine (som er ilet frem i heftig Bevægelse). For Deres Fødder!

Hertuginden. Er det Anger over den Uro, hvori Du har sat mig, som bringer Dig til dem.

Valentine. Det er Haabet om, at min Moders Hjerte vil røres ved mine Bønner.

Hertuginden. Staa op! — Var det kun mit Hjerte, der skulde opfylde Din Bøn, den var opfyldt; men det formaaer

Intet imod en streng Nødvendighed, som paalægger mig at fordre Lydighed.

Louis. Hvilken Nødvendighed er streng nok til at byde Dem at knuse et Hjerte, som elsker Dem?

Hertuginden. Om et Øieblik vil Marquien være her med det Oberstpatent, han faaer som Valentines Gemal. Kan jeg træde tilbage, uden at stille baade ham, min Familie og mig selv til Spot?

Louis. Kan De gaae fremad uden at overgive Dem til Anger over at have besluttet en Datters Ulykke?

Hertuginden. Louis! denne Tone!

Marguerite. Gaston er min Broder, og hans Formæling med Valentine sikkrer mig hans Samtykke til min Forlovelse med Louis, men dog vil jeg, selv imod ham, paastaae, at i dette Oberstpatent har han opnaaet al den Lykke, han søger i Besiddelsen af Valentine.

Hertuginden. Var det saa, det vilde gjøre mig meget ondt; men i min Anmodning derom, har jeg givet Hans Majestæt og Hoffet en høitidelig Erklæring om, at han er min Svigersøn; hvilken Beskæmmelse vilde det ikke være mig, om jeg et Øieblik efter — nei! jeg forfærdes!

Valentine. Jeg skal da virkelig bringes til Offer for en Beslutning om min Skjæbne, hvorom man ikke engang har værdiget mig et Spørgsmaal?

Hertuginden. Og hvorfor en saa frygtelig Beskæmmelse? Fordi min Datter har glemt sig selv saa vidt, at hun har forelsket sig i en Lykkeridder, som hun dog ikke kan ægte; thi aldrig, saalænge jeg lever, skal Huset Longueville besmitte sig ved at optage en — en Sans-Retour.

Louis (levende). Ridderen af Sans-Retour? Det er ham,

den uforfærdede unge Helt, hvis Tapperhed har vundet Armeens Beundring og gjort ham til sit Fædrelands Stolthed?

Valentine (falder ham om Halsen). O Louis!

Hertuginden. Har jeg hørt ret? En Eventyrers Bovestykker henrive min Søn saaledes, at han glemmer, at hans Familie er besvogret med det kongelige Huus! — Hvor er hans Ahner?

Louis (levende). I en Række Heltegjerninger.

Marguerite (ligeledes). I den Glands, hvormed hans Mod har omgivet hans Navn.

Valentine (begeistret). Jeg skal være stolt af at bære det; jeg vil aldrig bære nogen Andens.

Hertuginden (overvæltet). Jeg forstenes! O, mit gamle Huus, hvad er Din Ælde, hvad er Din Hæder?

Ellevte Scene.

De Forrige. Greven.

Greven (iilsomt). Det er ubegribeligt! Jeg skal ikke engang kunne have den Ære at sige Dem, hvorledes jeg er bleven narret. Jeg har forhørt hele Vagten! men — Deres Naade! min Gud! hvad feiler Dem? De er i heftig Bevægelse.

Hertuginden. Hr. Greve! De er Adelsmand, De er Olding; kom mig til Hjælp imod mine Børn. Lær dem, hvad de skylde deres berømmelige Forfædre.

Greven. Det skulde de glemme? — umuligt!

Hertuginden (lægger sit Hoved op imod hans Bryst). Lad mig skjule den Skamfuldhed, hvormed jeg maa tilstaae Dem, at min Datter elsker en — Sans-Retour.

Greven (farer tilbage). Sans-Retour! — ham, som Hertugen af Orleans kalder Bayard den Anden? (bukker for Valentine) Ah, Mademoiselle, jeg kommer nu endogsaa til at lykønske mig til min Sons Fusentasterie; hvor kunde han, som ikke endnu har baaret Kaarde for Fædrelandet, have ventet at finde Kjærlighed i et Hjerte, der banker for Frankriges kjækkeste Helt?

Hertuginden. Ogsaa De, Greve! Men hvem er da denne Sans-Retour?

Greven. En ung stor Mand!

Marguerite. Folkets Afgud!

Louis. Armeens Hæder!

Valentine. Ligesaa elskværdig som kjæk.

Hertuginden (ivrig). Det er ikke derom jeg spørger; men er han født? er han af Stand?

Louis. Jeg kjender ham ikke.

Greven. Jeg ikke heller.

Marguerite. Jeg har kun hørt Beundringen nævne hans Navn.

Valentine. Jeg veed kun, han er Adelsmand.

Hertuginden. Ingen kjender ham! Et glimrende Partie for en Hertuginde af Longueville! — Nei, mit Ord staaer fast, og jeg skal vide at hævde baade min Myndighed og mit Huses Ære.

Tolvte Scene.

De Forrige. Charlot.

Charlot (ophidset). Tilgiv, Deres Naade! (seer Valentine) Hun!

Valentine. Han!

Charlot (til Hertuginden). Efter at jeg forgjæves har søgt denne Dame udenfor Deres Huus, tillader jeg mig, inden det er for sildigt, at betræde det, for at bede om Deres Samtykke til at hun skjænker mig sin Haand.

Hertuginden. Hun! raser De?
Greven. Men min Gud —!
Louis. Han har mistet Forstanden.
Marguerite. Hvad vil det sige?

Charlot. Jeg elsker hende —

Alle. Han elsker hende!

Charlot. Det gjør jeg! og hun elsker mig! (til Valentine) Tal, siig, at De vil være Min, og ingen Magt paa Jorden skal fravriste mig Deres Besiddelse.

Valentine (begeistret). Jeg elsker Sans-Retour og vil aldrig elske nogen Anden!

Charlot (kaster sig for Hertugindens Fødder). See, jeg vil knæle for Dem! Lad mig bevæge Deres Hjerte ved min glødende Kjærlighed! Berøv mig ikke den, som ene er istand til at gjøre mig lykkelig, den, som kun kan blive lykkelig ved mig!

Valentine (kaster sig ogsaa for Hertugindens Fødder). Befal ikke grusomt, at jeg skal qvæle den Følelse, som med uimodstaaelig Kraft fængsler mig til den ridderlige Sans-Retour. O lad hans Navns Glands erstatte Dem, hvad hans Forfædre savne af Berømmelse!

Charlot. Tillad, at hun bliver Min!
Valentine. Forbarm Dem over mig!

Hertuginden. Greve, jeg svimler.

Greven. Jeg med, min Naadige; og jeg troer vist, det gjør vi Alle!

Hertuginden (til Charlot). De begjærer af mig —?

Charlot. At De vil skjænke mig denne Dames Haand.

Hertuginden (til Valentine). Og Du?

Valentine. Modsæt Dem ikke min Kjærlighed til Sans-Retour.

Hertuginden (til Charlot). Min Datter kan ikke nu —

Charlot (springer op). Jeg har sagt Dem, jeg kan ikke gifte mig med Deres Datter! (pegende paa Valentine) Hun eller Ingen!

Hertuginden. Hun, men ikke min Datter? Det er mørkt for mig! Hvem bringer mig Lys?

Trettende Scene.

De Forrige. Gaston.

Gaston (med et Papiir). Her, Deres Naade, her har jeg Patentet. (seer Charlot). Ah, De her? fortræffeligt! (fremstiller Valentine, som har reist sig) Hr. Greve af Guichard, min Brud, Valentine af Longueville, som De nu ikke skal frarive mig.

Valentine. Greve af Guichard!

Charlot. Valentine! — De er ikke Flora? ikke den fattige Slægtning?

Valentine (fornærmet). At jeg søgte at skjule hvem jeg var, saa længe min Moder ikke havde givet mig Raadighed over min Haand, behøver jeg at afbede det hos Dem, som, for at blænde en Qvinde, har tillagt Dem et fremmed Navn?

Charlot. De tager feil, indtagende Valentine; jeg er Sans-Retour.

Greven. Du!
De Andre. De!

Charlot. Jeg. Vildfarelsen er min Skyld. Kjærlighed

afslokkede mig et Navn, som jeg ikke har villet fremstille mig med for min Fader, forend Kongen havde stadfæstet mig i den ridderlige Værdighed, jeg under det har vundet.

Greven (falder ham om Halsen). Det er Dig Charlot, Dig, som er Sans-Retour? Du har været i Krigen? kæmpet for Dit Fædreland? — og uden at jeg har vidst det? Tappre Galning! Ha, en ægte Guichard! en ægte Guichard!

Charlot. De tilgiver mig?

Greven. Jeg takker Dig! Men for Djævlen, var Dit eget Navn ikke godt nok?

Charlot. For godt. Jeg frygtede, at min Ungdom ikke kunde bevare dets gamle Hæder. (til Hertuginden, idet han tager Valentines Haand) Deres Naade, tor Greven af Guichard vente, hvad De ikke vilde skjænke Sans-Retour?

Hertuginden. Men min Gud, De er jo gift.

Charlot. Jeg kaldte denne Dame min Kone, fordi jeg ikke vilde have nogen anden.

Hertuginden. De har selv afslaaet hendes Haand; den tilhorer Marquien af Fayeul.

Gaston. Jeg har allerede modtaget det Oberstpatent, som folger med den.

Charlot. Min Ven, afstaae mig blot Haanden, jeg lader Dem gjerne beholde Patentet.

Marguerite. Gaston, da Greven er elsket —

Gaston (stolt). Jeg gaaer for at give Kongen det tilbage og hente et nyt i Flandern. (gaaer.)

Hertuginden (forener Valentine med Charlot). Jeg har sagt, at jeg ikke giver min Datter til Sans-Retour; men jeg giver hende med megen Glæde til Greven af Guichard, fordi han er Sans-Retour.

Greven. Fortræffeligt sagt, min Naadige, fortræffeligt! — Men Din Hovmester, som har fortiet mig, at Du er gaaet i Krigen og bleven Helt, hvor er han?

Valentine. Formodentlig den gamle Mand? Jeg skal paa Øieblikket have den Fornøielse at fremstille ham.

Greven. Charlot. De?

Valentine. Marguerite, vi behøve ikke Hemmeligheden mere.

Marguerite (omfavner Louis). Nei, nu ere vi jo Søstre.

Valentine. Derfor give vi den til Priis, og her — (aabner Londøren) her har De Manden.

Fjortende Scene.

De Forrige. Lériac.

Lériac (som har staaet med Øret op imod Londøren; overrasket). Me miserum!

Alle (uden Valentine og Marguerite). Hvad seer jeg!

Hertuginden. Drømmer jeg? Er det Trylleri!

Valentine. Nei, Moder, det gaaer meget naturligt til, som jeg siden skal forklare Dem. (byder Lériac Haanden) Træd kun ind; Alle ere lykkelige og De i Sikkerhed.

Lériac (rystende). Er det muligt!

Greven. Er det Hovmesteren eller Hestedoctoren?

Lériac (kaster sig paa Knæ). Begge!

Greven. Begge?

Charlot. Begge og Ingen af dem. I Heidelberg var han Hovmester, ved Valenciennes var han Hestedoctor; her er

han hverken det Ene eller det Andet, men (reiser ham op og omfavner ham) min trofaste gamle Ven!

Lériac. Har Du nu ingen flere Fortredeligheder for mig?

Charlot. Nei, nu er Du fri; jeg har fundet det, Du har lidt dem for — (forestiller ham Valentine) min Kone, Valentine af Longueville.

Lériac. Valenti — Flor — Ih, men det er jo baade hende, Du vilde have, og hende, Du ikke vilde have!

Charlot. Meget rigtigt. Man kastede Lykken til mig; jeg maatte støde den fra mig og selv skabe Hindringer, for ret at kunne fatte dens Værd.

Valentine. Det var ikke Dem, der skabte dem, — det var Kjærlighedens Forsyn.

Capriciosa

eller

Familien i Nyboder.

Folkecomedie i 5 Acter.

(Med A. L. Arnesen.)

(1836)

Personerne.

Capriciosa, Undinernes Beherskerinde.

Titeritit } Dryader.
Vivivivi }

Ole Kaninstok, en gammel Sømand;

Gertrud, hans Kone;

Peter } deres Sønner.
Søren }

Fru **Nothington,** en ung Enke fra Vestindien;

Charles Wilson, hendes Broder.

Geldhammer.

Kakkaduc, Pensionist.

v. Tausend.

v. Köhler.

Warren, en ung Digter.

Frank, Skuespiller.

Mariane, Tjenestepige hos Fru Nothington.

Lene, Opvartningspige paa Rosenlund.

Jack } Tjenere hos Fru Nothington.
Tom }

En Marqueur.

En Opvarter.

Undiner, Dryader, Havmænd. Bal-Herrer og **Damer. Gjæster. Tjenere.**

Prolog.

(Fremsagt ved Stykkets første Opførelse, den 11te Juni 1836, af Hr. Holst.)

Der har grasseret her i nogle Aar
En høist mærkværdig Sygdom blandt Poeter;
Det er — Beskedenhed! Naar noget Nyt man faaer,
Man, uden just at høre til Propheter,
Tør spaae, at førend Dækket kan gaae ned
Maa hele Stykket smukt gaae lidt af Veien,
For at Forfatterens Beskedenhed
Kan træde frem, med dyb, trefoldig Neien,
Og sige omtrent saa: „Jeg veed ret vel,
At der var svære Feil ved dette Stykke,
Dog be'er jeg meget: Slaae det ei ihjel,
Men tillad tvertimod, at det gjør Lykke —
Ei for dets egen Skyld — bevares, nei!
Men lad Dem røre blot af Ydmygheden:
Det var dog Synd, jeg skulde gaae min Vei
Til Pibens Lyd — da jeg er saa beskeden."
Man klapper, og han siger: „Det er ret,
De kunde sig dog ei prostituere!"
Man piber og han siger: „Det gik slet,
Og der er ingen Smag blandt Folket mere!"
Thi egentlig skal hans Repræsentant
Kun sige: „Lad mig see, De er galant!"
Dog — naar i Folkets Liv sit Stof han finder,
Naar noget Nyt fra Kunstens rige Hjem,
Ved Phantasiens Magt, han tryller frem
Og med sit Folks Natur det kjækt forbinder,
Da er det Folket, Folket kun, hvis Dom
Kan vidne: „Dette fra mit Hjerte kom!"
Da er det Tid, at Digteren gaaer frem
Og siger: „See, mit Værk blev til for Dem,
Derfor til Dem jeg nu beskeden kommer

Og siger: „Kun i Dem jeg seer min Dommer!“ —
Og var der vel en større Grund dertil
End nu, da Komus let forbi Dem svæver
Og for et overgivent Folkespil
Den første Gang vor Scenes Dække hæver?
Da, som et siamesisk Tvillingpar,
For første Gang sig To forenet har
Til frem for Folket Billedet at føre
Af Aanden, Livet, som i det sig røre?
Nei, efter denne brogetmuntre Spas
Var netop Slutningsverset paa sin Plads;
Her var det just Forfatterne nødvendigt
At gjøre deres Sager ret behændigt;
Men netop her, foruden Compliment,
De slutte Stykket strax — naar det er endt!
Det er en Feil! det har vi sagt. — Forgjæves!
De svare: „Muligt, men den kan ei hæves!“
Nu vel, naar ei De Blikket føre vil
Tilbage paa det ny og lette Spil,
Saa vil, som Prologus, jeg, før det kommer,
Dem bede: „See det ei som Kunstens Dommer!
Betragt det som et lystigt Eventyr,
Der, meest af Alt, Kritikens Brille skyer;
Hvori de yppige, burleske Drømme
Har formet sig i muntre Skikkelser,
Der kun vil vække Latter, og hvis Tømme
Den rene Sædelighed ene er.
See her et Billede af Folkelivet,
Opfattet i et magisk Tryllespeil,
Som i en livlig Vexlen har gjengivet
Vor Verdens Daarskab, men fordulgt dens Feil.
Og, som vi uden Fordring Dem det bringe,
Modtag det uden Fordom mildt af os,
Lad Latteren udfolde frit sin Vinge;
Thi kun i den vi søge Værkets Roes!“

Første Act.

(Et Partie i Frederiksberg Have; Slottet i Baggrunden; i Mellemgrunden Kanalen, hvorover to Piletræer boie sig ud, et paa hver Side. Fra anden Coulisse løber en Græsrabat over Scenen; i første Coulisse en Gang, hvori der paa den ene Side staaer en Bænk. Det er Solnedgang.)

(Naar Dækket gaaer op høres Harmoniemusik, som mere og mere fjerner sig. Titeritit og Vivivivi stikke Hovederne frem, hver fra sit Piletræ. Da Musiken næsten ikke mere kan høres raaber)

Vivivivi.

Titeritit!

Titeritit (svarende).

Vivivivi!

Vivivivi.

Saae Du ham?

Titeritit.

Ja; gjennem hvislende Blade
Stirred jeg glad paa den Elskede ned,
Da, som en Svane paa speilklare Flade,
Langsomt med Dannebrog Snekken hengled.

Vivivivi.

Rolig og blid, som den dæmrende Aften,
Sad han hos Fromheds huldsalige Aand!

Herlige Syn! det var Dyden og Kraften,
Venligt omslynget af Kjærligheds Baand.

Titeritit.

Seer Du, min Søster, de voxende Skygger?
Trætoppen gynger i purpurrod Glands,
Elskovsomt Droslen, som trygt i den bygger,
Synger sit Qvad og os kalder til Dands.

Vivivivi.

Sværmen er borte, det dæmrer — jeg ahner,
Snart Capriciosa paa Voven vi see;
Fra sit Krystalslot hun, trukken af Svaner,
Iler til os, for at spøge og lee!

Titeritit.

Lad os fra Træet paa Engen nedsvæve,
Kom, mine Søstre, fra Grenenes Ly!

(Man hører Peter jodle udenfor.)

Vivivivi.

Stille! hør Menneskestemmer sig hæve.
Hurtigt forsvind; deres Blik maae vi flye!

Titeritit.

Søster, hvorfor? Lad vor Magt dem forjage,
Lad dem forvildes, det skader dem ei;
Lad dem en tryllende Slummer betage,
Skræk dem herfra —

Vivivivi.

De er muntre, o nei!
Lad dem, i Ly af vor løvfulde Bolig,
Heller et Tempel for Glæden opslaae.
O lad dem more os — lyttende rolig,
Ved deres Spøg vi fornøie os maae!

Titeritit.
Men Capriciosa? ifald hun nu kommer?
Bivivivi.
Toner da hurtigt skal dysse dem ind;
Hvilen i Lunden er sød i Skjærsommer,
Drømmen skal qvæge de Slumrendes Sind.
Titeritit.
Der komme de alt — forsvinder herfra!
Bivivivi.
Ja! ja!

Echo.
Ja! ja!
(længer borte)
Ja, ja! (de forsvinde i Træerne.)

Ole. Gertrud. Peter. Søren og Mariane (Peter kommer først med Mariane under Armen, derefter Søren, som bærer Maden, tilsidst Ole og Gertrud).

Mel. Longuemares Træskodands.

Peter.
Her har jeg fundet en herlig Plads,
Her er en Bænk, hvor vi Alle kan sidde.
Mariane.
Her kan vi see endnu mere Seilads!
Søren (kommer).
Her kan jeg lægge den hele Stads!
Ole (kommer med Gertrud).
Ei see, det var jo herligt;
Her er ypperligt Græs!
Mariane.
Hist risler Kilden saa kjærligt!

Alle.

Her er jeg i mit Es!

Ole.

Kom lad' os lægge os Alle ne'r!
Op, Mutter Gertrud, med Dine Varer!

Gertrud (sætter sig paa Bænken).

Nei, jeg skal be'e om at sidde her,
Ingen maa ligge i Græsset der!

Ole.

Aa Snak! sikken en Sludder!

Peter og Mariane.

Jo, Faer! det er forbudt!

Ole.

Hvad, gjør Mandskabet Knuder?

Peter, Mariane, Gertrud, Søren.

Tys! tys! bliv nu ei mut! (vise paa Bænken.)
Her er jo netop en herlig Plads,
Her er en Bænk, hvor vi Alle kan sidde,
Her kan vi see endnu mere Seilads,
Her har vi Plads til den hele Stads!

Ole.

Her er jo netop en herlig Plads,
Her i det Grønne vi Alle kan sidde;
Nu har jeg nok af den Stads-Seilads —
Hvilen nu kommer mig ret tilpas!

Alle.

Herligt Maden skal smage!

Mariane.

Her synger Lærken saa smukt!

Peter, Mariane, Gertrud, Søren.
Først silde hjemad vi drage.

Ole.

Og før hjemad vi drage
Jeg nok med Lærken faaer Bugt.

Alle.

Lad os da Alle nu tage Plads;
Hvilen just kommer os her tilpas!

(Ole kaster sig i Græsset, de Andre ville sætte sig paa Bænken.)

Ole. See saa, her ligger jeg fortøiet.

Gertrud. Faer! Faer! det gaaer ikke an.

Mariane. Der kan Du ikke ligge.

Ole. Kan jeg ikke ligge her? Jeg skulde dog mene, at hvor jeg ligger, der ligger jeg. Her er et deiligt grønt Bordtæppe, her behove vi ingen Dug. Kom frem med Provianten, eller jeg giver Aanden af mig! Peter, har Du Pufferten?

Peter. Om jeg har han? — jo, jeg har han to Gange, Fatter! (tager to smaa Flasker frem). Men Du kan ikke blive liggende i Græsset der, for det er nu imod Anordningen.

Gertrud. Er det ikke det jeg siger? det staaer jo tydeligt, saa man kan læse sig det til: „Ingen maa komme i Græsset“.

Ole. Aa, Passiar, Mutter!

Søren. Jo, Faer, det er rigtignok sandt; for jeg veed det nu fra i Søndags, da Coffermanterne og Coffermantinderne var herude og fik paa Gummerne fordi de vendte Kolbøtter i Græsset.

Mariane. Ja, kom nu heller hen og sæt Dig hos os paa Bænken. Du kunde dog let komme i Uleilighed for det.

Ole. Vær Du rolig, min Tøs! Jeg kjender Eiermanden! Han bliver ikke vred fordi en gammel Sømand strækker sine Lemmer i hans bløde Græs; jeg har ogsaa ligget haardt for

hans og gamle Danmarks Skyld, da jeg, som saaret Gut, laae i mit Blod paa Dannebrog, der foer til Himlen, hvorfra den var kommen.

Peter. Ja, det var dengang I var ude at lære Engelsk.

Ole. Ja, men vi lærte dem Dansk til Gjengjæld. Det var den indbyrdes Underviisning, min Dreng!

Søren. Det er nu ogsaa den, vi lære, Faer!

Ole. Aa, Fanden i Vold med den Underviisning. Om Du lærer at ridse nogle Kragetæer med en Pind i Sandet, det gjør hverken fra eller til. Nei, lær at skrive Dit Navn med røde Træk i Sandet paa Havsens Bund, saadan har Din Fader gjort, og det, sagde den Gamle, det var den rigtige Skjønskrift! — Peter! Søren! ikke sandt? I vil gjøre som Jeres Fader har gjort, og slaae for gamle Danmark?

Peter (tager Hatten af, med Alvor.) Ja, og for ham deroppe.

Søren. Ja bliv Du bare til jeg bliver saa stor som Peter, Faer! Du kan troe, jeg skal slae. Jeg gav den lange Ole Granberg saadan en i Synet igaar, at han nyste Rødt, og han skal staae til Paaske to Aar.

Ole. Nyste han Rødt?

Søren. Ja han gjorde, Faer! Han maatte nu neie sig.

Gertrud. Søren! bring Din Fader det Stykke Fleskekage.

(Søren springer hen til Bænken.)

Ole. Naa Gud skee Lov! saa naaede vi da Land engang. Kom nu og læg Jer her i Græsset. (Peter og Søren lægge sig) Manne, kom her!

Gertrud. Nei, lad mig blive her; jeg vil helst sidde, hvor jeg har Lov til at sidde.

Ole. Naa, Du er bange! — Jane, kom Du min Tøs.

Mariane (venlig). Nei Tak, Fader; jeg er bange, at min hvide Kjole skal blive grøn, hvis Græsset er fugtigt.

Ole (godmodig). Det er en anden Sag. Naar Stadsen skulde lide noget derunder, saa bliv hellere siddende. Men tag Dig dog iagt, for Bænken er maaskee ikke nær saa reen som Græsset. (Han har spiist af Flæskekagen) Naa, Peter! Jeg synes, at det er paa den Tid, man pleier at faae Lærken at see.

Peter. Her er Fa'ers! Det er den største.

(rækker ham Flasken.)

Ole. Rigtigt, min Søn!

Mel. Hjertat mig klemmer. (Bellmann.)

Peter.

1.

Kom, lad os tømme
Her i det Grønne
Flasken til bredfuldt Maal.
Skaal!

Dryaderne (som titte frem).

Aal!

Peter (talende). Hvad er det? Der er Nogen, som raaber: Aal!

Ole. Det er nok Echo, min Søn! her skal være svært med det.

Peter. Naa det skal der? (synger)

Her vil jeg ligge
Rolig og drikke
Min Marianes Skaal.

Titeritit og Bivivivi.

Aal!

De andre Dryader.

Aal!

Peter. Nei, Faer, det kan ikke være Echo.

Ole. Jeg troer ogsaa, der er Nogen, som vil gjøre Nar af os.

Peter (springer op). Ja saa skal jeg — (sætter sig igjen) Aa, nu veed jeg det, Fa'er! det er Confemanterne, som er herude at gjøre Sjou; andet er det ikke. Det husker jeg fra dengang jeg selv stod.

Her vi gik som Holmens raske Knøse,
Gjorde Mers med smukke Nybo'rs-Tøse,
Jo, man kan som Confemant sig brøse,
Stikke paa Varer og ryge Tobak!

Titeritit og Vivivivi.

Ak!

De andre Dryader.

Ak!

Ole, Gertrud, Mariane, Peter, Søren.

Her {de / vi} gik som Holmens raske Knøse,
Gjorde Mers med smukke Nybo'rs-Tøse,
Jo {de Confemanter / som Confemant man} kan sig brøse,
Stikke paa Varer og ryge Tobak.

Titeritit og Vivivivi.

Ak!

De andre Dryader.

Ak!

Peter (raaber i Arrighed). Pak!

Ole.

2.

Sei, lille Mage!
Kom, vil Du smage?

Tag Dig en lille Taar.

Gertrud.

Nei Tak!
Jane kan drikke.

Mariane.

Nei, jeg vil ikke,
Vinen i Ho'det gaaer!

Ole.

Aa Snak!
Du maa ikke troe, at det er Druer,
Saadant Lapperie til Intet duer,
Nei, den Drik, som her, min Tøs, Du skuer,
Hented i Paradis selv jeg i Dag.

Ole.

Nei, Du maa ei tro, at det er Druer o. s. v.

Peter, Søren, Gertrud.

Nei, Du maa ei tro, at det er Druer,
Saadant Lapperie til Intet duer,
Nei, den Drik, som her, min Tøs, Du skuer,
Hented i Paradis selv han i Dag.

Mariane.

O, jeg troer det nok, det er ei Druer;
Slig en Drik for Sømænd ikke duer,
Nei, de Draaber, jeg i Flasken skuer,
Henter i Paradis Fader hver Dag.

Ole (efter en lille Pause). Men hvordan er det med Jer, Børn? Jeg synes, I er ikke rigtigt oppe i Dag? Paa en Søndag skal man være lystig. Har I ikke hørt Musiken? Har I ikke seet Seiladsen? Har I ikke faaet en god Bid Mad i Skrutten? hvad feiler Jer da?

Peter. Ja, Fader, det er nu ikke for det; det kan ikke være anderledes, og det er nu ogsaa godt som det er. Men da Du første Gang skulde tage bort, efter at Du havde faaet Moer til Kjæreste —

Ole. Naa, blæser Vinden fra den Kant? Du vil heller ligge og dovne, Kammerat, og gjøre Landtoure ud til Kehlet, og gaae paa Dandseboder, og spille Wienerherren.

Peter. Hør nu, Gamle, vel er Du min Fader og min faderlige Velgjører, og det skal jeg aldrig glemme Dig, men kommer Du med saadan Noget — (knytter Næven.)

Mariane (griber ham om Armen). Men Peter dog —

Peter. Ja, det kan nu ikke nytte noget; han maa ikke fornærme mig, og naar han siger saadant Noget, saa veed han, det krænker mig — det kan jeg ikke taale!

Mariane. Ja men Gud bevares, at ville slaae sin Fader.

Peter. Slae? er Du tosset, Jane? — hvem har tænkt paa at slae?

Mariane. Du truede jo med —

Peter. Ja, jeg barer mig nok! Jeg hytter mig nok for de Dele — desuden kan den Gamle tae mig.

Ole. Jo, jeg kan saa.

Peter (til Mariane). Ja, Du kan troe, at han sla'er pænt, den Gamle. Det er ikke saa længe siden jeg saae ham tae sin Mand baade i Bringetag og Krog. Det var nu ikke noget videre, men da han saa lod Hovedet falde til Slag — det var rigtignok noget af det Nydeligste, et Menneske vilde see for sine Dine.

Ole. Jane, Du er en god Tos! Ikke sandt, Du vil holde af min Peter, og Du vil gjøre den gamle Ole Kaninstok til Bedstefader til en heel Skok af smaae Kaninstokker? Ja, men I maae skynde Jer noget, for jeg har ikke megen Tid til at vente.

Mariane. Kjære Fader!

Ole. Ja, ja! I skal heller ikke forhaste Jer. I maae tage Præst ombord — det forstaaer sig.

Peter. Kunde jeg have giftet mig med Mariane, saa vilde det have været mig en Lyst at gaae i Morgen ombord, for at besøge Chinas Kyst; men nu falder det lidt haardt.

Mariane. Men betænk dog, Peter, at det er netop den Reise, som skal gjøre Dig rig, som skal sætte os istand til at kunne gifte os. Naar Du kommer tilbage —

Ole. Saa holde I Bryllup — den selvsamme Dag — og Trut og jeg, vi lægger Commandoen ned og gi'er os i Kost hos Jer. Saadan bliver det — for saadan vil jeg have det.

Gertrud. Og jeg har givet mit Samtykke dertil.

Ole. Hører I? — „Og Madammen har givet sit Samtykke dertil."

Gertrud. Ja, det var dog vel ikke for meget, om jeg blev spurgt med til Raads.

Ole. Det er meget sandt. Men da nu Ingen har spurgt Dig —

Gertrud. Saa mener Du, at jeg kunde have tiet stille?

Ole. See hvor hun traf det.

Gertrud. Ja, ja! jeg tier jo gjerne.

Ole (godmodig). Ja men Du skal ikke tie, Trut! Du er dog Kone i Dit Huus! Du er dog Drengens Moder, ligesaa vel som jeg er hans Fader. Hvorfor skal Du saa ikke give Dit Samtykke? Vist skal Du det.

Gertrud. Men hvorfor sagde Du da —

Ole. Hvorfor? hvorfor? Fordi jeg vilde gjøre Dig gal i Skrallen, for at faae Dig til at snakke; Du siger jo hverken Buh eller Bæh i Dag. Du har gjort Peter med til en Driver —

han er jo heller slet ikke i sit Es. Jeg veed nok, at det er fordi han skal afsted i Morgen, men er det ikke en Lykke? Er det Noget at være forknyt for? — Og see Mariane! hun finder sig jo godt i det, hun skulde da være meest tilagters med Humeuret. Kom til mig, min Tøs! og giv mig et Kys — — og syng mig saa Din Vise engang — den Du veed, jeg holder saa meget af.

Mariane. Er Du ikke kjed af den endnu?

Ole. Nei jeg er ikke; syng Du kun væk.

Mariane.

Mel. A Schüsser und a Reindl. (Wienernationallied.)

1.

En Sømands Brud har Bølgen kjær;
Det stolte Hav hun fjernt og nær
Betragter som sin Brudeseng
Og Vugge for sin Dreng!
:,: I Vindens Susen, Stormens Brag,
Orkanens Hyl om sjunkne Vrag,
Hun hører kun sin Elskers Ven,
Som bringer ham igjen! :,:

(Drvaderne synge Omqvædet med.)

2.

Peter.

Ja, stolt er Sømands vilde Liv!
Naar Elementer staae i Kiv
Hans Kamp imellem Død og Liv
For ham er Tidsfordriv.
:,: Det hvide Kors i Dugen rød
Staaer for hans Blik som Farens Hegn;
Thi Blod er Varslet vel om Død,
Men Korset Frelsens Tegn. :,:

3.

Ole.

Misunder derfor Sømands Lod;
Hans Liv er som den lette Baad,
Der tumler om paa Verdens Hav
Til Bølgen blier dens Grav.
:,: Men selv paa Havets dybe Bund,
Han priser end af Hjertens Grund
Den Ven, som tog ham i sin Favn
Og gav ham Hædersnavn. :,:

4.

Alle (tilligemed) Dryaderne.

Misunder derfor Sømands Lod ꝛc.

(Alle ere dybt rørte, Peter trykker Mariane med Inderlighed til sit Bryst, hvorpaa de gaae tause hen med Vandet, og more sig med at kaste Brød ud til Svanerne; Ole tørrer sine Øine og kaster sig igjen i Græsset. Søren staaer hos Moderen, som sidder paa Bænken og giver ham mere at spise.)

Kakkadue (kommer fra den modsatte Side af den hvorpaa Bænken staaer, hilser meget høfligt paa Gertrud og sætter sig paa Bænken. — Pause). Det er en deilig Aften den Aften i Aften.

Gertrud. Ja det er rigtig blevet et velsignet Veir. Det saae det saamænd ikke ud til i Morges.

Kakkadue. Jeg beer mangfoldig om Forladelse, det saae netop ud til at blive smukt Veir: „Morgenhimlen graa, saa veed man strax, hvad man kan vente sig mod Aften."

Søren. Ja men det saae da rigtignok ud til Blæst.

Kakkadue. Til Blæst? hm? ja jeg vil jo ikke sige Dem imod, min unge Ven; jeg seer det er Deres Metier at forstaae Dem paa Veir og Vind. Men til Blæst — det synes mig dog ikke —

Søren. Faer! saae det ikke ud til Blæst i Morges?

Ole. Blæst? I Morges? Er Du drukken? (reiser sig og gaaer hen til Kakkadue, som han hilser). En god rolig Aften, min Herre! er det Dem, der vil vide Besked om Veiret?

Kakkadue. Aa nei — det var egentlig — den lille Fyr meente — De er formodentlig hans Fader?

Ole (nikker). Formodentlig.

Kakkadue. Og er herude saadan en famille, for at nyde Deres Aftensmad i det Grønne?

Ole. Det er allerede expedert.

Kakkadue. Ja saa! Ja Klokken er allerede bleven adskillige. Ja jeg pleier ogsaa at nyde min Aftensmad herude; men i Dag var det ikke min Hensigt at blive her saa længe; Tiden er løben fra mig.

Ole. Mutter! kan Du ikke byde Herren et Sykke Æggekage? Jeg har endnu lidt i Pufferten.

Kakkadue. Aa nei, jeg be'er Dem — De maa paa ingen Maade —

Ole. Snak om en Ting; er der et Stykke Æggekage endnu, saa skal De tære det.

Gertrud. Ja det veed Gud her er. Maa jeg bede Herren selv at tage for Dem

Ole (rækker ham Flasken). Og her er en Taar endnu — ja, det er rigtignok kun fiint! Sei! Peter! (Peter svarer med Jodlen) Kanskee han har mere i sin.

Peter (kommer med Mariane hen til de Andre). Kaldte Faer?

Ole. Har Du noget i Din Puffert, Peter, saa giv den til den Herre der, det er Hr. — ja det er sandt, jeg veed da Fanden ikke Deres Navn. Med Forlov at spørge: hvem har jeg den Artighed at tale med?

Kakkadue (som har modtaget Flasken af Peter er ivrig ifærd med at spise og drikke). Mit Navn er Kakkadue.

Ole. Kakke —? Kak —

Kakkadue. Kakkadue.

Ole. Naa — Hr. Due?

Kakkadue. Jeg har neppe den Ære at være kjendt af Dem. Jeg omgaaes ikke mange Mennesker, jeg holder mig paa mit Eget. Jeg taler sjelden eller aldrig med Nogen, for jeg har ikke Raad til det.

Ole. Det var som Fanden?

Kakkadue. Jeg er Pensionist og forhenværende Extraskriver, jeg gik af med 60 Rbd. om Heelaaret.

Gertrud. Det kan De da umulig komme ud af det med.

Kakkadue. Aa jo! Nu gaaer det dog an, siden jeg begyndte at bruge den homoopathiske Cuur —

Peter. Cuur? Er De syg?

Kakkadue. Paa ingen Maade, men det er den meest oeconomiske Maade at leve paa. Man spiser og drikker i lutter Milliondele, ja endogsaa Billiondele.

Ole. Det skal Faer da ikke leve længe med.

Gertrud. Men vil Hr. Kakkadue ikke spise et Stykke Æggekage endnu?

Kakkadue. Nei hellens Tak, lille Madam, skjøndt den er sandt for Dyden ellers delicat.

Ole. Ja ikke sandt? Ja men det er intet Under, for min Jane har selv lavet den. Ja, det kan De troe, gode Herre, det er en Tøs, som jeg har Glæde af.

Mariane. Kjære Fader, vil Du nu blot lade være at rose mig.

Ole. Sikken Snak! Hvorfor maa jeg ikke rose Dig?

Ja, De kan troe, hun kan lave Mad — hun kan føre en Huusholdning. Nu er hun da ogsaa for nylig kommen til at tjene hos en fort Frue, som fører et brillant Huus. Og saa kan hun saa prægtigt giøre med sine Hænder.

Kakkadue. Er det Deres Datter?

Ole. Nei. Det er Peters Kjæreste.

Peter. Ja, vi To er nu Kjærester.

Kakkadue (holder op at spise). Kjærester? Hm! Naa saa De har isinde at gifte Dem? De tænker ogsaa paa at indlade Dem paa de Daarligheder?

Peter. Hvorfor mener De, Herre, at det er Daarligheder?

Kakkadue. Tør jeg, uden at være for nærgaaende, spørge om De har Noget at gifte Dem paa?

Peter. Jeg har Søen! Den kan nok ernære mig og Mine. Havet giør Brød.

Kakkadue. Ja, lad saa være. Saa har De da tilsammen taget kun Vand og Brød.

Peter. Ja, det er nu noget Sludder.

Mariane. Men, Peter! saaledes maa Du ikke tale til en ældre Mand.

Kakkadue. Lad ham kun, lille Jomfru! det siger ikke Noget. Han er nu som alle unge Mennesker — han er selvklog. De seer mere sindig og fornuftig ud — De skal have bedre Forstand. Lad det Narrerie fare! Slaa det ud af Hovedet. Naar man ikke er rig, kan man aldrig blive lykkelig i Ægtestanden

Ole. Det turde dog kanskee være for meget sagt, for Trut og jeg vi har Fanden sla'e mig aldrig havt mere end netop fra Haanden og i Munden, og vi har dog levet meget lykkeligt.

Kakkadue. Det er kun Noget, De bilder Dem ind.

Ole. Det var som Fanden!

Kakkadue. Ja, det er kun Indbildning, min gode Ven. Hvor kan De sige, at De har levet lykkeligt? Har De glemt, hvor ofte De har været i et gudsjammerligt Humeur siden De blev gift? Hvor tidt har De ikke bandet Ægtestanden, og ønsket baade Kone og Børn langt bort fra Halsen?

Ole. Ja det er sgu meget sandt.

Kakkadue (til Gertrud). Og De? Hvor mange modige Taarer har De ikke grædt, naar Skillingen blev ude, og han lod Dem sidde med Rollingerne, som De ikke havde Noget at give at spise?

Gertrud. Ja, det er jo rigtignok ikke skeet saa sjeldent.

Kakkadue. Naa? Og naar det saa rigtig kneb, saa blev han ude fra sit Huus, for at forslaae Grillerne — og det skulde vel aldrig været hændet, at han kom hjem med en lille —

Ole. Gier? Jo det har jeg gjort mangen god Gang.

Kakkadue. Naa, seer De? — Og var der saa ikke Skjænderie, vankede der ikke knubbede Ord? — og hvorfor? — Fordi vi var ikke som vi skulde være. Vi var en lille Smule Rasmus — vi blev arrig.

Gertrud. Nei, det veed Gud jeg ikke var.

Ole. Jo, Mutter! Gal i Skruen blev Du altid, naar jeg kom saadan hjem.

Kakkadue. Naa? — Og det kalder De at have levet lykkeligt? — Ikke en eneste Dag er der gaaet, uden at der har været Et eller Andet i Veien.

Gertrud (grædende). Ja, jeg har ikke tænkt paa det, men vi har dog været meget ulykkelige.

Peter. Hør nu, gode Herre! nu vil jeg sige Dem Noget, men De maa ikke tage det fortrydeligt op. Det var nok det sundeste for Dem, om De saae til snarest muligt at De kunde rubbe Dem.

Kakkadue. Hvorledes?

Peter. Ja, for dersom De ikke hummer Dem i en lynende Fart, saa faaer De Prygl.

Ole. Men Dreng dog!
Gertrud og Mariane. Men Peter dog?

Peter. Ja, det kan nu ikke nytte noget, for han maa ikke komme til mig med saadanne Talemaader. Først sætter han mig Mariane Nykker i Hovedet, og saa kalder det gamle Smøl min Moder for Rasmus.

Ole. Det kan jo være Dig det samme.

Peter. Naa det kan det?

Gertrud. Du maa ret skamme Dig, at ville byde en gammel Mand Prygl.

Mariane. Hr. Kakkadue er en fornuftig og erfaren Mand, — han mener os det Allesammen godt.

Peter. Ja, men han skal iligevel have Prygl, for det er ingen Maneer at komme med saadant Noget.

Ole (sagte). Hold nu Din Mund, Dit Kyllingehoved! Forstaaer Du det?

Peter. Ja, saa saare som han er pillet af.

Ole. Han skal ikke pille af! Her har jeg at befale. — Gjør De os den Fornøielse at følge med ind ad Porten?

Kakkadue. Jeg takker.

Ole. Saa lad os da komme afsted!

Peter. Mariane! bliv her! Vi vil gaae alene.

Mariane. Nei, jeg gaaer ikke fra Dine Forældre.

Peter. Vil Du ikke gaae med mig?

Mariane. Jo, naar Du vil følges med Dine Forældre.

Ole. Kom her, min Tøs! Hold Du mig. Vil han følges med Dig, saa lad ham gaae den Vei vi andre gaae; saadanne Hækkeldreierier vil vi ikke vide noget af.

Peter. Hvad siger Du?

Ole. Jeg siger, læg Du bi, dersom Du vil; vi styre vor egen Kaas, Du Tværdriver. (De gaae.)

Peter (alene). Naa! — saa I gaaer? I gaaer virkelig? Spadseer man væk! O, Du nedrige Pensionist! Du opbuggede Extraskriver! Det er Dig, der har omgjort dem allesammen! — ja bi Du kun, Du, til jeg praier Dig! Jeg skal spænde Dine Poter fra Dig saa nydelig — Og Mariane — hun gaaer ogsaa bort fra mig, som holder saa meget af hende — Men hun holder ogsaa af mig! Ja hun holder af mig, for der er ikke bedre Tøs til i hele Verden. (Drøvaterne lee) Hvad er det? Begynder I nu igjen, Ravnunger? Er det at skikke sig som nette Confemanter, at gjøre Nar af Folk, naar de staae og er ulykkelige? (De lee) Aa, det skal nu være vittigt! — Hvem har I staaet hos? Han har givet Jer en nydelig Opdragelse! (De lee paa den ene Side) I griner igjen! Saa skal da — (løber derhen; de lee paa den anden Side og raabe: her!) Naa, nu er I der? Ja jeg skal — (han løber derhen; der lees paa den anden Side og raabes: Nei, her! her!) Hvad for noget? — Her — og der og — (der lees paa alle Kanter med Echo og raabes: Overalt!) Overalt! Det er Koglerie! Her er forhexet! Det er, Fanden tage mig, bare Nisser, som vil drille mig! (Der lees paa alle Sider) Ja, vær saa god, griin kun! — De er blevne ærgerlige, fordi jeg berømte Jane! (hæver Stemmen) Men det gjør jeg iligevel! Det er en god Pige, en deilig Pige! Det er en Tøs, som er mere værd end alle I Nixer og Trolde og Djævelskab! Ja bi kun, jeg skal smøre Jer saa mange som I er, hvor I er og hvem I er! Kom frem! Lad mig faae Fingre i Jer! Lad mig — (Skoggerlatter paa alle Sider) I tør ikke! — Ja, ja! Saa vil jeg have min Fornøielse af at skjelde Jer Huden fuld! (kaster sig i Græsset og skjænder under deres bestandige

Latter) Troldpak! — Nixer! — Utysker! (Harpetoner; i det Fjerne høres det følgende Chor, som nærmer sig.)

Titeritit (viser sig i Træet).

Nu stille! Capriciosa nærmer sig!
Kom, milde Søvn, og luk hans Øie til! — (forsvinder.)

Capriciosa (kommer, trukken af Svaner, under) Undinernes Chor.

Mel. Hvor livsaligt at flyde paa Vand. (C. M. v. Weber.)

Solen synker; det rødmende Skjær
Let spiller over frodige Træer,
Duggen tindrer paa Rosens Blad,
Droslen synger kjelent sit Qvad,
Sødt udbreder sig Blomsterduft
Sagte henviftet af Aftnens Luft!
Alt er roligt, o svæv herned,
Dands paa Engen med lette Fjed!

(Capriciosa stiger ud, Dryaderne komme frem.)

Titeritit.

Velkommen, Søster, til vort Fredriksberg!

Capriciosa.

O, lad mig favne Jer, I hulde Væsner,
Som, stille syslende, naar Solen daler,
Fremkalde Blomsterne af Jordens Skjød,
Og sprede Duggens Perler over Engen,
Som skjænke Fredriksberg Naturens Ynde
Og smykke det med Tilfredshed og Fred!
Hvor Vandet er, er jeg — paa vilde Hav,
Som trodsigt hæver sig mod sorten Sky,
I Bækkens Vover og i Duggens Draaber,
I Kilden og i Blomsterurnens Vand
Der er, der lever jeg — dog kjærest Hjem
Jeg finder i den side Grav, hvorpaa

Det stolte Dannebrog har viftet let
Henover ham, dets tappre Sønner lyde.

Vivivivi (munter, pegende paa Peter).

Her ligger en af disse tappre Sønner!

Capriciosa.

Hvordan? Et Menneske i denne Kreds?
Hvad gjør han her?

Vivivivi.

Taer sig en lille Luur,
Som vi har sendt ham. Han har krænket os.
Skjøndt vred paa den han elsker, har han vovet
At bande os for hendes Skyld.

Capriciosa (heftig).

Hvordan?

Vivivivi.

Han raabte trodsig, at ei nogen Pige
Var mere skjøn, og at selv vi ei kunde
Udslette hendes Billed af hans Bryst.

Capriciosa.

Det har han sagt? — Den Daare! — tvende Døgn
Er Capriciosa nok til at bortrive
Hans svage Hjerte fra hans Elskede.

Alle (ivrige).

O, gjør det! Hævn os!

Capriciosa.

Vel! han skal opvaagne
I mit Pallads blandt Havets hulde Piger,
Som snart ved Skjønheds Tryllekraft vil rive
Ham bort fra Jordens kolde Kjærlighed.
En ny, meer ædel Aand skal gjennemstrømme

Hans raa og simple Sjel, og i hans Hjerte
Skal vaagne Lyst til Glands og Nydelse.
Dog skal hans Væsen ikke strax forandres;
Den Kreds, han lever i, skal skabe det,
Og Mindet om det Svundne skal ledsage
Ham, som en Ahnelse, paa Glædens Vei.

Titeritit.

Du lægger selv en Hindring for Dit Ønske?

Capriciosa.

Capriciosa er mit Navn; min Sjel
Ubunden, vild; min Fryd er dristig Strid;
Mit Element kun kæmper mod sig selv!
Een skumhvid Bølge sluges af den anden,
Tilintetgjørelse af egen Villie
Og Strid imod sin Higen — det er Havet,
Og Havets Aand er jeg. Med Egensind
Jeg kalder Hindring frem imod mig selv,
Thi, som mit Element, jeg selv er stolt
Og vil ei seire uden heftig Kamp.
Frivilligt skal den Stolte synke for
Den Fristelse, der møder ham — først da
Jeg frydes ved min Seir! —

Kakkadue (raaber udenfor). Peter Kaninstok!

Capriciosa.

Der kommer Nogen?

Afsted og venter ham!

(til Dryaderne.)

Indhyller Jer

I Blomstens Bæger, som paa Voven gynger,
Udkastet af den muntre Ungdoms Haand
Til mine Svaner, og ledsager mig!

(hun dukker ned med Undinerne, Dryaderne adsprede sig ved Kanalen.)

Kakkadue (kommer løbende). Peter Kaninstok! Peter Kaninstok! Han er her ei — hvor kan han være? Jeg maa hitte ham! Stakkels Pige! hun bad mig saa inderligt om at søge ham op. Det bliver vanskeligt. — Her var han — men nu er han her ikke. Peter Kaninstok! — Der falder mig noget ind — om han havde dronet sig? — Aa, han har dronet sig! Og det er min ulykkelige Passiar, som har jaget ham ud i Bølgerne! — Aa, jeg arme Pensionist! jeg arme Pensionist! Mon der ikke skulde stikke en Arm eller et Been op, som man kunde — (løber hen til Kanalen, snubler over Peter og styrter ud) Jeg dumper! Hjælp!

Peter (springer op). Hvad? Et Menneske i Vandet! Rask efter ham! (kaster Trøien og springer ud.)

(Capriciosas Palads. Peter og Kakkadue styrte ned.)

Peter (endnu liggende). Ho, ho! Hvad er nu det for Knuder? Er jeg stukken til Bunds?

Kakkadue. Aa, jeg er dronet! Jeg ligger paa Havsens Bund! Redningscorps! Hvor er Anstalterne til Druknedes og andre Skindødes Oplivelse? Her skulde de dog egentlig befindes! Redningscorps!

Peter. Hold Flaben! Hou, hou! Sei Manne! (reiser sig) Hvad er dehere? (iler frem i Forgrunden.)

Capriciosa (som kommer med Undinerne og Dryaderne).
Velkommen, Havets muntre, kjække Søn,
Et nyt og ædelt Liv opfylde Dig!

Peter.

Ha! Hvad er det jeg føler? — Det varmer,
Det lyser — hvad er det som gjennemfarer mig?

Capriciosa.

En halv Forklaring af den ædle Aand,
Som Dine trange Kaar har hidtil kuet;
En Kamp imellem Følelser, som Livet
Har nedlagt i Din Sjel, og dem, hvormed
Min Magt og Yndest har begavet Dig.

Kakkadue (som sidder paa Gulvet). Aa, aa! Jeg arme Extraskriver! Er jeg død og borte? Tør jeg spørge om jeg er druknet?

Capriciosa (forundret).

Ha! Hvo er Du?

Vivivivi.

En løierlig Figur,
Et Dyr, som snakker.

Capriciosa.

Hvo er Du, Forvovne?

Kakkadue. En pensioneret Extraskriver, Deres Naade! — Aa værsgod at undskylde, høistærede Damer eller Havfruer, hvad De er, at jeg er saa dristig at indfinde mig i Deres Element uden at være ventendes.

Capriciosa.

Ha, ha, ha, ha! En morsom Fangst! Siig frem,
Hvorledes kom Du her? Fortæl!

Alle.

Fortæl!

Kakkadue. Med største Fornøielse! Hvordan jeg kom her? Intet er natyrligere! Jeg faldt over Mennesket, og beder tusinde Gange om Forladelse, hvis jeg kommer til Uleilighed.

Capriciosa.

Et morsomt Stykke Karl! Jeg hefter ham
Til denne Yngling, som Erindringen
Om hvad han hidtil var. Naar Fristelsen
Henriver ham til Glemsel af det Svundne,
Skal denne loierlige Skabning minde
Ham, som en Talisman, imod sin Villie,
Om det, som fordum var ham dyrebart!

Alle (hemmeligt til Capriciosa).

Hvordan? Du vil —

Capriciosa (sagte til hem).

Hans Villie være fri;
Sig selv bevidst skal han forsage hende,
Som han har sagt, at han vil evig elske.
(til Kakkadue.)
Velkommen! Bliv hos ham, og glem blandt os
Din Trang paa Jorden.

Kakkadue. Med Fornoielse!

Capriciosa.

Kom, Sostre! Svæver hen i lette Dandse;
Lad Ynde, Fryd og Glands fortrylle ham!

Chor (hvorunder der dandses; Undinerne bringe Peter en moderne Frakke, som de ifore ham, og en hvid Hat, som han siden lægger tilside).

Mel. Alfechor af „William Shakespeare." (Kuhlau.)"

I Ring,
Med jublende Qvad, vi svæve omkring!
Velkommen, Gjæst, hos den sivkrandste Mø,
Munter og frisk som den svulmende Sø.
Maaltidet i ombølgede Hal
Herligt vi strax berede Dig skal!

Kummer skal flygte, Sorger forgaae;
Glæden har hjemme i Bovernes Blaa,
Kjærligheds Blemst paa Havbunden groer,
Rigdommens Gud i Bølgerne boer!

(de bringe et lille dækket Bord, hvorved Kakkadue strax sætter sig til at spise.)

Peter (der staaer som bedøvet). Er det en Drøm?

Capriciosa.

Og om det var? Du vaagned vel med Glæde?

Peter. Nei — her er jo et Paradis — Hvilken Rigdom — hvilken Ynde — O jeg sidder vist og læser et Eventyr i Tusind og een Nat, og drømmer lysvaagen.

Kakkadue (som spiser). Paa ingen Maade, Hr. Kaninstok! Det er den pure Virkelighed. For en Times Tid siden var vi saa heldige at drone i Kanalen herovenpaa, og kom ned til Feerne. Jeg har aldrig troet paa det Toierie før; men paa Bespiisningen mærker jeg, at de ikke er grebne ud af Luften — en deilig Budding — og Viin — man skulde ikke troe, at de havde den saa god i Vandet. Nei — (tager en stor Mundfuld) en Drøm er det ikke! — Men der maa være en heel Deel Hexerie ved det, for De er, til min store Forundring, bleven et pænt Menneske.

Capriciosa.

Du seer et Glimt kun af den Glands og Pragt,
Der aabner sig for Øiet i mit Rige;
Saa vidt som Vandet strækker sig min Magt,
Og Jordens Under maae for Havets vige.
Igjennem Bølgens solbestraalte Glar
Du skuer her Paladser af Coraller,
Og større Rigdom, end al Jorden har,
Du finde vil i mine skjønne Haller.

En evig Ungdom blomstrer yndigt her;
Naar Bølgen larmer er i Dybet Freden,
Og varme Hjerter i vort Bryst vi bær,
Thi født paa Havets Bund er Kjærligheden.
Den skjønne Venus steg af Havets Skum
Og skjænkede den kjælne Amor Livet.
I sige: Bølgens Mø er kold og grum —
Og hun har Kjærlighedens Gud Jer givet?

Peter (i Bevægelse). Er det sandt? Kan I elske? Kan I føle som Pigerne paa Jorden?

Capriciosa.

Du tvivler? Gaa! — o, gaa til dem igjen,
Lad denne Stund som Drømmen svinde hen!

(vil gaae.)

Peter. Nei, bliv her! — Hvor Du er yndig — o her er saa skjønt — jeg — Nei, nei! — jeg kan ikke forlade Dig.

Mel. Was soll ich in dem Fremde thun?

1.

Din Stemmes Klang er blød og mild,
Og fra Dit Øies Blaa
Fremstrømmer Ømheds rene Ild, —
Du fængsler mig, jeg lyde maa!
Hvo kan modstaae Dit Smiil?

2.

O skjønne Liv — paa Havets Bund
At hvile i Din Favn,
At trykke Læben mod Din Mund
Og drømme Livet, uden Savn,
Et langt og saligt Blund!

3.

En Længsel gjennembæver mig,
Mit Hjerte heftigt slaaer,
Jeg føler mig saa lykkelig,
Hvert Minde i min Sjel forgaaer —
O lad mig leve kun for Dig!

(Peter bliver et Øieblik staaende rørt, hun beskuer ham hemmeligt og triumferende.)

Kakkadue (efter en lille Pause, stotter hen til ham, bestandig spisende). Han er anskudt! — Jeg har ikke Noget derimod; deroppe er jeg Pensionist, her lever jeg som Capitalist.

Capriciosa.

Du elsker mig? Du elskovsfuld og tro
Vil evig med mig under Bølgen boe?

Peter (heftig). O, jeg vil — (vil kaste sig for hendes Fødder.)

Kakkadue (bryder pludseligt og uvilkaarligt ud med Munden fuld af Mad).

En Sømands Brud har Bølgen kjær!
Det stolte Hav hun fjern og nær —

Peter (greben af Visen). O, min Mariane! — Ti! Ti!

Kakkadue (gjør sig forgjæves Umag for at tie). Jeg kan ikke. (bliver ved.)

Betragter som sin Brudeseng
Og Vugge for sin Dreng!

Jeg kan ikke gjøre ved det.

Peter. Mariane! Mine Forældre — ti! ti!

Kakkadue (endnu heftigere).

I Vindens Susen, Stormens Brag —

Peter. O, min Mariane! Bort herfra! (iler ud.)

Kakkadue (standser paa eengang). Uf! Nu slap det! Hvad er det for Koglerie? — Selv har jeg aldrig været Poet, og jeg har aldrig hørt den Vise; men dog sad den mig i Qværken og maatte herud! Hvad er det for Koglerie?

Capriciosa (ved sig selv).

Det er mit eget Værk!

Titeritit, Vivivivi og Dryaderne (komme).

Han iler bort!

Capriciosa.

O, det just ei, men — jeg har tabt!

Kakkadue (reiser sig og kommer frem). Tabt? — Maa jeg være saa fri at sporge, hvad? Jeg skal søge, jeg skal opsnuse. Det er ikke mere end min Skyldighed. (sagte) Man maa være artig mod de Hexe! Gid jeg var vel herfra. (høit) Hvad har De tabt, min høistærede Havfrue? —

Titeritit.

Ti stille, Nar!

Vivivivi.

Vrid Halsen om paa ham;

Hans Galen har fravristet Dig Din Seir.

Kakkadue (sagte). Vrie Halsen om paa mig! Jeg maa være mere hoflig! (høit) Naadigste Havfrue! hvad har I isinde med Mennesket? Jeg er hans meget gode Ven, og kan jeg hjælpe til at narre ham, gjør jeg det med Fornøielse — eller — med Permission! skulde I kanskee ønske, at han fordristede sig til at elske Jer?

Capriciosa (heftig).

Nei, nei! — En Anden skal han elske kun

End den han elsker; utro skal han være,

Det er det kun jeg ønsker.

Kakkadue. Ja saa! — Men saa har I grebet Jere Sager galt an.

Alle.

Hvorledes?

Kakkadue. Saa skulde I have ladet ham blive paa Jorden, givet ham mange Penge og en oprigtig Ven, som kunde veilede ham — en durkdreven Forfører, som mig for Exempel — saa havde det været gjort paa en Dags Tid høiestens.

Capriciosa (efter et Øieblits Grublen).

Vel — han har Ret, det skee!

Kakkadue (sagte). O Gud skee Lov! Det slap jeg vel fra!

Peter (kommer). Nei, jeg kan ikke slippe bort! Overalt er der Vand, — jeg kastede mig ud, men hver Gang var det som en usynlig Magt holdt mig tilbage.

Capriciosa.

Vil Du igjen til Jorden?

Peter. Ja, med største Fornøielse!

Capriciosa.

Vel, saa gaa!
Dog fattig ei Du mig forlade maa.
Her er en Pung; ei stor, men grib kun til;
Den Sum, Du ønsker, strax Du finde vil!
Kun mærk Dig det: Dig selv jeg Rigdom giver;
Men hvis Din Slægt og Kjæreste blot faaer
En Hvid af Dig — den tom for evig bliver,
Og fattig, som Du var, igjen Du staaer.

Peter (vil kaste Pungen). Nei, saa vil jeg —

Kakkadue (holder paa ham). Er De gal? Kan De ikke sagtens beholde den til De kommer hjem? Vi kunde dog faae Lyst til at tage et Glas Punsch paa Rosenlund, og jeg — er Pensionist.

Peter (munter). Paa Rosenlund? Det er et Ord.

Kakkadue. Ikke sandt — vi kan slaae en lille Basseralle —

Peter. En stor, min Ven! en stor! — Men nu afsted!

Capriciosa.
Velan! Dig mine Svaner bringe did,
Hvorfra til os Dig Boverne bar hid.

Mel. Bobler, alle Vover smaae! (Weise.)

Undinerne.
Svæv, igjennem Voven blaa,
Op til Jordens Fryd!

Kakkadue.
Ja saa!
Nu vi drukne skal igjen.

Peter.
Bort til Glæden, gamle Ven!
(Sætter sig i Svanevognen, som er dalet ned.)

Kakadue (skraber ud og gjør Komplimenter.)
Mine Damer, bliv ei vred,
At vi taer saa snart afsted.

Undinerne.
Rigdoms Glæder Dig tilhøre!

Kakadue (som er stegen ind).
Naa, Hr. Ven! saa lad os kjøre!

Undinerne.
Snart af Fristelsen hans Sjel
Boies skal —

Peter og Kakkadue (idet de svæve bort).
Farvel!

Alle.
Farvel!

Anden Act.

(En Pavillon paa Rosenlund.)

Tausend. Warren og flere Gjæster (som sidde ved forskjellige Borde, nydende forskjellige Drikkevarer.)

Mel. Det gamle Svea-Land.

Tausend og Warren.

1.

Tag, Brødre, Glas i Haand
Og lytter Alle til mit Ord;
Den muntre Viinguds Aand
Begeistre os ved dette Bord!
Spild Tiden ei, følg Glædens Bud,
Drik ud! drik ud!
Hyld Bachus høit, den vilde Gud!
Drik ud! drik ud!
Og skjænk igjen til Glassets Rand,
At Guden frydes kan!

Chor.

Spild Tiden ei o. s. v,

2.

Tausend og Warren.

Knæl for hans Thyrsusstav;
Vi selv ham kaared til vor Gud!
Han Druens Blod os gav,
Og „Nyd!" det var hans første Bud.
Thi nyder da, følg Glædens Bud!
Drik ud! drik ud!
Hyld den, I kaared selv til Gud!
Drik ud! drik ud!

Og skjænk igjen til Glassets Rand,
At ret han frydes kan!

Chor.

Ja nyder da, følg Glædens Bud o. s. v.

3.

Tausend og Warren.

Blev Druen end vor Død,
Ei sandt? hvo brød sig da om sligt?
Os Bachus drikke bød,
Vi altsaa drikke kun af Pligt;
Thi Guden gav os selv det Bud:
Drik ud! drik ud!
Hyld derfor Glædens vilde Gud,
Drik ud! drik ud!
Og skjænk igjen til Glassets Rand,
Thi meer vi taale kan!

Chor.

Ja Guden gav os selv det Bud o. s. v.

Tausend. Mine Herrer! vi skraale: „Skjænk i!" men nu er der ikke mere at skjænke af.

Warren. Og siden der ikke er mere at skjænke af, saa skjænk mig Deres Opmærksomhed.

Tausend. Nei, vi vil heller skjænke Dig Din Tale. Jeg proponerer en Skaal: Giveren af næste Bolle!

Warren (ringer). Jeg takker!

Tausend. Og vi takke for Bollen.

Alle. Han leve!

Warren. Og Gud give ham Noget at leve af.

Tausend. Ja Du har rigtignok stor Nod; Du har en rig Pa. Har Du nylig faaet Brev fra ham?

Warren. Jo tak! Jeg fik et af prima Sorten! Jeg skal sige Dig: jeg faaer to Slags Breve, det ene med faderlige Formaninger og ingen Penge, det andet med Grovheder og Penge. At nu Intet kan være mig kjærere, end at faae Grovheder af min Fader —

Tausend. Begriber jeg; og at han, af lutter Skaansomhed, ikke giver Dig nær saa mange Grovheder, som Du ærlig fortjener —

Warren. Maa jeg bekjende! — Der er Lene! (Lene kommer.)

Alle (i Munden paa hverandre, idet de reise sig og omringe hende). Hør, Lene! maa jeg tale med Dig? Bryd Dig ikke om ham! Søde Lene, Du veed nok hvad Du sagde forleden!

Lene (paa samme Tid). Lad mig være! Nei fy! slip mig! Aa, De er saa ækel! Nu vil jeg slet ikke tale med Nogen.

Warren (som har holdt sig rolig). Vil Du heller ikke tale med mig, lille Lene?

Lene. Jo, med Dem vil jeg nok tale. De er altid saa pæn.

Alle. Ha! ha! ha! han er den Værste af os Allesammen.

Warren. En Bolle Afbrændt endnu; men giv os den ikke saa sød som den forrige.

Lene. Jo gjerne. (hvisker til ham). Hun er her ude, som De veed nok.

Warren. Saa er vel Kjæresten med?

Lene. Det er saamæn slet ikke hendes Kjæreste. Hun har fortalt mig, at han er ikke en Smule forlovet med hende.

Warren. Hvor er hun?

Lene. Kom med, skal jeg vise Dem det.

Warren. Gjerne, min Engel! (de løbe ud.)

Alle. Hvad er nu det for Noget? Lene! Lene!

(de løbe Alle bagefter, undtagen Tausend.)

Tausend (helder den sidste Rest af Bollen i Glasset). Abekatte! naar de bare see et Skjort, saa rende de allesammen.

Wilson (kommer og kaster sig paa en Stol; til en Opvarter, som følger ham). En Kop Chocolade — men i en Fart!

Tausend. Charles? hvordan Fanden kommer Du her?

Wilson. Ja, det samme maa jeg spørge Dig om.

Tausend. Jeg er herude med Poeten; han studerer Folkelivet her. Vi er komne i rigtigt schofelt Selskab, men der bliver givet svært i Skaalen.

Wilson. Og jeg drev af Kjedsommelighed ud paa Frederiksberg hvor jeg traf Justitsraadens den blonde Mine, som sagde mig, at jeg kunde træffe hende her i Aften.

Tausend. Har Du spiist til Aften? Skal vi gaae over paa Skydebanen at spise?

Wilson. Har Du Mynt?

Tausend. Ikke et Øie.

Wilson. Saa er Du ligesaa rig som jeg.

Tausend. Men hvordan gaaer det til? Kan Du ikke trække paa Din Søster? det er jo en reen Guldgrube.

Wilson. Som er udgravet. Hun er aldeles blank! Hun begynder at gaae svært paa Knæene.

(Opvarteren bringer Chocoladen, og gaaer.)

Tausend. Hvordan Fanden gaaer det til?

Wilson. Hvad veed jeg af det. Men, imellem os sagt: taer hun ikke Geldhammer, saa er jeg bange at Skifteretten taer sig den Frihed, at indsætte sig selv til hendes Laugværge.

Tausend. Hvorfor skulde hun ikke vilde tage ham?

Wilson. Fordi hun er gal. Hun vil absolut have en Mand med 100,000, og han har kun de 50. Men jeg tænker, hun besinder sig. Det er hendes Geburtsdag i Overmorgen, og

hun har arrangeret et stort Costumebal; hun bliver nødt til at tage ham for at bestride Omkostningerne, thi ellers dandse vi i Slutteriet.

Tausend. I? — Ja det vil da sige hun.

Wilson. Nei vi! vi dandse en Pas de deux, og paa Knæene til en Forandring; man er saa vant til at see Dands paa Tæerne.

Tausend. Men Død og Plage! Du skylder mig 17 Daler og 8 Skilling.

Wilson. Der har Du de 8 Skilling, de 17 kommer Du til at concurere om.

Tausend. Ja det er sku en deilig Forklaring.

En Opvarter (kommer med en brændende Bolle). Warren, de andre Gjæster og Lene (følge med).

Alle. Her er Bollen!

Tausend. Hil Dig, Flamme!

Lene (til Warren). Og her er Regningen.

Warren. Charmant! Tausend! vil Du klare for mig? jeg har ingen Penge.

Tausend. Er Du gal? jeg eier ikke en Skilling.

Warren. Men Du har jo forlangt den første Bolle?

Tausend. Fordi jeg stolede paa at Du kunde gjøre Udlæg.

Warren. Aa Død og Plage! (til de Andre) Er der Ingen af Jer ved Penge?

Alle. Penge? Nei jeg har ingen.

Warren (ærgerlig). Men hvad Fanden vil I her da?

De Andre. Ja, hvad vilde Du her?

Lene (som har staaet rolig, medens de have talt indbyrdes). Det var Regningen.

Warren. Ja, det var Regningen. Hør — hvad jeg vilde sige — Jeg skal komme herud i Morgen — jeg har tabt min Tegnebog.

Lene. Men maaskee en af de andre Herrer —

Alle (imellem hverandre). Nei, jeg har ogsaa — jeg kan ikke —

Lene. Naa, det er nydeligt.

Alle (i Munden paa hverandre). Ja, jeg har ikke forlangt Noget! Jeg har Intet at betale! Jeg har ingen Penge.

Mel. Longuemares Dands.

Tausend.

Hvilken Skam!

En Gjæst.

Det er ham!

En anden Gjæst.

Saadan gjør han saa tidt!

Warren.

Vi Alle her blameres!

Wilson (som sidder ved sin Chocolade).

Det er slemt
At ha'e glemt
Baade Pung og Credit
Naar en Regning skal clareres!

Chor.

Ja, hvilken Fandens Skam!
Vi stolede paa ham!
Det var ham, som fik os til at drage herind,
Og som tilbød sig at gi'e.

Lene.

Men vil Ingen da betale?

Warren.

Du har ganske at befale,
Min Pung er til Din Tjeneste —

Chor.

Ja vist, men den er tom!

Lene.

Jeg maa kalde paa min Herre!

Tausend.

Det gjør kun Sagen værre;
Thi Slagsmaal Du vil see —

Chor.

Jeg løb ifald han kom!
  Hvilken Skam!
  Det er ham,
Som er Skyld, at saa tidt
Vi saaledes blameres.
Det er slemt
At ha'e glemt o. s. v.
Vi see til at slippe fri!

Warren.

Men tillad, at jeg maa tale!

Lene.

De heller maa betale.

Warren.

Det vil jeg just; i Morgen Alt
Du nok skal faae betalt.

Lene (fjer).

Men, min Herre! til i Morgen
De først maa stille Borgen;
Thi ellers maa De blive her
Til Gjælden klaret er!

Chor.

Hvilken Skam!
Det er ham o. s. v.
Vi see til at slippe fri!

Tausend (som under Choret har skjænket i Glassene af den ny Bolle). Din Skaal, søde Lene!

Lene. Nei mange Tak! (tager Glasset fra han og helder det i Bollen) Det bruger vi rigtig ikke her. Vil De ikke betale Varerne, saa behøver De ikke at drikke dem. Jo, det er fine Cavalerer, som gaae paa pæne Steder og ikke have Penge i Lommen. Men jeg vil have Penge. Jeg skal svare af Skjænken, og hvad der bliver bestilt, maa jeg betale strax.

Alle (omringe hende). Naa, Lene! vær nu god igjen! Du kan jo tage Kridtet!

(Peter og Kakkadue træde ind).

Mel. Introduction af „Den hvide Dame". (Boyeldieu.)

Alle.

See, hvad er det for en Fyr
Med det graamelerte Dyr?

Peter.

God Aften! jeg til Gjæst Dem Alle byder her!

Kakkadue.

Disk op! vi trænge stærkt til lidt at drikke!

Alle.

O vi strax til Tjeneste er,
De seer Folk, som svigte ikke!

Tausend.

Vi kan tude jevnt og tæt!

Alle

Ja!

Tausend.

Vi faae ingen Ruus saa let!

Wilson.

Herren er?

Peter.

Af Geburt en Kjøbenhavner;
Ved en Bolle en Volontair.

Kakkadue.

Og for Resten en Millionair.

Alle (indbyrdes).

Det er en Millionair!

Wilson (reiser sig og gaaer hen til Peter).

Tillad, at jeg en Mand omfavner,
Som saa stor en Titel bær!

Mel. af Zampa.

Peter.

En Bolle! en Bolle!
Bachi Krands skal os omslynge
Til vi rave bort herfra!
Lad os juble, lad os synge:
Munterhedens Skaal, Hurra!

Chor.

Bachi Krands skal os omslynge o. s. v.

Lene. Behager Herren afbrændt Rodviin?

Peter. Det Dyreste! immer det Dyreste!

Lene. Det er det Dyreste! her staaer en heel Bolle!

Peter. Flink Opvartning! Jeg troer Alting gaaer til med Tryllerie!

Lene. Den var bestilt af disse Herrer, men da de skulde betale, havde de tabt Lommen.

Peter. Jeg betaler, og siden de har bestilt den, saa har de vel heller Intet imod at hjælpe mig at tomme den.

Lene. Maaskee De ogsaa vil betale den Bolle, som er drukket, men heller ikke betalt.

Peter (kaster Penge paa Bordet). Bollen er betalt. Mine Herrer, det glæder mig at gjøre Deres Bekjendtskab. (alle bukke.)

Wilson. Tør jeg spørge, hvem har jeg den Ære at tale med?

Kakkadue (trænger sig frem). Peter Kaninstok! (til Peter). Der maa være lidt fremmed ved Navnet, for at gjøre det smukt.

Wilson. Hr. v. Kaninstok — ah! formodentlig en gammel adelig Familie? (til Kakkadue) Og Deres Navn, høistærede Herre?

Kakkadue. Kakkadue!

Wilson. Aa! den Familie kjender jeg; den er uhyre gammel.

Kakkadue. Meget sandt: jeg er Treds. (de begynde at drikke.)

Peter (til Lene). Hør, mit Barn! Er her nogen Commers i Aften at have for Penge? Hvad er her, man kan more sig med? Jeg vil more mig, for jeg har Raad til det.

Lene.

Mel. af „Die Wiener in Berlin."

1.

Her er Harmonimusik
Af et fuldt Orchester;
Men den gode gamle Skik
For gentile Gjæster,
At Talerkenen gaaer om
Mellem hvert et Nummer,

Den man her har byttet om
Mod bestemte Summer.

Peter. Er det det Hele?

Lene.

2.

De kan ogsaa Haven faae
Smukt illumineret:
Lamper, gule, grønne, blaa,
Rødt og figureret.
Stort, brillant Fyrværkerie
Mellem Blus og Kjærter,
Og et Transparent, hvori
Navnetræk og Hjerter.

Peter. Det kan jeg lide. Er der meer endnu?

Lene.

3.

Vi har og en Luftballon,
Dersom De vil see 'en.
Den er af en ny Façon:
Huusbond gav Ideen,
Og jeg svær Dem til ved Gud,
At de Ting er gode,
Som min Huusbond klækker ud
I sit gamle Ho'de.

Peter. Ti stille! jeg kjender dette gamle Ho'de. Lad mig faae det Altsammen, jeg betaler for det Hele. Disse Herrer er mine Gjæster, men vi vil have det for os selv, ingen Pøbel; Ingen maa see eller høre uden vi: Balonen skal holde sig ved Jorden; Raketterne gaae paa langs — og strax maae vi have det.

Lene. Balonen kan paa Dieblikket have den Ære at vise sig. (hun gaaer.)

Peter. Og nu Bollen tom, inden vi skal see paa Commersen. Mine Herrer, Deres Skaal! (til Wilson) Hvad hedder De?

Wilson. Wilson.

Peter (suffisant). Er De en honet Fyr?

Wilson. Jeg smigrer mig med at være det.

Peter (giver ham Haanden). Saa er De min Ven!

Wilson. Hvor spiser De til Aften, om jeg maa være saa fri?

Peter. Jeg har spiist Aftensmad.

Wilson. Hvad? allerede spiist til Aften?

Peter (forlegen). Nei — nei! De forstaaer mig ikke; naar jeg siger Aftensmad, saa mener jeg Vesperkost. Jeg stod juist og tænkte paa, hvor vi skulde tage en Aftensmad, som duer noget.

Wilson. Ih, hvor uden paa Skydebanen?

Peter. Meget rigtigt! Lad os komme hen paa Banen.

Lene (kommer). Nu kan Balonen gaae og Fyrværkeriet begynde.

Alle. Afsted at see det. (ile ud.)

Kakkadue (som vil gaae; ivrig, da han seer Peter blive staaende). Men kom dog, kom dog! skal vi ikke med?

Peter. Vær saa god; geneer Dem ikke.

Kakkadue. Men vil De ikke med, min unge Ven?

Peter. Nei, jeg bliver her! jeg betaler, men jeg gider ikke seet det Lapperie!

Kakkadue. Ja, da gider jeg sandt for Dyden nok see det! (tripper meget hurtigt efter de Andre.)

(Lene er beskjæftiget med at rydde op.)

Peter (som sidder ved et Bord paa Siden og drikker et Glas idet hans Øine følge Lene, som gaaer never frem og tilbage). En nydelig Pige! — For Fanden! her kunde jeg gjøre god Brug af min Rigdom. Det er en forbandet smuk Figur! — Det er dog herligt at være rig. — Nu er jeg Millionair, ja Billio=Trillionair! jeg behøver jo kun at blive ved at gribe i Pungen — Men hvis jeg blot turde dele min Rigdom med Mariane! — Lene!

Lene (venlig). Har Herren Noget at befale?

Peter. Ja, et Kys.

Lene. Nei, det beder man om — og faaer det dog ikke.

Peter. Hundrede Daler for et.

Lene. Saa De troer, at en Hundrededalerseddel er en Vexel paa en smuk Piges Kys, og at den skal respecteres — (storartet) Nei, Deres lumpne Stykke Papir frister mig ikke; De kan tænde Deres Pibe derved, men ikke kjøbe min Kjærlighed! (sagte) Bi Du kun, jeg skal tage Dig sikkrere, min gode Millionair!

Peter (ved sig selv). Hun er dydig — og deilig — ja! hun er deilig.

Kakkadue (kommer ind i stor Iver[i]ghed). Det er noget afskyligt Tøi, noget Pøit af Fyrværkerie — ikke en ærlig Sværmer! — disse egensindige, capriciøse pyrotechniske Skabninger, de eneste som jeg fornøier mig over. (ivrig til Peter) De er snydt for Deres Penge; det er noget jammerligt Futterie!

Peter. Hvad skal det betyde? Hvad vil De her?

Kakkadue. Ærgre mig! — Er det Fyrværkerie? — er det en Balon? den kan ikke bære min Kasket i Veiret — (som for) Spilleværker, Snyderie. — Hør, De skal forlange Pengene tilbage, De skal —

Peter. Er De gal? gaa Fanden i Vold!

Kakkadue. Hvad for noget? — Fanden i Vold? Deres

Ven, Deres tro Staldbroder, som fulgte Dem paa Havsens Bund, som har —

Peter (peger paa Lene, som ærgerlig over Afbrydelsen giver sig Noget at bestille ved Bordene, medens hun skotter hen til dem). Dumme Menneske! saa see dog —

Kakkadue (vender sig). Ah! — den lille Glut! — Jeg forstaaer! — Hun er nydelig! Jeg skal ikke genere! Jeg drikker et Glas og fornøier mig over Deres Seir. (sætter sig ved Bordet og drikker.)

Peter. Lene!

Lene. Hvad befaler?

Peter. Du vil ikke give mig et Kys?

Lene. Ikke for al Verden. (pathetisk) Et Kys er en Helligdom, som en Pige bør bevare til Den, der kjøber det med evig Kjærlighed.

Peter (ved sig selv). Det er Trylleri, lutter Trylleri! en saadan Pige her? (høit) Lene! nei, Du hedder ikke Lene. Du er en Aand — en Nymfe —

Lene (heftig). Nei, jeg er slets ingen Nymfe, jeg er en skikkelig Pige, (pathetisk) fattig, men dydig.

Peter (henrykt). O Du lille elskværdige Skjelm!
(Under den følgende Strophe løber han ivrig efter hende, for at faae fat paa hende, men forgjæves.)

Mel. Tidt faaer jeg naar jeg drikker.

1.

Peter.

Min Glut, Du mig henriver —

Lene.

O Snak!

Peter.

Du dog et Kys mig giver —

Lene.

Nei Tak!

Peter.

Siig, er Du for mig bange?

Lene.

Ja! ja!

Peter.

Jeg skal Dig dog nok fange.

Lene.

Ha! ha!

2.

Peter.

Siig om jeg Dig mishager?

Lene.

Nei! nei!

Peter.

Velan, jeg Kysset tager!

Lene.

Ei! ei!

Peter.

Du skal ei slippe fra mig!

Lene.

O Fjas!

Peter.

Nei, om jeg saa skal ta'e Dig.

Lene.

Kun Spas.

Kakkadue

(har maskinmæssigt taget sit Glas og er med stive, villieløse Skridt kommen ned i Forgrunden, hvor han i dette Dieblik staaer imellem dem, og paa engang uvilkaarligt istemmer).

Mel. fra 1ste Act.

Her vil jeg ligge
Rolig og drikke

Min Marianes Skaal!
Av! Av!

Peter (greben).

Mel. af „Don Juan." (Mozart.)

Mariane? — ti dog stille!

Kakkadue.

Jeg kan ikke — skjøndt jeg vilde;
Det er Trolde, der os drille
Og den Sang i mig har sat.

Lene.

Hvad er dette? raser Manden?

Kakkadue.

De kan troe mig, det er Fanden;
Han, kun han og ingen Anden
Gjør mig her til Automat.

Peter.

Ti og tom blot Deres Bolle!

Kakkadue.

Med Plaseer! — trods alle Trolde
Jeg bestemt skal Knævren holde,
Fang De atter rolig an!

(sætter sig ved Bordet og drikker.)

3.

Peter (iler hen til Lene).

Lad mig Dit Hjerte røre!

Lene.

Nei, gaa!

Peter.

Du skal mig strax bønhøre.

Lene.

Ja saa!

Peter.

Jeg vil et Kys Dig give.

Lene.

Snik Snak!

Peter.

Du skal min Kone blive!

Lene.

O tak!

Kakkadue (bryder atter ud).

Mel. af „Montano og Stephanie." (Berton.)

Jane! Jane! — o tilgiv, der kan De se'et,
Jane! Jane! — jeg kan ikke gjøre ve'et!

Peter (recitativisk). O min Mariane! (et Dieblikś Pause.)

Mel. Thema af Overturen til „Wilhelm Tell." (Rossini.)

Hvad er det? hvilken Qval! Mariane, nei!
Dig for Guld eller Glands jeg opoffrer ei;
Jeg er glad, jeg er rig i Din ømme Favn,
Og den lykkeligste Fyr i det hele Kjøbenhavn!

Lene (smidskende).

Har Herren at befale?

Peter (heftig, uden Venlighed).

O ja! Champagner!

Lene (assides).

Av, han slap!

Peter (kaster kold en Seddel til hende).

Der er, den at betale,
En Hundreddalers-Lap!

Peter.

Jeg maa ud i det Frie, — o min Jane, Du staaer
Som en Aand paa den Sti, hvor jeg ravende gaaer!
Bort herfra, jeg vil kjæk trodse Fristelsens Magt,
Jeg vil aldrig glemme Dig, som i Lænker har mig lagt.

Lene.

Gud bevares, han er rig! reent forbauset jeg staaer!
Slig en Sum! o nu først jeg af Harme forgaaer:
Thi hvis ei til Forstand Narren havde ham bragt,
Snart den Guldfisk ved min Kunst skulde været i min Magt.

Kakkadue.

O tilgiv! jeg kan ei! jeg af Blussel forgaaer!
Men De seer, Fanden selv til at synge mig faaer;
Thi hans Kunst er det kun, som jeg forhen har sagt,
Der, trods jeg stred imod, i Extase har mig bragt!

(Peter iler ud.)

Lene. Han løber sin Vei! — Det er da besynderligt.

Kakkadue. O, nei, Barn! det er Ungdommens Ustadighed. Et smukt Ansigt kan strax sætte de unge Mennesker i Flamme, men et lille Pust — vips, er Flammen ude igjen. Derfor tag Dig iagt, min lille søde Due.

Lene. Hvad skal jeg tage mig iagt for? — Ja, for Dem maaskee! Jeg mærkede nok, at det var Deres Kunster, som gjorde ham gal og jog ham bort.

Kakkadue. Gelinde, mit Barn, ganske gelinde! Du har jo mig igjen — og jeg — o! jeg kan ogsaa være sværmerisk, især saadan paa en skjøn Sommeraften, i Floras Tempel, hvor Musikens Toner indsmeltes i Fuglens Qvidren og Kildens Rislen! Aa! (vil tage hende om Livet.)

Lene (seer vist paa ham). Nei, nu maa jeg lee! (løber leende ud.)

Kakkadue. Lene! søde Barn! Hør hvad jeg vil sige Dig! (tripper efter hende.)

Wilson (kommer, holdende Mariane ved Haanden). Saa Du er kommen bort fra Dine Forældre, og søger om Din Kjæreste? Maaskee han er her, min lille Glut! — nei, her er slet Ingen — ah! desto bedre, saa giver Du mig maaskee et Kys for min Uleilighed.

Mariane. Nei, jeg beder Dem — slip mig —

Wilson. Aa, Passiar! vær nu ikke saa pæn. (vil kysse hende) — Hvad — Hvad Fanden! — Mariane, min Søsters Pige?

Mariane. O Gud! jeg skammer mig —

Wilson. Hvorfor? det er en Sag, som skal blive imellem os, men saa negter Du mig heller ikke Kysset — Du kan ikke negte mig det. (tager hende om Livet.)

Mariane. Slip mig, eller jeg raaber om Hjælp.

Wilson. Raab Du kun, min Søde! men kys mig først. (vil med Magt kysse hende.)

Mariane. Hjælp! hjælp!

Peter (kommer). Hvad er det? — Nødskrig? — Ah, er det Dem, Hr. Wilson? — Det er ikke smukt af Dem; De skulde arrangere Festen paa Banen, og Champagneren — de svømme i den ude i Haven.

Wilson. Hvad de svømme? og jeg svømmer ikke med! Død og Plage! Champagneren kan faae Ende, Pigen seer jeg igjen i Morgen! — Tag imod denne Erobring, men hold fast paa den. (kaster Mariane i Peters Arme og iler ud.)

Mariane (kjender Peter). Hvad?!

Peter (sagte). Mariane! — Stille! her har jeg Leilighed til at prøve hende! (høit). Hvad feiler Dig, min lille Glut?

Mariane (sagte). O nei, det er ikke ham! (høit) Og jeg syntes — jeg har aldrig seet en saadan Lighed.

Peter. Med hvem?

Mariane (fortrolig). Med en ung Sømand, som jeg er forlovet med! (med Varme). O han ligner Dem, han ligner Dem saaledes — jeg troede virkelig, at det var ham, og jeg gik just og søgte om ham.

Peter (sagte). O, den gode Pige! — (høit) Og hvad hedder Din Kjæreste?

Mariane (meget bedrøvet). Min Kjæreste? — O! — han er ikke min Kjæreste mere. Han blev vred paa mig! Det var ikke min Skyld, men han er saa hidsig.

Peter. Saa glem ham og tag en Anden.

Mariane (trohjertig). Nei, det kan jeg paa ingen Maade. Jeg vil aldrig tilhøre nogen Anden.

Peter (sagte). Jeg vil dog see, hvad min Rigdom formaaer. (høit) O, han er vel løbet efter en anden Pige!

Mariane (ivrig). Nei det er han ikke! Peter kan ikke elske nogen Anden end mig! Han er en flink, brav Sømand; han elsker mig, og er en god Søn imod sine gamle Forældre.

Peter (sagte). O Gud! mine Forældre —

Mariane. O, han er saa god — fattig, men ærlig, og han gav gjerne sin sidste Skilling til Den, der var fattigere end han.

Peter (sagte). O Gud! hvor høit hun elsker mig! (høit, men blød) Men jeg er rig. De fornemste Damer vilde ikke afslaae min Haand; men jeg foragter den fornemme Verden. Du er smuk, uskyldig, god — vil Du dele min Rigdom med mig?

Mariane. O, De spøger med mig!

Peter (sagte). Hvad, jeg troer hun vakler! (høit og ivrig) Nei, det er mit ramme Alvor.

Mariane. Nei, nei! — jeg bryder mig ikke om Rigdom,

kun hos ham kan jeg være lykkelig — ja lykkelig, om han endogsaa var nok saa fattig.

Peter (sagte). O den gode Pige! (høit) Vær min — jeg elsker, jeg tilbeder Dig!

Mariane. Deres? — nei!

Peter (griber i Lommen efter Pungen). Bort — bort med dette —

Wilson, Tausend, Warren og de Andre (komme). Her er han! — Ah! en tête á tête! — Men vi vente Dem.

Peter. Ja — men jeg — jeg —

Wilson. Gildet venter Dem — o det bliver glimrende! De bryder Dem jo ikke om hvad det koster — (han og de Andre omringe Peter og tage ham under Armene) Vor Ven! vor Eiendom! Hurra! Tracteuren leve!

Peter (ved sig selv). Hvad gjør jeg? jeg kan ikke gjøre mig til Fabel!

Wilson (iler hen til Mariane). Og Du, min Dukke, er med i vort Selskab.

Mariane (støder ham tilbage). O lad mig være!

Alle (omringe hende). Hvad for noget? — Hvad siger Barnet? — Er Du gal, min Glut?

Mariane. O Gud! jeg arme Pige! vil Ingen frelse mig fra de afskyelige Mennesker! (Søren jodler udenfor). Søren! Søren! her er jeg! kom!

Peter (sagte). Min Broder! o hvilken Pine!

Søren (kommer). Mariane! er det Dig? Hvor har Du været? — Fader og Moder har rendt og ledt om Dig som nogle Narre.

Mariane. Har Du ikke seet Peter?

Søren. Nei, jeg veed hverken hvor han er støiet eller

fløiet; den Flynder, saadan et Commers som vi har for hans Skyld — Fader og Moder er ganske betuttede.

Mariane. O følg mig til dem.

Søren. Ja nu veed jeg ikke engang hvor de er. Men vi skal nok hitte dem. (Søren og Mariane ville gaae.)

Tausend. Nei tak! den Leg leger vi ikke.

Søren (stiller sig foran Mariane). Hvad Leg leger vi da, Han?

Tausend. Hold Mund, Hvalp!

Søren (bitsig). Hvalp! Hvem siger Han Hvalp til — Herre? (farer ind paa ham.)

Tausend. Knægt! jeg skal —

Peter (der har været omringet af de Andre, men med Deeltagelse og synlig Forlegenhed har lyttet til det Foregaaende, kan ikke længer styre sig, men springer imellem dem; til Tausend). Ikke hidsig — ikke hidsig, Fa'er! det er jo et Barn!

Søren. Peter! min Broder!

Alle. Hans Broder!

Peter (sagte). Fordomt!

Søren. Ja vist er det min Broder! Hvordan er det Du er maiet ud? Hvems er den Kofte? (almindelig Latter.)

Peter (tvungen). Jeg troer Du er gal, Dreng.

Mariane (til Søren). Skam Dig, det er jo en fornem Herre!

Søren. Naa, er det en fornem Herre? Jeg troede det var min Broder, der vilde gjøre Sjou.

Peter. Gaa, Dreng, gaa! Og der, tag — (vil gribe i Pungen) Nei, gaa, gaa — (Søren gaaer med Mariane.)

Wilson. Der har vi hele Selskabet i fuldt Optog og Hr. von Kakadue, Deres høistærede Hr. Ven, i Spidsen.

(Lene kommer og strax derefter Herrer og Damer med Kaffabue.)
Mel. Vale af Lorch.

Lene (til Peter).

1.

Herre! hvis De nu behager — Alt er arrangeret!
Hele Skaren hid nu drager! Intet er der spart!

Choret (kommer ind).

Siig, hvor er den Herre dog, som os har inviteret,
At Bekjendtskab vi kan gjøre med ham i en Fart?

Wilson, Tausend, Warren, Lene.

Her seer De Manden!

Choret.

Det var som Fanden!
Vi Dem høist forbundne ere!

Peter.

Aa, jeg be'r! For megen Ære!

Wilson.

De maa ei saa høflig være!

Peter.

Hvorfor ikke det, min Kjære?

Wilson.

Nei, man maa sig altid blære,
Naar blot rig man er.

Peter.

Ha, ha, ha!
Ja, De har s'gu Ret desværre!

Wilson.

Troe De mig, min bedste Herre,
Jeg Dem meget snart skal lære
Modetonen her.

Peter (til Choret).

Gjør De alle mig den Ære at tae med til Gilde?

Choret.

Mange Tak! Afslaae det? Det var jo en Tort!

Peter.

Lad os da ei vente! Det er allerede silde!

Choret.

Ja afsted! Væk herfra! Lad os komme bort!

2.

Glæden fra sin høie Trone smiler til os Alle,
Lad os søge Lykken ved at følge Glædens Bud!
Hører I Faer Bachus og den lille Amor kalde?
Offrer da til Vinens og til Kjærligheds Gud!
    Ja! vi ham hylde,
    Glassene fylde,
Spøge sødt med Elskovs Glæder!
Alt, hvad Amor os tilsteder,
Nyde vi til Gudens Hæder,
Lænket i hans Rosenkjæder,
Medens Bachus Tungen væder
Og udtordner sit: „Drikker ud“!
Ja, hvad Amor os tilsteder,
Nyde vi til Gudens Hæder,
Og den gode Bachus glæder
Ved at drikke ud!

Tredie Act.

(Billardstue. Forskjellige Gjæster sidde ved smaa Borde. Nogle spille Plat og Krone, Andre gjette paa Sedler; de fleste staae og see paa Warren, der spiller Billard med v. Kohler. En Marqueur.)

Mel. Krambambuli.

Chor.

1.

I Røg og Damp, i Fredens Skygge,
Her i vort kjære, andet Hjem,
Ved Nat og Dag vi boe og bygge,
Og trylle nye Glæder frem!

Warren.

See det var godt! jeg takker Dig!
Den Bal, den ligger rart for mig. (støder.)
Pas paa — Krambambuli!

Chor.

Krambambuli!
Ja, naar han saadan blotter sig,
Saa er det ingen Kunst for Dig
At vinde hvert Partie.

Warren. (som igjen har stødt).

Krambambuli!

v. Köhler.

2.

Vort hele Liv er C'rambolage
Med Dyd og Etikettens Sprog;
Men C'rambolagen med vor Gage
Det er den allerværste dog.
Dog, hvis en Smule Held man har,
Man snart kan gjøre Gjælden klar,
Naar Fru Fortuna blot Affairer ta'er.

Chor.

Ja, hvis en Smule Held o. s. v.

Warren.

3.

Men er alt Gagen extraderet
Og er Fortuna capricieus,
Og bli'er man voldsomt bombarderet,
Og storme Creditorer løs,
Den sidste Pjalt da frem man bær,
Og siger tørt: „Messieurs! See der!
Spil nu om Stumperne en à la guerre!“

Chor.

Ja, frem den sidste Pjalt o. s. v.

Marqueuren. Partie! (To Andre spille.)

Warren. Ah! See der har vi jo Hr. Geldhammer! Bon jour, Monsieur!

Geldhammer. Guten Heute, Warren! guten Heute. Hvorledes befinder De Dem?

Warren. Très bien! Comment vous portes vous?

Geldhammer. Sehr wohlfeil, mein Herr! Meget vel!

Warren. De kommer noget sildig i Dag.

Geldhammer. Ja, jeg havde netop faaet fat paa en fransk Bog, som interesserede mig umaadeligt. Det var den Tale, som han holdt, den første Dag, han kom i Pærekammeret i Paris — hvad var det nu, han hed?

Alle. Hvem?

Geldhammer. Ih, — han. Hvad Fanden er det nu han hedder? Han, som ogsaa holdt en Tale om Bogtrykkersværten, da han kom ind i Parlamentet.

Warren. Om Bogtrykkersværten?

Geldhammer. Ja vist! ja! — Chateau Lafitte!

Alle. Chateau Lafitte?

Warren. Om Bogtrykkersværten?

Geldhammer. Ja! kjender De ikke den Tale?

Warren. De mener nok om Trykkefriheden.

Geldhammer. Ja, det er jo det, jeg siger.

Warren. Ja, men han hed ikke Chateau Lafitte, men Chateaubriand.

Geldhammer. Ja, det var en Anden, Men der var min Sjel ogsaa En, som hed Lafitte.

Warren. Ja, men ikke Chateau Lafitte.

Geldhammer. Aa, det er jo ikke andet en Haarkloverie. Læs hvad han har skrevet, saa skal De rigtignok faae Dinene op. Sikken en Vittighed, sikken en Satire og sikken en Liberalitet! Ja, som han kunde tore de Karle! Veed I hvad han siger et Sted?

Alle. Nu da!

Geldhammer. Han siger ganske ligefrem: „Jeg blæser Jer Allesammen et Stykke!"

Warren. Det var som Fanden!

Geldhammer. Ja, er det ikke mageløst?

Warren. Ja, og det klinger nu endda slet ikke paa Dansk.

Geldhammer. Bah! Nei! Det er noget ganske Andet paa Fransk. Overhovedet: man skal aldrig læse Originaler i Oversættelser. Man skal læse dem i Grundsproget, ellers giver jeg ikke en Pibe Tobak for det. (til Marqueuren) Giv mig en Cigar! (til de Andre) Er der Nogen, der vil have et Partie?

Alle. Nei Tak!

Geldhammer. Ganske smaat! Svovlstikker!

Warren. Nei; De slaaer os altfor ofte.

Geldhammer. Aa, Passiar! Kom nu!

Alle. Nei! Nei!

Tausend (kommer farende ind). Er den Sorte ikke her?

Alle. Nei han er ikke!

Tausend. Har han ikke været her?

Marqueuren. I Dag ikke.

Tausend. Hvor Fanden kan han da være?

Warren. Hvad er der saa vigtigt med ham?

Tausend. Hvad der er? Ja glæd Jer, lille Børn! Her bliver Affairer at gjøre. Her bliver Noget at hente. Vi have gjort Bekjendtskab med en Fyr — jeg siger Jer: det er en reen Croesus. Den Sorte har lagt Beslag paa ham; han viger ikke fra ham — og han har lovet, at de skulde møde herinde i Dag — til Plukning.

Geldhammer. Hør! Lad ham være min! Lad mig spille med ham —

Alle. Nei, mange Tak! Jeg vil nok selv! Tak skal De have.

Geldhammer. Maa jeg tale? — I forstaae ikke Trækket. Jeg skal spille med ham, saa han ikke skal beholde en Skilling i Lommen. Naar I spiller med ham, saa mærker han det, og saa er han tabt for os Alle.

Alle. Aa vær De ganske rolig! Jeg skal nok spille med ham!

Geldhammer (sagte). Det er da ogsaa fordømt, at de Alle skulde faae det at vide. Ja, men jeg maa narre dem!

Marqueuren. A la guerre!

Tausend (til Geldhammer). Er De med, Geldhammer?

Geldhammer. Ja, naturligt!

Tausend. Saa passer jeg.

Wilson (udenfor). Herind, mine Venner! Jeg hører til Huset.

Tausend. Der er de! Victoria!

(Wilson fører Peter og Kakkadue foran sig ind paa Scenen. Alle flokke sig om dem.)

Alle. Naa er Du der? Hvor bliver Du af, Wilson? Vi have ventet paa Dig en heel Time. Det er en Skam!

Geldhammer (paa samme Tid). Hvorfor kommer De saa sildig?

Mel. af Baletten „Faust": Mephistopheles's Dands. (Red.)

Wilson.

Mine Herrer! maa jeg præsentere
En Herre, De bør honorere?
Som Ven af mig jeg haaber her
Han vist velkommen er.

Peter (seer Tausend).

Men hvad seer jeg? Det er jo den Herre,
Som gjorde mig igaar den Ære —
Naa, Tak for sidst! (rækker ham Haanden.)

Tausend.

Jeg be'er, min Ven!
Jeg først maa takke Dem!

Peter (hilser Selskabet).

God Dag!

Chor.

Velkommen vær!

Geldhammer (præsenterer ham en Queue).

Behag!

(Peter tager den, betragter den og beseer under det Følgende Stuen og Billardet.)

Chor (til Geldhammer).

Aa nei! lad vær!

Geldhammer (til Choret).

Lad mig kun raade, kjære Venner!
I mig Alle kjender,

Jeg skal slaae ham i en Fart;
Maa jeg ene ta'e ham,
Skal jeg sikkert ha'e ham.
Hver af Eder faaer sin Part!

Chor.

Ja, det er ei saa galt,
Vi er alle halvt!

Geldhammer (afsides).

See nu er Tosserne tilfredse!

Kakadue (afsides).

De nok Næsen spidse
Paa at trække Fyren op.

Geldhammer (afsides).

Det mig ret skal fryde
Om jeg dem kan snyde.

Chor.

Han nok trækker Fyren op!

Geldhammer (til Choret).

Stille! stille! tys!
Han maa ei faae Nys
Om at vi mod ham i Spillet gjør Complot.

Kakadue (afsides).

Hvis jeg rigtig seer,
Man os her beleer.

Geldhammer (til Choret).

Man maa være fiffig og gjøre det godt!

(afsides)

Saadan man dem ta'er,
Holder dem for Nar;
Nu jeg ham i Lommen ganske ene har.

Kakkadue.

Ja, jeg mærker nok
At den hele Flok
Ondt isinde mod den stakkels Peter har.

Chor (til Geldhammer).

Saa begynd da nu jo før jo heller,
At spilde Tiden ei, det gjælder.

Tausend.

Men vaersomt blot!

Chor.

Ja vaersomt blot!

Geldhammer.

Og først saa smaat!

Chor.

Ja vist! saa smaat!

Geldhammer.

Og godt!

Chor.

Ja godt!

Wilson

(som har viist Peter omkring, og gjort nogle Baller for ham paa Billardet, kommer hen med ham i Forgrunden).

Siig, mine Herrer! Hvad skal vi bestille?

Tausend.

Jeg tænker, det er bedst vi spille!

Peter.

Ja som De vil — men seer De jeg —
Jeg kjender Spillet ei!

Chor.

Aa bevares! De vil sikkert spøge;
Ifald De bare vil forsøge,

Saa gaaer det vel; De sikkert er
Den bedste Spiller her.
Nu vel!

Peter.

Nu vel!
Kom an!

Chor.

O Held!

Geldhammer (tager Peter til Siden).

Hør, unge Mand!
Jeg troer, de Herrer vil probere
Dem at chicanere —
De vil kun berige sig;
Men vi skal dem drille.
Siig, at De vil spille
Ei med Andre end med mig!

Chor (til Peter).

Men nævn først hvilket Spil,
Og med hvem De spille vil!

Geldhammer (til Choret).

Vil I nu bare tie stille.

Peter (rækker Geldhammer Haanden).

Jeg med Dem vil spille,
Hvis De vil —

Geldhammer.

O Gud! Jeg be'er!
Altfor megen Ære!
(afsides)
Det bli'er en Affaire!
Enden jeg alt forudseer.

Chor.

Enden jeg alt forudseer.

Geldhammer. Ja, med den allerstørste Fornoielse, min bedste Herre. Hvad vil De spille? Blanche eller Caroline? Eller maaskee De heller vil Carambol? Det er det smukkeste Spil.

Peter. Jeg vil saadan med at stode Kuglen i Hullet. (til Wilson) Saadan, som Du viste mig.

Wilson. Ja, det gjælder det om ved alle Spil.

Peter. Ja, det er mig det samme. Men det maa bare ikke være noget langt Spil — for det har jeg ingen Tid til.

Geldhammer. Vi kan jo parere paa første Ball. Det gaaer i en Ruf.

Peter. Godt! Hvor hoit vil De spille?

Geldhammer. Ja det beroer paa Dem.

Peter. Ja, det er mig ganske det samme. Jeg spiller hvor hoit De vil.

Geldhammer. Skal vi da holde en Daler paa første Ball?

Peter. En Daler? Jeg har ikke andet end Ducater. (tager i Pungen) Der ligger 100. (lægger dem paa Bordet.)

Geldhammer. Skal vi kanskee holde en Ducat paa første Ball?

Peter. Ja, det er da det mindste!

Geldhammer. Men det gaaer mig ligesom Dem: jeg kan ikke svare med den Mynt. Jeg har netop ikke Ducater hos mig.

Peter. Saa kan jeg jo faae dem en anden Gang, hvis De skulde tabe. Deres Æresord, det er mig nok.

Geldhammer. Oui! point d'honneur! (de gaae til Billardet.)

Tausend. Saa, nu har vi Spillet gaaende!

Wilson. Det bliver et morsomt Spil!

Kakkadue. Jeg maa nok have et Oie med dem, jeg kjender dog lidt til Spillet. (Spillet begynder.)

Frank (kommer; til Marqueuren). Tegn mig! (til Warren) God Dag, Digter! Død og Plage, hvor Du er tidlig paafærde i Dag.

Warren. Kalder Du det tidlig?

Frank. Ja, Klokken er jo knap Tolv endnu.

Warren. Ja maaskee paa Dit Uhr!

Frank. Paa mit? Ja, Gud veed hvad det viser paa. Det staaer.

Warren. Saa kan Du stille det efter mit; det gaaer paa en Secund efter Flaget.

Frank. Nei, min gode Ven, Du misforstaaer mig — det staaer hos Salomon.

Warren. Naa saaledes!

Frank. For Resten troer jeg nok at det gaaer. I det mindste har det hidtil gaaet fortræffeligt fra Salomon og til Assistencehuset og fra Assistencehuset til Salomon. Det eneste, jeg har imod det, er, at det gaaer noget for hurtigt — accurat ligesom Pengene. A propos! Kan Du laane mig nogle Penge?

Warren. Nei jeg kan ikke! Og om jeg ogsaa kunde, saa vilde jeg ikke.

Frank. Tak skal Du have! Maa jeg stole paa det?

Warren. Ganske sikkert! — Du er dog ogsaa et skrækkeligt Menneske. Altid er Du i Forlegenhed for Penge. Der kan da heller Intet forslaae til Jer Skuespillere.

Frank. Ja, Du vil dog vel ikke have, at jeg skal leve af den lumpne Gage?

Warren. Aa — I ere saamænd meget godt aflagte.

Frank. Ja, naar vi blive aflægs; det er sandt. Naar vi bare kan naae at blive saa gamle, at vi ere aldeles uduelige, saa

har vi prægtige Udsigter. Det forstaaer sig: et lille Forskud tager man sig jo imellem paa forventende Udueligbed.

Warren. Og det maa man lade Jer, at de Forskud betale I til Punkt og Prikke.

Frank. Ja fy! det er saa slemt at være i Gjæld — at sige: Gjæld, som man kan og vil betale. Thi hvad den egentlige Gjæld angaaer, den har vi det da godt med.

Mel. I Ungdoms Vaar, i Manddoms Alder. (Dupuy.)

1.

Den Fordeel har vi dog blandt flere,
Blot som en Følge af vor Stand,
Os Pengegjæld kan ei genere,
Skjøndt vi den ei betale kan.
Vi Intet har at resikere!
I Qvalitet af Embedsmænd,
:,: Ingen kan la'e os arrestere. :,:

2.

Warren.

Men Skammen bliver dog tilbage,
Selv om I slippe for Jer Gjæld.

Frank.

Nei tvertimod, vi ei bedrage;
Det er det allerstørste Held.
Hvad har vel Creditor at klage,
Naar selv paa Prent han læse kan:
:,: „Pengene gives ei tilbage.“? :,:

(almindeligt Skraal.)

Peter (kaster Queuen paa Billardet). Saa, nu er jeg kjed af at vinde mere fra Dem! Hundrede Ducater —

Geldhammer. Har De tilgode.

Kakkadue. Og de 100 Ducater her?

Peter (kaster Pungen paa Billardet). Putter De i Pungen.

Kakkadue (uden at see det). Den er gjort til at tage Millioner af, men ikke til at gjemme noget i. Tag dem i Lommen.

Peter. Saamænd. (putter Pengene i Lommen og glemmer Pungen.)

Geldhammer. Vil De ikke mere?

Peter. Nei, nu har jeg faaet nok af det. Nu maa jeg have Noget at leve af. (til Wilson) Hør, Wilson! Du sagde, at her var Kaffe at faae?

Wilson. Ja, ovre paa den anden Side. Men hvad vil Du med Kaffe?

Peter. Drikke den. Dersom Du ikke har Lyst til at drikke Kaffe, saa kan Du jo nyde noget Andet. Lad os gaae over Allesammen, og see hvad der er, saa kan jo Enhver tage hvad han har Lyst til.

Tausend. Ja, saadan skal vi tale! Kom med, Ihr Herren! Hr. Kaninstok inviterer os Alle.

Alle. Aa, jeg be'er! Meget forbunden.

(De gaae Alle bort undtagen Wilson og Geldhammer, som har siddet i stum Fortvivlelse.)

Geldhammer (reiser sig). Nei, det er til at blive desparat over! 100 Ducater i mindre end 10 Minuter! Ikke en eneste Ball feilet! Ikke Idee om Spillet! Og dog — Ja! det er klart! det kan ikke være Andet!

Wilson. Naa, hvad er det nu værdt at bryde sig om? Hvad gjør 100 Ducater Dem? Og har De ikke Lyst til at betale dem, saa kan De jo ogsaa lade være.

Geldhammer. Jeg har jo spillet paa min point d'honneur.

Wilson. Ja hvad! saa har I jo spillet om Ingenting. Desuden kommer De jo i Aften til min Søster, der kan De faae

en Ecartée med ham, saa kan De jo nok komme til Deres Hægter igjen.

Geldhammer. Mine Hægter? Har De da ingen Øine i Hovedet? Kan De da ikke see, at hvis han ikke er en Djævel, saa er han et Menneske, der staaer i Pagt med Satan eller en anden ond Aand?

Wilson. Aa — hvor falder De paa det?

Geldhammer. Hvor jeg falder paa det? fordi jeg har Forstand! fordi jeg havde et Øie paa hver Finger under hele Spillet. Han spillede aldeles iblinde, og dog gjorde han Vidundere af Baller. Og hans lille Pung —

Wilson. Ja, den er uudtømmelig, det har jeg ogsaa lagt Mærke til.

Geldhammer. Ja, Gud give jeg blot havde Pungen, saa maatte han gjerne tage Alt det ud af den, som der nu er i den. Det er Fortunatus's Pung, han har faaet Fingre paa, hvor Djævlen han saa er kommen til den.

Wilson. Ja, naar jeg rigtigt tænker efter — Det er jo en umaadelig Masse Guld, jeg har seet ham, blot igaar og i Dag, tage ud af den Pung — Geldhammer! naar man kunde faae listet den fra ham — Hvad behager?

Geldhammer. Bah! Det er umuligt. Den vaager han naturligviis over som Dragen over sin Skat.

Wilson. Man kunde drikke ham fuld!

Geldhammer. Han tager sig nok iagt. Nei, saa heller klage ham an! Angive ham for Politiet, som En, der er Directeur for Fandens Hovedkasse her i Kjøbenhavn. (under de sidste Repliker er han gaaet omkring Billardet; i det samme seer han Pungen ligge der.)

Mel. af „Den hvide Dame". (Boyeldieu).

Geldhammer.

O Himmel! Hvad seer jeg hisset?
Der ligger jo Pungen, hvorom vi tale.

(de styrte begge over den.)

Begge.

Vi vil dele! Men hurtigt nu,
Han kommer vistnok snart.

Wilson.

Saa grib da i en Fart.

Geldhammer (griber i Pungen).

Hundred Tusind da for min Part! (faaer Intet.)

Begge.

Gud!

Geldhammer.

Hvad er det?

Wilson.

Hvad er det?

Begge.

Hvad skal dette betyde?

Geldhammer.

Intet Guld!

Wilson.

Intet Guld!

Begge.

Her vi komme tilkort!

Wilson.

Det var for stort;
Vi lidt mindre maae byde.

Geldhammer.

Ha, alt mit Haab til den er svundet bort!

Wilson.

Prøv kun at byde mindre!

Geldhammer.

Mit Haab til den er svundet bort!
Ja alt mit Haab, ja alt mit Haab
Er svundet bort!

Wilson.

Men prøv at fordre dog en mindre Sum!

Geldhammer.

Nu vel! En mindre Sum!

Begge.

Nu vel! En mindre Sum!

Wilson.

Jeg skjælver!

Geldhammer (griber i Pungen).

Ja!

Saa blot ti Tusind da! (faaer Intet.)

Wilson.

Ni Tusind!

Geldhammer.

Otte!

Wilson.

Syv!

Geldhammer.

Sex!

Wilson.

Fem!
Slaa af! slaa af!

Geldhammer.

Fire!

Wilson.

Tre!

Geldhammer.

To!

Wilson.

Slaa af! slaa af! Endnu mindre!

Geldhammer.

Alt mit Haab til den nu forsvinder.

Begge.

Alt mit Haab til den nu forsvinder.

Geldhammer.

Et Tusind blot!

Wilson (snapper Pungen).

Nu vel, kom her! Lad mig prøve —
Jeg forlanger kun en Daler! (griber i Pungen.)

Geldhammer.

Ret saa! ret saa!

Wilson.

Jeg Intet finder!

Geldhammer.

O vee! o vee! Alt Haab forsvinder!

Wilson.

Ei engang en lumpen Daler!

Begge.

Ei engang en lumpen Daler!
:,: Det nytter ikke meer. :,:

Wilson. Fanden i Vold med den! Der er ikke Noget at gjøre med den.

Geldhammer. Ja hvorfor? Fordi vi ikke forstaae at bruge den. Tingen er den, at der altid er nogle Mysteriummer

ved saadan Noget; man maa kjende nogle magnetiske Ord, som skal siges hver Gang man griber i den.

Wilson. Og naar man ikke kjender dem, saa er Pungen til ingen Nytte. Saa er det bedre at han beholder den, og vi Andre hjælpe ham at bruge Ducaterne. (smider Pungen paa Billardet.)

(Peter, Herrerne, Tausend og Kakkadue komme.)

Peter (styrter ind). Hvor er min Pung? Har Nogen fundet min Pung?

Wilson. Er det Din?

Peter. Ja, der er den! — Naa Gud skee Lov; jeg var saa bange, at den var kommen bort.

Wilson. Da var Tabet da ikke saa stort. Der er ikke en Skilling i den.

Peter. Ja, det er ikke derfor.

Geldhammer. Maaskee den har Affectationsværdie for Dem? De har maaskee faaet den af en meget smuk Dame?

Peter. Truffet! (med Betydning) Af en meget smuk Dame.

Geldhammer (til Wilson). Lagde De Mærke til den Tone? Han har bestemt faaet den af Fru Fortunatus selv. Det er hendes Pung.

Peter. Mine Herrer! hvem der har Lyst til at kjøre ud med mig til Bellevue og spise til Middag, er inviteret.

Wilson. Haver Nogen Noget derimod at indvende?

Alle. Nei! paa ingen Maade!

Peter. Marqueur! Her er en Ducat! Skaf i en Fart de smukkeste Vogne, som er at faae i hele Byen — og for ikke at spilde Tiden, saa lad os imidlertid faae Noget af det, der futter — Champagner!

Wilson. Men husk paa, at vi skal til min Søster i Aften.

Ole (udenfor). Gulvmaatter! Gulvmaatter!

Peter (ved sig selv). Min Fader!

(Ole stikker Hovedet ind af Døren.)

Geldhammer. Hvad vil Han?

Ole. Jeg har prægtige Gulvmaatter, gode Herre! Den, der ligger udenfor, seer noget afdanket ud.

Wilson. Nei vist ikke! gaa Sin Vei!

Frank. Hvad, er det ikke den gamle Ole?

Ole. Han selv, gode Herre. Jeg har prægtige Gulvmaatter i Dag.

Frank. Ja, jeg har intet Brug for Gulvmaatter. Naa, hvordan gaaer det, Gamle? Det er længe siden vi To har faaet en Sladder sammen. (til Peter) Der skal De see en prægtig gammel Seiler. Nu skal vi have Løier med ham.

Peter (afsides). Hvilken Pine!

Frank (til Ole). Naa? Jeg synes Fa'er er ikke rigtigt oppe i Dag. Hvordan gaaer det?

Ole. Kummerligt, gode Herre! det gaaer kummerligt.

Frank. Hvordan det?

Ole. Man bliver gammel, gode Herre. Skroget vil ikke gjøre Gavn mere. Den Smule Kost og Gage, man har, og saa det man kan lappe sammen ved Hjælp af Kone og Børn, det er lige til Øllet. Nu har jeg maattet give den sidste Skilling og endda været nødt til at sælge Rub og Stub for at betale tre Maaneders Hyre for den Lømmel af en Dreng, jeg har, for at de ikke skulde sætte ham ved Vingebenet, naar de engang fik fat paa ham.

Peter. Hvad er det Du siger, Gamle?

Ole. Sandhed, gode Herre. Min Dreng, min Peter, han var hyret til at gaae med Chinaskibet i Dag, og havde faaet tre Maaneders Hyre forud — men væk er han. Intetsteds er han at finde. Hans Kjæreste, den stakkels Tos, hans gamle

Moer og jeg, vi har krydset efter ham paa alle Leder; men fløiten er den Hundetamp. Ikke Spor er der at finde af ham.

Peter. Nei, det er for meget!

Ole. Ja, vær De rolig, gode Herre! Han skal ikke døe i Synden! Lad mig bare faae fat paa ham! Men desværre; han er nok allerede der, hvor vi alle skal hen.

Wilson. Ja, han sidder vel i en eller anden Kippe og drikker de tre Maaneders Hyre op.

Ole. Hvad behager, gode Herre? Kippe? Nei, De tager feil! Min Peter gaaer ikke paa Kipper! Han sidder ikke og drikker de Penge op, som han endnu ikke har fortjent. Han har aldrig nogensinde før været ude nogen Nat eller er kommet hjem med en Gier. Havde han engang imellem et Par Skilling, saa deelte han dem med sine Forældre, eller gav sin Kjæreste et nyt Stykke; for hende kunde han aldrig faae smuk nok. Ja han var heller ikke selv saa ilde at see til. Lidt Flodeskæg af et Ansigt havde han rigtignok, men det er jo det Pigerne synes bedst om, og Reisningen, Faer, aa den var stolt. Saadan paa den Herres Høide (viser paa Peter); og dygtig bredskuldret. (seer paa ham). Hvad — min Peter — Om Forladelse, gode Herre! tusinde Gange om Forladelse — men De ligner den Slyngel paa et Haar — og dersom —

Wilson. Ja, det er godt. Maae vi saa være frie for mere af den Passiar.

Frank (til Peter). Dersom jeg var saa rig, som De, saa skulde den stakkels Djævel gaae herfra med en Ducat eller to.

Peter (heftig). Det skal han ogsaa. (griber i Pungen.)

Marqueuren (kommer). Nu kommer Vognene!

Peter (afsides). Ha fordømt! Det er mig, som skal betale

dem! Dersom jeg giver min Fader blot en eneste Skilling, saa er hele min Rigdom forsvunden.

Frank. Naa? Hvor blev Ducaten af?

Peter (fort). Jeg giver ikke Noget!

Kakkadue (som staaer afsides). Han holder sig stiv! O Penge! Penge!

Ole (til Peter). Kjøber gode Herre ikke en Maatte af mig? Und mig et Par Skilling til Brød for min Familie.

Peter (fortvivlet, afsides.) Gud i Himmelen! (til Ole) Jeg kan ikke, Gamle, jeg har ingen Penge hos mig.

Frank. Det er jo ikke sandt. Hvor kan De nu nænne at lade ham gaae?

Warren. De kan jo kjøbe en Maatte af ham og forære den her til Huset. Nu kommer De her vel hver Dag, saa kan De jo nok faae Nytte af den.

Peter. Jeg kan ikke! — Jeg — jeg vil ikke!

Frank (vender sig fra Peter). I Grunden en simpel Person! (til Ole) See der, Fa'er, der har I lidt af mine Creditorers Formue.

Ole. Gud velsigne Herren!

Warren. Skal vi lægge sammen og kjøbe en Maatte, som bliver Stedets Eiendom? saa faaer han dog det Par Skilling.

Flere. Ja! Aa ja! (Warren samler Penge sammen.)

Geldhammer (med Foragt). Aa Herre Gud! hvor det er rørende! Det er denne poetiske Medlidenhed.

Peter (afsides). Nei! jeg bliver vanvittig! Jeg kan ikke holde det ud!

Warren (til Ole). See der! lad os faae en Maatte.

Ole. Vær saa artig, gode Herre.

Warren. Marqueur! Tag den og læg den udenfor, men

sørg for at Ingen kommer til at tørre sig af paa den, uden dem der har betalt.

Ole. Jeg siger de gode Herrer saa mange Tak, og Guds Velsignelse følge med dem Allesammen, baade dem, som har givet mig Noget, og (med Betydning og et Blik hen til Peter, som vender ham Ryggen i heftig Bevægelse) dem, som ikke har givet mig Noget. Mangfoldig Tak. (gaaer.)

Peter. Jeg maa tale med ham! (vil ile ud efter Ole.)

Wilson. Hvor vil Du hen?

(En Opvarter bringer Champagner.)

Peter. Jeg vil — jeg skulde — Jeg kommer strax igjen!

Alle. Der er Champagner!

Wilson. Men saa bliv dog! Du kommer ikke bort herfra. Der er det, som futter!

Peter. Champagner! Ja! lad mig faae Champagner! (sagte) O Gud! hvor jeg dog er et elendigt Menneske.

Mel. Jeg var med i alle Zoner. (Isouard.)

Peter.

Rask da lad Champagneren knalde,
Proppen høit mod Loftet slaae!
Jeg min Letsind vil paakalde,
Glemme Alt, hvad her jeg saae.
Jeg ved Druens Kraft vil prøve
Min Samvittighed at døve.
:,: I de vilde Glæders Lag
Vil jeg dæmpe mit Hjertes Slag. :,:

Chor.

Nu rask! Skjænk i til bredfuldt Maal,
Og drik den brave Givers Skaal!
Skjænk i! Skæjnk i til bredfuldt Maal,
Og drik den brave Givers Skaal!

Peter.

Jeg fornegtede min Fader,
Jeg min Broder truet har;
Og min Moder jeg forlader,
Som mig under Hjertet bar!
Den, som jeg min Tro har skjænket,
Jeg af Lyst til Glands har krænket,
Hendes Qval, hendes Jammers Røst
Har ei rørt mit haarde Bryst!
Gud mig tilgiver ei!
Nei! nei! nei!
Ha! saa lad da Champagneren knalde, osv.

Peter og Chor.

Nu rask afsted til vilde Lag,
At storme til den lyse Dag!

(Peter styrter ud; de Andre følge.)

Fjerde Act.

(Værelse hos Fru Nothington. Pigerne ere beskjæftigede med at pynte Fruen. Mariane staaer sørgmodig ved Vinduet. Et stort Paaklædnings-Speil, en Sopha og andre elegante Meubler.)

Fru Nothington. Mariane. Pigerne.

Mel. Chor af „Zampa". (Herold.)

Chor af Pigerne.

Nu Deres Naades Pynt er fix og færdig;
O hvilken Smag i Alt, man skuer her!
Kun slig en Pynt er Deres Skjønhed værdig,
Saadan De vist behage maa Enhver!
O hvem der var saa smuk som De!

Mariane (afsides).

Hvilken Qval!

Fruen (til Pigerne).

Ifald i Dag jeg naaer min Lykke,
Skal Enhver, som var mig tro og huld,
Foruden et nyt Klædningsstykke,
Have et deiligt Kors af Guld.

Pigerne.

Hvad et Kors af Guld! —
Hvor Deres Naade dog er sød og kjærlig!
See, hvilken Pragt i Alt, man skuer her!
Hvor denne Pynt dog straaler rig og herlig,
Smagfuldt hvert enkelt Smykke udvalgt er.

Fruen. Det er godt, Børn! — Er der kommet Vand i Blomstervasen?

Pigerne. Jo, naadigste Frue!

Fruen. Mariane!

Mariane. Naadigste Frue!

Fruen. Jeg troer, Hun staaer og falder i Tanker. Skal Hun slet ikke bestille Noget?

Mariane. Jeg beder Deres Naade om Forladelse. — Jeg stod og tænkte — Jeg er saa ulykkelig! (brister i Graad.)

Fruen. Hun tænkte, ha ha ha! — Hun er saa ulykkelig — Jeg giver Hende ikke Løn for at være ulykkelig! ha ha ha! Hvorover er Hun ulykkelig?

Mariane. O, det er Intet — Har Deres Naade Noget at befale?

Fruen. Hørte Hun ikke hvad jeg spurgte om? Hvad feiler Hende? Hvorfor græder Hun? Naa! Tal!

Mariane. Deres Naade —

Fruen. Nei, det er til at ærgre sig ihjel over! Jeg troer, Hun vil drille mig!

Mariane. Deres Naade maa tilgive mig!

Fruen. Jeg skal lade Hende sende ud — nei, det er sandt! her i dette jammerlige Land er man ikke engang Herre over sine egne Tjenestefolk — Hun er ikke længer i min Tjeneste!

Mariane. Hvormed har jeg fortornet Deres Naade?

Fruen. Skal jeg gjøre Hende Regnskab hvorfor jeg jager Hende bort? Jeg kan ikke udstaae at see en sentimental Tjenestepige, der tænker — Hun har ikke andet at tænke paa, end at adlyde mine Befalinger.

Mariane. Jeg er villig til at gjøre Alt, hvad Deres Naade befaler.

Fruen. Saa siig da paa Øieblikket, hvorfor Hun græd, eller jeg jager Hende uden Barmhjertighed ud af min Tjeneste.

Mariane. O Gud! Jeg skammer mig! Deres Naade maa ikke blive vred, men — jeg havde — der var et Menneske, som jeg havde kjær — og som er blevet borte — som har bedraget mig — Dog nei! han har ikke bedraget mig! Han elskede mig, det veed jeg, ligesaa høit som jeg elskede ham.

Fruen. Ha ha ha ha ha! Tænkte jeg ikke nok, at det var en Kjærligheds-Affaire? Ak Gud! Hvor det er ynkeligt at høre saadan et Væsen tale om at elske og elskes, og at see hende elegisk! — Og for Hendes platte Historier skal min Tjeneste forsømmes? Jeg skal plages med at høre paa Hendes Klagesange, og gjøres til Fortrolig i Hendes Elskovs-Eventyr? Det er Skade at Hun ikke forlanger, at jeg skal hjælpe Hende med at lede ham op eller lyse efter ham i Aviserne.

(En Tjener kommer ind og bliver staaende ved Døren.)

Fruen (til Tjeneren). Hvad vil Han?

Tjeneren. Jeg — jeg vilde — Dersom det ikke generer Fruen —

Fruen. Naa! tal!

Tjeneren (seer til Pigerne). Det var Noget, som jeg skulde sige Fruen alene.

Fruen. Naa, hvad er det da? (vinker, at han skal komme nærmere. Tjeneren siger hende Noget sagte). Nei, det er horribelt! Jeg troer, at alle Uheld storme ind paa mig i Dag. En saadan Uforskammethed har jeg aldrig kjendt!

Tjeneren (efter en lille Pause, forlegen). Hvad befaler Fruen at jeg skal gjøre?

Fruen. Gjæld! Gjør Gjæld paa mit Navn!

Tjeneren. Det er umuligt, Deres Naade! Der er ikke et eneste Sted, hvor jeg kan faae Credit mere.

Anden Tjener (melder). Hr. Geldhammer!

Fruen. Naa, Gud skee Lov! Lad ham komme! Gaa bort Allesammen! Lad mig være alene.

(Tjenerne og Pigerne gaae og tage Speilet med sig.)

Fruen. Nu gjælder det at sikkre mig ham, dersom den rige Eventyrer, som min Broder har lovet at introducere her, ikke vil lade sig erobre. Jeg maa lade ham sukke forgjæves endnu i Dag. (kaster sig paa Sophaen.)

Geldhammer (bliver staaende indenfor Døren). Tør jeg? Vil min Naadige modtage min Gratulation forend jeg er saa lykkelig at hilse Dem paa Ballet som Festens Dronning?

Fruen. Jeg takker Dem! De kommer netop som sendt fra Himlen.

Geldhammer. Tvertimod, min Gudinde! Jeg kommer fra Jorden til Himlen. Lad mine Læbers Flammekys paa Deres

Allabasterhaand bebude Dem den Ild, som raser i min Barm. Skal denne Dag, der skjænkede Dem Livet ogsaa skjænke mig Livet, eller skal den være min jordiske Lykkes Dødsdag? Hvor lang Prøve skal jeg endnu udholde?

Fruen. O, lad os ikke tale derom. Jeg er i et altfor grusomt Humeur — jeg har ærgret mig —

Geldhammer. Hvorover?

Fruen. Over min Broder, som er taget ud af Byen og derved har glemt at bringe mig Penge for en Vexel, som han har hævet til mig i Dag. Jeg var i den piinligste Stilling — tænk Dem, jeg havde Intet at give Selskabet at spise i Aften, dersom De ikke lykkeligviis var kommen.

Geldhammer. Jeg?

Fruen. Ja, De maa tillade mig at disponere over Deres Brevtaske til min Broder kommer hjem.

Geldhammer. Bah! De spøger, min Naadige!

Fruen. Nei, det er virkelig mit Alvor. Jeg er i den yderste Pengeforlegenhed for Øieblikket. Jeg har givet hver en Skilling ud til de store Forberedelser til det glimrende Bal, jeg giver i Aften — jeg kunde jo aldrig ahne en saadan Negligence hos min Broder.

Geldhammer. Ja, min Naadige —

Fruen. Hvorledes? Jeg troer, De betænker Dem?

Geldhammer. Ja, seer De — min Deilige —

Fruen. Nei, det er fortræffeligt! De anholder om min Haand, og negter mig en saa ubetydelig Opmærksomhed?

Geldhammer. Ja, netop i det Forhold vi staae. Det er just Sagen.

Mel. Mit Barn, paa Bryllupsdagen. (Kuhlau.)

1.

Min Ven! paa Bryllupsdagen
Man gjældfri være maa,
Og mindst til Ægtemagen
Man bør i Forskud staae.
Naar strax i Elskovsheden
Man staaer som Creditor,
:,: Man snart til Kjærligheden
Vil blive Debitor. :,:

2.

Man aldrig hos sin Mage
Bør aabne sig Credit,
Thi da der bli'er tilbage
En sikker Deficit.
Laan heller hos en Anden,
Det er langt meer beqvemt,
:,: Thi just i Ægtestanden
Defecter skade slemt. :,:

Fruen. Ja, det er ganske fortræffeligt! Det er kun Skade, at det ikke passer paa os; thi det er ikke vor Bryllupsdag, og De bliver aldrig min Mage.

Geldhammer. Hvorledes, min Naadige?

Fruen. Jeg har sagt Dem det tidt nok. Til at føre det Liv, jeg er vant til, er min Formue stor nok, saa længe jeg er alene. Naar jeg gifter mig, maa det være med en Mand, der eier i det allermindste 100,000 Rbd., for at han ikke skal koste mig altfor meget.

Geldhammer. Kan de 50 ikke gjøre det?

Fruen. Undskyld! Jeg maa forlade Dem. (vil gaae, men møder

Peter og Wilson i Døren) Naa, Gud være lovet, at Du kommer, kjære Broder. (neier meget dybt for Peter, afsides). Hvor han er smuk.

Wilson. Min Ven, Hr. Kaninstok. Min Søster Emmy!

Peter. Naadige Frue! (afsides). Hun er ogsaa sort!

Wilson. Hvad er det, kjære Emmy?

Fruen. Jeg har ventet med den største Utaalmodighed paa Dig. Den Vexel, som jeg bad Dig om at hæve —

Wilson. Død og Plage! de 100 Ducater — (bønlig) Ja nu maa Du ikke være vred —

Fruen. O, jeg bliver ikke saa let vred.

Wilson (kysser hendes Haand). Du er dog altid lige elskværdig.

Fruen. Jeg er altfor god, skal Du sige. Men giv mig nu blot Pengene, min Ven, thi jeg eier ikke et Guldstykke mere, og jeg har endnu mange Udgifter i Aften.

Wilson. Ja, min kjære Emmy, det er netop Sagen, — jeg har glemt at hæve Pengene.

Fruen. Du har glemt —? — Men, Charles! Du sætter mig i den største Forlegenhed —

Peter. Hvorledes kan det sætte Dem i Forlegenhed, Frue? Det er mig, som er Skyld i, at Deres Broder tog fra Byen og derved glemte, hvad han havde lovet Dem, altsaa maa jeg ogsaa have Ret til at tilbyde Dem min Pung.

Fruen. O! De er altfor forekommende.

Geldhammer (sagte til Fruen). De vil dog ikke laane Penge af det vildfremmede Menneske? Jeg er til Tjeneste med min hele Formue.

Fruen. Jeg tvivler ikke derpaa, siden jeg nu ikke trænger til den.

Peter (som har taget Pungen frem og begynder at tælle). Tør jeg spørge: var det ikke 1000 Ducater De talte om?

Fruen. Nei, Gud bevares! for Øieblikket bruger jeg ikke saa mange. Dersom Hundrede ikke generer Dem?

Peter. Paa ingen Maade!

Geldhammer (afsides). Gud! hvor hun er dum!

Wilson (sagte til Geldhammer). Tag Dem iagt, at han ikke stikker Dem ud hos Emmy.

Geldhammer. Ja, hvorfor Fanden har De fort ham herind?

Peter. Tor jeg levere Fruen —? (giver hende Pengene.)

Fruen. Min Herre, jeg er Dem uendelig forbunden. Jeg haaber, at De fra dette Øieblik vil ansee Dem som aldeles hjemme her, og ikke paalægge Dem selv nogensomhelst Gêne. De undskylder mig et Øieblik? (ringer. En Tjener kommer, hun tager ham til en Side) Hurtigt, Jack! her er Penge! løb! Skynd Dig alt hvad Du kan omkring til alle Byens Conditorer og opkjøb de skaarne Smørrebrød. Om ogsaa nogle af dem er gamle, det gjør ikke Noget. Kan Du faae nogle Postejer, saa tag dem med. Men hurtigt; det er paa den høie Tid! (Tjeneren gaaer) Mine Herrer! De tilgive, at jeg forlader Dem. Mine Kammerjomfruer vente paa mig — og sine Undergivne bør man aldrig lade vente. (gaaer.)

Peter (til Wilson). Hvor Din Søster dog er en elskværdig Dame! Jo mere jeg seer paa hende, jo smukkere er hun.

Geldhammer (spydig). Finder De?

Peter. Ja, dersom hun ikke var sort, vilde hun være fuldkommen deilig.

Wilson. Jeg takker paa de Sortes Vegne.

Peter. Ja, min Dreng! Du bilder Dig da ikke ind, at Du er smuk?

Wilson. Ih hvad — Et Mandfolk — naar et Mandfolk blot er lidt kjønnere end —

Peter (falder ham i Ordet). End Fanden! Ja men det er Ulykken, at Du har saadan en Fandens Lighed med Fanden.

Geldhammer. Ha, ha, ha! De er slem mod vores elskværdige Vertinde.

Peter. Vertinde? Ja, der er da en Pokkers Forskjel. Hun har jo ikke nær den Ansigtsfarve som han. Det Mørke hos hende giver netop hendes Ansigt noget — noget —

Wilson. Piquant!

Peter. Ja!

Wilson. Noget originalt — noget je ne sais quoi.

Peter. Ja netop! Det er virkeligt sandt. Der er et eget Udtryk i hendes Blik. Der er noget Bydende, noget Lidenskabeligt —

Wilson. Og dog noget Blidt, Sværmerisk.

Geldhammer (afsides). Han anbefaler hende paa det Bedste! (til Peter) Jeg troer, Hr. Ven er ikke langt fra at være skudt allerede?

Peter. Skudt forbi, Hr. Ven! reent forbi! — Derimod skulde vel ikke Hr. Ven selv — ?

Geldhammer. Jeg?

Wilson. Truffet! Ganske rigtigt! Geldhammer har længe været anskudt — han er ikke langt fra at falde.

Peter (slaaer Geldhammer paa Skulderen). Saa skyd igjen, Hr. Ven! Men her gjælder det at træffe Sort.

Geldhammer. Aa — jeg har aldrig tænkt paa hverken Sort eller Hvidt.

Peter. Jeg troer ogsaa, De kan skyde en hvid Pind efter hende.

Geldhammer. For Fanden! naar jeg nu siger Dem — Jeg vil ikke eie hende, om hun var saa hvid som Snee. Jeg har aldrig tænkt paa hende.

Peter. Ja de Rønnebær — de er saa syrlige —

Geldhammer. Aa, kom nu ikke med det gamle forslidte Ordsprog —

Peter. De kan gjerne faae det med en Forandring: Hun er saa sort, sagde Pebersvenden om den rige Frue.

Geldhammer. Nei, det er til at ærgre sig sort over.

Peter. Gjør det! saa har De ikke Noget at lade hende høre.

(Geldhammer gaaer ærgerlig frem og tilbage i Baggrunden.)

Mariane (kommer til Wilson). Hendes Naade ønsker at tale med Dem, Sir! hun er inde i sit Cabinet.

Wilson. Strax! Undskyld et Dieblik! (løber ud.)

Peter (afsides). Gud! det er Mariane!

Mariane (afsides). Der er igjen den fornemme Herre, som ligner Peter saa meget.

Peter (som før). Nu gaaer der et Lys op for mig! Mariane tjener her. Charles's Søster er den sorte Frue, hun har faaet Condition hos.

Mariane (afsides). Hvor han stirrer vist paa mig.

Peter (afsides). O Gud! naar jeg seer dette lidende Blik, saa vaagner hele min Kjærlighed paa ny.

Mariane (afsides). Han seer heller ikke lykkelig ud.

Peter (høit). Tjener Du her, mit Barn?

Mariane. Ja, jeg gjør.

Peter. Du seer saa bedrøvet ud. Har Du endnu ikke fundet Din Kjæreste, som har forladt Dig? Har Du slet ikke hørt Noget om ham?

Mariane. Nei, slet Intet.

Peter. Og Du elsker ham dog endnu? ham, der har været saa troløs?

Mariane. O, jeg har selv været Skyld deri!

Peter. Hvorledes det?

Mariane. Hans Forældre var uretfærdige imod ham, og jeg holdt med dem.

Peter (heftig). Ja, det er sandt! Det er ganske vist.

Mariane. Hvorledes? Det veed De?

Peter (fatter sig). Nei, Du forstaaer mig ikke. Jeg mener det er ganske vist, at Du har været Skyld deri, hvis Du har taget Partie med hans Forældre, naar de var uretfærdige imod ham.

Mariane. Ja, men jeg fortrød det strax. Jeg vendte paa Dieblikket om, for at søge ham op, men han var intetsteds at finde.

Peter. Glem ham, Mariane! Han fortjener ikke, at Du tænker paa ham.

Mariane. Vil De nu ogsaa fordømme ham?

Peter. Jeg fordømmer ham ikke. Men han fortjener ikke Din Kjærlighed. Han kan aldrig have elsket Dig høiere, end jeg nu elsker Dig, og det er jo kun Erindringen om ham, som gjør Dig ligegyldig imod mig.

Geldhammer (som har nærmet sig under de sidste Repliker). Her er jeg vist til Uleilighed. Jeg vil nødig genere Nogen. (afsides idet han gaaer) Denne Scene maa Fru Rythington blive Vidne til. (gaaer bort.)

Peter (holder Mariane tilbage, som vil gaae). Mariane! bliv! Jeg beder Dig. Hør, hvad jeg har at sige Dig.

Mel. Krandsedandsen af „Elverhøi". (Kuhlau.)

1.

Peter.

Hans Billed Du i mig med stille Glæde skuer,
Saa troe, ham selv Du fundet har i mig;
See, ømt og elskovsfuldt mit Øie med Dig luer,
Al jordisk Lykke kan jeg skjænke Dig.

Kom i min Favn! hør Lykkens Stemme!
I mig Du skjønnere ham har;
For mig at elske, skal Du dog kun glemme,
Hvad ei hos ham elskværdigt var!

2.

Mariane.

O nei, o nei! hvad evig ham til mig har bundet
Er Alt — ja Alt, som leved i hans Bryst!
Mit Øie aldrig Feil har hos den Elskte fundet,
Selv glad jeg lytted til hans haarde Røst.
Med Peters Feil man kun kan eie
De Fortrin, som min Sjel henrev,
Og Deres Guld kan ei opveie
Den Simpelhed, som kjær mig blev!

Fruen (som er kommen ind under Slutningen af Duetten, holder sig i Baggrunden). Nei, det er at drive det for vidt! (kommer frem i Forgrunden og siger i en munter, spøgende Tone) Bravo! Det er fortræffeligt.

Peter. Naadige Frue! Tilgiv...

Fruen. Jeg beer Dem. Jeg har jo selv ønsket, at De vilde betragte Dem som hjemme her og ikke genere Dem.

Peter. Jeg tilstaaer, at jeg —

Fruen. At De er meget letsindig — ikke sandt?

Peter. Nei, paa ingen Maade. De maa endelig ikke troe — jeg forsikkrer Dem, at —

Fruen. Min Gud! De er jo ganske forlegen! Hvad er saa det Hele? De er ung og smuk — og Mariane vil gjerne gjøres lidt Cour til af en ung, smuk Herre. Det er Alt. (til Mariane) Men tag Dig dog iagt, mit Barn, ellers løber den smukke Herre snart af med Dit Hjerte. (sagte i en heftig Tone) Pak Sig paa Timen ud af mit Huus, og vov aldrig at komme tiere for mine

Dine. Endnu i dette Dieblik tager Hun bort. (høit, i en venlig Tone) Gaa, mit Barn! jeg er bange, at den unge Herre vilde blive farlig for Din Rolighed. (Mariane gaaer langsomt bort, Peter følger hende med Dinene) Jeg troer virkelig, at den lille Mariane har fængslet Deres Opmærksomhed?

Peter. Jeg beder Dem meget om Forladelse, naadige Frue! Jeg skammer mig ret over, at jeg allerede skal have givet Dem Anledning til at fortryde den Forekommenhed, hvormed De har modtaget mig i Deres Huus.

Fruen. Hvor kan De nu tale saaledes? — Troer De, at jeg kunde blive fornærmet over en ubetydelig Spøg med min Tjenestepige? — Mandsfolkene have nu eengang ikke blot Magt over os svage Fruentimmer, men ogsaa Ret til at udøve denne Magt — og at De, som med et eneste Blik kan fængsle hvert qvindeligt Hjerte, — at De maaskee undertiden misbruger denne Magt — saalænge De endnu ingen Pligter har mod nogen Enkelt —

Peter. De tager feil, Frue. Jeg skylder den stakkels Mariane, ikke engang at lade nogen Skygge af Mistanke hvile paa hende.

Fruen. Jeg maa ogsaa tilstaae, at det kun gjorde Deres Smag liden Ære. Hun er saa simpel, saa klodset, saa —

(hun sætter sig coquet paa Sophaen.)

Peter. Jeg beder Dem, lad os ikke tale mere om hende.

Fruen. Nu vel! siden De ikke ønsker det. Behager De at tage Plads? (Peter sætter sig hos hende). De er saa alvorlig! Er De ikke i godt Humeur?

Peter. Jo, jeg er i det fortræffeligste Humeur af Verden.

Fruen. Hvad feiler Dem da? (drillende) Er De maaskee vred paa mig, fordi jeg drillede Dem med den lille Mariane?

Peter. Nei, paa ingen Maade! dersom jeg brod mig om det, saa kunde jeg jo drille Dem igjen.

Fruen. Hvorledes?

Peter. Ja — jeg kunde jo drille Dem med Geldhammer —

Fruen. Hahahahaha!

Peter. Ja, han vil ikke have Dem! Det veed jeg meget godt! — Han siger — De er altfor sort.

Fruen. Det er fortræffeligt! Har De ingen Anden at drille mig med, saa —

Peter. Ja — jeg kunde jo ogsaa drille Dem med mig selv —

Fruen. Dem selv?

Peter. Ja, i Grunden troer jeg, at De allerede kan godt lide mig.

Fruen. Min Herre —

Peter. Ja, hvorfor vil De negte det? Jeg kan ogsaa godt lide Dem. Jeg finder, at De er smuk, at De er elskværdig, og jeg forsikkrer Dem, at jeg ordentlig er ganske bange for at komme til at holde for meget af Dem.

Fruen. O! jeg er rolig for mit Hjerte.

Peter. Aa — Dersom jeg friede til Dem, De forærede mig ingen Kurv.

Fruen. Gud bevares! Vort Bekjendtskab er jo altfor kort til at vi allerede skulde gjøre hinanden Presenter.

Peter. O! De er elskværdig! Denne Munterhed gjør Dem saa fortryllende!

Fruen. Jeg er saa svag som enhver Qvinde. Vi kjende Mandfolkenes Feil og netop deres Feil give dem deres største Magt over os.

Peter. Det er ikke Deres Alvor. Det kan De ikke mene.

Fruen. Jo, jeg forsikkrer Dem. Og jeg vil appellere til Deres egen Oprigtighed. Kjender De et eneste Mandfolk, der fortjener at elskes saaledes, som Qvinden elsker?

Peter. Saaledes? (smilende) Jo, Frue — jo, det troer jeg da rigtignok.

Fruen. Ja, det er let for Dem at spøge.

Peter. Og De? — Tør De slet ikke spøge?

Fruen. Med Kjærligheden ikke! — Har De nogensinde elsket?

Peter (pludselig alvorlig). Ja, jeg har elsket! Jeg elsker i dette Dieblik, men den, jeg elsker, har jeg fornærmet, og hun vil aldrig tilgive mig.

Fruen. O! dersom hun elsker Dem, vil hun vist tilgive Dem.

Peter. Nei! thi selv i dette Dieblik fornærmer jeg hende.

Fruen. Ja! Hun vil tilgive Dem! De har fornærmet mig, det er sandt, ved at gjøre Cour til min Kammerpige paa samme Tid som De siger, at De elsker mig, men jeg tilgiver Dem —

Peter (springer op). Hvad siger De, Frue? De har misforstaaet mig! Det er ikke Dem jeg elsker.

Fruen Hvad siger De?

Peter. Dem beundrer jeg! Jeg er fortryllet ved Deres Skjønhed! Deres Munterhed henriver mig — men elske — nei elske Dem, det kan jeg ikke —

Fruen. Gud! De har fralokket mig en Tilstaaelse, som — o Sir! Sir! det er uædelt!

Peter. Fat Dem, Frue! Hvad De her har sagt mig, skal evig blive en Hemmelighed mellem os.

Fruen. Nei, jeg seer det; De vil beskæmme mig — De

vil fortælle en Hemmelighed, som et ubesindigt Ord har forraadt Dem.

Peter. Men jeg sværger Dem til —

Fruen. O hvor kan De nænne det? — see mine Taarer —

Peter (ivrig). Men naar jeg nu siger —

Fruen. Ti, ak ti, troløse Mand! — o, min Ære — ak, jeg Usalige! min Ære —

Mel. Hvad har stakkels Neger gjort? (Schulz.)

Fruen.

Hvad har Mulatinden gjort,
At Du hende vil blamere?
Er hun ond, for hun er sort?
Skal hun skamfuld staae for Flere?
See mit Blik, o føl min Qval
Og Dit Hjerte røres skal!

Mel. af „Don Juan". (Mozart.)

Peter (ved sig selv).

Jeg vil — nei, jeg vil ikke!

Fruen.

Du grusomt mig bedrog!

Peter (som før).

I hendes ømme Blikke
Jeg læser Elskovs Sprog.

Fruen.

Spotte Du vil den Svage!

Peter.

O, hold dog op med Klage!

Fruen.

Jeg kan mig ei tilgive!

Peter.
Det Hele skjult skal blive!
Fruen.
Lad skjult det blive!
Peter.
Ja! o ja!

Mel. af „Robert af Normandiet." (Mayerbeer.)

Fruen.
Ak nei! Ak nei! Du vil spotte mig!
Og dog med Tillid jeg mødte Dig.
Kan min klagende Røst
Ei bevæge Dit Bryst? (knæler.)
Naade! siig, at min Svaghed Du vil g'emme!
Viis Naade, viis Naade mod mig!
Peter.
Ja, ja, ja, ja!
Fruen.
O røb mig ei!
Peter.
Nei, nei, nei, nei!
Fruen.
Jeg elsker Dig! (Peter flyer.)

Mel. Alting føler Elskovs Glæde. (Mozart.)

Fruen (ene).
Ha! den Stolte mig forlader,
Med Foragt han fra mig gaaer!
Men mit Hjerte nu ham hader,
Kun for Hævn det voldsomt slaaer.
Uden Kjærlighed er Livet
Glædeløst i al sin Pragt;
Men mod Elskov Had blev givet
Til at dæmpe Luens Magt.

Derfor vil jeg stolt ham hade,
Mens han trodsig mig beleer;
Jeg hans Billed vil forjage,
Aldrig tænke paa ham meer.
Jeg i Dandsens vilde Glæde
Dæmpe vil mit Hjertes Qval,
Taarer skal min Kind ei væde,
Kun for Hævn jeg aande skal!

Fru Nothingtons Have.
(I Baggrunden en lille Grotte med en Kilde.)

Titeritit (stikker Hovedet ud fra et Træ).
Capriciosa!

Vivivivi. (fra et andet Træ).
Capriciosa!

Capriciosa (springer frem af Kilden).
Her er jeg, Søstre!

Titeritit (der ogsaa kommer frem med Vivivivi).
Du har tabt!

Vivivivi.
Han seirer.

Titeritit.
Han er endnu sin Pige tro.

Capriciosa.
Hvad, tro?
Han elsker hendes Billed, hendes Træk;
Men ei den simple yndige Natur,
Som danner hendes Væsen. Hvis han seer
Den skjønne Form, udsmykket med de Ynder,
Som Moden laaner Kjønnet — finder han
En ung og flygtig Qvinde hende lig

I legemlige Ynder — o, da glemmer
Han hurtigt den Natur, det rene Hjerte,
Hvorved hun er sig selv.

Titeritit.

Nei, nei!

Capricosa (heftig).

Velan!

Jeg prøver ham! I hendes Skikkelse —
Men munter, flygtig, svøbt i yppig Pragt,
Jeg frister ham — og I skal see, han falder.

Titeritit.

Men er det ædelt?

Capriciosa.

Hvorfor ei? jeg river
Kun hende fra en Mand, som bliver troløs,
Naar hendes skjønne Sommer er forbi,
Som skatter høiere den blanke Ring,
End den uslebne Diamant, den fatter.
Men stille nu — han nærmer sig, afsted!

(hun forsvinder i Kilden, Dryaderne ile ind imellem Træerne.)

Peter (kommer). Hun er intetsteds at finde — hun flyer mig — mig, som hun elskede saa høit! O, jeg er allerede kjed af min Rigdom — og dog — dog har jeg ikke Mod til at bortkaste min Herlighed; det er saa deiligt at være rig — at have mange Venner. Men dog er jeg ikke glad — jeg var endogsaa gladere før, da jeg slet ingen havde — Om jeg kastede Pungen? — ja saa gik Vennerne nok med den; og dette Bal — jeg kan jo kaste den, naar det er forbi — hm! naar hun bare var her.

(nynner ilet han spadserer frem og tilbage.)

Der vandrer en Ridder under grønne Træer,
Roser og yndelige Blommer,
Der synger en Drossel, han staaer den saa nær,
Den hilser hans Haab med Skjærsommer.

(kaster sig paa en Bænk). O Gud! det er besynderligt at man kan faae Alt for Penge — og dog ikke være lykkelig fordi man har dem!

Capriciosa (springer ud af Kilden uden at Peter seer det; hun er i Marianes Skikkelse, men prægtigt klædt. Hun gaaer hen til ham og siger pludselig, idet hun slaaer ham med Viften, hvorved han vækkes af sine Drømmerier). Hvorfor saa tungsindig Hr. Ridder under grønne Træer?

Peter (springer op). Hvad behager, naadige Frue! — jeg (seer paa hende) Jane! Du i saadan Stads!

Capriciosa (seer sig om). Jane! De tager feil. Her er Ingen uden vi To, og vi —

Peter (meget forlegen). Er kun To — meget sandt! Men jeg syntes, at De lignede —

Capriciosa. En Gjenstand, som maaskee har gjort et dybt Indtryk paa Deres Hjerte? meget smigrende! — hos hvem Deres Tanker maaskee vare i dette Dieblik? — meget galant!

(sætter sig paa Bænken.)

Peter (ivrig og glad). Ja, det er sandt, naadige Frue! jeg tænkte paa hende.

Capriciosa. Det er ikke sandt, det er et blot Galanterie imod mig.

Peter (trohjertig). Nei, det veed Gud, det ikke er —

Capriciosa. Stille, min Herre! De har jo selv sagt mig det —

Peter. Jeg — at jeg har tænkt paa at sige Dem et Galanterie? Saa har De misforstaaet mig.

Capriciosa. Spøg tilside! De, en Cavaleer, en elskvær-

dig ung Mand, skulde elske en Gjenstand, der hed Jane — det er umuligt (reiser sig) Saa dybt kunde De ikke synke.

Peter. Nei — nei, jeg troer det rigtignok ikke. (sagte) Jeg har gjort en Bommert! (galant) De har vistnok et meget smukkere Navn?

Capriciosa. Welle, Wogen Grevinde de Meer!

Peter (sagte). En Grevinde — og hvor hun er smuk — hvor hun ligner hende! men — men aa, saa smuk kunde Mariane dog aldrig blive! (høit) De gjør Ballet den Ære —?

Capriciosa. Naturligviis! jeg er netop kommen herned for at besee Dandsepladsen — for at øve mig en Smule, sætte mig en train. (gjør nogle Dandsepas.)

Peter (henrykt). O hvor hun er indtagende.

Kakkadue (kommer; han vender sig ud af Scenen). Aa, jeg takker, ih Gud bevares! hvor høfligt! — „Hav den Godhed at træde ind i Haven!" — uden at byde mig hverken Baadt eller Tort — Prakkere! vi kunde forgylde hele Haven og dem ovenikjøbet.

Peter (sagte). Fordømt! der har vi ham igjen!

Capriciosa (heftig og sagte). Hm! det er min egen Tryllekraft, der fører ham herhen! Men jeg skal seire — jeg vil seire.

Peter (til Kakkadue, som strækker sig paa en Bænk i Baggrunden). Hvad vil De her?

Kakkadue. Hr. Kaninstok! min Ven! min Staldbroder! (omfavner ham) O, har jeg Dem igjen, min Skat, mit Liggendefæ? o, nu skal jeg heller ikke forlade Dem — og kan ikke forlade Dem.

Peter (med et Vink hen til Capriciosa). Deres Nærværelse generer mig.

Kakkadue. Inte geneert, min Ven! inte geneert! jeg er døv, jeg er stum, men jeg gaaer ikke af Pletten! (lægger sig igjen paa Bænken.)

Peter (sagte). Det fordomte Menneske, den Borre! hvad skal jeg gjøre? (til Capriciosa, som bliver ved at gjøre Dandsebevægelser) Hvilke skjønne Stillinger! o, De henrykker mig!

Capriciosa. De smigrer.

Peter (ivrig). Nei Fanden tage mig om jeg gjør. O! nei see — o hvilken henrykkende Ynde — hvor indtagende — jeg kan ikke modstaae.

Dands af „Hermann von Unna". (Vogler.)

1.

Du som et yndigt Billed staaer
Af den, som jeg tilbad!

(hun dandser.)

O søde Lyst, mit Hjerte slaaer
Uroligt, bange, glad.
Svæv luftig hen, fortryl mit Blik,
Som henrykt følger Dig!
Lad al den Ynde, som Du fik,
I Dands henrive mig! (han dandser med.)

Capriciosa (sagte, idet hun dandser).

Jeg seirer nu! i Elskovs Lyst
Han snart vil synke til mit Bryst;
Han modstaaer ei mit Trylleri,
Snart Kampen er forbi!

Kakkadue (uvilkaarligt).

Mariane! o!

Peter (standser).

Hvad siger han?

Kakkadue (springer forbauset op).

Jeg ikke derved gjøre kan!
Min Ven, o, dands kun Du!

Capriciosa.

Giv Haanden nu!

Peter (idet han dandser).

Ti! ti! ti!

2.

Capriciosa (kysser paa Fingren idet hun svæver fra ham i Dandsen).

Farvel, min Ven!

Peter.

Nei, Elskte, nei!

Jeg følger Dine Fjed!

O ved Din Haand er Livets Vei

Kun Fryd og Kjærlighed!

Capriciosa (trækker sig atter bort).

Dit Øies Ild jeg flygter nu!

Peter.

Ja fly, min Fod er let!

Kakkadue (som atter har lagt sig paa Bænken).

Din Mariane glemmer Du! — (springer op.)

Herregud! hvad er dog det?

Peter.

O Gud! — min Mariane! nei!

Jeg dog Din rene Aand

I disse Blik gjenfinder ei!

Capriciosa (nærmer sig atter dandsende).

Min Herre! Deres Haand!

Peter (dandser igjen).

Erindring bort! O søde Ild!

Hvor hun er smuk! hvor hun er mild!

(idet de afvexlende mødes og fjernes.)

Capriciosa.

Nu fjern!

Peter.

Nu nær!

Capriciosa.

Nu hist!

Peter.

Nu her!

(knæler og aabner glædedrukken Armene.)

Kom! kom! kom!

3.

Kakkadue (kommer uvilkaarligt og hurtigt; med stærk Stemme).

Husk Marianes Kjærlighed!
Tilgiv — jeg maa — jeg vil —
Hun elsker Dig — ak nei, jeg veed
Ei hvad det er for Spil!

Peter (som er sprungen op).

O, han har Ret!

Capriciosa (som endnu dandser, vinker ad ham).

Saa kom, min Ven!

Peter (fortvivlet).

Nei, nei!

Capriciosa (standser, affides).

Jeg taber da!

Peter (heftig).

Jeg kan ei!

Capriciosa (gjør atter nogle Pas).

Iil til mig igjen!

Peter (heftigere).

O fly, o fly herfra!

Kakkadue (vexelviis skrigende og stræbende at qvæle sin Stemme).

Hun elsker — hun tilbeder — ak,
Tilbeder Dig — nei! nei!
Nu vil jeg tie — ak! gak! gak!
Hør kun, jeg taler ei!

Peter (ved sig selv).

Jeg er Dig tro —

Capriciosa.

Man nærmer sig —

Peter.

O jeg vil ei forglemme Dig!

Capriciosa.

Han seirer da.
Afsted herfra!
Ja! Ja! Ja!

Peter.

Nei! nei! nei!

Kakkadue (som stræber at tvinge sig).

Ak! gak! gak!

(Capriciosa forsvinder.)

(Peter kaster sig paa en Bænk i Baggrunden.)

Kakkadue. Uf — nei! hvad er dog det for en syngende Djævel, der er faret i mig, og som absolut vil løs? Jeg beder tusind Gange om Forladelse, men det sidder mig her — lige i Omegnen af Brangstruben, og piner og qvæler.

Peter. Ti dog stille!

Kakkadue. Ja, det er just det jeg gjerne vilde. — Men jeg maa dog see mig en Smule om! (gaaer ud.)

(Wilson og Geltbammer komme, begge i Costume, Geldbammer som Matros.)

Wilson. Hvad siger De? — min Søster har endelig bonhort Dem?

Geldhammer. Ja hun har, — o jeg er saa inderlig, saa inderlig inderlig lyksalig. Hun har bønhørt mig; men det forstaaer sig, paa en Condition — og den er slem nok.

Wilson. Hvad er det da?

Geldhammer. Jeg skal skaffe hende Fortunasesses Pung.

Wilson. Hvorfra?

Geldhammer. Ih, fra denne Kaninstok, som har den.

Wilson. Ja, men hvad kan det hjælpe? vi veed jo ikke hvorledes vi skal bruge den.

Geldhammer. Meget sandt, derfor skal jeg ogsaa fange den gamle Graaskimmel ovenikjøbet. Det er nu ikke vanskeligt; jeg har bedet alle Damerne, at de uophørlig skal holde ham varm i Dandsen — og jeg tænker, at naar vi har Pungen, faaer Fyren paa Døren, og saa byder den Gamle en lille rund Sum af en saadan en — saadan en —

Wilson. Million! det kommer os jo dog ikke an paa et Par Daler mere eller mindre.

Geldhammer. O ja saamænd, en Million! saa giver han os nok Nøglen til Hemmeligheden.

Wilson. O, det er fortræffeligt! det er ypp — (vender sig om i Latteren og seer Peter) Død og Plage! der sidder jo Mennesket. Han skulde dog vel aldrig have hørt —

Geldhammer. Det har ingen Nød.

Wilson. Men hvordan vil De faae Pungen fra ham?

Geldhammer. Ja, det er just det, jeg studerer paa. (man hører Musik i det Fjerne) Bliv lidt — jeg har det! (gaaer hen til Peter) Ah, Hr. Kaninstok!

Peter (springer op). Hr. Geldhammer.

Geldhammer. Ballet begynder paa Øieblikket — og De er ikke endnu i Costume?

Peter. O, jeg har ikke tænkt —

Geldhammer. Ja, men det er Skade! Hvad gjør vi nu? Det er for sildigt. Hør, veed De hvad, jeg vil være høimodig — see her, tag De denne Matrostrøie, saa tager jeg Deres Frakke, vi er da i Costume begge To.

Peter. Ja men —

Geldhammer. Jeg spiller Laps — o jeg skal gjøre det uforligneligt. Selskabet nærmer sig — og De maa være med i første Dands — kom — kom —

(han og Wilson hjælpe Peter Trøien paa.)

Peter. Matros — ha! der er jeg i mit Element! (dreier sig omkring paa det ene Been.)

Wilson (sagte til Geldhammer). O det gik fortræffeligt! Har De Pungen?

Geldhammer. Her er den!

Begge (omfavne hinanden i Glæde). O vi lykkelige Mennesker!

Geldhammer. Der har vi Selskabet! Pas paa at Kakkeduen ikke slipper ud af Tummelen.

(Dandsen begynder; Peter og Kakkadue dandse.)

Fruen (i Forgrunden, til Geldhammer). Tænk paa, hvad jeg har sagt Dem.

Geldhammer. Og hold De hvad De har lovet mig — her er Pungen — nu savne vi blot dens Aand, som svæver der, og ham skal vi nok fange.

Fruen (rørt). Geldhammer —

Geldhammer. Var jeg tro?

Fruen (pathetisk). Du var!

Geldhammer. Du er min?

Fruen. For evig! o Gud, hvilket Huus jeg nu skal gjøre!

(De blande sig mellem de Dandsende.)

Peter (træder ud af Dandsen). Nei, denne Dragt vækker Erindringer hos mig — o mit Hjem — mine Forældre — Mariane! — Nei, nei! jeg vil ikke tænke derpaa — jeg vil ikke — (kalder Geldhammer hen til sig) Giv mig min Frakke igjen — jeg vil bort!

Geldhammer. Naa det vil De? — Med største Fornøielse, lille Ven! — — vær saa artig!

(De bytte; Geldhammer træder atter ind i Dandsen.)

Peter. Nu hen paa Kaffehuset, paa Comedien — et Sted, hvor jeg kan finde Adspredelse. (vil gaae, men standser) Det er sandt — min Pung — jeg har den dog? (griber i alle Lommer) Hvad er det? Nei, nei! den er borte!! (iler hen til Geldhammer og griber ham ved Armen) Min Herre! der var en Pung i min Frakke.

Geldhammer. Saa er den der vel ogsaa endnu.

Peter. Nei, den er borte.

Geldhammer. Min Herre! De vil dog vel ikke —

Peter. Paa ingen Maade, men —

Geldhammer. Hvor meget var der i den?

Peter. Ingenting.

Geldhammer. Ingenting? Ha ha ha! O, saa faaer De den nok! (vil atter gaae.)

Peter (griber ham i Armen). Og dog var det min hele Eiendom.

Geldhammer. Hvad for Noget — De eier —

Peter. Intet, Intet! ikke en Skilling.

Geldhammer. Hvad for Noget? De vover at trænge Dem ind i et glimrende Selskab, i en nitid Cirkel, og — det er mageløst!

(En Mængde af Selskabet har samlet sig om dem; Kakadue dandser sjeleglad, omringet af en Klynge Damer.)

Mel. Robert af Normandiet. (Mayerbeer.)

Peter.

Min Rigdom svandt hen,
Forladt, uden Ven,
Jeg staaer nu igjen
Fuld af Skam og Harme!
Ja, kom om I tør,
Hvis Knuder I gjør
Saa vanker der Smøer;
Jeg har dygtige Arme!

Selskabet.

Han har Intet meer!
En pæn Cavaleer!
Først rigtigt man seer
Nu Fyrens lange Øren.
O! gaa Han sin Vei,
Men blær Sig bare ei,
Det ei klær Ham! nei! nei!
Knægt! afsted paa Døren.

Fruen, Geldhammer, Wilson.

Snart skal vi
Ved Pungens Magt
Hensvæve i
Al Jordens Pragt!

Geldhammer.

Hurra! Glæden her skal trone!

Peter.

Hvilken Pine! hvilken Qval!

Geldhammer.

Jubelsange muntert tone

Til Champagnerflaskens Knald!
Lykken er en Chimære!

Peter.

Endt er det gjøglende Spil!

Geldhammer.

For glad og lykkelig at være
Vi Livet lystigt bruge vil!

Peter.

Min Rigdom svandt hen o. s. v.

Geldhammer.

Han har Intet meer o. s. v.

(Peter styrter ud, forfulgt af endeel af Selskabet.)

Femte Act.

(Ole Kaninstoks Bolig i Nyboder. Det er langt ud paa Aftenen. Paa et Bord staaer en Lampe; Ole sidder og slaaer Maatter; Gertrud spinder og Mariane strikker. Hun er meget sorgmodig og holder op nu og da. I Orchestret spilles meget piano Melodien til: „En Sømands Brud har Bølgen kjær" indtil Ole begynder sin Vise.)

Ole (mumlende for sig selv). Satans Dreng!

Gertrud (grædende). Naa Herregud! band ham nu ikke ovenikjøbet; han er maaskee ulykkelig nok.

(Mariane søger at skjule sine frembrydende Taarer.)

Ole (søger at vise sig munter). Fanden heller! Jeg veed nok, hvordan det hænger sammen; han er raget ind i det med nogle af sine Kammerater, Udhalere, der har faaet deres Hyre, og ikke kan gaae til Køis saa længe de har Knapper — der har han nu taget sig En paa Lampen, og saa vil han ikke gaae hjem.

Gertrud. Ja, Gud give det var saa vel! Men saa maatte han jo dog komme hjem engang.

Ole. Ho! ho! han er bange, at der skal vanke en Lussing.

Gertrud. Aa! Du med Dine Lussinger — Du nænner dog ikke at slaae ham.

Ole. Naa, det gjør jeg ikke? Jo, lad ham komme —

Gertrud (inderlig). Ja, gid han vilde — saa vilde jeg gjerne tage dem for ham.

Ole. Vilde Du det, Trut? Det var Fanden tae mig smukt, det var moderligt tænkt. Ja, vær Du rolig, Søren krydser ham nok op — den lille Spirrevip vil nok finde hans Kjølvande. (til Mariane) Men Du hænger med Hovedet, min Glut!

Gertrud. Ja, stakkels Tøs! det er haardt nok at miste sin Kjæreste og sin Condition paa engang.

Ole. Meget sandt, meget sandt, Moer! Men det er just naar Nøden er størst, at man ret maa skyde Hjertet op i sig for at staae Karl imod den. Munter, min Unge! Du har jo os; saalænge Ole Kaninstok har en Bid indenborde, saa skal Du raspe mig dele den med ham! Munter! Hør, veed Du hvad, nu skal Du faae en Vise; det er et godt Medekoment mod Sorgen; det har jeg brugt mangen god Gang.

Mariane. Men gode Fader —

Ole. Snik, Snak, min Tøs! nu slaaer Trut og Du ind med. Du gjør mig en Fornøielse.

Mariane (sukkende). Ja saa vil jeg gjerne.

Ole. Nu skal Du høre en — vor egen — den om Nyboder.

Gertrud. Ja, den om Nyboder.

Ole. Du skal faae den!

Mel. Og Odin han sendte Hermoder afsted. (Kunzen.)

1.

Ole.

Jeg priser ei Stormænd, thi der er jo nok,
Som Skjald for de Rige vil være;
Jeg elsker den faste, men fattige Stok
Og synger til Nyboders Ære!

Alle.

Vi synge til Nyboders Ære!

2.

Ole.

Kong Christian den Fjerde har Nyboder reist,
At Sømanden Hvile kan finde,
Palladser er sjunkne, dog Nybo'er har kneist,
De stande saa fast som hans Minde.

Alle.

De stande saa fast som hans Minde.

3.

Ole.

For Troskab og Ærlighed er de et Ly,
Mens Fredrik med Christian skifter;
Den danske Matros staaer blandt Vaabnenes Gny
Saa tapper som Nyboders Stifter.

Alle.

Saa tapper som Nyboders Stifter!

4.

Ole.

For Konge, for Ære og Danrigets Flag
End Gutternes Blodstrøm skal ryge,
Og aldrig for Verden oprinder den Dag,
Da Flaget for Fjenden vi stryge!

Alle.

Da Flaget for Fjenden vi stryge!

5.

Ole.

Et muntert Hurra nu for Sømandens Ven,
Til Roers staae Kong Frederik længe!
O hvis han os hørte, han raabte igjen:
Hurra for de kjærede Drenge!

Alle.

Et muntert Hurra nu for Sømandens Ven rc.

Ole. See det gjør godt, Børn! saadan skal vi have det.

Mariane. Kjære Fader! hvorfor har Peter dog ikke Din Kjærlighed til sin Stand, sit Hjem og dem, som elske ham?

Ole. Det har han, og maaskee lidt til, for seer Du, han har mere — saadan Lærdom — Maneer — Sprit — hvad de kalder det; men han er ung, og Ungdommen kan jo let komme i en Irgang, eller faae en Lækase, fordi den lader staae til efter et galt Bestik — det har jeg Fanden fare i mig gjort flere end een Gang, og dog er jeg ikke Krumholtsgast, men elsker Mine, som sig hør og bør. Han dreier nok af — han dreier nok af —

Søren (kommer). Nei, sikken et Veir!

Alle. Naa, har Du seet ham?

Søren (ryster sin Hue). Nei, sikken et gruseligt Veir!

Ole (ivrig). Har Du seet Din Broder, siger jeg?

Søren. Nei, jeg har nu ikke! Han er kapores, Fatter!

Gertrud (grædende). O mit arme Barn!

Mariane (grædende). Han er død!

Ole (meget alvorlig, idet han søger at skjule sin Urolighed). Stille Børn! nei vist ikke — I forstaaer ikke Drengen, men jeg er bekjendt i hans Farvande, og jeg skal — (kalder) Søren!

Søren (stiller sig meget alvorlig foran Ole). Fatter kaldte!

Ole. Jeg gjorde saa! Hør, Søren, ingen Commerts eller Hækkeldreierier. Jeg er Din Fader, men jeg er ogsaa hans, og bag min lappede Troie banker der et Hjerte, som vilde briste, hvis Drengen var kommet noget til; derfor laverer Du mig ikke, Hundesteile! men klarer Dig fra Sagen paa en honnet Maade. Har Du faaet Noget at vide om Din Broder?

Søren (langsomt). Ja, lidt har jeg nu rigtignok faaet at vide; men det er ikke saadant noget Rielt, der er værdt at tale om.

Mariane. Hvad er det? tal!

Gertrud (kysser ham). Ja, tal, min søde Dreng!

Søren. See, jeg tænkte som saa: min Broder det er en løierlig Borste, og naar han ikke vender Næsen hjem, saa er han bestemt et Sted, hvor der vanker noget i Skaalen og er Lystighed. Derfor saa gik jeg ud til Krismusses, for der er Dands i Aften, — jeg maatte nu inte komme ind, for jeg har ikke Høiden, men saa stillede jeg mig op udenfor Døren og ventede til der kom En ud, som jeg kjendte.

Gertrud. Kom der da Nogen?

Søren. Ja vist gjorde der, Mutter! Lange-Lars fra Tulipangaden; han var bleven læns paa Lommen, og gik sin Vei. „Har Du inte seet Peter, Lars?" sagde jeg. „Nei gu har jeg inte nei, Søren", sagde Lars, og saa gik han.

Gertrud. Naa, og hvad saa?

Søren. Ja saa gik jeg ogsaa.

Ole. Men hvad veed Du da?

Søren. At han inte er hos Krimusses, det er det Hele.

Ole. Naa det er det? Kjender Du den Næve?

Søren (trykker sig ængstlig op til Mariane). Ja, jeg gjør? men jeg kan ikke gjøre ved det. Havde jeg bare vidst hvor jeg skulde finde

ham, saa havde jeg hverken brudt mig om Regn eller Blæst eller Smoer, jeg skulde nok have bugseret ham hjem.

Mariane. Han er borte —

Gertrud. O, min stakkels Peter.

Ole (godmodig, gaaer fra den Ene til den Anden). Stille! — vil I nu bare være rolige! Intet Klonerie! — bare rolig — han kommer nok — han kommer splitte mig nok, nu svoer jeg — pas paa, vi har ham inden vi veed et Ord deraf! han glemmer ikke sine gamle Forældre — sin Jane — nei, han holder for meget af os til det; for en god Dreng er han dog. Vi maae være lystige — eller lade som vi er lystige, for at den Vindhas ikke skal have det at fornøie sig over at vi græder for ham. En Vise, min Tos! følg pænt mit Exempel, og lad os faae en Vise.

Mariane. Gode Fader! hvor kan Du bede mig om det? Nu har jeg ingen Lyst til at synge.

Ole. Men derfor skal Du just synge; naar Du havde Lyst til det, behøvede jeg jo ikke at bede Dig derom.

Gertrud. Men hvor kan Du —

Ole (alvorlig). Trut! Du kjender mig; lad mig ikke blive gnaven i Hovedet! Syng op, min Tos, det gier Vederqvægelse — som sagt, jeg kjender de Dele!

Mariane. Men jeg —

Ole (tager hende om Livet med paatagen Munterhed). Peters Vise, min Unge, eller jeg bliver gal i Skrallen — Peters Vise.

Mel. af „Matrosen".

1.

Mariane.

Høit fra Toppen nu Blodflaget vaier,
Fjendens Flaade stolt nærmer sig der!

Nu klart omborde — Død eller Seier!
Thi Danmark Kampens Løsen er. —
O Fædreland, Din skjønne Sommer
Sødt tryller Erindringer frem,
Min Pige kalder — o jeg kommer,
Til mit Hjem, mit elskede Hjem!

2.

Lynet blinker og Tordnen gjenlyder,
Kuglen hviner! op, Brødre, at slaae!
Glatte Lag! — en Nat frembryder,
I Røg indhyllet alt vi staae! —
O Fædreland, Din skjønne Sommer
Sødt tryller Erindringer frem;
Min Pige kalder — o jeg kommer
Til mit Hjem, mit elskede Hjem!

3.

Tordnen tier, og Dannebrog bølger
Stolt fra Toppen! — Vi seired! Hurra!
Fjenden flyer — ham Døden følger,
Med Jubel vi stævne herfra. —
O Fædreland, Din skjønne Sommer
Sødt tryller Erindringer frem,
Min Pige kalder —

Peter (udenfor).

O jeg kommer!
Til mit Hjem, mit elskede Hjem!

(Alle have staaet forbausede.)

Mariane (bryder ud). O Gud! det er ham — ham!
Gertrud. Søren. Ja, det er Peter!
Ole. Luk ikke op!

Peter (udenfor).
„Til mit Hjem, mit elskede Hjem!“

Ole. Nei bliv!

Peter (træder indenfor; mørk). Her er jeg!

Mariane (der vil kaste sig om hans Hals, seer hans Paaklædning og standser). Denne Dragt — o Gud! det var ham.

Ole. Hvad? Det var Dig, som ikke vilde kjendes ved Din gamle Fader?

Peter (rolig). Ja, det var mig; men dengang var jeg rig, nu er jeg fattig, og vender atter hjem til Jer, som deelte Jeres Armod med mig.

Ole. Gaa, Du ubarmhjertige Søn! gaa!

Peter. Det vil jeg ogsaa, Faer! jeg har selv stødt mig ud af dette Huus. Jeg vilde kun see Jer engang endnu, bede Dig om Tilgivelse og Mariane om at glemme mig, og saa gaae herfra ombord paa et Skib, og aldrig see mit Fædreland, mine Forældre, eller Dig — Dig, Mariane! som jeg dog elskede, da Fristelsen rev mig fra Dit Hjerte.

Mariane (kaster sig om hans Hals). Peter!

Gertrud (griber hans Haand). Min Søn, min gode Dreng, vil Du forlade Din Moder?

Ole. Nei, bort fra ham — hvorfor kommer han her? fordi han vel ingen flere Penge har? ikke sandt, Dreng! — derfor tyer Du igjen til os?

Peter. Ja, Faer! Du har Ret — det var det, der vakte mig af min Drøm — maaskee var jeg ikke ellers kommen endnu.

Ole. Og hvor har Du faaet disse Penge?

Peter. Spørg mig ikke! Du vilde troe, at jeg fortalte Dig et Eventyr! O, jeg har været rig, alle Jordens Skatte var til min Tjeneste — men jeg maatte ikke dele dem med Jer —

Ole (med simpel, men ædel Vrede). Og Du kunde dog et Dieblik bryde Dig om dem? Du kunde betænke Dig paa at kaste dem bort for at ile til en god Pige, som holdt af Dig — ja som holder af Dig endnu, endskjøndt Du har glemt hende, og som vilde opoffre al Verdens Skatte, for at have det daglige Brød hos Dig — gaa! — Du er ikke min Søn!

Peter. Faer, jeg veed, jeg har fortørnet Dig — jeg veed, at jeg har været haard imod Dig, fornegtet Dig — min Fader — fordi Du var fattig — jeg veed, at jeg har tabt Din Kjærlighed, at Du aldrig kan glemme min Brøde og igjen med Stolthed trykke mig i Dine Arme — jeg veed det — og vil ikke blive her, om Du endogsaa lovede mig Tilgivelse. Nei bort — bort herfra!

Mel. God Nat! Du strålende Vikingebrud.

1.

Farvel! farvel!
Jeg ud i den stormende Nat
Vil vandre alene, forladt;
Henover de skummende Bølger
Kun Mindet mig smerteligt følger
Om Glæder, som hurtigt svandt hen
Og aldrig jeg møder igjen!

2.

Farvel! farvel!
Lang fra Dig paa ukjendte Vei
Dit Billed forlader mig ei!
Jeg veed, Du vil gjemme mit Minde,
At bittert Din Taare vil rinde;
Lad mig vandre herfra som Din Ven,
Først hisset vi samles igjen.

(han vil gaae.)

(Ole, som sidder ved Bordet, er bleven dybt rørt; Søren har sat sig paa en lille Skammel og grebet Faderens Haand; Gertrud passer ængstlig paa hvert af Mandens Blik; Mariane har staaet i heftig Bevægelse, hendes Øie følger Peter, hun seer ham ved Døren, Kjærlighed overvælder hende, hun styrter om hans Hals.)

Mariane. Peter!

Ole (reiser sig rolig og gaaer langsomt hen til Peter). Der er min Haand, Dreng! glemt!

Peter (kaster sig om hans Hals). Fader!

Søren. Hurra! Hurra for Freden! skraaler Alle med, som mener det af Hjertet!

Mariane (leende og grædende). Ja! Hurra for Freden!

Ole. Kan jeg lide! (til Gertrud) Vi To med, Gamle!

Ole og Gertrud. Hurra for Freden!

Gertrud. Naa, Peter! nu vil Du da vel ogsaa give Din stakkels gamle Moder et Kys?

Peter (kysser hende med Inderlighed). Ti, Moder! (ude af sig selv af Glæde) O, jeg er saa lykkelig! Jeg er hos Jer igjen! Mariane — Fader — Moder! og Du, Søren! giv mig Din Haand, lille Gavstrik —

Søren. Selv Gavstrik — Værsgo!

Peter. Jeg er atter i vort lille Hjem — nu holder jeg dobbelt saa meget af det — her er Alt som da jeg gik bort — (iler fra det Ene til det Andet) Moders Hylde med Kaffekanden og Kopperne — Faders Violin — den gamle Kakkelovn, min gode store Kakkelovn, nei saadan en Kakkelovn har dog ikke de Fornemme! — O Gud! man er dog lykkeligst hvor man er født og hvor man elskes — (han hviler i deres Arme. Pause) Hvor jeg er glad! o jeg kan ikke blive mæt af at see alle disse Herligheder — (seer sin Trøie) min gamle Trøie! — o Fader! giv mig den (trækker Frakken iilsomt af) Bort med denne forbandede Stads, den erindrer mig om min Drøm og min Brøde — afsted! (kaster den ud af Vinduet.)

Gertrud. Men Peter, saadan en deilig Kasseking.

Peter. Fanden i Vold med den — jeg har ikke været glad siden jeg fik den paa — nei! denne — denne (han kysser Trøien, som Ole rækker ham) Til den er jeg født og baaren, og i den misunder jeg ikke Kongen selv, men tjener ham som en brav Karl! (trækker den paa.)

Gertrud. Men Din deilige ny Troie, hvor er den, min Dreng?

Peter. Ja Gud veed det; den har Havfruerne taget.

Gertrud. Havfruerne? Hvor har Du da været?

Peter. I Vandet, Moder! paa Havsens Bund. O der er deiligt kan Du troe, men dog ikke saa godt som her hjemme.

Ole. Er Du gaaet fra Forstanden, Dreng? har Du villet drukne Dig?

Peter. Nei, Fader! — o det er en Drøm, det maa være en Drøm; men det er det samme, den har lært mig, at Lykken kun boer hos Jer.

Ole. Men saa fortæl dog —

Peter. O det er lettere at fortælle end at troe! Jeg faldt ud i Vandet i Frederiksberg Have og kom til Havfruerne — o de var deilige — men dog ikke saa smukke som Du, Mariane; de kunde ikke faae mig til at glemme Dig — derfor lod de mig atter komme op paa Jorden og gav mig en Pung, hvori der altid var Penge, saa længe jeg ikke vilde give Jer nogle — jeg kom i stort Selskab, de deiligste Fruer gjorde Caresser for mig, o selv de Sorte holdt af mig; — men saa mistede jeg Pungen — o det var vist fordi jeg ikke kunde glemme Dig, Mariane!

Ole. Men er Du forrykt, Peter? hvad er det for en Snak?

Kakkadue (stikker Hovedet ind af Døren). God Aften! — saa traf

jeg dog rigtigt — (iler glædedrukken hen til Peter). Jeg har den! jeg har den!

Peter. Hvad for en?

Kakkadue. Pungen! — jeg har den.

Peter (lidt ivrigt). Er det sandt — De har fundet den?

Kakkadue. Fundet den? — Nei! listet den fra denne Skjelm, denne Geldhammer, som havde stjaalet den — ha ha ha! ham har Fruen faaet, men Pungen — den er her! her er al Verdens Rigdom — Perus Guldminer — Großmoguls Skatkammer.

Mariane (ængstlig). Men hvad er alt det, kjære Peter?

Peter. At jeg igjen er bleven rig —

Ole. Men hvordan Fanden gaaer alt dette til?

Kakkadue. Det skal jeg saamænd fortælle Dem. Seer De, denne nedrige Karl, denne Geldhammer, som havde stjaalet baade Pungen og mig —

Ole. Dem ogsaa?

Kakkadue. Ja han stjal mig med, for at jeg skulde sige ham det hemmelige Ord; for jeg skal sige Dem: han troede, at naar man ikke kjendte saadant et, saa vilde Pungen ikke gjøre Gavn. Men saa pudsede jeg ham. Jeg bildte ham ind, at Ingen kunde sige ham det uden Havfruen selv, men for at faae hende i Tale maatte han, ligesom vi, gaae ned i Vandet om Natten Klokken 12, og raabe tre Gange paa hendes Navn og saa holde Pungen op over Vandet. See det gjorde han; men ligesom han begyndte at raabe, saa snappede jeg Pungen og gav ham en dygtig Dukkert i det samme.

Peter. Naa? og saa?

Kakkadue. Saa løb jeg min Vei, og han barede sig nok for at løbe efter mig — for han havde ingen Klæder paa.

Ole. Det var da Fanden til Historie! Men hvad er det for Koglerie I har med at gjøre, og hvorledes kommer De her?

Kakkadue. De havde jo sagt mig Deres Bopæl, høistærede Mand, og jeg løb fra Dør til Dør i Haregaden for at finde Hr. Kaninstok og bringe ham hans Eiendom! (giver Peter Pungen) Jeg har saamænd ikke forsøgt at faae en Styver ud af den.

Peter (seer paa Pungen). Saa er jeg da rig igjen!

Kakkadue. Probeer! probeer!

Peter (griber i Pungen). Ja, der er en Rulle Guldstykker.

Mariane (ængstlig). Peter!

Peter. Og jeg kan ikke dele dem med Dig, med mine fattige Forældre — nei! — der — der — (giver dem til Kakkadue) Jeg vil ikke anden Gang sælge Lykken for Rigdom! (river Pungen istykker og kaster den paa Gulvet.)

Ole og Gertrud (omfavne Peter med Glæde). Peter! min Søn! o nu er Du dog en god Dreng!

(Melodien af Oberon fra 1ste Act falder dæmpet ind og bliver ved.)

Ole, Mariane, Søren. Ha, hvad er det?

Peter. Min Fee! — hun nærmer sig!

(pludselig ligger Havet i Baggrunden; et Tempel, hvori Capriciosa staaer, nærmer sig paa Bølgerne, omgivet af Undiner.)

Capriciosa.

Du seired! Ei ved Rigdom eller Glands
Du fra en trofast Mø Dig lod bortrive.
Ei Capriciosa kan en Seierskrands
Til Løn Dig, muntre danske Søgut! give;
Men hvor Du stævner hen paa Bølgen blaa,
Skal Lykken stedse om Din Vimpel svæve,
Din Kjøl skal trygt igjennem Faren gaae,
Naar vildt sig Bølgerne mod Skyen hæve!

I Fædrehjem engang Du, glad og rig,
Skal raske Sønner til Dit Hjerte trykke,
Som søge Hæder i at ligne Dig,
Og som skal arve deres Faders Lykke!

Mel. Vist stolt paa Codans Bølge. (Bay.)

Peter (udbryder med Begeistring).

Paa Bølgen vil jeg hente,
Fra Chinas fjerne Strand,
En Skat til Jer, som vente
Mig i mit Fædreland!
Med Haabet for mit Øie
Og Elskov i mit Bryst,
Jeg Havet kjæk skal pløie
Med høi og mandig Lyst!

Ole. Søren. Mariane. Gertrud.

Ad Bølgens Vei Du hente
Fra Chinas fjerne Strand
En Skat til dem, som vente
Dig i Dit Fædreland!
Med Haabet for Dit Øie
Og Elskov i Dit Bryst,
Du Havet kjæk skal pløie
Med høi og mandig Lyst!

Undinerne.

Paa Bølgen skal Du hente
Fra Chinas fjerne Strand
En Skat til dem, som vente
Dig i Dit Fædreland!
Med Haabet for Dit Øie
Og Elskov i Dit Bryst,
Du Havet kjæk skal pløie
Med høi og mandig Lyst!

Den Besætning, hvormed de i tredie Bind indeholdte Stykker ere givne:

Kjærlighedens Forsyn.

Hertuginden	Mad. Nielsen.
Louis	Hr. Hultman.
Valentine	Fru Heiberg.
Greven.	Hr. Nielsen.
Charlot	„ M. Wiehe.
Gaston.	„ Holst.
Marguerite	Mad Holst.
Magisteren	Hr. Phister.
Balordeau	„ Knudsen.
Salivet	„ Pätges.
En Bærestoldrager	„ Jensen.
En Lakai hos Hertuginden	„ Ravnkilde.
En Lakai hos Greven	„ Nehm.

Capriciosa.

Capriciosa	Mad. Nielsen, Jfr. N. Ryge, Jfr. Johansen, Mad. Holst.
Titteritit	Jfr. J. Fonseca, Mad. Faaborg.
Viviriri	Jfr Rantzau (Md. Hansen), Mad. Haack, Jfr. Berg, Mad. Boje, Jfr. Marcher (Mad. Sahlgreen).
Ole Kaninstok	Hr. Nielsen.
Gertrud	Mad. Winslov, Jfr. Jorgensen.
Peter	Hr. Phister, Hr. Gundersen.
Soren	E. Stramboe, A. Fredstrup.
Fru Nothington	Mad. Stage, Mad. Kretzmer, Jfr. Kofod, Mad. Hansen.
Charles	Hr. Schwartzen.
Geldhammer.	„ Rosenkilde.
Kakkadue	Foersom.
v. Tausend	Hr. Pätges.
v. Kehler.	„ Sahlgreen, Hr. Faaborg, Hr. Albrecht.
Warren	„ Hr. Waltz.
Frank	„ Hr. Hansen, Hr. Hultman.
Mariane	Mad. Kragh, Mad. Larcher, Fru Heiberg.
Lene.	„ Phister, Jfr. Liebert.
Jack.	Bille, Hr. Ravnkilde.
Tom	Hr. Meller, Hr. Glass, Hr. Knudsen.
En Marqueur	„ Brock, Hr. Gundersen, Hr. Meller.

Comedier

af

Th. Overskou.

Fjerde Bind.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af Eduard Meyer.

Trykt i „Flyvepostens" Officin ved J. Davidsen.

1851.

Overskous Comedier.

Fjerde Bind.

Med Portraiter af:

Schwartzen, Lindgreen, Hultmann, Mad. Larcher, Stage.

Indhold.

Pak!

Lystspil i 5 Akter.

(1845.)

Med

dyb Høiagtelse

helliget

de brave Nybodersfolk,

hvis bramfri Retskaffenhed

stadfæster Sandheden i Skildringen af

Palle, Ellen og Grethe.

Jeg priser ei Stormænd, thi der er jo nok,
Som Skjald for de Rige vil være;
Jeg elsker den faste, men fattige Stok,
Og synger til NybodersÆre!

Th. Overskou.

Personerne.

Etatsraad Dobel, Comptoirchef i Justitsministeriet.
Baron Lillie.
Johannes Vagtel, Secretair, Kasserer ved en Ligkasse;
Kirstine, hans Kone;
August, deres Søn, polytechnisk Candidat.
Mathilde Strøm. Fru Vagtels Søsterdatter, Vagtels Myndling.
Frederik Dahl, Fuldmægtig i Justitsministeriet.
Palle Blok, Baadsmand ved Holmen;
Ellen, hans Kone;
Grethe, deres Datter, Huusjomfru i Vagtels Huus.
Peer Qvit, Bogholder.

Første Act.

(En meget elegant og hyggeligt meubleret Dagligstue hos Vagtels. I Baggrunden Døren til Gangen; paa høire Side af den, for Tilskuerne, en høi Skrivepult, hvorpaa er opstillet Regnskabsbøger; foran den en Comptoirstol. Paa Tilskuernes venstre Side Døren til de andre Værelser og, i Forgrunden, en Sofa, staaende op mod Væggen; ovenover den hænger en Klokkestræng.)

Første Scene.

Vagtel (ved Pulten, fordybet i sit Regnskab). **Fru Vagtel** (sidder i Sofaen, lænende sig op til Hjørnet mod Baggrunden, og regner efter paa en Tavle. Foran hende staaer Kaffebordet).

Fruen. Secretair!

Vagtel. Tinemoer! — Fem og tre, otte —

Fruen. Jeg kommer ikke ud af det med Pengene, min Ven.

Vagtel (bliver ved at regne). Kan jeg ikke gjøre ved, min Pige. Sex og fire, ti og saa ....

Fruen. Du maa gjøre ved det, lille Johannes. Hvor skal jeg tage Viin og Kage fra?

Vagtel (dreier sig ivrig om paa Stolen). Har jeg Viin og Kage? hvor skal jeg tage det fra? (blid) Søde Engle-Tine, betænk! 600 Rdlr. om Aaret — forslaaer det til Viin og Kage? Du maa mindske, Du maa vær' en Evig mindske.

Fruen (reiser sig og gaaer heftig op og ned). Du med Din Mindsken,

Jeg tager det saa knapt og napt som muligt; jeg forlanger ikke mere end 20 Rdlr.

Vagtel (springer hidsig ned). Men naar jeg nu ikke har dem? Du har udbuttret mig, saa at —

Fruen (kold). Bare ingen Grimasser! Vi har bedet Middagsselskab til i Morgen — det var med Din Villie.

Vagtel. Destoværre, destoværre! jeg er for eftergivende. (ivrig). Det gaaer ikke godt, Kirstine!

Fruen. Husk paa, Du er Rangsperson; Du har en Secretairtitel at vedligeholde.

Vagtel. Den har sku ogsaa taget Smørelse. Din Moder meente, naar Du bragte mig et Gods i Medgift, kunde jeg ikke bringe Dig ringere end en Fruetitel; jeg tog Afsked som Fuldmægtig paa Amtstuen og blev Secretair i Rangforordningen. Min Medgift, som koster mig 6 Daler i Skat om Aaret, den har jeg, men Din, som vi skulde leve af, den er fordampet.

Fruen. Uheld, min Ven, Uheld!

Vagtel. Ja det Uheld, at jeg ikke havde Mod til at negte Dig Noget. Stadselige Equipager, glimrende Selskaber, prægtige Haveanlæg, kostbare Vinterophold i Kjøbenhavn — ak, jeg var saa længe borte fra Godset, at det tilsidst blev reent borte for mig. Hvor vilde vi have været henne, dersom ikke min ærlige Skolekammerat, Peer Qvit —?

Fruen. Nævn mig ikke det modbydelige Menneske!

Vagtel. Min Velgjører? jeg vil velsigne ham! Da vi levede i Herrens Glæde, brød han sig ikke om mig; han mørknede ikke mine Døre; men neppe hørte han, at jeg var bag af Dandsen, saa kom han, og det ikke med Trøst og Beklagelse, nei med Raad og Daad. Har Du glemt, hvordan Glæden tindrede ham ud af Øinene den Dag, han styrtede ind til os og raabte:

„Skolekammerat, jeg har skudt Poppegoien! Udkomme for Dig og Din Kone! Jeg har tænkt paa mine fattige Medchristne og opfundet en Skillingsligkasse, som Etatsraad Dobel har sat i Gang. Han har fattet Godhed for mig og villet have mig til Kassierer ved den; men jeg har bedet ham at hjælpe Dig, og han har gjort det. Du faaer Kassen og 600 Rdlr. om Aaret." Og saa snurrede han omkring imellem os og kyssede Dig og mig og August og vor gamle Ane.

Fruen (som har sat sig i Sofaen). O ja, det var ret smukt gjort.

Vagtel. Det var deiligt gjort! Og var det Alt? han troede, jeg endnu havde saa meget, at jeg kunde stille Caution, og da han nu hører, at Alt, hvad jeg har under Hænder, tilhører min Myndling, Din Sosterdatter, og at jeg kun havde hutlet mig igjennem med hvad hun giver, fordi hun, efter sin afdøde Moders Ønske, er i vort Huus — hvad gjør saa min Bogkræmmer? render lige lukt hen til Etatsraaden og trygler ham for min Skyld saadan, at Manden, som ellers er saa stædig i Pengesager, siger: „Ja, jeg veed De er en redelig Mand, og da De er overbeviist om, at Vagtel ogsaa er det, vel, jeg tager det paa mig; han skal faae Embedet."

Fruen. Men, min lille Ven, Du kommer reent fra de tyve —

Vagtel. Tine, min egen Tine, jeg kan ikke — (ivrig) jeg maa sige stop! Det gjør mig ondt, men, som Mand, som Fader, som Kasseembedsmand og Statsborger, maa jeg paa det bestemteste erklære: vi kan ikke leve saaledes.

Fruen. Og som Kone og ikke andet, maa jeg paa det allerbestemteste erklære: vi kan ikke leve anderledes.

Vagtel (opfarende). Naar vi hverken kan leve saaledes eller anderledes, hvorledes skal vi saa leve?

Fruen (hidsig). Man kan ikke leve som Staaddere.

Vagtel (som før). Hvorfor kan man ikke leve som det, man er?

Fruen. Mathilde betaler sit Ophold her i Huset saa godt, at hun kan forlange, vi skal leve selskabeligt. Hvorledes kan en ung Pige komme til at gjøre et Partie, naar —?

Vagtel. Du sparer hende jo Uleiligheden. Du lever og aander kun for den Idee, at hun skal bringe vor Familie ind i Adelen ved at tage Baron Lillie, som er bleven Potte og Pande her i Huset. Gud veed, hvad rart der er ved ham!

Fruen (kort). Han er affabel.

Vagtel. Ja saa! det vil sige, han fortæller Dig, Du har Tone, smigrer Dine Indfald, arrangerer Dine Selskaber, som da ogsaa i Grunden er hans egne, siden de kun bestaaer af hans Venner. Alle andre Familier kaster paa Nakken af ham og siger, han lever bare af Forventninger om Broderens Død.

Fruen. Misundelse! Han fattig? Gud! han er saa rig, at han nylig har ladet sig assurere.

Vagtel. Naa, er det Beviset?

Fruen. Jeg veed, han har Penge, jeg veed det! Men Gud bevares, Du kan jo vise ham Døren!

Vagtel. Søde Tine, det er ikke saadant meent, men — Du burde ikke overtale Mathilde til at tage ham.

Fruen (kort). Jeg troer ikke, det behøves.

Vagtel. Nei, jeg forundrer mig rigtignok over, at hun, som en ung, rig Pige, ikke afviser hans Opvartninger.

Fruen. Seer Du? Desuden kan han maaskee hjælpe os August i Vei.

Vagtel. Aa, August er en dygtig Polytechniker, han kan selv gjøre sig Vei.

Fruen. Lille Ven, det var Penge, — jeg maa have Penge.

Vagtel (løber hen og sætter sig ved Pulten). Jeg har ingen!

Fruen. Tyve Rigsdaler.

Vagtel (regner ivrigt). Fem og otte, tretten og een er —

Fruen. Skal vi prostituere os?

Vagtel (hidsig). Og fem er nitten og — (vender sig om i sin Heftighed) og — nu veed jeg hverken ud eller ind. Jeg har ingen Penge; hører Du, Kirstine? jeg har ingen.

Fruen. Naa, naa, skraal ikke! Naar Du ingen har — (sætter sig) jeg siger ikke et Ord. (ivrig) Men saa skulde Du heller ikke have udsat mig for — Johannes, Johannes, det er ikke Ret.

Vagtel (springer yderst heftig ned). Men hvor skal jeg —?! (pludselig klagende) Tine, Du ødelægger mig!

Fruen (reiser sig; heftig). Jeg? det er umuligt!

Vagtel (beroligende). Det er ogsaa sandt, det er umuligt — det er blevet umuligt, paa en Maade. Aa, jeg arme Mand, jeg ulyksalige Mand!

Anden Scene.

De Forrige. Mathilde (fra Sidedøren).

Mathilde. Men hvad er her paafærde?

Begge. Aa, det er min —

Mathilde. Min Kone, som vil have Penge — min Mand, som ikke vil ud med Penge; ikke sandt?

Begge. Ih, jo vist.

Mathilde. Ja jeg spurgte kun for Formens Skyld.

Fruen. Der lader han mig bede Selskab — det var med hans Tilladelse; kan Du fragaae det?

Vagtel. Jeg fragaaer Ingenting, men jeg seer, jeg kommer til at gaae fra det Hele.

Fruen (kaster sig i Sofaen). Og nu lader han mig sidde i det.

Mathilde. Stakkels Onkel, har De sagt ja, er jeg bange for, De kommer til at rykke ud, og (kjærtegner ham) saa kan De jo ligesaa godt gjøre det med det Gode.

Vagtel. Jeg veed det, jeg maa see hvordan — (hidsig) Men jeg har ingen Penge.

Mathilde. Det gjør mig ondt, at jeg har anvendt mine Renter. Men veed De hvad? — bliv nu ikke vred, som De pleier — en Deel af min Capital er jo i Deres Værge; gjør mig en Fornøielse: laan hos mig.

Vagtel (ivrig). Ti stille, Mathilde! jeg er Din Formynder, som skal vaage over Din Eiendom, og jeg skulde —? aldrig!

Mathilde. Men et Laan, — jeg giver Dem jo Lov til det.

Vagtel. Du kan ikke give mig Lov til at laane hos Dig, uden Du har Lov af mig, og det faaer Du ikke.

Mathilde. Men for at have Fred og Ro, lille Onkel.

Vagtel. Ikke et Ord mere; jeg skal nok — (sukkende) ak ja ja ja! (ivrig) Jeg er en Nathue.

Mathilde. Men, Onkel —

Vagtel. Jeg er en Nathue, siger jeg. Støie, spektakle, ærgre mig over, at jeg giver efter, det kan jeg, men staae imod — aa, jeg er en stor Nathue!

Fruen (reiser sig med Heftighed). Og det tør Du sige? Johannes, det gaaer for vidt!

Vagtel. Du bliver vred, fordi jeg skjænder paa mig selv? ypperligt.

Mathilde. Jeg synes dog virkelig, Onkel bør i det mindste have Lov til at fornærme sig selv.

Fruen. Det er mig, han fornærmer. Gjør jeg Noget, uden at spørge ham? gjør jeg?

Mathilde. Men Tante, naar De veed, Onkel ikke kan sige nei —

Fruen. Beder jeg ham ikke om hver Skilling? — Kan Du negte —?

Vagtel (ivrig). Nei det er netop Ulykken, jeg ikke kan negte.

Fruen. Tillad at jeg taler! Hvad jeg gjør, Du maa give Dit Samtykke, hvad jeg kjøber, Du maa give mig Penge til det, — og saa kan Du nænne imod mig at kalde Dig en Nathue; Johannes, Du er ingen Mand!

Vagtel (som før). Men det er jo accurat, hvad jeg selv staaer og siger.

Fruen (vredig). For Resten, jeg veed, hvem der har sat Dig det i Hovedet — Bogkræmmeren. Ingen Uge gaaer hen, uden at vi har ham her et Par Gange, for at see hvad her gaaer med, hvad her spises og drikkes. Hvorfor har han faaet denne Nyboderstøs prakket paa os til Huusjomfru? hun er hans Spion.

Mathilde (varm). Fy Tante! det er en ferm, godlidende Pige, som gjør langt mere, end hun, efter sin Stilling, behøvede.

Vagtel. Hun Spion? Sladder! Ovit hørte, at Du havde faaet Din gamle Svagelighed, som Du, Gud skee Lov, var fri for, saalænge vi ingenting havde, og altsaa maatte tage en Huusjomfru. Med sin sædvanlige Tjenstagtighed vilde han hjælpe baade paa os og sin Vert, og foreslog hans Datter, som —

Fruen. Aa, Din Hr. Ovit er en uforskammet naragtig Person, det finder Alle, uden Du.

Mathilde (som før). Ikke jeg, Tante. Han er aaben, ligefrem, eens mod Store og Smaa, siger reent ud hvad der falder ham ind, deri finder jeg noget Kjækt, noget Dristigt, som jeg Pokkers godt kan lide. For saadan at turde give enhver af

sine Tanker Ord maa man føle, at ingen af dem trænger til Skjul eller Smykke, at man tør være uafhængig af Verdens Dom, og det er det, der gjør en Mand. Hans Ærlighed har et Anstrøg af det Løierlige — o ja, men det gjør den kun elskværdigere, det viser, den er hans Natur og hverken skabt af Klogskab eller skolet af Dannelse. Qvit er min Yndling, og var han ung — (overgiven) Tante, han kunde blive mig farlig.

Fruen. Galning, han?! (leer meget høit) ha ha ha!

Qvit (udenfor). Ha ha ha!

Fruen (standser pludselig i Latteren). Gud, der har vi ham. (Sætter sig i Sofaen).

Tredie Scene.

De Forrige. Qvit.

Qvit (med en stor Pose under Armen). Ha ha ha! (Sætter Posen ved Døren). See god Dag, god Dag! hvordan har man det?

Mathilde. Det Spørgsmaal behøver man ikke at gjøre Dem; — altid oprømt.

Qvit. Takke mig Fanden til, lille Frøken, jeg kan jo min Sjel ikke gjøre et Skridt, uden at Skjæbnen er saa god at skikke mig Noget at lee af. Nu var der Deres gamle Ane — jeg kommer stolprende op ad Trappen med den Smule Pose, saa siger den Sjel: „Herregud, Hr. Qvit, det maa være suurt i Deres Alder at strippe om med de Bøger." Det siger hun til mig, som er otte Aar yngre — og saa ligger hun og toer Trapper. Er det ikke prægtigt? hun bilder sig ind, at jeg har det værre end hun — gamle Tosse! — Men veed De hvad, Frue, De maa skaane hende; er det noget ligt, at — Hvad Fanden! Kaffe nu? (sætter sig ved Fruen) Naa, min Moer! De forstaaer min Sjel at trække Kraften af Rigsbanken, naar De for 600 Rdlr. kan faae Kaffe Kl. 12.

Fruen. Hvad der er Skik og Brug —

Vagtel (hurtigt). Det er i Dag, min Ven; ellers kniber vi sku; men saadan en Dag, som den Dag, vi har i Dag —

Qvit. Naa — hvad den Dag?

Vagtel (sagte). Hvad skal jeg —? (høit) Saadan en Dag — er min Kones Geburtsdag.

Mathilde (hviskende til Vagtel). Det gjorde Onkel godt.

Qvit. Hvad siger Du? (giver Fruen et Haandslag) Gratulerer! — Men siden jeg er eneste Ven af Huset — jeg maa give en Present.

Fruen (mild). En Present — aa Hr. Qvit —

Vagtel. Hvad er det for Snak?

Qvit (løber hen til Posen). Vil Du lade mig om det. Her finder jeg bestemt Noget, der vil fornøie en Kone som Dem.

Fruen (reiser sig). Der?!

Mathilde (seer sig selv). Er han ikke ypperlig?

Qvit (som har hentet Posen ned i Forgrunden, løser den op og tager Bøgerne ud) Jeg har netop her endeel Pædagogik. — See — (tager en Bog og læser Titlen:) „Haandbog for Underofficerer" — nei den duer ikke for Dem. (seer i en anden) „Den praktiske Statsoeconomie" — aa et herligt Værk af denne hersens Olufsen med Gulddaasen, hvori der var saadanne prægtige Kieltringer, men ikke for smaa Huusholdninger. Nei her har vi — (læser) „Styrmandskunsten" — ha, ha, ha, ja den havde sku ikke været saa gal, da De havde Godset, men nu — (sjeleglad) Stop! „Christiane Rosens oeconomiske Huusholdningsbog" — der er, min Sjel, den rette Styrmandskunst for Huusmødre, som ligge paa lavt Vande — det er et Værk, lille Moer! tag det, følg det og vær lykkelig! Gud velsigne Dem!

Fruen (tørt). Tak!

Mathilde (til Qvit, som er ifærd med at pakke Bøgerne i Posen). Det lader til, at De ikke blot handler med Literaturen, men ogsaa ynder den.

Qvit. Om jeg gjør? — jeg elsker den! Literaturen, Frøken, Literaturen er Livsens Kilde! (reiser sig). Hvordan er jeg bleven Boghøker? Jeg kjøbte Bøger for at læse dem, og solgte de læste for at kjøbe andre. (med stigende Begeistring) Og naar jeg nu traf paa Værker, hvori de kolde, døde Bogstaver samlede sig til en saftfuld, levende Kjerne, som jeg havde Forstand til at faae Forstand af, o Frøken, jeg sugede dem, jeg slugte dem, jeg dukkede min hele Tilværelse ned i Nydelsen af dem, og saa — saa laante jeg dem til andre Fattigfolk, for at de ogsaa kunde læse sig glade og lykkelige. Literaturen, Frøken, Literaturen er som en Lue; der kan tændes tusinde nye Luer ved den, dens Kraft, dens Lys, dens Varme bliver den samme. (ivrig) Aa hvad siger jeg? Luen trænger til Næring, men Literaturen — hvad den engang er, det er den evig og uforkrænkelig ved sig selv! Jeg kan nyde en Bog, tage den heel og holden og lægge den ned i mit Hjertes Inderste — giver jeg den til en Anden, den har endnu sin hele Fylde af Kraft og Belæring, ja som dens tusinde Aftryk gaae fra Haand til Haand, fra Sjel i Sjel, bliver dens Aand kun mægtigere og aabenbarer sig i større Forklarelse. (Idet han med Begeistring hæver Posen). Hvor mange Tanker har jeg ikke havt i denne Pose, hvor mange Gnister, der skulle tænde Lys for kommende Slægter! Naar jeg engang skal døe — Frøken, den skal være mit Hovedgjerde, og min sidste Tanke helliges dem, som lod deres Aands Lys skinne for os igjennem Bogtrykkersværte. (han sætter Posen ved Døren).

Mathilde (rørt). De er et godt Menneske.

Qvit (munter). Ikke af de værste, ikke af de værste! (til Fruen). Altsaa Geburtsdag? De er da —?

Fruen (sagte). Impertinent! (høit) Ung nok til at ønske, for gammel til at haabe Noget af Verden.

Qvit (med Lune). Er det Deres Alder? Saa er jeg jo yngre end De.

Fruen (meget fornærmet). De?!

Qvit. Ja, thi jeg haaber endnu meget Godt af Verden. (sætter sig ved Siden af Fruen).

Fruen (haanlig). Fordi De aldrig har levet i den. For mig er den afskyelig, ligesaa afskyelig, som —

Qvit. Aa Verden er for os, som vi er for Verden.

Fruen (reiser sig heftig). De er —

Vagtel (hurtigt, for at undgaae Strid). Jo, for mig og min Kone har den været lumpen.

Mathilde (skjelmsk). Jeg synes heller ikke, den duer meget.

Qvit (varm, idet han reiser sig). Søg Grunden hos Dem selv, men hegl ikke paa Verden. Hvad Fanden feiler Verden? er den ikke vel skabt? See Dem omkring! det blomstrer og visner og visner og blomstrer i en evig Dreienom; der er Undergang i Livet, — Liv i Undergangen, — Eenhed i Mangfoldigheden — Mangfoldighed i Eenheden, og Skjønhed paa alle Kanter.

Mathilde. Ja, men —

Qvit. Der gives Modgang, ja gu gjør der saa, og Gud skee Lov for den, Moermin! Modgang bringer Kraften til Yttring, og deri stikker Livet, Frøken Strøm. Hvad er vi Mennesker? — chemiske Svovlstikker! Ildstoffet er i os, men det kan ikke fænge saa længe vi ligge og sløve i Dorskhedens Fouteral — og vi skal brænde, det er vor Bestemmelse — hvad skeer? Skjæbnen trækker os ud af Fouteralet, stryger os en Smule paa Modgangen,

og fut — vi begynder at sprutte, først lidt i det Blaa, det er Fuselen, som skal svies af os; er den dampet væk — heia! saa kommer den rene, lystelige Lue, Kraftens og Livets Symbol. Leve Modgangen! Var der ingen Modgang, havde jeg jo ikke havt den Glæde at kunne (dunker Vagtel i Ryggen) hjælpe Tverdriveren der.

Mathilde (drillende). Aha, det er af Forfængelighed, Hr. Qvit holder saa meget af Modgang.

Qvit (leende). Kan saa gu gjerne være; men det svækker ikke mine Beviser. Verden er excellent; det er Indstiftelserne, som fordærve den; Indstiftelserne!

Vagtel. Indstiftelserne! hvad er det for Noget?

Qvit. Ih, alt dette hersens Tøi, der ikke voxer ud af den menneskelige Natur, men klistres paa den af vor forbandede Cultur, som Moder, Luxus og de pengeopslugende Dikkedarer ved Barnedaab, Bryllupper, Laugsvæsen og Begravelser. (mere og mere heftig) Begravelserne er det værste; for hvor djævleblendt alt det Andet løber op, man har dog Udsigt til igjen at faae lidt ud af det, men hvad der gaaer i Begravelser, det er sku begravet. Døden er den eneste Stilling i Livet, som gjør Alle lige; er den Fattige først død, saa kan han min Sjel forlange ligesaa anstændig Behandling som den Rige. Burde da ikke Magistraten, Borger-Præsentationen, Rigsdagen, eller hvem det er, der har med de Døde at gjøre, sørge for, at de kunde komme pænt i deres Grav for billig Priis? Hvorfor skal jeg, naar jeg vil begraves ordentlig, punge ud til den latinske Skole, som hverken kan eller vil bære mig, eller til en Klokker, som ikke kimer over mig? Det er jo dog skrækkeligt, at benytte sig af, at en Mand er død, for at lade ham betale, hvad man slet ikke har isinde at levere ham! Sidder en Mand ikke i en Liizkasse, men med en stor Familie,

og Døden gjør et ordentligt Tag i den — han maa jo min Sjel begrave sig saadan herunter, at han aldrig mere kommer paa Benene. (griber i sin Heftighed Fruen om Armen) Aa, min Moer, det er min Lykke, at jeg ikke selv skal besørge min Begravelse, for jeg creperede af Ærgrelse over den.

Fruen (hviskende til Vagtel). Nei, den Tølper maa paa Døren.

Vagtel (holder paa hende, hviskende). Lille Tine —

Fruen. Stille! jeg skal nok —

(ringer med en Klokke, der staaer paa Bordet.)

Qvit (tager Vagtel under Armen, og gaaer hen med ham mod Pulten). Seer Du, det var det, der bragte mig paa den Idee at oprette Skillingsligkassen.

Fjerde Scene.

De Forrige. Grethe.

Grethe (træder beskedent indenfor Døren). Fruen har —

Fruen (meget høit). Dette Værelse skal gjøres reent.

Grethe. Her blev gjort reent igaar, og Pigen har meget at bestille.

Fruen. Jeg siger, her skal gjøres reent.

Mathilde. Tante —

Fruen (bliver ved). Hvem der gjør det — ja det bliver Jomfruens Sag.

Grethe. Saa maa jeg selv —

Qvit (vender sig og seer Grethe). Hvad — Grethe! — min egen gode Tøs! Hvordan har Du det? Bestandig smuk som en Engel. (trækker hende hen til Sofaen og sætter sig paa den). Fruen er dog god imod Dig?

Grethe. Meget god — jeg har ingen Aarsag til at klage.

Qvit. Det kan jeg lide! Ja det er bedst at tjene hos simple Borgerfolk; man hører til Familien.

Fruen (arrig). Kan Jomfruen —

Grethe (vil gaae). Ja, jeg skal strax —

Qvit. For Pokker, jeg trænger til at betragte Dig, at sladdre —

Grethe (klapper ham paa Kinden). En anden Gang — naar jeg kommer hjem paa Søndag; nu maa jeg —

Qvit. Snik Snak, Du er jo hos mine gode Venner.

Grethe. Som dog altid er mit Herskab, hvem jeg bør vise Ærbødighed.

Qvit. Aa, Ærbødigheden faaer intet Knæk af, at Du prater lidt med en gammel Bekjendt.

Fruen. Det maa jeg sige —

Grethe (vil ængstlig rive sig løs). Lad mig gaae, lad mig gaae.

Qvit (reiser sig, men bliver ved at holde paa hende). Hvad for noget? er det saadant fat? Du ryster jo.

Grethe. De tager feil — jeg har det godt, overmaade godt. Hvis jeg er ængstlig for at bevare mit Herskabs Tilfredshed — det er ikke Frygt, nei, det — det er —

Mathilde (hurtigt). En Fiinfølelse, som gjør hende Ære. Hun er en Pige, Alle maae holde af; vær overbeviist om, at jeg —

Vagtel. At vi, skal Du sige — aa vi bærer hende paa Hænderne.

Fruen. Hvortil de Ophævelser? hvad har man Tjenestefolk for? De skal lystre; og da jeg nu har befalet, (med Vægt) Værelset skal gjøres reent strax, saa vil Hr. Qvit have den Godhed —

Qvit. At gaae! — Galant, charmant!

Fruen. At lade Jomfruen passe sine Ting, meente jeg; vil De for Resten forstaae mine Ord anderledes — vær saa artig.

Qvit. Saadan behandler De denne Perle af en Pige og mig, mig, som — hør, Frue, De er —

paa eengang.
Fruen. Hvad, Hr. Qvit? hvad?
Vagtel. Min Ven!
Grethe (ved Qvits ene Arm). Jeg beder Dem.
Mathilde (ved den anden). Ikke hidsig, gode Gamle.

Qvit. De er — ha ha ha! De er min Sjel mere ligefrem end jeg — og jeg er en Grobian.

Fruen. Det er for meget! — Johannes!

Vagtel. Tine!

Fruen. Jeg vil haabe, Du begriber, hvad Du har at gjøre. (gaaer hurtigt, fulgt af Mathilde, som søger at berolige hende, og Grethe, der, ved Tegn, beder Qvit, ikke at blive hidsig.)

Femte Scene.

Vagtel. Qvit.

Qvit (gaaer et Par Skridt efter Fruen). Hvad han har at gjøre? (vender sig om og betragter Vagtel, der staaer yderst forlegen). Begreisst Du? Du skal vise mig Døren.

Vagtel (levende). Men det gjør jeg aldrig.

Qvit (sætter sig i Sofaen). Det er en omgængelig Kone Du har.

Vagtel (forlegen). Ja — aa ja, som man tager det. Hun er ferm, hun er paa en Maade forekommende, men —

Qvit. Hun er Fanden! det er en — en —
(slaaer i Bordet da han ikke kan finde Ord.)

Vagtel (ængstlig). Rigtigt, der traf Du det.

Qvit (buser ud). En Gorgone, en Medusa.

Vagtel. Du er min Ven, min sande Ven, men nærgaaende. Jeg vil ikke fornærme Dig, men i gode Huse gaaer det Skam ikke an at entretenere Huusjomfruen i Herskabets Nærværelse.

Qvit. Gode Huse? Herskab? Kalder Du Dit Huus et godt Huus? er Du et Herskab? en Skillingskasserer! Ellers tager Du feil; i gode Huse har man Agtelse for Dannelse, og Grethe —

Vagtel. Søde Ven, min Kone behandler Grethe som vort Barn.

Qvit. Saa er Du en daarlig Fader for Dine Børn.

Vagtel. Hør, var Du ikke min Ven —

Qvit. Saa tog jeg Kassen, Du Smaa, og det er min Sjel i den, at I har Huusjomfruen. (høirøstet) Jeg siger, Grethe —

Sjette Scene.

De Forrige. August.

August (fra Baggrunden). Grethe — hvad hun?

Qvit (vender sig til ham og vedbliver i samme Tone). Skal behandles med Respect; forstaaer De mig?

August. Denne Tone er aldeles ikke paa sit Sted til mig.

Qvit. O jo, den er ikke af Veien, for som de Gamle sjunge, saa qviddre de Unge; De finder vist, at Deres Moder —

August. Gjør denne herlige Pige Uret — ja.

Qvit (forbauset). Uret? (sjeleglad). Ikke sandt? Men De er jo

saa gu et fornuftigt Menneske! Vil Du nu høre, Din Ærtekjelling, Din egen Søn kan ikke modsige —

August. Gid jeg kunde! Denne idelige uretfærdige Skjænden har netop først gjort mig opmærksom paa hendes ædle Charakteer, som træder fordringsløs frem i Alt, hvad —

Qvit (henrykt). Fordringsløs frem — (tager Vagtel om Skuldrene) Skam Dig, Vagtel, Din kjødelige Søn —

Vagtel. Har Ret, og jeg skal ogsaa bede min Kone —

Qvit. Bede? nei befale, Kujon, og befale med en Trumf. (slaaer ham paa Skulderen.)

Vagtel. Naar det bare hjælper. (Qvit gjør en Bevægelse) Det skal hjælpe! Du er saa hidsig. Veed Du hvad? jeg vil strax gaae ind, og — (gjør en truende Mine.)

Qvit (ivrig). Gjør det!

Vagtel (ved sig selv). See at finde mig en Krog, hvor jeg kan have Ro. (gaaer).

Syvende Scene.

Qvit. August.

Qvit (gnider Hænderne af Glæde og raaber efter ham). Det kan jeg lide — Det maa jeg takke Dem for.

August. Det bliver destoværre Intet at takke for. Jeg kjender min Fader; han vover ikke at tage sig af den arme Pige med Kraft.

Qvit (levende). Saa vil jeg have hende herfra.

August (raſt). Det skulde De ikke.

Qvit. Naar hun ikke kan faae Fred?

August. Jo vist kan hun faae Fred — naturligviis. Min

Fader er ængstlig — ja; men i dette Tilfælde — det gaaer ikke an, at hun tager bort, det vil han indsee og være fast.

Qvit. Saa De troer, hun ikke har Noget at frygte her i Huset?

August. Ih, ikke det Mindste! Hun afvæbner jo Alle ved sin Blidhed, — det er en Engel.

Qvit. Det er hun! — Hør, Deres Fader er fattig, og De bruger mange Bøger — kom til mig! Ja, det er en fortræffelig Pige. Jeg vil strax see efter i Posen.

(løber hen i Baggrunden og løser Posen op.)

August. Nei, nei!

Qvit. Jo gu skal De — ha ha ha, ja hun er blid, det maa De nok sige! (roder iblandt Bøgerne) Hun har altid været — „Koronato, den Frygtelige" — Sludder! Lige fra — „Boscos Tryllecabinet," — Bæv! — hun red Ranke paa mine — „Yttringer om Brændeviinsbrænderier" — dem kan De have godt af — (lægger Bogen tilside) paa mine Knæe — bi lidt, jeg maa tilbunds.

(blive ivrig ved at søge iblandt Bøgerne).

Ottende Scene.

De Forrige. Grethe (kommer for at tage af Bordet).

August (skotter til Qvit og nærmer sig Grethe; hviskende). Grethe, det smerter mig at høre, at min Moder —

Grethe (skottende til Qvit). Jeg beder, skjænk mig ikke saa megen Opmærksomhed, det kunde let gjøre min Stilling endnu mere ubehagelig, og De vilde dog ikke —

August. Jeg, som elsker Dig, som kun ønsker —

(griber hendes Haand).

Grethe (som før). Min Gud, hvad vover De?

August. Alt for at tilhøre Dig.

Grethe. Tænk aldrig paa det. Deres Forældre, især Deres Moder —

August. Hvad gjør det? Jeg vil selv vælge mig en Kone, og forlanger ikke Rigdom; min Duelighed giver mig et tarveligt Udkomme. En kjærlig Ægtefælle, en god Huusmoder —

(har i Varmen begyndt at tale høiere, saa at Qvit hører de sidste Ord.)

Qvit. Ja det vil hun blive. (August griber Grethes Haand, og stiller sig saaledes at han skjuler hende for Qvit) „Levende Hegn" — har De Brug for den?

August (vendt mod Qvit). Ja, javist! (vender sig atter til Grethe, hviskende). Min Hensigt er redelig, jeg vil snart henvende mig til Dine Forældre.

Grethe (hastigt). Ikke saa længe jeg er her i Huset. Deres Moders Vrede —

August. Skal min Kjærlighed forsvare Dig imod. Ikke sandt, Du vil være Min?

Qvit. „Lardners Dampmaskine" — det er Noget for Dem.

August (skjuler Grethe som før). O ganske for mig. (vender sig til hende). Du elsker mig jo dog?

Grethe (som har taget Bakken med Kaffetøiet.) Det veed De altfor vel.

August. Hvor jeg er lykkelig naar jeg blot kan vexle et Par Ord med Dig, naar jeg — (griber hendes Haand og kysser den).

Qvit. I Posen er der ikke mere for Dem.

Grethe (uden at høre Qvit). Tag Dem dog iagt — jeg taber —

Qvit. Men jeg skal nok — (seer hen til ham) Ei, ei!

(reiser sig forbauset).

August. Du søger altid at undgaae mig; Du er kold, tilbageholden —

Grethe (levende). O, læste De i mit Hjerte!

Qvit (træder imellem dem). Grethe.

Grethe (forfærdet). Ah! (iler ud og løber i Døren mod Vagtel, som træder ind). Ah!

Niende Scene.

August. Qvit. Vagtel.

Vagtel (som er i Bevægelse). Saa! hun ogsaa! — Ulykker paa alle Kanter.

Qvit. De siger, hun har Intet at frygte for her i Huset, og De —

August (sagte, med Varme.) Jeg elsker hende oprigtigt.

Vagtel (som er løbet op og ned). Bestandig Fordringer — Fordringer, som jeg ikke kan opfylde. (slaaer August paa Skulderen) August, gift Dig aldrig med en rig Pige, dersom Du ikke vil blive fattig.

August. Vær rolig, Fader; jeg har i dette Øieblik valgt en, hvis eneste Rigdom er, at hun ikke trænger til Rigdom.

Vagtel (forundret). Du har valgt?

Qvit (sjeleglad). Hvad? De vil virkelig —

August. Naturligviis.

Qvit (giver ham et Haandslag). Brav Mand! det kan jeg lide! (samler Bøgerne sammen). Kom, op paa Deres Værelse med Dampmaskinen og de levende — ha ha ha, ja gu havde De Brug for levende Hegn! (kniber ham i Øret) Filur! (afsides til Vagtel) Det er en Søn Du har; ham skulde Du have havt til Fader — Du havde været en anden Mand end Du er. (tager Posen) Naa, op til Dem, og

viis mig, om De ved Deres Polytechnik er kommen saa vidt, at De kan sætte Foden under Deres eget Bord. (gaaer med August.)

Tiende Scene.

Vagtel. (strax efter) **Palle.**

Vagtel. Han har valgt? i dette Dieblik? og Dvit glæder sig over det? — det er Grethe! — Saa sidder jeg rart i det! Hvad vil min Kone sige, hvis vi nu faaer en Mesalliance ovenikjøbet? Jeg kunde ligesaa godt gjøre den selv, for det gaaer ud over mig! (der bankes; heftig). Kom ind!

Palle (træder ind). Om Forladelse — tør jeg have den Dristighed?

Vagtel (ved sig selv). Hendes Fader! — jeg staaer paa Naale.

Palle. Jeg veed ikke, om jeg maa have den Fornøielse, at Deres Høivelbaarenhed kjender mig?

Vagtel. Jo, aa jo! Hr. Blok, Grethes Fader.

Palle. Ikke Hr., men nok Blok og Tøsens Papa. Jeg vilde gjerne give mig den Artighed at være saa næsviis at bede Dem om en lille Billighed.

Vagtel. Tal, min gode Mand, tal!

Palle. Jeg er kommen for Skade at vinde en Ambe.

Vagtel. Det var Fanden til Skade. Gratulerer!

Palle. Aa Pillerie! snevert besat. Mutter drømte tre Nummere, og jeg tænkte: hvad, lad den Mark stryge, — men jeg holder ikke af det Drømmerie. Hvad siger Skriften? Du skal ikke agte paa Spaadom og Tegnsudlæggelse! og Dræk er det, med Tugt at sige, min Sjel ogsaa, Deres Høivelbaarenhed, for det tredie Tal, som egenligiens skulde sætte Hiv i Spillet, see

om det ogsaa skulde gjøre Kratzfuß? Naa, jeg har derfor tænkt som saa: Du har til Sulet. Du skal ikke menglerere Dig med, hvad Mutters Drømme kan kaste af sig; det Halve af Gevinsten drattede i Bombebøssen; for den anden Halvdeel skal jeg i Aften have et Par gode Venner til et lille Heididdildom, og desformedelst vil jeg bede Deres Høivelbaarenhed, at Tøsen maatte see lidt hjem til os.

Vagtel. Ja det — jeg tænker nok; men Grethe ligger under min Kone, og just i Dag — (ivrig) Aa min gode Hr. Blok, man har saa mange, mange, mange Sorger.

Palle. De Sorger? ha ha ha, jeg troede, det var kuns for Smaafolk.

Vagtel. Nei, vi Fornemme har saa Skam fuldt op af dem; flere end Han og Hans Lige, Hr. Blok.

Palle. Jeg? ja jeg har min Sjel ingen Sorger.

Vagtel (slaaer Hænderne sammen). Hvad siger Han?!

Palle. Det forstaaer sig, jeg kan jo nok blive en Smule benauet, naar jeg tænker paa, hvordan det vil gaae Mutter, hvis jeg skulde døe.

Vagtel. Hos mig er det stik imod: jeg bliver desperat, naar jeg tænker paa, hvordan det vil gaae mig, hvis Mutter skal leve. Aa de Fruentimmer! de Fruentimmer!

Palle. Fruentimmer? Haa haa, nu er jeg ved det. — Ja det skal ikke være godt.

Vagtel. Hvad for Noget?

Palle. Deres Høivelbaarenhed har saadant et lille Liebskaft — udenom.

Vagtel. Jeg? ih Gud bevares! Seer jeg ud til det?

Palle. Det siger jeg ikke; men man skal ikke skue Hunden

paa Haarene; gamle Katte vil ogsaa labbe Melk, og en Ugle troer maaske ogsaa, at den er en meget smuk Fugl.

Vagtel (ivrig). Da troer jeg det ikke. Jeg har været smuk — engang, det er længe siden, men, destoværre, jeg har været smuk, og det maa jeg nu bøde haardt for.

Palle. Oho! det er Konen, De svaier uklar med? (med et fiffigt Smiil) Saa maa De ikke forstaae at holde hende til Vinden.

Vagtel. Holde min Kone til Vinden?!

Palle. Ja, som jeg min.

Vagtel. Aa Død og Plage, eneste Mand, kunde det hjælpe, saa lær mig den Kunst.

Palle. Med Plaseer. Kan det hændes, at Mutter engang kuler lidt skraldt, siger jeg ganske sindig og gedækt: Passiar, min Engel. — Veiret bedager sig.

Vagtel. Pyt! det batter ikke hos os; jo flere Engler jeg kommer med, jo mere Djævel faaer jeg ud af det.

Palle. Saa obselverede Deres Høivelbaarenhed ikke mit Ansigt. Seer De — dette Diekast, som vender lidt ud af det Hvide, det følger med Engelen og bestryger Mutter langskibs. — Hun er min Sjel ikke den, der stikker op for Salutskud, men saadant et: Passiar, min Engel, det døier hun ikke; hun sakker af, hun sakker, spille mig, af lige med eet. (lystig) Men, det forstaaer sig, der skal ogsaa et Par Satans Glugger til, og dem veed jeg ikke, om Deres Høivelbaarenhed kan levere, ha ha ha, (slaaer ham fortrolig paa Skulderen) jeg har dem. (seer paa ham med et gjennemborende Blik) Passiar, min Engel!

Vagtel. He he he! det er sandt; det kan gjøre et Fruentimmer mygt; det mærkede jeg saa Skam paa mig selv. Naa, jeg skal probere det, men jeg er bange, at mine Øine faaer aldrig Greb paa det.

Ellevte Scene.

De Forrige. Frederik.

Frederik (idet han træder ind). Ah, Hr. Secretair, det er heldigt, jeg træffer Dem hjemme.

Palle (afsides) Frederik! — av for en Ulykke!

(trækker sig tilbage).

Vagtel. Hr. Fuldmægtig Dahl — ei, ei, tusinde Gange velkommen.

Frederik. Efter Etatsraadens Ordre har jeg kjøbt denne Obligation paa 200 Rbd. til Ligkassen og skal levere den til Dem. Den lyder paa Ihændehaveren, men i Directionsmødet i næste Uge vil De have den Godhed, at faae den forsynet med Paategning som Kassens Eiendom.

Vagtel (tager imod Obligationen). Naturligviis. — Men hvad har vi gjort Dem? for havde vi jevnlig den Fornøielse at see Dem, og nu —

Frederik (forlegen idet han kaster Øiet mod Døren). Hvad der her skjænkede mig mange behagelige Timer, vil jeg ikke kunne finde andetsteds, men jeg — (hurtigt) mine Forretninger — min Tid — (seer Palle). Hvad? Fader!

Vagtel. Fader?

Palle (hviskende, med et bydende Blik, til Frederik, idet han træder frem). Stille! (høit til Vagtel) Ha ha ha, ja Hans Velbaarenhed kalder mig Faer — gu gjør han det, he he he! det er saadan en Spas imellem os. Jeg skal sige Deres Høivelbaarenhed, Ungdommen har altid sit Jav med os Søfolk, for vi er nogle løierlige Djævler, og da Hr. Fuldmægtigen var saadan en lille Springfire og gik i Skole, eller hvad Fanden han tog sig for, i store Kongensgade, som min Vei faldt igjennem, saa rendte han med de andre Drenge, og

nappede mig i Troien og raabte: „Sei, Faer, sei! her er Spilleværker for Knappenaale!" og jeg havde nu min Commers af de smaa Gavtyve, jeg skulde ikke sige saa groot. Siden den Tid skal Hr. Fuldmægtigen aldrig faae Øie paa mig, uden han raaber: Faer! See saadan hænger det sammen. (hviskende til Frederik) Prægtigt løiet, ikke sandt, min Dreng?

Vagtel. Ja saa!

Palle. De troede dog vel aldrig, jeg var hans Faer virkelig! Ha ha ha, Gud bevare ham for det — en Ulk! saa vilde det sku gaae galt med Avancementet i Ministeriet; en Matrosdreng duer ikke til at gaae tilveirs paa Cancellietrapperne. For Resten, jeg gad nok havt saadan en Søn — smuk Fyr, dygtig Karl i Pennen, Fuldmægtig — (griber Frederiks Haand med Følelse) Deres Fader er en lykkelig Mand, han maa være stolt af — (standser) Naa, jeg siger Amen.

Frederik (sagte til Palle). Nei, det kan jeg ikke holde ud — jeg —

Palle (med et strengt Blik). Ikke mukke, Du!

Tolvte Scene.

De Forrige. Fruen.

Fruen (med Ryggen mod Scenen). Jeg taaler ikke, at mine Piger tier stille naar jeg skjænder — det er næsviist! (vender sig) Johannes, vil Du paa Timen gaae ud og —

Vagtel (gaaer hende imøde og viser hemmeligt paa Frederik). Tine.

Fruen (meget venlig). Hr. Dahl! — nei hvad skal vi skrive? Sæt Dem dog!

Frederik. Tillad, Frue — jeg hører De har Forretninger.

Fruen. Kun de sædvanlige. Lykkelig den, som ingen Tjenestefolk har.

Palle (med en Reverents). Gid Fruen blive lykkelig inden Deres Dages Ende.

Fruen. Hvad er det for et Menneske?

Vagtel. Huusjomfruens Fader. Han vil saa gjerne bede Dig, gode Tine, om hun ikke maatte see hjem i Aften.

Fruen. Tænker Du, Johannes? Du veed, hvad her er at tage Hænder i til i Morgen. (rask til Palle) Det lader sig ikke gjøre; Tjenestefolk kan ikke saadan soite, naar de lyster.

Palle. Soite! (tvinger sig) Naa ja, Fruen har Ret paa en Maade. — Jeg takker ærbødigst. (vil gaae).

Vagtel (hemmeligt til Palle). Bi, bi, det skal nok glide. (høit) Jeg synes dog —

Fruen. Jomfruen bliver her — dermed er det nok.

Vagtel (sætter sig i Stilling). Passiar, min Engel!

Fruen. Passiar! Hvad skal det sige? hvad er det?

Vagtel. Aa det er — ha ha ha, forstaaer Du ikke Spøg, Tine? (hemmeligt til Palle) Det batter ikke, mine Øine er for svage.

Palle (leende). Ja. Deres Høivelbaarenhed, det var min Sjæl en ynkelig Maneuvre.

Vagtel. Nei, jeg kommer længer med det Blide. (sagte til Fruen) Gode Barn, Dahl kjender til Manden, det er saa flaut. Lad mig tale med Dig. (fører hende hen til Pulten og hvisker til hende.)

Frederik (gaaer rask hen til Palle, varm, men med dæmpet Stemme). Fader, Du forbyder mig, offentlig at vedkjendes Dig! min Søster er Tjenestetyende i dette Huus, hvor jeg gjerne kom ofte og undertiden er nødt til at komme, og jeg skal være fremmed for hende — det er for meget! Denne besynderlige Ængstelse for, at min fattige Familie skal nedsætte mig i Verdens Øine, er urimelig,

og noder mig til at vise mine Kjæreste en Kulde, jeg bebreider mig som en Forbrydelse. Hvad Du end siger —

Palle. Væv! Jeg synes, at Du her kan see, hvad Priis et Nyboders Barn staaer i. Mit Bestik sidder her, (peger paa Panden) og Du holder Kaasen til jeg stryger Signalet.

Vagtel (klapper Fruen paa Kinden). Dem skal Du faae, Tine, og dem til Kræmmeren med — ak ja!

Fruen. Naa, for Din Skyld, min Ven! (venlig til Palle) Ja, min gode Mand, jeg kan ikke nænne at berøve Ham den Fornøielse at see Sin Grethe i Aften. (ringer med Bordklokken).

Frederik (ved sig selv). Om hun kommer! — jeg kan ikke —

Palle (sagte til Vagtel, som kommer fra Pulten). See, see! jeg mærker Deres Høivelbaarenhed kjender dog Meddekomenter, der slaaer nok saa godt an som mine.

Vagtel. Ja, men de koster ogsaa meget mere.

Fruen (utaalmodig). Nei see om Damen kan høre! (raaber) Mathilde!

Frederik (som er ved Døren og vender sig for at tage Afsked, standser og kommer rask tilbage). Hvad? — Mathilde!

Trettende Scene.

De Forrige. Mathilde.

Mathilde. Hvad befaler, Tante? (overrasket) Hr. Dahl!

Fruen. Hvor er Jomfruen?

Mathilde. I Kjøkkenet.

Frederik. Det er et Ærinde, som har skaffet mig den Ære at see Dem — (Fruen trækker stærkt i Klokkestrængen; Frederik gjør en Bevægelse og bukker hurtigt) og det gjør mig meget ondt —

Mathilde (forundret). Og De vil gaae? — et Ærinde?

Fruen (kommer ned i Forgrunden). Ja, nu maa Hr. Dahl tvinges til at besøge sine Venner.

Frederik (levende). Tro det ikke, Frøken. Hvem jeg bestandig tænker paa med den inderligste — Høiagtelse, besøgte jeg vistnok uopfordret, hvis ikke Omstændigheder —

Mathilde (spøgende). Ah — Talemaader!

Frederik (ivrig). Jeg forsikkrer Dem —

Fjortende Scene.

De Forrige. Grethe.

Grethe. Fruen har ringet — (ved sig selv) Gud! Fader og Frederik!

Frederik (sagte). Min Søster! hvorfor gik jeg dog ikke!

Fruen (kjærlig). Mit gode Barn, jeg vil lade Dem vide, De kan tilbringe Aftenen hos Deres Familie.

Grethe. Jeg takker. (vil gaae).

Fruen. Løb dog ikke strax. Hils smukt paa Deres Fader, min Glut.

Grethe. Naar Fruen er saa artig at tillade mig at besøge ham i Aften, vil jeg heller skynde mig at blive færdig.

Palle. Det er, spille mig, fornuftigt tænkt af hende, lille Frue. Vi Smaafolk er desuden ikke vant til mange Krumlorentser af vore Børn — vi gjør det af med et Kys, og det giver sig ikke ud i saa mahoni Selskab, ha ha ha! — Jeg takker overmaade for Fruens store Artighed. (Tager Grethe om Hagen, munter) Farvel, min Tøs, kom tidlig, Du! Jeg recommenderer mig til hele Compeniet! (gaaer, fulgt til Døren af Grethe).

Fruen (til Frederik). Hvor han er plat! — huh — saadan en Fader.

Mathilde. Gjør, at jeg kunde misunde Grethe, og hun maa dog tjene hos Tante. (Fruen leer.)

Frederik (levende.) Hvor vel Deres Hjerte veed at fatte hendes Lykke, som hendes Ulykke! (bukker, gaaer mod Døren, og tager Grethe, som endnu staaer ved den, i Haanden; hviskende) O vidste Du, hvad jeg føler! (gaaer).

Mathilde (bemærker det). Min Gud, hvad seer jeg?!

Fruen. Mathilde! det skulde nok være en Stikpille. — Det kan jeg takke Jomfruen for.

Grethe. Han har sikkert ikke villet være uartig imod Fruen; er han blevet det, maa Skylden ikke søges hos ham.

Fruen. Ti stille; jeg taaler ikke, at man svarer. De kan gaae, naar De vil, men først faaer De støvet af i alle Kroge. Mine Folk maae gjerne gaae ud, o ligesaa meget, de vil, naar jeg ikke har mere at give dem at gjøre.

(gaaer, fulgt af Mathilde og Grethe).

Vagtel (som i dybe Tanker har staaet med Ryggen op imod Pulten og Armene overkors, kommer frem). Naa, saa maa jeg da ud og gjøre Penge til Gildet, til Kræmmeren og Fanden veed ikke hvad. Men hvor? hvor? jeg veed det ikke. Kun Eet veed jeg, men det veed jeg vist — Penge skal jeg skaffe og det, Pine haarde Død, strax, ellers — jeg nærer mig ikke i Huset. (grædefærdig) O Gud give, jeg kunde udbetale mig Ligkassepenge for mig selv; jeg vilde saagu med Fornøielse lade min Kone gjøre Gilde for min Begravelse, naar jeg bare maatte leve i Fred og Ro! (gaaer).

Anden Act.

Samme Værelse.

Første Scene.

Grethe (staaer udenfor den aabne Dør paa Gangen og afstøver en af Vagtels Protocoller).
Baronen (kommer sagte bagved hende og holder pludselig sine Hænder for hendes Øine).

Baronen (med forstilt Stemme). Hvem er det?

Grethe (river sig løs og flygter ind i Stuen).

Baronen (følger efter hende). Ha ha ha! ikke bange, min Elskværdige — god Ven! ha ha ha! (kaster sig i Sofaen og lorgneterer hende) Smuk — paa min Ære, nydelig.

Grethe. De befaler at tale med Fruen?

Baronen. Haster ikke — det morer mig at see, hvor adræt Du vimser om ved Dit Arbeide.

Grethe (lægger en Bog, som hun vilde støve af). Jeg er færdig. (Vil gaae ud af Sidedøren.)

Baronen (træder hende i Veien.) Nei Du er ikke, Skjelmsmester; Du vil smutte fra mig.

Grethe. Min Gud, hvad skal det betyde?

Baronen. Det skulde Du ikke vide? bah! bah! bild mig det ind. Men maaskee Du ikke vil vide det, blot for at have den Fornøielse at høre det? — enfin, jeg gjør Cour til Dig.

Grethe. Hr. Baron, Deres Naade er mig en Fornærmelse, som jeg maa søge Beskyttelse imod hos min Frue.

Baronen. Brava! Du gjør Dig piquant! bien; det amuserer at støde paa Modstand, (vil tage fat paa hende) som man veed at beseire.

Grethe. Hos mig vil De ikke finde det Slags Modstand, der amuserer Dem. (bestemt) Jeg kalder paa Fruen.

Baronen (ligeledes). Du gjør det ikke!

Grethe (forbauset.) Det troer De?

Baronen Det veed jeg. Er Din Heftighed blot Coquetterie, er Du for klog; er den virkelig Knipskhed, er Du for undseelig; (gnider Hænderne) ha ha ha, kjender jeg Fruentimmerne?

Grethe. Det synes.

Baronen. Det troer jeg; de har været mit eneste Studium. For Resten, om Du kaldte — la conséquence? skjæjer jeg en Smule med hendes indtagende Huusjomfru — eh bien, det anseer hun for — enfin, for ungdommelig Overgivenhed.

Grethe. Men Frøken Strøm — •

Baronen (hurtigt). Du vil forklage mig for hende? Det er værre! Du er jalour — enfantillage! Du skal nok blive enig med mig, min Engel. Jeg er en Mand af Dannelse, Tone og Ære.

Grethe. Saa? — jeg bliver aldrig enig med Dem, Hr. Baron.

Baronen. Fortryllende Malice! Nei, Du er charmantissime! jeg maa — (vil omfavne hende, men seer Mathilde og iler hende rask imøde).

Anden Scene.

De Forrige. Mathilde (fra Sidedøren.)

Baronen. Ah, Frøken, jeg vilde just søge den Ære, at trykke Deres deilige Haand til mine Læber. (kysser hende paa Haanden) Deres Slave!

Mathilde (til Grethe, som vil gaae). Et Øieblik! (til Baronen) Vidste De, hvor De har været savnet —

Baronen. Ah, De —

Mathilde. Af Tante. De har lovet at gjøre Arrangementet til i Morgen —

Baronen. Meget sandt; og saa snart jeg har havt den Lykke, at —

Mathilde. Jeg beder, gaa strax til hende. De gjør mig en Tjeneste.

Baronen. De er altfor artig — paa Øieblikket. (sagte til Grethe). Klog, lille Djævelunge, og vi tales ved til Din Fordeel. (bukker) Min Naadige, efter Deres Befaling! (gaaer ud af Sidedøren, idet han nynner) Jeg er en Fuglefænger, ja!

Tredie Scene.

Mathilde. Grethe.

Mathilde. Kjære Pige, jeg maa endelig tale med Dem.

Grethe (i Bevægelse). Jeg ogsaa med Dem, Frøken!

Mathilde. Hvad fattes Dem? har Nogen fornærmet Dem?

Grethe. Ja, bittert! Jeg beder Dem, at anvende Deres hele Indflydelse paa Baronen, for at — at sikkre mig —

Mathilde. Hvad tænker De paa? Om jeg havde nogen Indflydelse paa ham; for Alt i Verden, jeg vil ingen have! Et Menneske, der er mig saa modbydeligt.

Grethe. Hvad? og De vil forlove Dem med ham?

Mathilde. Med ham? hvad falder Dem ind? For at leve saa behageligt som muligt i et Huus, min Tantes Forfængelighed sætter i et evigt Opror, og som jeg dog, efter min Moders Villie, ikke kan forlade, har jeg tvunget mig til at være artig imod denne Carricatur, men forlove mig med ham, — fy, slemme Pige!

Grethe. Tilgiv, jeg har fornærmet Dem haardt, men det glæder mig —

Mathilde. De ængster mig. Om jeg ogsaa skulde have vakt den Idee hos nogen Anden!

Grethe (levende). Hos en Anden?

Mathilde. Nogen Anden, sagde jeg. Jeg beder, hold Dem til Ordene.

Grethe. For ikke at støde paa Meningen?

Mathilde. Saa længe jeg ikke selv tør vedkjende mig den — ja!

Grethe. Hvad? o hvor det vilde glæde mig at see Dem lykkelig.

Mathilde. Er De ogsaa vis paa det?

Grethe. Om jeg er vis paa det? Frøken, De —

Mathilde (omfavner hende med Varme). Nei, nei, jeg tvivler ikke. De er en fortræffelig Pige; Dem bør jeg ikke bebreide, om —

Grethe (levende). Om hvad, Frøken? — De sætter mig i Forundring.

Mathilde. O, jeg er et Barn! det er kun Frygt for at De skulde finde Grund til at negte mig Noget, som vilde være mig en stor Fornøielse.

Grethe. Jeg? — det kan De troe! Tal, tal, hvad er det?

Mathilde. Tag mig i Aften hjem med til Deres Forældre.

Grethe. Min Gud, hvor falder De paa det?

Mathilde. Det morer mig at see jævne, ærlige Folks Glæde, og — De maa ikke sige nei.

Grethe. Men jeg frygter, De vil ikke faae Deres Ønske opfyldt; Deres Nærværelse vil gjøre mine Forældre forlegne.

Mathilde. Ah, De forstaaer mig ikke. Det er ikke Frøken Strøm, der vil besøge dem, nei, en Veninde af deres Grethe, en (delicat). Tjenestepige.

Grethe. De vil —? Kjære Froken, det gaaer ikke an; min Fader og den gamle Qvit kjender Dem jo.

Mathilde. I en simpel Dragt? jeg forklæder mig; De skal see, hvor ypperligt jeg skal spille min Rolle. Ikke sandt, De vil det?

Grethe (ved sig selv). Og Frederik, som kommer hjem! Naar hun seer, at han er min Broder! — Fader vil blive —

Mathilde. De betænker Dem?

Grethe (levende). Hvad skulde bevæge mig til at negte Dem den Morskab? mine Forældre og deres Bekjendtere er agtværdige Folk, som jeg ikke behover at skamme mig ved. Men De kan ikke være herfra, uden at sige hvor De er.

Mathilde. Det har jeg overlagt — jeg tager i Comedie.

Grethe. Virkelig? — Ih, det bliver jo et ordentligt Eventyr.

Mathilde. Ja vist; til Afverling i Hverdagslivet, og det er uskyldigt. — Altsaa —?

Grethe (ved sig selv). Hvad skal jeg finde paa? (høit). Men for Dem at gaae den lange Vei til Krokodillegade.

Mathilde. Bagatelle — vi tager en Drosche.

Grethe (smilende). Nei, De er da uudtommelig paa Udveie.

Mathilde. Ikke sandt? O, det vil blive en fortræffelig Spog; hvor jeg skal more mig; (klapper hende paa Kinden) thi, ikke sandt, De siger jo ja?

Grethe. Kan jeg afslaae Dem Noget? men De maa tilskrive Dem selv om De ogsaa finder Andet, end det, De soger.

Mathilde (levende). Andet, end det, jeg soger?

Grethe (smilende). Ja, i Nyboder gaaer Munterheden ikke med Handsker paa.

Mathilde (atter munter). Saaledes! — Men det er jo netop

det Ypperlige! Jeg vil dog engang see, hvorledes den seer ud, naar man overrasker den i Negligee.

Grethe (sagte). Jeg maa faae Frederik til at blive borte — men hvorledes?

Mathilde. Saa alvorlig? — De fortryder dog ikke Deres Løfte?

Grethe. Det er givet; nu tænker jeg kun paa, hvorledes det bedst skal gjøre Dem Fornøielse. Kun eet: Min Moder er ligefrem, ja simpel i sine Ord, men jo mere frit og levende de ile hende over Læberne, jo mere Hjerte og Kjærlighed trænger der igjennem dem; derfor: ret tarveligt klædt. Vil De gjæste hendes lille Stue, maa De ogsaa finde hende som hun er i den, modtages af hendes hele uslebne Hjertelighed, og føle hvor lykkelig — hvor usigelig lykkelig jeg er ved at være hendes Datter.

(gaaer ud i Baggrunden.)

Fjerde Scene.

Mathilde. (strax efter) **Frederik.**

Mathilde. Hvilken Pige! — Men i hvad Forhold kan hun staae til Dahl? thi jeg saae det — han trykkede hendes Haand med en Heftighed — (raskt) Maaskee vil jeg faae det oplyst i Aften — (undselig) tilfældigviis; thi det er ikke det, der har bragt mig paa dette besynderlige Indfald — det er det egentlig ikke, men —

Frederik (ved sig selv, idet han træder raskt ind). Frøkenen! (forlegen) Jeg ventede at træffe Secretairen her.

Mathilde. Han kommer formodentlig strax.

Frederik. Det er anden Gang i Dag, jeg skylder Tilfældet den Glæde at see Dem.

Mathilde. Jeg begriber ikke, hvorfor De vil sætte Dem i Gjæld hos Tilfældet for Noget, som Deres egen Villie kan skaffe Dem.

Frederik. Fordi jeg i denne Henseende ikke har nogen Villie.

Mathilde. Ah, det er sandt, den er taget fangen under Fuldmægtigens Forretninger.

Frederik. Dog endnu mere under hans Fornuft.

Mathilde. Ei, ei! det var Deres Fornuft, som for tre Maaneder siden berovede os Deres Nærværelse ved vore smaa Aftencirkler? (sagte) Han elsker hende!

Frederik (meget forlegen). For tre Maaneder siden? — jeg erindrer ikke Tiden saa noie, men jeg foler —

Mathilde (levende). Jeg har hverken Grund eller Ret til at ville fralokke Dem nogen Forklaring angaaende Folelser, De maa onske at skjule. (i en let Tone) Det begynder at blive morkt, og Onkel har ikke været hjemme til Middag — sæt Dem, Hr. Dahl, han maa komme paa Oieblikket. (gaaer ud af Sidedøren.)

Femte Scene.

Frederik. (derpaa) **Grethe.**

Frederik. Hverken Grund eller Ret — Folelser, De maa onske at skjule? Har hun ahnet, hvad jeg saa omhyggeligt har dulgt, og vil afvende en Tilstaaelse? Det er unødvendigt; jeg skal aldrig glemme, at hun er en rig og fornem Mands eneste Arving og jeg ikke blot fattig, men Son af en Mand, der —

boer i Nyboder! Dog — jeg tilstaaer det, jeg maatte pludselig see min Søster som hendes Opvarterske, for ret dybt at føle Afstanden imellem os. (sætter sig tankefuld i Sofaen med Ryggen imod Baggrunden.)

Grethe (fra Baggrunden med to Lys, som hun sætter paa Bordet). Frederik! Du her?

Frederik (springer op). Søster! (griber hendes Haand). Det smerter mig, at jeg atter skal komme her og gjøre Dig Følelsen af Din Stilling tungere.

Grethe. I dette Øieblik er det mig kjært at see Dig. Jeg tænkte just paa, hvorledes jeg skulde faae Bud til Dig.

Frederik. Du ønsker at tale med mig? O jeg ahner kun altfor vel Aarsagen.

Grethe. Det er ikke muligt!

Frederik. Jo, Du har meget at beklage Dig over her i Huset.

Grethe (med paatagen Munterhed). Hvor falder Du paa det, kjære Frederik? Jeg har det meget godt. Fruen har sine Luner, o ja, men hvilket Herskab har ikke det? og da min Stand paalægger mig at tjene —

Frederik. Ti, Søster! — kjendte jeg Dig ikke, Dine Ord vilde være mig en bitter Bebreidelse. Din Stand? vi er Sødskende, og medens vore Forældre, for at sikkre mig en glimrende Fremtid, har gjort det Yderste, ja endogsaa opdraget mig under et fremmed Navn, som en velhavende Mands Barn, maa Du, — Du, der er saa god, der elsker dem ligesaa inderligt som jeg —

Grethe (holder ham for Munden). Ikke mere om det. De vilde være stolte af deres eneste Søn — hvor naturligt! Og, Gud være lovet, de har naaet deres Ønske — ja, Frederik, Du er et godt Menneske, i en hæderlig Stilling, elsket af Alle, — o jeg er selv stolt af Dig, og der kommer vel den Tid, da Du

staaer saa høit i Verdens Agtelse, at Din Søster, uden at nedsætte Dig, kan trykke Dig til — (standser for at dølge sin Bevægelse.)

Frederik (med Varme.) Den Tid er kommen. Jeg vil ikke mere —

Grethe. Naa, ikke hidsig, Du Bruushoved. Husk paa, Du gjør Fader vred, hvis Du siger et eneste Ord, inden han tillader det. Og hvorfor skulde Du ogsaa det? Tør jeg ikke sige til Alle: Han, som I holder saa meget af, som er saa smuk, saa beleven, saa anseet hos de Fornemme, han er min Broder! — naa, jeg tør dog tænke: Han holder mere af mig end af Jer allesammen! (falder ham om Halsen) thi det veed jeg jo.

Frederik. Ja, Du eiegode, dyrebare Søster —

Grethe. Og saa videre. Du glemmer bestemt, jeg vilde tale med Dig. Er Du ikke nysgjerrig?

Frederik. Kan Du tvivle? — Tal; hvad er det?

Grethe. Har Fader ogsaa bedet Dig at komme hjem i Aften?

Frederik. Til min Forundring — ja!

Grethe. Og hvis jeg nu bad Dig at blive borte?

Frederik. Det vil Du ikke. At være iblandt Jer, naar I ret er glade, er en Lyksalighed, jeg altfor sjeldent nyder. Faders ubøielige Villie holder mig jo saaledes udenfor alle Jeres huuslige Glæder og Bekymringer, at jeg endogsaa ikke vidste, han havde faaet Dig anbragt i dette Huus, inden det var for sildigt at gjøre ham opmærksom paa, at Etatsraad Dobels Velvillie ofte tvinger mig til at komme her.

Grethe. Det er sandt; det er ubehageligt for os Begge.

Frederik. Det er afskyeligt! og jeg kan ikke undgaae det uden en Forklaring, som Fader med Bestemthed har forbudet mig.

Grethe. Det er netop for at afvende en saadan Forklaring, at jeg ønsker, Du ikke skal komme i Aften.

Frederik. Hvad mener Du?

Grethe. Du kunde maaskee træffe Een, der kjender Dig.

Frederik. Det er?

Grethe. Ja — det kan jeg ikke sige, men —

Frederik (raskt). Jeg kommer, og det med den inderligste Glæde.

Grethe. Hvad? — Frederik!

Frederik. Jeg kan ikke mere være en Fremmed for Dig, for mine retskafne Forældre, og hvad maa da være mig ønskeligere end et Tilfælde, som tvinger min Fader til selv, uden min Villie, at erkjende mig for sin Søn? Jeg kommer.

Grethe. Det gjør Fader vred paa mig. Naar jeg nu —

Frederik. Jeg vil Intet dølge, og Du har Intet at dølge, dertil kjender jeg Dig altfor godt. Jeg kommer.

Grethe (ved sig selv). Hvad gjør jeg? En af dem maa jeg betroe Alt. (levende) Frederik, jeg har ikke kunnet undgaae — Ah, der kommer Nogen. (hurtigt og fast) Gjør hvad Du vil, men Eet fordrer jeg: at Du ikke kjender Een, som ikke vil være kjendt af Dig.

Frederik. Men hvad skal det sige? — Forklar mig dog —

Grethe. Det er nok. Jeg skal søge at forhindre, hvad Du ikke vil undgaae, men under enhver Omstændighed, husk paa hvad jeg, Din Søster, fordrer. (gaaer ud af Sidedøren.)

Sjette Scene,

Frederik. August.

August (som seer Grethe, idet han kommer fra Baggrunden). Ah! — (træder frem) Vort Huus har atter den Lykke, at blive besøgt af Dem?

Frederik. Er mine Besøg det en Lykke, hvad jeg aldrig har vovet at troe, maa det i Dag takke Hændelsen for Lykken.

August. Kun Hændelsen? — De formoder maaskee, det er mig mindre behageligt at være overbeviist om, at det er Deres Hjerte, som fører Dem herhen?

Frederik. Mit Hjerte?

August. Naturligviis. Jeg har for gode Tanker om Deres Forstand til at troe, at De spilder Deres vistnok kostbare Tid paa blotte Høflighedsbesøg. Det gjør mig kun ondt, at vide med Bestemthed, hvad De rimeligviis selv har maattet føle: det, Deres Hjerte søger, vil De ikke finde iblandt os.

Frederik (ved sig selv). Denne Tone! skulde han — (høit). Jeg forsikkrer, jeg behøver ikke det venskabelige Raad, De synes at ville give mig, men følger kun mit Ønske, naar jeg beder Dem, i mit Sted, at underrette Deres Fader om, at Etatsraaden agter at besøge ham inden en Time, og derfor ønsker, han vil være hjemme.

Baronen (udenfor). Bryd Dem om Ingenting, min Naadige, jeg skal selv opskrive de Inviterede.

Frederik (ved sig selv). Og denne Nar maa jeg vige Pladsen! Farvel, Mathilde, her kommer jeg aldrig mere.

(gaaer og hilser Baronen, som træder ind af Sidedøren, med Kulde.)

Syvende Scene.

Baronen. August.

Baronen. Comment! Hr. Fuldmægtigen er but?

August. Med Grund; jeg viste ham Døren, paa en just ikke forblommet Maade.

Baronen. Hvad? — nei det er nydeligt! Saa behøver jeg ikke at gjøre det.

August. De? — hvad skulde bevæge Dem til det?

Baronen. Det spørger De om? min Kjærlighed. Frøken Mathilde modtager min Hylding, viser sig net imod mig — ensin, hun er min Erobring; men derfor kan jeg dog ikke, uden en vis — en vis brin de jalousie, see, at han gjør Cour til hende.

August. Til Mathilde?!

Baronen. Det har De ikke mærket? — nigaud! han er dødelig forelsket i hende.

August. Hvor har jeg havt mine Øine?

Baronen. Jo, jeg gjennemskuer ham! Han vil liste sig til at occupere Fæstningen, — under Skinnet af Ven, naturellement! Men jeg kjender disse Occupationer af Allierede; de er farligere end Angreb af en aabenbar Fjende.

August. Virkelig?

Baronen. Ja — ha ha ha! jeg har selv forsøgt dem. De ender med at man beholder, hvad man har faaet, og leer den Godtroende ud, som har mistet det.

Auguust. Og derfor var det, De vilde vise ham Døren?

Baronen. Hvis De ikke havde havt den Artighed, sans doute!

August (opirret.) De troer Dem altsaa Herre i Huset?

Baronen. Gud bevares, bedste Ven! ha ha ha, det er ikke mig, der commanderer det.

August. Nei, men occuperer det — som Allieret.

Baronen. Unge Herre, jeg kalder mig Deres Forældres Ven.

August. O, jeg husker godt, hvad De kalder Dem, fordi jeg veed, hvad De er.

Baronen. De synes at være i et excellent Humeur til at vise Folk Døren?

August. Mærker De det? det lader ellers til, det ikke virker, uden hvor det bliver slet anbragt.

Baronen. Siig ikke det. Ingen kan forbyde Dem, at vende det imod Dem selv.

August. Hr. Baron! (bekæmper sin Harme) Jeg kan i det mindste gjøre det uden at miste et Levebrod.

Baronen. Impertinent.

August. Et Ord! jeg skal strax forsone Dem: jeg vil ogsaa gjøre det. Har mine Forældre endelig Lyst til at ødelægges ved Deres Hjælp — godt! jeg vil ikke see det, men ved mine Kundskaber skaffe mig et Hjem, hvor jeg kan modtage dem, naar Hr. Baronen — ender Occupationen. (gaaer ud i Baggrunden.)

Ottende Scene.

Baronen. Fruen.

Baronen (alene). Uforskammet! Var Mathilde Min — men — que faire! Imidlertid skal han ikke have sagt mig det for Intet.

Fruen (fra Sidedøren). Naa, gode Baron, tænker De paa vor Liste?

Baronen (gaaer frem og tilbage som i stærk Bevægelse). Undskyld, Frue, jeg kan ikke tænke. Spørg mig ikke hvorfor; jeg svarer ikke, thi — enfin, jeg kan ikke svare, men — (griber hendes Haand) Tak, uen-

delig Tak for Deres Venskab; med disse Ord (med bortvendt Ansigt) forlader jeg Deres Huus.

Fruen. Men, min Skaber, hvad skal det sige?

Baronen. Jeg svarer ikke! (farer ivrigt omkring) Min Hat! bort herfra.

Fruen (holder paa ham). Hvem har fornærmet Dem?

Baronen. Svarer ikke.

Fruen. Er det Mathilde?

Baronen (heftigt). Mathilde! (sværmerisk) Nævn mig ikke den Engel i saa tungt et Dieblik. Kone! vil De gjøre mig min Bortgang umulig?!

Fruen. Men hvad er der da passeret? Jeg vil vide —

Baronen. Svarer ikke. Men aldrig havde jeg troet, at Deres Allernærmeste —

Fruen. Det er August!

Baronen. De veed det? Jeg har Intet sagt. Jeg tier og — gaaer!

Fruen. Det tillader jeg ikke. Hans Uforskammethed skal ikke berøve os vor bedste Ven. Hvad har han sagt?

Baronen. Jeg anklager ikke; men naar jeg bliver krænket i de meest oprørende Udtryk, saa kan De ikke tage mig ilde op, at jeg siger — ærbødigste Tjener!

Fruen (stiller sig foran ham). Nei, det er det mindste, De kan gjøre. Men jeg be—

Baronen (ivrig). Jeg anseer min Ære for noget saa uendeligt Fiint, at taber jeg blot en Gran deraf — den er Ingenting.

Fruen. Jeg troer det gjerne. Men jeg synes dog —

Baronen. Som dannet Qvinde maa De føle, jeg bør gaae.

Fruen (levende). Det bør De; — som dannet Qvinde — (med Værdighed) ja, det er udelicat af mig at friste Dem.

Baronen. Dog maa De ikke misforstaae mig og troe, at jeg ikke for mine Venner —

Fruen (sætter sig i Sofaen.) Nei, gode Baron, jeg føler, jeg forlanger, hvad De, som Mand af Ære, ikke tør gjøre. Nu vel, mit Selskab, vore nydelige Smaacirkler — (med Taarer). Alt tager De med Dem, men det maa saa være! gaa, Baron, gaa med min Agtelse.

Baronen. De vil det, min Naadige? Lev vel og glem ikke en oprigtig Ven. (gaaer, men standser ved Døren) Jeg kan ikke! Kjærligheden har slaaet Æren — o Mathilde! (lægger Hatten) Jeg bliver.

Fruen (springer op.) Nei, De er yndig! denne Opoffrelse — Gud, Hr. Baron, det er for meget! Hvorledes skal jeg dog vise —? Hør, De lovede mig Listen paa de Inviterede; glem ingen af Deres Venner; de er ogsaa vore, allesammen.

Baronen. Charmante Kone, jeg vil strax —

(sætter sig ved Bordet).

Niende Scene.

De Forrige. Vagtel.

Vagtel. God Aften. (lægger Hat og Stok og løber frem og tilbage nynnende) Hum, hum hum hum, hvad griber jeg til?

Fruen (kjærlig). Men, min egen Ven, Du bliver borte og lader mig gaae her i dødelig Angst.

Vagtel (beroliget.) Har Du været ængstlig for mig, min Unge? Herregud! jeg har ogsaa været ganske ængstlig for Dig, for, søde Tine, (hvisker forknyt) jeg har ingen Penge faaet.

Fruen (heftig, men med dæmpet Stemme). Saa er jeg prostitueret.

Vagtel. Naa! (gaaer atter frem og tilbage) Hum, hum, hum!

Fruen (følger efter ham). Ingen Viin, ingen Kage! Det kan jeg ikke bære!

Vagtel. Jeg ikke heller! (stærkere) Hum hum hum.

Baronen (skrivende). Hr. Secretairen synger? — ah, i godt Lune.

Fruen (meget venlig). Fortræffeligt Lune. Han har ogsaa faaet en behagelig Efterretning.

Vagtel. Ja gu har han saa — hum hum.

Fruen (leende). Jeg har Dit Løfte om de 20 Rdlr., og Kræmmeren, som har havt Bud, lod jeg sige: saa snart Du kom hjem. Johannes, Du maa skaffe Penge.

Vagtel. Hvor, lille Tine? siig mig bare hvor, min Engel!

Fruen. Det er Dig, der maa kjende Kilderne.

Vagtel. Nei, jeg kjender kun Afløbene.

Baronen (skrivende). Min Naadige, jeg har en ny Gjæst, hvis De tillader.

Fruen. Med Fornøielse; det veed De jo. Det er?

Baronen. Major von Strahle.

Fruen. Hr. Baron, han skal være saa gyselig med Aager.

Baronen. En Major? ha ha ha! Bagtalelse! Han har con amore omsat Smaacapitaler for nogle Bekjendtere, iblandt Andre for mig.

Vagtel (ivrig). For Dem! hvad for Noget?

Baronen. Som jeg siger; det er det, der har givet Anledning til Rygtet. Det er min Ven.

Fruen. Gud, han er velkommen. (til Vagtel) Du hører, det bliver udvalgt Selskab, og til Desert — jeg har ikke andet end Dit Ord; det maa Du holde!

Vagtel. Det veed jeg! Jeg vil, jeg skal skaffe til Kage,

til Viin, til Kræmmer, naar Du bare (fører hende til Døren) vil lade mig have Ro og gaae.

Fruen. Med Glæde, min Ven. (klapper ham) Du er dog min egen lille Secretair. (gaaer ind af Sidedøren).

Tiende Scene.

Baronen. Vagtel.

Vagtel (ved sig selv, idet han kommer tilbage). Javist! — (slaaer sig paa Øret) Nathue!

Baronen (skrivende). Hvad befaler?

Vagtel. Aa, jeg talte til mig selv.

Baronen. Ah, Fruen er gaaet? saa tillader De — (vil gaae).

Vagtel (holder paa ham). Aa nei, om Forladelse, Deres Hoivelbaarenhed, tør jeg —

Baronen (særdeles forekommende). Jeg er aldeles til Tjeneste.

Vagtel (meget forlegen). Jeg vilde — he he he, jeg tænker, vi skal faae en behagelig Dag i Morgen, for (tørrer Sveden af sig) det er saa lummert i Aften, og — hvad jeg vilde sige — det var ikke det, jeg vilde sige. Jeg beder Dem, være overbeviist om, at — at De ikke vil forsmaae —

Baronen (skraber). Hr. Secretair! (sagte) Hvad? en Foræring.

Vagtel. At De ikke vil forsmaae — Forsikkringen om mit Venskab og saa — (hurtigt) laane mig 100 Rdlr., puh!

Baronen (efter en lille Pause, vigtig). Min kjære Ven, Deres Tillid glæder mig, men —

Vagtel (hurtigt). Jeg har Ressourcer, Gud bevares, mange Ressourcer, men (med paatagen Lystighed) ha ha ha, jeg er kommen en Smule i Agterhaanden — paa et Par Dages Tid.

Baronen (venlig). Ikke længer? lykkelige Mand! Jeg for-

sikkrer, det er mig en Glæde at tjene Dem — hvad siger jeg —? det er mig en Pligt, men (ogsaa lystig) ha ha ha, jeg er ogsaa i décadence paa en Ugestid.

Vagtel. Av!

Baronen (i en overgiven Tone). Det er ellers moersomt engang imellem at være i saadan en lille Besippelse, ha ha ha!

Vagtel (ligeledes). Forbandet moersomt, ha ha ha!

Baronen. Naar man veed, man faaer Penge, ha ha ha!

Vagtel. Ja, naar man veed det, — som vi, ha ha ha! (pludselig alvorlig). Det kunde dog være at mine blev noget længere ude end Deres; maatte jeg i saa Fald —?

Baronen. Komme til mig? Bedste Ven, kom De kun, De skal altid (afsides) faae en Undskyldning.

Vagtel. Maa jeg stole paa det?

Baronen. Der er min Haand.

Vagtel. Jeg troede virkelig ikke, De kunde afsee saa meget.

Baronen. Uden mindste Derangement.

Vagtel. Ja, da De talte om Deres Omsætninger med Majoren —

Baronen. Naa, det var deraf De formodede — ha ha ha, De er forbandet fiin.

Vagtel. Ja, tag mig det ikke ilde op. Men nu maa De vise mig en Billighed. Siden jeg har Deres Løfte, kan jeg — puh, hvor det er trykkende i Luften — kan jeg gjøre Udvei. Her er en Obligation paa 200 Rdlr.

Baronen. Aha, en Obligation! og den vilde De ikke ud med!

Vagtel. Ikke gjerne. Den er mig — (seer sig rystende om) Tys! — jeg syntes der kom Nogen! — et Slags helligt Stykke, som jeg ikke vil have, at min Kone skal vide, jeg gjør Brug af,

(pralende) for jeg har jo andre Ressourcer. Vil De ikke hos Deres Ven, Majoren — naturligviis uden at nævne mig — deponere den for halvandethundrede Daler paa otte Dage, (ivrig) for jeg vil have den igjen — den samme, Hr. Baron, den samme. Vil De?

Baronen. Med Fornøielse.

Vagtel (forfærdet). Med Fornøielse! (fatter sig) O, De er Tjenstfærdigheden selv.

Baronen. Bagatelle! han boer i Nærheden; et Par Minutter, ærlige gamle Ven, og De er ude af Deres Forlegenhed.
(iler ud i Baggrunden.)

Ellevte Scene.

Vagtel. (strax efter) August.

Vagtel (alene). Ja Gud give jeg var! Ærlige, sagde han — skulde han have mærket Noget? Puh, der er saadan en Uro over mig. (gaaer omkring og gjør sig kjæk). Ih hvad, det er da ikke saa farligt; kniber det, kommer vi vel ud af det. Det er gjort — naa, saa vil jeg ikke mere tænke paa det — (standser kleinmodig) naar jeg bare kunde lade være.

August (hurtigt). Naa, er Du kommen hjem, Fader?

Vagtel (farer i Veiret). Hvad er det? Vil Du skræmme Livet af mig?

August (rolig). Hvad feiler Dig? Jeg vil jo kun sige Dig, Dahl var her og sagde, at Etatsraaden vilde strax komme.

Vagtel (vaklende). Etatsraaden? — Fy, jeg faaer ondt.

August. Hvad er det? jeg vil —

Vagtel. Nei bliv — nei gaa! — Baronen — spring — nei, det nytter ikke! Hør, siig, jeg er ikke hjemme.

August. Men han har bedet —

Vagtel (hidsig). Jeg er ikke hjemme!

August. Jeg hører ham paa Trappen.

Vagtel (spagfærdig). Saa er jeg hjemme. (griber August ved Armen) Men bliv her — (opmandende sig) og nu ikke forknyt.

Tolvte Scene.

De Forrige. Etatsraaden.

Vagtel (flyver Etatsraaden imøde og trækker uvilkaarligt August med sig). Ærbødigste Tjener! velkommen! Hvorledes befinder De Dem? frisk og vel?

Etatsraaden (munter). Saamænd. Og De?

Vagtel. Aa, altid vims, Hr. Etatsraad. Vi Gamle — ha ha ha!

Etatsraaden. Det er Deres Søn?

Vagtel. Naar De befaler.

August (afbryder rask). Min Fader vilde just udbede sig Tilladelse til at forestille mig for sin Velynder. (sagte) Men slip mig dog.

Vagtel. Ja, som jeg siger, jeg vilde —

Etatsraaden. Jeg vil dog haabe, mit uventede Komme er Dem ikke til Uleilighed.

Vagtel. Mig? Gud bevares! Det er mig en stor Fornøielse, men jeg —

Etatsraaden. Maaskee Deres Regnskabsførelse gjør Dem lidt forvirret?

Vagtel. Min — (ivrig) Kors, paa ingen Maade!

Etatsraaden. Hum, det maa have sin Besværlighed i skillingeviis at inddrive en betydelig Sum; thi, Gud skee Lov, vor Kasse er allerede anselig.

Vagtel. Det er den — o, det er en rar Kasse.

Etatsraaden. Men hidtil har jeg havt megen Aarsag til at være tilfreds med Deres Orden.

Vagtel (kjækkere). Ja Orden — det er min Kjæphest. Den mindste Skilling, jeg faaer ind — i Bogen med den.

Etatsraaden (smilende). Og i Kassen.

Vagtel. Og i Kassen — naturligviis — hæ hæ hæ!

Etatsraaden. Da jeg for sendte Dem Obligationen —

Vagtel (atter urolig). Obliga —

Etatsraaden. De har dog faaet den?

Vagtel (hastigt bukkende). Ja, jo, jeg —

Etatsraaden. Da vidste jeg ikke, hvad jeg nu veed, ellers havde jeg bragt den selv.

Vagtel (uvilkaarligt). Gud give!

Etatsraaden. Hvorfor?

Vagtel. For — saa havde jeg havt den Fornøielse at see Dem før.

Etatsraaden. Jeg troede, det var for min Underskrift, som den ikke fik, fordi Dahl kom lige fra Mægleren, men, (med Vægt) naar jeg faaer talt et Par Ord med Dem i Fortrolighed —

Vagtel (ved sig selv). Han veed det! Hvor har han dog allerede — (holder i August, som bukker og vil gaae) Nei, Du kan gjerne —

Etatsraaden (venlig). Nei, Deres Søn har virkelig fattet Meningen. (rækker August Haanden) Jeg haaber, det skal blive ham kjært, at han for Øieblikket holdes udenfor Sagen.

August. Det kan jeg ikke tvivle om, naar det er Deres Villie. (gaaer ud i Baggrunden).

Trettende Scene.

Vagtel. Etatsraaden.

Vagtel (ubevægelig, ved sig selv). Saa, nu begynder han at sprætte mig op.

Etatsraaden. Nu er det os To, Hr. Secretair!

Vagtel. Ja, Hr. Etatsraad.

Etatsraaden (med Alvor). Tro ikke, at jeg noget Dieblik har tabt Dem af Sigte; jeg følger enhver Embedsmand, hvem jeg har at controllere, med største Opmærksomhed, og forsømmer ingen Leilighed —

Vagtel (nærved at røbe sig). Aa, Hr. Etatsraad —

Etatsraaden. Ingen Taksigelse. Jeg kan tilbyde Deres Søn en anselig Post.

Vagtel. Hvad — hvad siger De?

Etatsraaden. Jeg har faaet Ordre at søge en dygtig Mand til at forestaae et vigtigt Anlæg, og veed, at Valget af Deres Søn vil gjøre mig Ære.

Vagtel. Og det er derfor — (ude af sig selv) aa jeg lyksalige Mand, jeg ti Gange lyksa — jeg kan ikke mere.

Etatsraaden. Dæmp Deres Glæde. Han maa have sin fri Villie; derfor ønskede jeg, at han ikke skulde være nærværende.

Fjortende Scene.

De Forrige. Fruen.

Fruen (fra Sidedøren). Men hvad er det —? Hr. Etatsraad! o hvor De gjør mig lykkelig. Sæt Dem, o jeg beder.

Etatsraaden. Ingen Uleilighed; mit Ærinde er afgjort.

Fruen. De vil gaae? Min Gud, maae vi da ikke have den Ære at see Dem i Morgen?

Etatsraaden. At see mig i Morgen?

Vagtel (støder til sin Kone). Hm, hm!

Fruen. Ja, vi har nogle gode Venner til Middag.

Vagtel. Hm, hm!

Etatsraaden (overrasket). Ja saa, en Diner? — Jeg kan ikke have den Ære, og det af Princip. Da jeg er ugift, og elsker Eensomhed, kan jeg ikke gjøre Gjengjæld, og vel er jeg beredt til at vise Enhver, med hvem jeg staaer i Forbindelse, Opmærksomhed, men, for at være aldeles uafhængig, jeg modtager ingen. (bukker for at gaae).

Femtende Scene.

De Forrige. Baronen.

Etatsraaden. Ah, Baron Lillie?!

Fruen (stolt). En af vore Venner.

Etatsraaden. Ei, Lykken maa være Dem særdeles gunstig, naar Baronen regner sig til Deres Venner.

Baronen. Hr. Etatsraad, altfor artig.

Vagtel (hemmeligt). Giv mig Obligationen!

Baronen (ligeledes). Den er expederet — der er Pengene.

Vagtel (stikker Pengene til sig). Uf, saa er det gjort.

Etatsraaden (som opmærksom har seet sig om). De boer meget smukt og har saadanne Venner; i Sandhed, Deres Lykke overrasker mig. (bukker og gaaer; de ville følge ham, han vender sig) Jeg beder, ingen Complimenter — (streng) jeg forsikkrer, jeg gjør ingen. (gaaer.)

Sextende Scene.

De Forrige (uden Etatsraaden).

Vagtel (ved sig selv). Jeg aander atter.

Fruen. Hvad den Mand er artig!

Vagtel (modig). Ja! — Hvad troer Du, han selv kom her om? han har store Ting isinde med August.

Baronen. Hvad siger De? Gratulerer!

Fruen. Naa, min Ven —

Vagtel (erfarende). Jeg veed det! (ved sig selv, idet han gaaer frem og tilbage) Der bliver nu ikke spurgt om Obligationen inden Mødet, og til den Tid — det er klart, — Skjæbnen har selv villet vise mig en Udvei. (til Fruen) Du skal faae Penge, ja, og lad mig saa have Fred.

Fruen. Aa, Du gode Engel. — Hr. Baron, vore Inviterede?

Baronen (iler til Bordet). Jeg skal strax ende Listen.

Fruen (tager Vagtel under Hagen). Kom, saa skal jeg vise Dig hvor stor Kræmmerens Regning er.

Vagtel. Tak! — Tine, Tine, Du er en fæl Eva.

(de gaae.)

Syttende Scene.

Baronen. (strax efter) **August.**

Baronen (skrivende). Store Ting isinde med ham? Diable, det er Etatsraadens rige Broderdatter, som begynder at gaae i Fro — han har Lykken med sig.

August (fra Baggrunden, med Hat; seer sig om). Skulde Grethe være

gaaet? Hun maa først komme hjem til sin Fader; jeg vil formelig indstille mig. Hun skal see, det er Alvor.

Baronen (seer sig om). Ah! (reiser sig og bukker) Jeg gratulerer.

August. Hvortil?

Baronen. De veed det ikke? Etatsraad Dobel har været her og havt store Ting isinde med Dem.

August. Og det er?

Baronen. Ih, hvad skulde det kunne være Andet end et Partie?

August. Jeg forstaaer dem ikke.

Baronen. Han har en Broderdatter, en vakker Person, 30 Aar, med indtagende Egenskaber: 50,000 Daler, — naa, falder De ikke over det? De har fornærmet mig, men jeg tager Deel i Deres Lykke.

August. Virkelig? — Tag den heel og holden.

Baronen. De støder en saadan Lykke fra Dem? bah!

August (overgiven). Bah! jeg vil gjøre en langt større.

Baronen. Fanden heller! hvor?

August (som før). I Krokodillegaden. Jeg gaaer netop for at søge den, og pas paa, jeg finder den. (iler ud i Baggrunden.)

Attende Scene.

Baronen. (strax efter) **Mathilde og Grethe** (med meget simple Kaaber og Hatte).

Baronen (alene). Krokodillegaden! hvad er det for en? hvor er Krokodillegaden? — Det maa være et Slags Smøge, hvor han har forputtet en lille Veninde, som — det er ypperligt! Jeg maa have at vide, hvem hun er — men hvorledes? Mon dieu, hvem kan boe i Krokodillegaden?

Mathilde (fra Sidedøren, vil gaae ud i Baggrunden). Jeg kan ikke være simplere! (seer Baronen) Ah!

Baronen. Frøken! De vil forlade os?

Mathilde. Jeg tager i Comedie.

Baronen (iler efter sin Hat). De tillader da —

Mathilde. Nei, nei, Jomfruen har skaffet mig en Drosche.
(de ville gaae.)

Baronen. Ah, Jomfru! om Forladelse, blot et Ord. De kjender naturligviis alle Byens Krinkelkroge — hvor er Krokodillegaden?

Grethe (overrasket). Krokodillegaden!

(meget hurtigt) Mathilde (hvriskende). Skulde vi være robede?
Grethe (ligeledes). Det er kun Spot.

Baronen. De veed det ikke?

Grethe. Jo, men det vil være vanskeligt at betegne, og vel ogsaa unødvendigt, thi et Besøg i den Gade er langt under Hr. Baronens Værdighed.

Baronen. Tænkte jeg det ikke! Man kan havarere sit Rygte, ha, ha, ha!

Grethe (heftigt og med Haan). Der er større Fare for Deres Person — min Fader boer i Krokodillegaden.
(gaaer hurtigt med Mathilde.)

Nittende Scene.

Baronen. (strax efter) **Vagtel. Fruen.**

Baronen (standser pludselig i Latteren). Det er hende!! Det er ubetaleligt! Og han er hjemme hos Faderen for at frie — Godt, Mosjø! Jeg skal blive hævnet, og det eclatant!
(kaster sig i Sofaen og ringer med begge Klokker.)

Vagtel. Fruen. Hvad er det, Hr. Baron? hvad er der?

Baronen. Jeg er daanet af Venskab for Dem. Der hænger en Ulykke over Deres Hoved!

Vagtel og Fruen. Hvad?

Baronen. Rolig! jeg har erfaret den tidsnok for at afvende den. I samme Øieblik som Etatsraaden gjør glimrende Tilbud for Deres Søn — hvor troer De han er? I Krokodillegaden og frier til Deres Huusjomfru!

Vagtel. Der har vi det!

Fruen. Gud! — jeg faaer ondt!

(Hun segner; Baronen springer hurtigt op og henter en Stol, hvorpaa hun sætter sig.)

Vagtel. Hvad gjør vi?

Fruen. En Matrostøs! — hvilken Skandale!

Baronen. De maa tage derhen og forhindre det.

Fruen. Det vil jeg! — De ledsager mig dog?

Baronen. Undskyld! — jeg frygter Berørelser, som —

Fruen (raſt). Troer De, de skulde slaae?

Baronen. Ikke Fruentimmer!

Fruen (til Vagtel). Saa maa Du tage med.

Vagtel. Naturligviis! Jeg vil løbe efter en Vogn.

Fruen. Og jeg maa have mig omklædt, for man maa imponere saadant noget Pak.

Baronen. C'est le mot, det er noget —

Alle Tre (idet Fruen springer op). Paf!

Tredie Act.

(En lav og simpel, men pyntelig Stue. I Baggrunden en Dør ind til et andet Værelse; paa Tilskuernes høire Side Indgangsdøren. Under Loftet hænger et Skib; paa venstre Side staaer en stor Bogreol, der gaaer et Par Alen ud fra Væggen og løber tre til fire Alen i Linie med den; et langt grønt Gardin er trukket om den. Paa Væggen i Baggrunden et Par Hængerækker, hvorpaa der er opstillet en stor Messing Kaffekande, Porcellain, nogle chinesiske lakerede Skaale, to Pagoder og en stor Krystal-Pokal. Under den ene af Hylderne hænger en Violin. I Baggrunden og paa Siderne nogle Isenbodsbilleder i Mahognirammer af forskjellig Størrelse. Et lille Bord paa hver Side.)

Første Scene.

Palle. Ellen (meget beskjæftiget med at ordne Lys, Stole og Borde).

Palle (bliver pludselig staaende midt paa Gulvet med et Lys, som han ikke veed, hvor han skal anbringe; nynnende).

Tordenskjold han var polidsk,
Han gik om og solgte Fisk!

(Ellen løber i sin Iverighed paa ham). Paaseiling? og jeg har Lanterne ude! (tager hende om Livet) Det skal straffes! (kysser hende.)

Ellen (but). Det er jo Din egen Skyld; hvorfor lægger Du bi?

Palle. Mopsig? (sætter Lyset og vil atter gribe hende) mere Straf!

Ellen (støder ham tilbage). Narrifas! — Skam Dig dog — i Din Alder.

Palle. Alder? Primer Du, Ellen? hvad er Firefyrr', naar man har saadant et nydeligt Tresur af en Kjelling! — hui! (gjør et Spring og slaaer paa Skosaalen) vil Du see — den sidste Snees gier jeg et Foes, naar jeg faaer Høiden af Dine blaae Øine. (tager hende om begge Armene og ryster hende) Du Lurendreier, vil Du herfrem med et Smiil!

Ellen (smiler uvilkaarligt og slaaer ham paa Kinden). Aa, Du er jo gal! (med en Bevægelse mod Baggrunden) Om Nogen af dem derinde kom; de vilde artigt gjøre sig lystige.

Palle. Destobedre, min Snut, det er sku det vi har bedt dem for. Men de bliver nok siddende i Kort og Tobaksrøg til Ovit kommer og hjælper Passiaren paa gled.

Ellen. Hvor han ogsaa kan blive af. Nu bad jeg ham komme tidligt hjem, men gjorde han det? Nei, det er et ærgerligt Menneske — aa, jeg gidder ikke tale om ham.

Palle (tørt). Han er vel kommen Noget til.

Ellen (levende). Kommen Noget til? Ovit? Gud bevares! — Og det kan Du sige saa rolig? Skam Dig, Palle! — saadan en Mand, der gjerne satte Livet til for os! Vi maae strax —

Palle (standser hende). Du sagde jo, Du gad ikke tale om ham?

Ellen (heftig). Det var Vaas!

Palle. Det var bare det, jeg vilde vise Dig; for Ovit kan Du være ganske rolig — han er paa Bogauction.

Ellen. Puh! — fy! Du kunde sætte mig i saadan en Skræk? Men jeg havde da fortjent det. Nu er det samfulde 15 Aar siden Chefen gav os Lov til at leie ham dette Værelse, og der er ingen Dag, uden at den Sjel har baaret vor Sorg og deelt vor Glæde. (med Begeistring) Hæ, det er et rigtigt krabat Menneske — han lever for Alle, undtagen sig selv. At han ikke i det mindste er bleven Minister eller Fattigforstander.

Palle. Nei Død og Plage, Mutter, saa var han ikke flyttet ind til os.

Ellen. Det er ogsaa sandt. Det var en Guds Tilskikkelse. Det vilde kun lidt have forslaaet, at Du i Din Hitsighed svoer paa, Du vilde opdrage Frederik til en Stadskarl. Dersom Ovit

ikke havde spædt til, saa at vi kunde holde ham ude af Huset til Lærdom og Levemaade, saa var han løbet op imellem de andre Unger herude og bleven Matrosdreng, istedetfor at han nu er amblegeret til Fuldmægtig i Ministeriet.

Palle. Ja, men han skal min Sjel høiere tilveirs, Mutter, inden Hemmeligheden gaaer løs.

Ellen. Det kommer han! og det kan vi ogsaa takke Qvit for. Han har jo opfyldt Dit kjæreste Ønske og lirket ham i Gunst hos denne Tasraad Dobel.

Palle (hidsig). Nævn mig ikke den Slyngel i Aften, da jeg vil fornøie mig! Det har været min Higen og Figen at faae Hævn over den Karl, og, Gud forlade mig, sommetidsens troer jeg, det er bare derfor, jeg har sat Alt paa Frederik og ladet Grethe seile sin egen Sø.

Ellen (but). Naa, naa, hun har jo ikke taget Afdrift. Der har vi nu igjen Qvit! hans Bøger har sat Skik paa hende. Naar hun snakker Tydsk med ham — jeg forstaaer dem ikke — men det kan jeg høre, hun tydskes tilgavns. Fruentimmernette-teter har hun ogsaa lært, derfor kan hun takke sin Gudmoer; en retskaffen Pige er hun bleven —

Palle (i hendes irrige Tone). Derfor kan hun takke Dig.

Ellen (uden at lade sig forstyrre, i hans Tone). Det kan hun ogsaa, Hans Qvast. Naa, nu har hun en god Condition.

Palle. Zum, zum, zum, hun har Satan. Fruen er en Havgasse.

Ellen. Hvad?! — Ih saa Gud hjælpe mig for min Grethe. Hun kan ikke bide fra sig, dertil er hun for from. Men naar jeg veed det — godt! Qvit skal ikke vide noget om det, for han har gjort Alt i en god Mening, men jeg skal, saa vist som jeg

staaer her, i Morgen op til Fruen og saadan ringe Tolv for hendes Øren, at —

Anden Scene.

De Forrige. Frederik.

Ellen (iler pludselig Frederik imøde med den ømmeste Kjærlighed). Frederik! er Du der, min Dreng? (omfavner og kysser ham) Nei, hvor Du seer godt ud! — Hr. Fuldmægtig — (neier dybt) kongelig, Kors bevares! (reiser sig pludselig og iler hen til Palle; ivrig) Palle! nei vil Du see — Guldkjæde! (leer og græder paa eengang) Drengen har Guldkjæde om Halsen! (betragter ham fra flere Sider) Saa lad mig dog see mig mæt paa Dig. (flyver ham atter om Halsen) Du kjære, gode Dreng! (vender sig om og overraskes ved at see Palle rolig) Og Du staaer, som Gud skabte Heiren, naar Du seer mig saa lyksalig at —

Palle. Jeg venter bare til Du bliver færdig. Din Lyksalighed tager saa forbandet megen Plads op; to saadanne Lyksaligheder kan sku ikke rummes her i Stuen paa eengang.

Ellen. Aa, Du er en — (kjærlig) Du skal ikke bryde Dig om hvad han siger, lille Frederik; han holder ligesaa meget af Dig som jeg; (heftig) men heller ikke mere, for det er ikke muligt. Hør, jeg har saadan længtes efter Dig.

Frederik. Og jeg da efter Dig, Moder! Jeg vilde saa gjerne see Dig hver Dag, naar Fader blot —

Palle. Et Trin høiere op min Søn, saa gaaer Balonen. See Du kan blive Noget med Raad i Enden, som Justitsraad, Hof- og Stats-Raad, eller i det mindste Gehæmmeraad, saa kan Du gjøre Dig en Ære af at være et Nybordsbarn.

Frederik. Jeg er bange, Balonen brister forend den

gaaer, Fader. Men — er her i Aften kun Dine sædvanlige Gjæster?

Palle. Natyrligviis! kun gode, gamle Venner, som troer, at Mutter har været Din Amme. — Hvor falder Du paa det?

Frederik. Det veed jeg ikke, men — (hastigt) er Grethe kommen?

Ellen. Endnu ikke; men imidlertid maa Du passiare med dem; de holder allesammen saa meget af Dig, og Du —

Frederik. O, jeg glæder mig til at see dem. (sagte) Besynderligt! hvad kunde hun mene?

Palle. Ind til dem, min Dreng! Mutter og jeg skal bare rydde lidt tilside, for vi skal min Sjel have en Springom.

Frederik. Jeg gaaer, jeg gaaer! (gaaer ud i Baggrunden).

Tredie Scene.

Palle. Ellen.

Ellen (tager pludselig Stolene og begynder meget geskjæftig at sætte dem sammen midt paa Gulvet). Sikken et ungt Menneske! hvor han er smuk og fix og pæn! O Gud give han snart maatte faae den Smule Gehæmmeraads-Titel, at jeg kunde komme i Tivoliet med ham, og —

Palle. Men hvad Fanden gaaer der af Dig, Ellen? Sætter Du Stolene midt paa Gulvet?

Ellen (samler sig). Hvad? (slukøret). Ja jeg gjør saa faae mig en Skam ogsaa — (ivrig) men jeg troede, jeg satte dem tilside. (sætter sig paa den, som hun holder i Haanden) Det er Glæden, Palle! Du maa ikke lee af mig, min Dreng, men naar jeg tænker paa Fuldmægtig Frederik, saa veed jeg ikke paa hvad Fod jeg vil staae.

Palle. Og derfor sætter Du Dig.

Ellen (reiser sig hurtigt; ærgerlig). Ih, det gjør jeg jo ogsaa! (sætter Stolen tilside). De Børn, de Børn! naar jeg seer dem, faaer jeg altid mere Glæde, end jeg kan raade med paa eengang. (standser) Hvad er det? En Vogn — som blev holdende udenfor — (taber Stolen) Herren forbarme sig, — det er Qvit, der er kommen til Skade.

Palle (i Bevægelse). Hvilken Snak!

Ellen (heftig). Det er det! ak, man har dog aldrig andet end Ulykker! — Hys! — de kommer op af Trappen med ham.

Qvit (udenfor). Denne Vei — stød Dem ikke.

Ellen (udbryder sjeleglad). Han kan snakke!

Palle (ligeledes). Det har ingen Fare! (Begge kappes om at ile til Døren, som aabnes af Qvit, der træder ind).

Fjerde Scene.

De Forrige. Qvit (med sin Pose; bagefter ham) **Grethe. Mathilde.**

Qvit (udaf Døren). Vær saa artig!

Ellen og Palle (gribe ham i Armene og føre ham ned i Forgrunden). Hvordan har De det?

Qvit (som taber Posen, stirrer forbauset paa dem). Jeg? (munter) Jeg har det min Sjel glant.

Ellen (slaaer Hænderne sammen). De har ikke skamferet Arme eller Been?

Qvit (overrasket). Nei! — Skulde jeg det?

Ellen. Ih gu skulde De ikke nei! Men hvorfor kommer De saa kjørendes?

Qvit. Gode lille Moer, tys, tys! det var jo ikke mig. Jeg var allerede i Gadedøren, da Grethe kom rullende.

Ellen Grethe! (seer sig om, faaer Øie paa Grethe og farer hen til hende) Tøs, er Du der?! (kysser og klapper hende). Naa, hvordan har Du det? Aa, min stakkels Glut, jeg hører af Faer, at Fruen skal være saadan en — (Grethe, som vil afbryde hende, træder et Skridt tilbage, saa at Ellen kommer til at staae ligeoverfor Mathilde). Ih, men hvad er det for en lille Jomfru, Du der har med Dig?

Grethe. Det var for hendes Skyld jeg kom kjørende. Det er en Veninde, som gjerne vilde see mine Forældre, og da hun holder meget af mig —

Ellen og Palle. Ih, velkommen.

Ellen. De holder af min Grethe? ih, De er jo en rar Pige! (kysser Mathilde). Tak skal De have, fordi De seer til os. (med venlig Geskjæftighed) Hatten af, mit søde Barn! kom lad mig —

Mathilde. De er altfor god.

Ellen. Sikken Snak! hvad er det for Talemaader! (da hun tager Hatten af hende). Nei det var da et allerkjæreste Ansigt! (idet hun gaaer forbi Palle med Hatten) Naa, der er Noget for Dig at see paa, Din Strik.

Palle (galant til Mathilde). Ja, De kan nok see paa min Mutter, jeg holder af kjønne Ansigter. — Hilledød, jeg skulde jo have seet dette lille Gesigt før?

Qvit (som har lagt sin Løse hen bag Reolen). Ha ha ha, det troer jeg gjerne, for Faer har altid løbet efter Pigerne. (seer paa Mathilde). Det har jeg med.

Ellen. De?! — fy skamme Dem! — i Deres Alder!

Qvit. Nei, forstaa mig — jeg har seet Ansigtet. For Pokker, det er jo —

Grethe (rask). Ha ha ha, jeg veed hvad De vil sige. Hun ligner Frøken Strøm?

Qvit og Palle. Rigtigt.

Grethe. Ikke sandt? det siger Alle; men jo længer De seer paa hende —

Qvit (ivrig). Jo større bliver Ligheden.

Grethe (kjæk). Nei, jo mindre bliver den. Frøkenens Næse er krummere.

Qvit. Lad mig see — jeg troer det sku ogsaa.

Grethe. Hun har lysere Øine.

Palle. Det har hun! jeg kan see hendes Øine for mig ligesaa grangiveligt som jeg seer Jomfruens.

Grethe. Hun har mørkere Haar.

Qvit. Ja, og hun er ogsaa høiere — aa, godt saameget høiere; det saae jeg strax.

Grethe. De seer altsaa, Annette ligner hende egentlig ikke.

Palle og Qvit. Nei.

Qvit. Men jeg skal ikke negte, jeg syntes —

Grethe. Ved første Øiekast; det gjorde jeg med, og det er just derfor (trykker Mathilde til sig) jeg holder saa meget af hende — (sagte) Fy, hvor De faaer mig til at lyve! (høit) — thi Frøkenen er en fortræffelig Pige.

Qvit. O, et excellent Fruentimmer! et ypperligt Hjerte, munter, nedladende, og et Hoved, o! — hun vil gjerne drille mig, men det siger ikke, for det klæder hende saa smukt.

Mathilde. Hvad det angaaer, saa skal jeg gjøre Alt, for at De kan indbilde Dem, det er hende.

Qvit (henrykt). Og Stemmen!

Mathilde. Traf jeg den?

Qvit. Om De gjorde? paa en Prik! Men hvor kan De —?

Mathilde. Jeg har været hos hendes Forældre.

Qvit. Saa skal jeg love for, Ligheden har givet Dem mangen en Spas. Det er prægtigt! Velkommen, Frøken Strøm, velkommen! ha ha ha, o det er ypperligt!

De Andre (imellem hverandre). Ha ha ha! ikke sandt? — det er herligt!

Mathilde (med Følelse). Jeg skal fortælle hende, hvor kjærligt jeg er bleven modtaget for hendes Skyld; det vil glæde hende, og hvem veed? maaskee hun selv —

Palle. Qvit. Ellen. (imellem hverandre) Hvad siger De? O Gud give hun vilde!

Ellen. Hun skal faae Alt, hvad Huset formaaer.

Qvit. Jeg skal vise hende mine Bøger.

Mathilde. Deres Bøger? — har De mange?

Qvit (henrykt). Om jeg har? (griber hende ved Armen og fører hende hen til den lange Side af Reolen, hvor han trækker Gardinet bort). Her skal De see! Hvad synes De? (de vedblive en levende Samtale).

Ellen. Hør, min søde Pige, det var et godt Indfald af Dig; det lader til at være et fermt, skikkeligt Fruentimmer.

Palle. Ja, saadanne Visiter maa Du gjerne bringe os mange af. (pludselig alvorlig.) Men, Død og Plage, om —

Grethe (hurtigt). Ja, Fader, det er just det, jeg er bange for. Frederik —

Palle. Om hun kjendte ham?

Grethe. Det gjør hun.

Palle. Fy for Fanden, det var en slem Geschichte. Men hvor kunde Du saa —?

Grethe (klapper ham). Hun bad mig saa meget. Det gjør mig ondt; men Du maa see, at Du faaer ham til at gaae.

Palle. Du har Ret; der er ikke andet for.

Grethe. Han gjør det vist ikke gjerne.

Palle. Naar jeg vil have det — Drengen skal lystre. Ophold hende et Dieblik; jeg maa have ham ud af Kjøkkendøren. Det er ærgerligt, men hvad — for een Gang. (tager Ellen om Livet). Hun er saa forbandet net, Mutter; jeg troer min Sjel jeg satte Dig selv paa Døren, førend jeg viste hende den.

Ellen. Galfranz, Du tog jo Livet af Dig, dersom jeg gik.

Palle. Kan saagu gjerne være, Din lille Hex! (smutter ud af Døren i Baggrunden).

Femte Scene.

De Forrige (uden Palle).

Ovit (udbrydende). Ikke sandt? (omfavner i sin Henrykkelse Mathilde.) Ih, De er jo et prægtigt lille Hoved! — De skulde høre hende tale om mine Bøger. Hjertet dandser i mig af Fornøielse. Hun kunde blive en stor Mand, dersom hun ikke var et Fruentimmer.

Grethe (hviskende til Mathilde). Tag Dem iagt; De røber Dem.

Mathilde (ligeledes til Grethe). O, jeg modtages af saa megen Kjærlighed, at jeg glemmer al Forstillelse.

Ovit (trykker Ellens Haand). Ak lille Vertinde, det er Skade, jeg kom for tidligt til Verden.

Ellen. Gud naade os, De bliver da vel aldrig forliebt?

Ovit (barnlig). Jo, Moer, jeg troer, wahrhaftig, min Time er kommen.

Grethe. Det hjælper Dem ikke; Hjertet er borte.

Ovit. Virkelig? (giver Mathilde et hjerteligt Haandslag). Naa, jeg ønsker Dem Lykke! Fyren — (lystig) jeg kan ikke ønske godt over min Rival, og ham er jo Lykken desuden vis nok. (tager hende under Hagen) Hvor han maa holde af Dem!

Mathilde (levende). Troer De? — og jeg frygter, han holder af en Anden.

Qvit (ivrig). Det er umuligt!

Grethe. Det skal De ikke sige; han kunde jo have seet mig.

Qvit. Dig?! — det er ogsaa sandt.

Mathilde (ved sig selv). Vidste hun, hvor dybt hun saarer mig!

Sjette Scene.

De Forrige. Palle.

Grethe (iler ham imøde, hemmeligt). Fik Du ham til at gaae?

Palle. Natyrligt; men det kneb, min Tøs. — Nu tilbords! (bukker) Der er salveret.

Ellen (farer op). Hvad for Noget?

Palle. Nabokonen har været Skaffer; for Mutter —

Ellen. Ja, hvor har jeg mine Tanker? jeg glemmer alle Ting! Det er det rare, lille Pigebarn — Bevares, De seer med eet saa alvorlig ud.

Mathilde (tvinger sig til at smile). Det var — det var kun et pludseligt Ildebefindende.

Palle. Det skal vi snart faae paa Døren. Men hør, nu maa De ikke blive bange naar De seer mig med en Blyhat.

Mathilde (forbauset). En Blyhat?!

Palle. Ja jeg vilde gjerne stikke fra den i Aften, men i et godt Laug — jeg kjender mig selv.

Ellen (smilende). Han faaer den, mit Barn, han faaer den.

Mathilde (griber Palle alvorlig ved Armen). Men for Guds Skyld,

hvorfor vil De gaae med en Blyhat? (Alle lee) Hvad skal det betyde?

Palle. Ha ha ha, hun troer — ha ha ha, en Blyhat — det er et Skab.

Mathilde. Et Skab?

Palle. Ja, saadan en — (tumler sig omkring) Hast mir gesehn! Ha ha ha, hvor Pokker har De faaet Deres Opdragelse? — Naa, tilbords, Manne!

Ovit (giver Mathilde Armen). Min Dame! (byder Grethe den anden Arm) og Du med, Grethe! (spanker stolt ud, nynnende). Vil Du see disse Tre —

Palle (som følger efter med Ellen, standser ved Døren). Død og Plage, Mutter, jeg glemmer Noget. Hold Kaasen; jeg kommer strax. (Ellen gaaer ind.)

Syvende Scene.

Palle. (strax efter) **August.**

Palle (tager Pokalen). Vi maae jo have Velkomsten frem i Aften. Det nysselige lille Fruentimmer — den skal hun drikke af! (vil gaae).

August (fra Sidedøren). Baadsmand!

Palle (standser). Oloi! (vender sig). Underdanigste Tjener.

August. Jeg veed ikke om De kjender mig —? den unge Vagtel.

Palle. Pollenteknisk Catheket — jeg har den Ære, efter Gehør. Vores gamle Logerende berømmer Dem meget.

August. Det er mig kjært, thi jeg kommer for at frie til Deres Datter.

Palle. Ja saa. Det er mig en stor Plaseer; men uden Fortrydelse, kunde De ikke trine herud i Morgen? Jeg har nogle gode Venner —

August. Det veed jeg; Grethe er her ogsaa. (sætter sin Hat). Jeg troer derfor, det er netop den allerbeleiligste Tid, da jeg mener det ærligt. Jeg har til at slaae mig igjennem, elsker Pigen. —

Palle. Og hun?

August. Har tilladt mig at tale med Dem.

Palle. Saa er, Fanden tage mig, den Ting jo afgjort.

August. Hvad siger De?

Palle. Det er en fornuftig Pige; hun har sin Villie.

Ottende Scene.

De Forrige. Ellen.

Ellen (i Døren). Palle! — men hvorfor kommer Du ikke?

Palle. Jeg vilde tage Velkomsten, og saa kom jeg til at forlove Grethe.

Ellen (træder rask frem). Forlove Grethe?

Palle. Ja, det er klappet og klart. Det er hendes Kjæreste — den unge Vagtel.

Ellen. Som Ovit har talt saa meget godt om? (med venlig Neien). De vil have min Grethe til Kone?

August. Ja, rigtignok vil mine Forældre ikke —

Ellen. Hvad? — Saa bliver der ikke Noget af. Min Datter skal ikke sætte Splid imellem Dem og Deres Forældre og gjøre sig ulykkelig.

August. Jeg har Deres Mands Ord.

Ellen (ferm). Mit med, naar De faaer Deres Forældres; til den Tid — her i Huset er det hverken Mand eller Kone, der staaer tilroers, men hvad Ret er. Vi despetere ikke for at faae Ret, men for at vide, hvem der har Ret, og ikke sandt, Palle, (med Energie) denne Gang har jeg Ret?

Palle. Gu har Du det, Mutter, og den skal Du ogsaa beholde.

Ellen (giver August Haanden). Veed De hvad? her er i Aften nogle gode Venner; bliv hos os, har De Lyst; saa kan De bedst see, hvad Familie De vil ind i; (i sin forrige Tone) men ingen Duusdrikken — (atter venlig) og staaer vi Dem an — naa, ingen Moder er haard, naar det gjælder hendes Barns Lykke.

Niende Scene.

De Forrige. Qvit.

Qvit. Men Vert og Vertinde —! Hvad? Hr. August!

Ellen. Nu kommer vi. (tager August under Armen). Folg De med mig! — Hor, jeg fulgte Dem gjerne til Jaord med min Glut, men — Mutters Tilladelse maae vi have. Ikke sandt, Palle?

Palle. Natyrligt; men den kommer! (de gaae ind).

Tiende Scene.

Qvit. (strax efter) Ellen, Grethe, Mathilde.

Qvit (seer efter dem). Han kom! (han gnider Hænderne) prægtig Fyr! ærligt Hjerte! Hun bliver lykkelig! (springer høit af Glæde). Heisa i Aften har vi Selskab! Kronedod, (løber hen og tager Violinen) min Fiol! Falderallala! nu skal jeg stryge saa — (gjør et Strøg).

Ellen (som tilligemed Grethe støtter Mathilde). Men, søde Barn, hvad er det? hvordan har De det?

Mathilde (sætter sig). O, det har Intet at betyde.

Qvit (kaster Violinen, deeltagende). Er De daarlig?

Ellen (kort). Det seer De jo. Hofmansdraaber! (Qvit søger forvirret i alle Kroge).

Grethe. Det er forbi; det var Tobaksrøgen. Gaa bare ind, at Ingen skal blive opmærksom.

Ellen. Du har Ret, Barn! (iler til Døren, men vender sig, da Qvit bliver staaende og betragter Mathilde). Naa, Gamle, er det Noget for Dem at titte efter?

Qvit. Nei, Vertinde, nei! nu kommer jeg. (hopper efter Ellen).

Ellevte Scene.

Grethe. Mathilde.

Grethe (levende). Han saae ikke Deres Ansigt!

Mathilde (ligeledes). Hvad kan han ville her?

Grethe. Det — det veed jeg ikke; maaskee besøge Qvit.

Mathilde. Undskyld mig hos Deres Forældre. De indseer, jeg maa strax hjem.

Grethe. Jeg følger Dem.

Mathilde. Det vilde vække Opmærksomhed; bliv! Kunde jeg blot faae en Vogn.

Grethe. Den skal jeg skaffe Dem. (iler til Sidedøren).

Mathilde. De? — nei, jeg tillader ikke —

Grethe. Det gjælder Dem; jeg er ikke bange. Kommer der Nogen — smut bag Gardinet der! (peger paa Vægreolen og løber ud).

Tolvte Scene.

Mathilde. (strax efter) **August.** (derpaa) **Frederik.**

Mathilde. Det gjør mig ondt, at jeg maa forlade disse gode Mennesker — o hvilken Kone! — Men denne Gaade — Grethes Forhold til Dahl? Jeg har ikke hørt hans Navn nævne, men frygter dog — Ah! — (smutter bag Gardinet ud imod Tilskuerne).

August (taler ind af Døren). Ja, jeg forstaaer mig en Smule paa Lægekunsten og vil med Fornøielse — (træder frem). Her er jo Ingen. (halvheit). Grethe! Grethe! — Hvor blev de af? (seer sig om).

Frederik (idet han lister sig ind fra Sidedøren). Jeg vil dog vide, hvorfor jeg skulde gaae. (han og August faae Øie paa hinanden.) Ah, De her!?

August (paa samme Tid). Hvad? Dahl!

Mathilde (sagte). Gud! jeg har ikke taget feil!

Frederik. Det var for Deres Skyld, man vilde, at jeg ikke skulde komme her?

August. Man vilde, at De ikke skulde komme her? Deres Ord fordre en Forklaring, da de synes at indeholde en Bagvaskelse.

Frederik. Min Herre! (roligere). Jeg beder Dem erindre, her er De ikke hjemme.

August. Jeg er hjemme overalt, hvor jeg træffer en Uforskammet, som paatrænger sig en anstændig Pige.

Frederik. Paatrænger?! Jeg vil undskylde Deres Uartighed med Deres Forhold til hende. For Resten har jeg saa lidet været paatrængende, at jeg ikke er istand til at begribe, hvorledes De har opdaget —

August. Hvad? De er her — her, min Herre, og vover

at sige, De er ikke paatrængende? De gjør et Skridt hvorved De vil skade hendes Rygte, og tør paastaae —

Frederik. Skade hendes Rygte? Har De tabt Forstanden? Jeg elsker hende — ja! jeg vil aldrig ophøre at elske hende, men —

August (forbittret). Virkelig? — Og det siger De til mig, som har hendes Ja og kommer her for at bede om hendes Haand?

Frederik. Her?! for Guds Skyld, hvem mener De?

August (endnu mere forbittret). Hvem andre end Grethe?

Frederik (levende). Min Søster?!

August. Deres Søster?!

Mathilde (paa samme Tid). Hans Søster?! (et Dieblik Pause, hvori Frederik og August overraskede see paa hinanden).

Frederik (rolig). Ja, min Søster. Den Hemmelighed, som forbittrer mig mit Liv, og som i Morgen skal afsløres, vil jeg ikke nu dølge for Dem, da De tænker paa en Forbindelse med hende. Jeg er her i min Faders Huus.

August. Mathilde. Hvad?!

Frederik. Hans Omsorg for min Lykke har paalagt mig at skjule, hvad jeg regner mig til Hæder.

August (tager ham venlig i Haanden). Men, kjære Ven, hvorledes kunde De da troe —?

Frederik. Jeg beder Dem, spørg ikke.

August. De undskyldte min Uforskammenhed med mit Forhold til hende — og Baronen sagde — Ah, Mathilde!!

Frederik (heftig). Ikke et Ord — hun maa ikke ahne det!

Mathilde (sagte). Hvad hører jeg?!

Frederik. Jeg fordrer, at De aldrig røber, hvad der i et

ubevogtet Dieblik undslap mine Læber. Hun maa ikke kjende en Lidenskab, som hun vilde spotte.

August. Hun? det ligner hende ikke. Hvor kan De miskjende den, De elsker?

Frederik (med megen Varme). Ja, jeg elsker, jeg tilbeder hende.

Mathilde (som før). O Gud!

Frederik (bliver ved). Men hun — Endnu i Dag har hun givet mig et Vink om, at der er Følelser, jeg maatte ønske at skjule.

Mathilde (som før). Hvilken Misforstaaelse!

Frederik. Og hun har større Ret, end hun ahner. Rig og af en anseet Familie, kan hun ikke være et Partie for en fattig Matrossøn, og at jeg er det, det hverken kan eller vil jeg skjule for hende. O, dersom jeg kunde høre hende sige: „At Din Vugge stod i Nyboder, at Du er fattig, skal ikke afholde mig fra at række Dig min Haand, nei, jeg vil —" Stille, jeg skammer mig ved hvad jeg har sagt.

August. Da vilde jeg ønske, at hun havde hørt det, thi jeg tvivler ikke om —

Frederik (ivrig). Væk ikke et urimeligt Haab, som jeg er altfor tilbøielig til at gribe. (rolig) Jeg har nu faaet den Oplysning, jeg kom at søge, (trykker hans Haand) og den har glædet mig. Min Fader er en ringe Mand, men der er Adel i hans Hjerte; han skal ikke vide, at jeg har krænket ham ved at ville udforske Bevæggrunden til, at han befalede mig at gaae. Jeg forlader Dem, men med den Overbeviisning: jeg har betroet mig til en Mand af Ære. (gaaer hurtigt ud af Sidedøren.)

Trettende Scene.

Mathilde (skjult). **August.** (strax efter) **Grethe.**

August. Stakkels Fyr, han har kun for ringe Tanker om sin Elskværdighed. Om jeg gav Mathilde et Vink? Nei, han har fordret Taushed. Men jeg glemmer — Hvor blev de af?

Grethe (kommer rask ind af Sidedøren). Var det ikke Frederik, der skjulte sig bag Trappen? Vil han herop? (seer August). Ah, De er her?!

August. Jeg vilde underrette Dig om, at Dine Forældre — nei, sige Dig, at jeg elsker Dig saa høit —

Grethe (skotter til Reolen). Stille! (med Alvor) Det er mig særdeles ubehageligt, at De er her uden Deres Forældres Vidende. Jeg maa derfor paastaae, De skal gaae.

August. Dine Forældre bad mig at blive.

Grethe. De er godmodige og kjender Verden for lidet til at vide, at jeg udsættes for en Miskjendelse, jeg ikke engang vilde være istand til at fralægge mig. Jeg skal undskylde Deres Bortgang.

August. Du vilde ikke være saa haard, hvis Du elskede mig saa varmt —

Grethe (lægger ham hurtigt Haanden paa Munden; med dæmpet Stemme). August!

August. Hvad! — denne Omhed — o naar Du vidste —

Grethe (afbryder rask). De gaaer, hvis De agter mig.

August (snapper sin Hat). Jeg gaaer, jeg gaaer! Men i Morgen — jeg er her igjen! jeg vil have mine Forældres Tilladelse, hvad det end skal koste. Du skal blive Min.

(Han gaaer; Grethe følger ham til Døren, lytter et Øieblik og iler derpaa hen og trækker Gardinet tilside.)

Fjortende Scene.

Mathilde. Grethe.

Grethe. Der holder en Vogn til Dem henne ved Hjørnet.

Mathilde (i stærk Bevægelse). Gud, hvad har jeg hørt?!

Grethe (undselig). Jeg forsikkrer Dem, det var ikke min Skyld.

Mathilde (klapper hende, sjeleglad). Nei, nei, det var ikke det. Naar Du vidste — O, Du kjære Pige, jeg er lykkeligere end Du, jeg behøver ikke at spørge —

Grethe (forbauset). Men hvad har De—?

Mathilde (falder hende om Halsen). Ikke De, nei Du — Du, min Veninde, o min Søster!

Grethe. Frøken, De er ikke vel. Bliv her; nu er han jo borte.

Mathilde. Nei, jeg kunde ikke dølge min Glæde; jeg maa tage bort. Men i Morgen — jeg er her igjen!

Grethe (slaaer Hænderne sammen). De ogsaa?! Hvad skal det betyde?

Femtende Scene.

De Forrige. Qvit.

Qvit. Men Fruentimmer! vi er alt ved Bollen; vil I ikke tilbords?

Mathilde (tager Qvit om Hovedet). Ikke i Aften, Fatter, men herefter — De, Faer, Moer, Grethe, vi vil hver Dag samles, hver Dag glæde os med hverandre! (vil gaae.)

Grethe (gaaer efter hende). Jeg tillader ikke —

Mathilde (fører hende tilbage). Du bliver, giver vore gode Forældre dette Kys og lover dem ti af mig selv i Morgen. (overgiven, da Grethe følger efter hende) Ingen Ceremonier, jeg hører jo til Familien. Maa jeg forestille Dem min Søster? (bydende) Du bliver! jeg har en god Ledsager — Glæden! (iler ud).

Grethe. Qvit (stirre forbausede paa hinanden). Hvad skal det sige?

Palle (indenfor). Hvor er Grethe? Grethemoer!

Grethe (skrigende). Ja! (ved sig selv) Jeg begriber det ikke. (iler ind.)

Sextende Scene.

Qvit. (derpaa) Etatsraaden.

Qvit. Ja jeg saagu heller ikke. Kun saa meget veed jeg: Frøken Strøm, som jeg var nærved at ansee hende for, kan hun umulig være. Det gjør mig Skam ellers ondt at hun gik nu, da jeg skal begynde at vise mig som Virtuos. (tager Violinen) Hæ hæ hæ, jeg skal gnide saadan en Lystighed i Selskabet, at — (gjør et Løb).

Etatsraaden (træder rask ind). God Aften!

Qvit. Hvad? Hr. Etatsraad! De her? hos mig?

Etatsraaden. Lad det ikke forundre Dem; det er en Embedssag og saa kjender jeg ingen Hensyn. Jeg er bange, min ærlige Ven.

Qvit. Er De bange, Hr. Etatsraad? For hvad?

Etatsraaden. For vor Kasse.

Qvit (stikker Violinen ivrig ind under Armen). Hvad for Noget? Vagtel —

Etatsraaden. Jeg var før hos ham for — for at vise ham en lille Tjeneste. Jeg blev bedet til Middagsselskab, stødte

paa den bekjendte Schmarotzer Baron Lillie, fandt Secretairen i heftig Bevægelse — Jeg har fattet Mistanke.

Qvit. Hvad siger De? Og jeg, som har holdt Øie med ham og ikke mærket det! Men nu gaaer der et Lys op for mig. (ivrig) Deres Mistanke er grundet, Hr. Etatsraad! Jeg seer det, jeg seer det! (springer omkring) Og jeg ulyksalige Menneske — det er mig, der er Skyld i, at han fik Kassen! Kan De tilgive? (færdig at kaste sig for Etatsraadens Fødder.) Hr. Etatsraad, kan De —

Etatsraaden. Rolig, rolig, min Ven, vi kan tage feil. Hvem veed? — hans Myndling, Frøken Strøm, er rig; maaskee hun —

Qvit. De har Ret! Gud velsigne Dem, hvor De letter mit Hjerte.

Etatsraaden. Hans Regnskabsførelse er nøiagtig; det eneste Tænkelige er et Bedragerie. Det fordrer en Undersøgelse, men af en saadan Art, at den, hvis Mistanken var ugrundet, let kunde blive Manden krænkende, hvilket vilde gjøre mig meget ondt. Bedst var det, om man, ved een eller anden, ikke fornærmelig, Overraskelse, kunde opdage, hvorledes det staaer sig med hans Samvittighed, og det er for derom at raadføre mig med Dem, min Ven —

Palle (indenfor). Selskabets Skaal! (Hurraraab.)

Etatsraaden. Hvad er det?

Qvit. Aa, vi gjør ogsaa Selskab, (hidsig) men Pinedød ikke for Ligkassepenge. Min Vert har nogle — Tys, nu kommer de wahrhaftig herind. Et Øieblik, Hr. Etatsraad! Ingen kjender Dem. Lad mig bare faae Lystigheden paa gled, saa skal jeg nok finde Leilighed til at tale med Dem.

Etatsraaden. Men — (Døren aabnes).

Qvit. Der har vi dem. (begynder ivrig at gnide en Dands).

Syttende Scene.

De Forrige. Palle. Ellen. Grethe. Fire Mandfolk og to Fruentimmer. (Et Par af dem ere aldrende Folk, og Alle ere simpelt, men anstændigt klædte.)

Palle (dandser foran med Ellen; han har en lille munter Ruus). Tralalala — hui, saadan skal vi have det, gamle Snegl! (ryster Qvit, og kommer derved til at see Statsraaden.) Ih, see god Morgen; jeg synes, jeg ikke skulde have den Ære at kjende Dem.

Qvit (hastig). Det er en god Ven af mig.

Palle. En god Ven af Dem? (ryster Statsraadens Haand.) Grethe! Velkomsten, min Tøs!

Qvit (betuttet). Nei — nei — jeg troer, han er i Maadeholdenhedsselskabet.

Palle. Sludder! Seer han ud som han var i Maadeholdenheden? Han skal, splitte mig, stikke paa Velkomsten! (tager den fra Grethe, som har hentet den i det andet Værelse.) Maa jeg være saa fryntelig — Qvit, hvordan skal jeg titlerere den gode Ven? — hvad er han af Geburt?

Qvit (hastig). Kattuntrykker!

Palle. Saa? ja ja! (munter) derfor behøver han jo ikke at være Bavian, naar vi Andre gaaer iland efter en Gier. Hr. Kattuntrykker, maa jeg være saa fryntelig at bede Dem at lændse denne hersens?

Etatsraaden (seer smilende paa Pokalen). Lændse den? Nei, det gaaer over Kattuntrykkerkræfter. Men drikke vil jeg, og det en Skaal for Gjæstfrihed og Venskab. (drikker.)

Alle. Hurra!

Attende Scene.

De Forrige. Vagtel. Fruen.

Fruen (idet hun træder ind). Naa, man kan da finde Veien efter Skraalet.

Palle. Hvad? — Deres Hoivelbaarenhed og Fruen. — De vil have den Ære at besøge os! (fører dem frem i Stuen.) Varsko, Manne, her er Officerer paa Dækket!

Vagtel. Nei, vi kommer ikke her —

Palle. Ingen Pæneteter! (giver ham et Haandslag) Det kan jeg lide, at De ikke foragter Fattigmands Huus.

Ellen (med mange Neininger). Maa jeg tage af Dem, lille Frue? tillad at jeg hjælper Dem —

Fruen. Nei, nei, vi tager strax bort, naar —

Palle. Sikken Snak, af med Kysen! Grethe, klar med Velkomsten til Din Husbond og Madmoder!

(Gjæsterne kappes om at bukke og neie for dem.)

Qvit (afsides til Statsraaden). Hvad kan det betyde?

Etatsraaden (rolig). Lad os see, lad os see. (trækker sig tilbage.)

Fruen. Maa jeg komme tilorde? Er min Søn her?

Palle. Deres Søn? — lad mig see! jo det er sandt! Sei, Frier! — Hvor Fanden blev Frieren af?

Grethe. Han er gaaet, Frue, fordi jeg befalede ham det.

Fruen (til Vagtel). Ei, hun befalede ham! Saa er vel Forlovelsen alt gaaet for sig?

Palle. Endnu ikke, lille Frue, men kommer De for den, og kan skaffe mig fat i Personen — Gud bevares, fra min Side er der ikke Noget i Veien.

Fruen. Men fra min. Min Søn skal ikke giftes med Deres Datter; dertil er han for god.

Ellen. For god? til Grethe? en Pige paa hvis Rygte der ikke er en Plet, som er en brav, honnet, ferm, skikke —

Palle. Naa, naa, forivre Dig ikke, Mutter! Fruen sætter jo ikke ud paa Grethe, men mener bare, hendes Søn er saadan en Raritet, at Godt ikke er ham godt nok, og det kan jo min Sjel gjerne være.

Ellen (hvem Grethe forgjæves søger at berolige). Der maa Ingen sige, at Nogen er for god til mit Barn, og De mindst, lille Frue, for veed De hvad? De behandler ikke min Tøs som en retskaffens Madmoder, det veed jeg; hun er en from Glut, som forretter sine Ting propert og maladræt, uden at gjøre Kaprioler, men De er — (gnider Hænderne) ja, jeg veed nok, hvad De er.

Fruen. Vagtel! skal vi taale det?

Vagtel. Nei, lad os gaae, og vise (med tiltvungen Dristighed) at vi foragter saadant noget Pak.

Alle. Pak!

Palle (rystende). Pak? Pak! (farer, ude af sig selv, med opløftet Arm, mod Vagtel, som smutter tilbage.)

Grethe. Ellen (kaste sig foran ham). Fader!

Etatsraaden (ved sig selv). Uforskammet!

Palle (pludselig ædru; samler sig). Hvad var det? (seer paa sin Kone og Datter.) Slog jeg ham? (trykker deres Hænder, da de ryste paa Hovedet.) Tak, Børn, Tak! det var ret gjort af Jer; det Slag vilde have gjort mig mere ondt, end ham. (seer at Vagtel vil trække sig tilbage.) Bliv staaende! (træder foran Vagtel, som staaer skjælvende.) Pak! — kald mig en Stodder, det er jeg; en Tølper, det kan være, jeg er det; en Dosmer, De skal have Lov til at troe, jeg er det; om jeg er fattig, grov eller dum, derfor kan jeg være en ærlig Mand; men skjeldes for Pak, det skal, splitte mig, Ingen taale, som kan bære Hovedet opreist og see Enhver stift i Øinene. Hjertet kan sidde

ligesaa høit under Hampelærred, som under Kammerdun. (med sin hele Energie) Veed De det, min Faer? — Saa, nu kan De blive liggende eller lette, ligesom De lyster. Deres Takkelase vil jeg ikke gjøre uklar, men jeg skal ikke negte, jeg gad nok jage Dem saadan et Brandrør ind i Sjelestedet, at De skulde neie Dem. (vender sig) Sei, med Velkomsten; en Hivert paa den Dravat. (En af Gjæsterne rækker ham Pokalen, hvoraf han tager en god Slurk.)

Fruen. Og Du vil lade Dig true?

Vagtel (kommer til sig selv). Nei — jeg vil spørge: hvad skulde det være for et Brandrør, min gode Baadsmand?

Palle (igjen i godt Lune). Ja det er Ulykken, det veed jeg ikke.

Vagtel (kry). Jeg er en ærlig og en anseet Mand, og De skal have ondt ved at finde et Brandrør til at sætte i mig.

Etatsraaden (ved sig selv). Vi skal faae at see. (hviskende til Palle) Siig til ham: tag Dem iagt; i Morgen kommer Etatsraaden.

Palle. Hvad skal det gjøre godt for?

Etatsraaden. See ad; det er snart sagt.

Palle. Det er sandt, Kattuntrykker; vi kan jo probere det.

Vagtel (endnu mere kry). Vil De ikke lægge Haand paa mig, saa er De ikke den Mand, der skræmmer mig.

Palle (rolig). Naa naa, ikke saa frisk! tag Dem iagt; i Morgen kommer Etatsraaden.

Vagtel (myg). Hvad — hvad sagde De?

Etatsraaden (sagte til Ovit). Jeg veed nok! (iler ubemærket bort.)

Palle (seer hoverende paa ham; stærkere). Jeg sagde: i Morgen kommer Etatsraaden.

Vagtel (tvinger sig til at lee). Hæ hæ hæ, hvad skal det sige? hvor har De det fra?

Palle. Det har jeg fra en Mand — som er en Mand, der — (seer sig om) Tog Fanden ved Kattuntrykkeren? (Frydende) Nok sagt, jeg siger Dem, min godeste Ven, tag Dem iagt; Etatsraaden kommer i Morgen.

Vagtel. Jeg beder meget om Forladelse, men jeg ønskede gjerne —

Fruen. Hvad? Du, en Secretair Vagtel, forglemmer i den Grad Din Værdighed, at Du —

Ellen (afbryder hende; skræmmende). Etatsraaden kommer i Morgen.

Palle (lægger ivrigt til). Og: tag Dem iagt!

Fruen. Men hvad skal det —?

Vagtel (bestemt). Ti stille! lad os gaae! Jeg vil ikke have Klammerie.

Ellen (gnider Hænderne af Glæde). Det hjælper — det hjælper! (til Palle). Aa engang endnu; det gjør saa godt. Etatsraaden —

Vagtel (tager sin Kone ved Armen). Kom! — god Nat, gode Folk! vi gaaer, vi gaaer.

Palle. Ja, gaae ad Helvede til; men Etatsraaden kommer i Morgen! Ha ha ha!

Alle (følge Vagtel og Fruen til Døren). Han kommer i Morgen!

Fjerde Act.

(Samme Værelse. Der staaer Kopper paa Bordet tilvenstre for Tilskuerne.)

Første Scene.

Palle (kommer rask ind fra Baggrunden, med Hatten i Haanden, og seer sig om). Den Gamle allerede ude? Hum, gad dog gjerne havt ham med derhen, for seer jeg dem — Pak! naar jeg tænker paa det Ord, der gaaer mig som en Lue igjennem mine Aarer. Jeg er bange, jeg forløber mig. Det faaer ikke hjælpe; Grethe skal ikke blive hos denne Grippenille — hun skal ikke, om saa —

(vil gaae.)

Anden Scene.

Palle. Ellen (fra Baggrunden med Kaffekjedlen).

Ellen. Palle, vil Du ikke have en Taar Drikke inden Du gaaer ud, min Dreng?

Palle. Jeg har ingen Ro paa mig, forend jeg faaer Grethe fra det forbandede Huus. Jeg gav efter i Aftes, da baade hun og Du paastod, hun maatte gaae der hjem, men — det var ikke fornuftigt gjort.

Ellen. Nei rart var det ikke for hende, Stakkel, men fornuftigt var det justement. Jeg har selv tjent for mit Brød og veed hvad der er et Tjenestetyendes Pligt. Hun skal holde ud, til hun kan slippe paa lovlig Maade. Nu skulde det nok hedde sig, at min Datter havde været ude af Condition om Natten; hun skulde rende til Politiassistensen og spytte i Bøssen for

at være en Rendemaske! (sætter sig og skjænker). Nei, nei, min gode Ven, vi vil have Retten paa vores Side, saa kan vi spille med dem.

Palle. Og det skal vi, det skal vi, min Tos! I Aftes blussede jeg op som en Raket, men da jeg saae den gamle Kadreier saa betuttet — jeg lo, og dermed var jeg blæst ud. Men hen ad Morgenstunden laae jeg og gjorde mig mine egne Betragtninger —; at kaldes Pak, Ellen, Grumset af Menneskeslægten, (gaaer heftig frem og tilbage) jeg døier det ikke! det sidder mig her under Hjertet som en Glød, der bliver større og større. (standser) Giv mig en Skaal Kaffe, for at jeg kan slaae lidt koldt Vand i Blodet, inden jeg gaaer derhen. (Tager en Skammel, som staaer i en Krog, og sætter sig paa den ved Siden af hende.)

Ellen. Ja lad mig see, Du gjør det, for Glutten holder af denne hersens unge Fyr, og skulde det lade sig mire saadan, at hun kunde faae ham, det var dog fælt, om et Par Svigerfaerer havde ligget i Haar paa hverandre.

Palle. Fanden være Svigerfaer i Compenie med ham. Der kommer han og spolerer vor Fornøielse uden mindste Ettenkette. Og det vil jeg dog ikke regne, for det har jeg altid sagt: Lotterie er Lurendreierie, og Gevinsten er ligerviis som jeg vil tage en Trappe, hvor alle Trinene er af deiligt hvidt Marmor, men det øverste af Snee, og den gaaer op til Lykkens Tempel. Jeg kommer springendes op af den — hei dudeldidom, sist mir Alles glei — men sommenstid jeg lige vil stikke Næsen ind i Templet — jups, gaaer jeg igjennem Sneetrinnet, Moer, stikker ned og sidder, patsch! paa min Kjol under Trappen, for at betragte Templet fra neden af. (ivrig) Jeg ærgrer mig over, at jeg ikke smurte hele Klatten i Bombebøssen.

Ellen (som har tillavet en Kop Kaffe, vender sig om). Værsgo!

Palle. Tak! Saa jeg har dog Lov at ærgre mig?

Ellen (but). Jeg talte til Qvit. Sidder han ikke og studerer bag Riolen, som han pleier?

Palle. Nei, han trak af, før Fanden fik Sko paa.

Ellen (reiser sig). Det er da ogsaa fortredeligt med det gamle Spøgelse. Jeg bringer Kaffen herind, fordi jeg veed, det fornøier ham; og hvad Tak har jeg? han render ud i den raae Morgenluft uden at faae en Taar Varmt. (triumferende) Ja ja, saa vil jeg heller ikke drikke; (slaaer ivrigt i Haanden) jeg vil ikke, og jeg veed ikke, hvor Du gidder gjort det.

Palle. Jeg drikker af Ærgrelse, men sku ikke for min Fornøielse. (reiser sig og sætter Skaalen paa Bordet.) Og saa den Grønskolling, Frederik, som vil have, jeg skal lade ham kalde mig Faer, mig, der i sin egen Stue maa lade sig sige Grovheder af en Kjellingepræst, som denne hersens Secretair, der ikke kan klare sin egen Kone fra sig — (tager Ellen triumferende om Armen) for det kan han ikke, Ellen, nei, han løber bestandig i hendes Kjølvande. — Jo, jeg var en pæn Fader for en Fuldmægtig! Nei, ikke saa, ikke saa! nu seer han hvordan det gaaer hans stakkels Søster, fordi hun er et Nybordsbarn.

Ellen. Arme Glut! ja, dersom Fyren, — hvad er han nu? — Sønnen —

Palle. Lad ham gaae Fanden i Vold! Han er Skyld i hele Mariasen, og kommer han mig for Øie — py! (spytter i Haanden.)

Ellen (griber ham ivrigt om Armen). Vil Du banke ham? er Du gal, Palle? Han skoftiserer jo ikke over os, men vil tage Pigen som hun er. Dersom Du understaaer Dig til, —

Palle. Ja, ja, Du har Ret; men saa vil jeg vere de Andre, for Nogen maa jeg have at hævne mig paa. Det er

Skade, jeg ikke har Kattuntrykkeren her; den Karl kunde mere end sit Fadervor, og vilde han bare sige mig, hvordan jeg kunde sætte en Syl i Hjertet paa de Gamle, jeg skulde bore den ind — saadan, seer Du (med megen Skadefryd) ganske langsomt.

Ellen (bestemt). Det gjorde Du ikke.

Palle (farer op). Splitte mig gjorde jeg saa.

Ellen (tvelt). Du gjorde det ikke, siger jeg.

Palle (hidsig). Hvad for Noget? Ellen!

Ellen. Snak; Du kjender ikke Dig selv.

Palle (stødende). Sagde Du det? Hvem kjender mig da? Hvem?

Ellen. Jeg. Du er en baldstyrig Djævel, men Hjertet er godt. Du kan give en Vinge, men Du er for stolt en Karl til at bære Nag. Kom de til Dig, var i Nod, rakte Dig Haanden, og Du kunde hjælpe, — Du hjalp, Palle, Du hjalp!

Palle (som før). Dandse mig om jeg gjorde! Saa vilde jeg ret fose, trampe, masserere dem i tusind Stykker og Stumper.

Ellen. Væv! Saa var Du jo værre end de. At en Mand slaaer til, naar Nogen kommer hans Ære for nær, — det er ikke smukt, men lad gaae; kanskee jeg gjorde det selv, dersom jeg var Mandfolk; men at gaae og tvære og snuse og speklerere for at hitte Noget, hvormed man ret kan tresakke sin Uven — (høihjertet) foi, det er lumpent!

Palle (gnider Hænderne). Ja, da skal Du faae at see, Moer min, Du skal —

Ellen. Aa, jeg gidder ikke tale med Dig. Du er min Mand — godt! men (med Energie) Du maa ikke komme her og bilde mig ind, at Du vil være en lumpen Karl!

(gaaer.)

Tredie Scene.

Palle (alene, raaber opbragt efter hende). Det skal jeg vise Dig, jeg vil! Jeg skal (springer i Veiret og slaaer sig under Skosaalen) jeg skal — jeg veed ikke hvad, men min Galde maa herut, splitte mig! (gaaer heftig omkring). Hun holder med dem! — hun vil være Pak! — det kan jeg lide! Er Du en Kone, Du?! Nei, snak Du man væk; forend jeg skal stoppe op for dem, for skal — skal jeg lade mig skille — (løber imod Skamlen). Av, mit Skinnebeen! (snapper Skamlen) Vil Du nu ogsaa have, jeg skal knække Halsen paa den forbandede Dingst? saa gid — (vil kaste Skamlen mod Døren i Baggrunden). Stop! det var nok mig selv, der satte den der. (sætter den skamfuld paa Gulvet). Dengang gjorde jeg hende Uret. (varmere) Men hvad det angaaer, at hun siger — (griber til Benet). Det gjør ondt! Ja, hvad sagde hun? — Stakkels Kone, de skjeldte jo hende ud saavel som mig. Jeg er bange for Dig, Palle! Du har bestemt ladet Dig forsætte med Hoivande, saa Du staaer paa Grund. Satan til Hoved, jeg har — ha ha ha, det duer ikke.

Fjerde Scene.

Palle. Frederik.

Frederik. God Morgen, Fader!

Palle (ivrig, men dog roligere). Hvad vil Du? Kommer Du her —?

Frederik (fast). Ja, og vil fra nu af komme her hver Dag.

Palle. Frederik! — hvad er det for Noget? Du veed, det taaler jeg ikke.

Frederik. Det smerter mig at være Dig ulydelig, men

det var endnu større Brøde at lyde Dig, og det kan jeg desuden ikke.

Palle. Hør, min Dreng, ingen Flouser. Her er passeret Noget, hvoraf Du kan see, det er ikke af Spashaftighed jeg forlanger, det skal blive ved det Gamle.

Frederik (levende). Og det er?

Palle. Iaftes, som Grethe var kommen, faaer vi Besøgelse af den unge Vagtel — hvad troer Du han vilde? ja, det gjætter Du ikke.

Frederik (forlegen). Nei.

Palle. Fri til Tøsen; men hun bad ham, at dreie af til vi kunde faae at høre, hvad Forældrene sagde til det; saa forsvandt han, og saa kom den gamle Vagtel —

Frederik. Hvad siger Du?

Palle. Den gamle Vagtel, min Sjel gjorde han saa, og det med sin Frue.

Frederik. Og hvad vilde de?

Palle. Gjøre Commers, ikke andet, og det gjorde de da ogsaa, for da de havde prællementeret om, at hun ikke var ham god nok — for han er jo Noget ved Polentiken — saa sagde den gamle Vagtel, vi var Pak.

Frederik Hvad? Pak!

Palle. Pak! gu sagde han saa; og da jeg hørte dette hersens —

Frederik. Hvad saa? hvad saa?

Palle. Ja, saa vilde jeg verfet ham paa Døren, men i det samme stod her en Kattuntrykker — og han gik.

Frederik. Kattuntrykkeren?

Palle. Nei Vagtelen; Kattuntrykkeren var alt futtet væk. Saa deisede da Fruen med, jeg drak et Par Glas Punsch og

Grethe gik i Conditionen. Dermed er Geschichten ude, for saa vidt. Og hvad siger Du nu om den?

Frederik. Det er for meget! At kalde mine Forældre —

Palle. Pak — ikke sandt, det er rørigt?

Frederik. Det er afskyeligt! Nu vel, kan ringe Stand virkelig kaste saa stor Foragt paa agtværdige Mennesker, saa seer jeg, det er min Pligt —

Palle (levende). At tie; rigtigt!

Frederik (bestemt). Nei, at tale.

Palle. Er Du gal? Heraf seer Du jo tydeligt —

Frederik. At kun Din Søn kan skaffe Dig Opreisning paa Din Ære, (griber hans Haand) og det vil han. Jeg skal tvinge Verden til at erkjende, at høi Adel boer ogsaa i lave Nyboders-huse.

Palle (med kjærlig Ængstelse). Nei, min Dreng, lad Verden sige om os, hvad den vil, Du maa ikke — det er kjønt, Frederik, — ja jeg veed jo, Du er et godt Hjerte — men det er for tidligt. Bliv Kantorchef, saa kan Du —

Frederik. Jeg skulde vente Aar, for at —? nei, det er afgjort —

Palle (bestemt). Jeg befaler Dig at tie.

Frederik. Alt kan en Fader befale sin Søn, kun ikke, at han skal fornegte ham.

Palle (med Værdighed). Jeg kan befale det, jeg! (gaaer nogle Skridt frem og tilbage i heftig Kamp og standser derpaa foran Frederik). Hør, Frederik, da andet ikke kan være, jeg vil — (heftig) nei, det er nok, jeg befaler det. — Tys, der kommer Nogen, og Du er her — forsigtigt!

Femte Scene.

De Forrige. August.

Palle (idet han seer August komme ind). Den Unge — naa, her maa laveres.

August. Den Maade, hvorpaa mine Forældre iaftes skal have indfundet sig i Deres Huus, paalægger mig at give Dem en Forklaring. — Ah, Hr. Dahl.

Palle. Ja Hr. Fuldmægtigen — han — han vil besøge sin Amme.

August. Sin Amme?

Palle. Min Kone, ja, hun er saa Skam —

Frederik. Men tillad —

Palle (afbrydende med stærk Stemme). Hans Amme. Videre! maa jeg bede om Forklaringen i en Snup.

August. Naar jeg opnaaer mine Forældres Samtykke til min Forening med Deres Datter, vil jeg ikke see vor Lykke forstyrret ved Familieuenigheder; derfor ønsker jeg at underrette Dem om en Omstændighed, som meget vil formilde Krænkelsen.

Palle. Ho, ho, det lader den nok være! At komme spankendes ind i et pænt Selskab, for, mir nichts, dir nichts, at skjelde det for Pak! (til Frederik) Hvad synes De, Deres Velædelhed?

Frederik (vranten). At denne fremmede Tone —

Palle (hastigt). Det er nok — jeg veed, hvad De synes. (til August) Der hører De, han siger: denne fremmede Tone — (utaalmodig). Videre, videre, og bare i en Hast.

August. Mine Forældre var i det første Øieblikks Ærgrelse over at see et kjært Ønske tilintetgjort. Nogle Minuter inden de erfarede, at jeg var gaaet for at byde en fattig Pige min Haand, var der, angaaende mig, gjort dem et Forslag, som jeg under enhver

Omstændighed havde forkastet, men som de ansaae for glimrende.

Palle (gaaer ligegyldig omkring). Ja, det er godt. Da Ræven havde bidt Hovedet af Gaasen, gjorde han Execution.

August (heftig). De troer mig ikke? Der var foreslaaet min Fader, at jeg skulde ægte en Pige med 50,000 Rigsdaler.

Palle (som før). Død og Plage, og hun var maaskee Grevinde ovenikjøbet.

August. Det var Etatsraad Dobels Broderdatter.

Palle. Etatsraad Do—? Og det er ham, der har gjort Forslaget?

August. Ja.

Palle. Naa, er jeg nu igjen kommen Side om Side med den Sørøver!

Frederik, August (forbausede). Hvad?

Palle. Han har skilt mig ved en Søster og vil nu ogsaa nappe Lykken fra min Datter. Det er en Hallunk!

August (levende). Han? en Mand, der er agtet af Alle?

Frederik (ligeledes). Min Velgjører!

Palle (tvinger sig; til Frederik). Rigtigt! jeg burde ikke i Deres Præsanse sige om ham, hvad sandt er; det passer sig ikke; og jeg beder Deres Velbaarenhed meget om Forladelse, men for Resten —

Frederik. Velbaarenhed — Forladelse, det er for galt! (bestemt) Hr. Vagtel er min Ven og veed, Du er min Fader.

Palle (lynslagen). Han veed, jeg er —?! (gaaer op og ned nynnende) Heideidedilladeida! (gjør pludseligt et høit Spring og smækker Fødderne sammen, tvinger sig til Rolighed, vender tilbage til Forgrunden og stiller sig alvorlig foran Frederik). Frederik, hvad har Du gjort?

Frederik. Hvad mit Hjerte bød mig.

Palle (levende). Hvad Du vil angre! — Da Du saae Dagens

Lys — jeg græd, det havde jeg Aarsag til; men her indvendig seer jeg ganske stille for mig selv: har vor Herre sat Hoved paa det Puds, han skal blive til Noget, hvorvel han er løbet af Stabelen i Nyboder, og om saa Satan — naa! jeg har slæbt og stræbt, hittet paa tusinde Qvantsviserier, negtet mig den Plaseer at see Dig her — her, hvor jeg altid længtes efter at finde Dig, og alt det — alt bare for at Du, krak! lige ved Havnen, skulde lade Din Lykke springe læk, saa at den gaaer under med Tov og Tavl.

August. De forestiller Dem Tingen —

Palle (begynder at blive hidsig). Som den er!

Lav Fødsel er stor Mand en Ære,
Men Skam for hvem, stor Mand vil være!

Det er et Sprikwort, jeg har gjort mig selv af Erfaring.

Frederik. Af Fordom, Fader! Retskaffenhed finder Agtelse i enhver Stand.

Palle. Ja saa! — nei saa var Du, splitte mig, ikke bleven født, som Du blev.

Frederik (levende). Hvad? hvordan blev jeg født?

Palle. Aa Du er — (overfusende). Kommer det Dig ved hvordan Du blev født? (gaaer op imod Baggrunden).

Sjette Scene.

De Forrige. Ellen.

Ellen (stikker Hovedet ind af Døren). Fik Du saa Fornuften igjen?

Palle (i Ærgrelse). Nei! (trækker hende ind). Hvad synes Du, Ellen? han har kappet Hemmeligheden — den driver!

Ellen. Hvad? er det sandt, Frederik? er det sandt?

Frederik (falder hende om Halsen). Ja, Moder, fra nu af er jeg ganske Din Søn.

August. Men er jeg den Eneste, der veed det, saa giver jeg Dem mit Æresord paa, det skal aldrig komme over mine Læber.

Ellen. Nei, nei, siig det til hele Verden. Jeg har holdt mit Ord, Palle, men nu, da et fremmed Øie har seet ham om min Hals — jeg veed ikke, hvordan det gaaer til, det er, som der med eet brast Noget, der laae om mit Hjerte, og jeg vil ikke, nei, jeg vil ikke bære det igjen. Han er min Dreng, min Frederik — o han er mit Barn, og jeg holder ham fast, om saa alle Grever og Baroner kom og saae ham i Nybordskjellingens Arme.

Palle. Saa siger Lykken stanto! Baandet i Knaphullet, Naaden, Hoivelbaarenheden, Alt hvad jeg havde glædet mig til at smække Verden om Ørene med, naar jeg engang sagde: Der er en Nybordsdreng — Ellen, det er væk! Du burde blive vred paa ham.

Ellen. Jeg? fordi han løber fra al den Stads for at flyve i mine Arme? Nei tak! jeg holder endnu mere af ham end før. (griber Palles Haand med Bestemthed) Men nu ingen flere Hemmeligheder paa Tapetet; han er min Søn, jeg vil beholde ham, og bliver han saa ikke mere, end han er — han er jo alt nok! retskaffen, god, smuk — og han er Min!

Palle. Og dermed troer Du, jeg skal lade mig surre? Passiar, min Engel!

Ellen (kjæk). Passiar igjen.

Palle. Hvad?

Ellen. „Manden skal være Qvindens Hoved", det veed jeg, og naar jeg trænger til Hoved, skal jeg ogsaa nok komme til

Dig; men her, Du, her gjælder det Hjerte, og det har jeg selv. Jeg kan lade mig kyse, men ikke fra min Dreng. Kom, min Søn! (hoverende til August) Hører De? min Søn! — ja maaskee De ogsaa kan blive det, og saa skal De see, hvordan jeg holder af mine Børn. Kom, lad ham være ene — (tager Palle, som staaer ubevægelig, med begge Hænder om Hovedet) saa sætter Heden sig! (kysser ham). Jeg veed, hvordan Fyren skal tages.

(gaaer ud i Baggrunden med Frederik og August).

Syvende Scene.

Palle. (derpaa) **Grethe.**

Palle (alene). Hun vil ikke stryge Flag! — Det er første Gang. Skulde hun have Ret? Nei! — Hun har Hjerte? bra! men det er med Hovedet man fanger Lykken i Stodderens Huus. — Mit hele Bestik er spoleret! Hemmeligheden sidder i denne Bagtelunge, og jeg faaer den ikke ud af ham igjen uden jeg skulde vrikke Hovedet af ham. — Aa, gid Fanden havde — (seer Grethe træde ind). Grethe! mit eget Pigebarn.

Grethe. Er Du vred paa mig for iaftes, Fader?

Palle. Paa Dig, min Tøs? gu er jeg ikke nei. Stakkels Glut, det maatte jo gaae Dig endnu mere til Hjertet, end mig. Men hvad Mutter og Frederik angaaer — o naar Du vidste —

Grethe (meget urolig). Hvad, Fader? hvad? Er der hændet Noget, som —?

Palle (med ængstlig Ømhed). Nei, Barn, nei. Ikke bange; det er nu mit Spøg.

Grethe (ivrig). Du narrer mig! (seer ham rask ind i Øinene). Jeg kan see det paa Dig; det hjælper ikke, Du gaaer fra det. Vil Du strax sige mig —

Palle (forlegen). Naa, naa! — Pokkers Tos, Du stirrer saadan paa mig, at jeg — Aa hvad, ha ha ha, det er ikke værdt at tale om. Jeg fik en lille Een paa Skinnebenet.

Grethe. Du har slaaet Dig?

Palle. Vist ikke; det var til min Fornøielse. Mutter havde taget Overtræk paa sit milde Ansigt, det gjorde mig hidsig, men saa tornede jeg paa Skamlen med Benet, og det satte mig Hovedet ilave. Jo, jeg er meget fornøiet over det. — Men det var smukt, at Du saae at gjøre et Løb hjem. (løber efter Stole.)

Grethe. Du tager feil; jeg er sendt —

Palle (uden at høre hende). Jeg maa tale et Par Ord med Dig, mens vi er ene. Sæt Dig! — Hør nu, min rare Pige, vil Du gjøre mig en lille Villighed?

Grethe. Det spørger Du om? — Tal, Fader, tal; hvad er det?

Palle. Lad være at tænke paa den unge Vagtel.

Grethe. At tænke paa ham? det kan jeg ikke.

Palle. Ja ja, saa tænk paa ham, men — lad ham flyve.

Grethe (bestemt). Nei! — Jeg har søgt at undgaae hans Opmærksomhed fra det Øieblik, da jeg mærkede, han kunde lide mig; jeg frygtede, det var kun et flygtigt Indfald. Hans Opførsel og alt, hvad jeg hører om ham, har overbeviist mig om det Modsatte — nu har han mit Ord; det bryder jeg ikke.

Palle (opfarende). Du husker vel, jeg er Din Fader?

Grethe. Skulde jeg glemme det, da Du altid kun vil min Lykke?

Palle (slaaet). Det er ogsaa sandt; jeg vil naturligviis kun Din Lykke. (ivrig) Men det er just derfor — Han er Dig for høit paa Straa.

Grethe (reiser sig rask, med Varme). Han? — Og hvad er han

da mere end jeg? Ved sin Duelighed kan han kun erhverve lidt mere end til sig selv; ved min Huuslighed og Orden kan jeg gjøre det til nok for os Begge. Er mine Forældre mindre agtværdige end hans? Vil min Opdragelse gjøre ham tilskamme i andre Selskaber end dem, hvorfra en borgerlig Familie bør holde sig borte? (stolt) Han er kun min Lige.

Palle (henrevet; springer op). Ikke, splitte mig, for en Deit mere! (samler sig). Men alligevel — (trækker hende ned paa Stolen). Hans Moder sætter Næsen tilveirs.

Grethe (levende). Har hun Ret til, af Egensindighed, at sætte sig imod sit vorne Barns fri Villie, naar den er fornuftig?

Palle. Min Sjel om hun har! — det vil da sige —

Grethe (hurtigt). Jeg veed, hvad Du mener: det er dog slemt, at en Familie skal ligge i Splid. Vær Du ikke bange, lille Fader. (kjælende for ham). Troer Du ikke, at jeg, ved at kjæle for hende og at holde af hende og at være venlig imod hende, nok gjør hende god igjen?

Palle. Gu gjør Du saa, ha ha ha!

Grethe. Naa! — altsaa seer Du —

Palle. Natyrligt! men jeg synes dog, at naar jeg — naar jeg siger, (springer op og stamper) jeg kan ikke lide ham!

Grethe. Lille Fader, Dit Been — husk dog paa Dit Been.

Palle. Aa hvad Been — (besinder sig). Naa saadan! (sætter sig). Jeg vilde sige —

Grethe. Hvorfor Du ikke kan lide ham; ja lad mig nu kjønt høre det.

Palle. Nei, det var ikke det jeg vilde sige.

Grethe. Jo, det var det bestemt. Du pleier jo altid at give Grunde, naar Du forbyder mig Noget.

Palle. Det synes jeg dog ikke; men vil Du have dem, o

jeg har fuldt op af dem! See for det Første kan jeg ikke lide ham, fordi — fordi — (springer op) aa fordi jeg kan ikke lide ham, og splitte mig om — (stamper).

Grethe. Fader, Du glemmer Dit Been.

Palle. Aa jeg vil ikke høre mere om — (sætter sig.) Reent ud, jeg mener —

Grethe (fortsætter). Du kan ikke lide ham, fordi Du ikke kan lide Familien.

Palle (glad). Rigtig, der har Du Grunden; er den ikke god? (ivrig) Vil Du sige mig, naar Du nu skulde have Bryllup, vi maatte jo — vupti, være glade Allesammen, og naar saa de Strutstikkere kom anstigende —

Grethe. Men om nu min lille Fader skulde have en eneste fortredelig Dag for at slaae mangen god Aften hen i sin Daters Stue?

Palle. I Din Stue?

Grethe. Ja, ved sit lille Glas Punsch med sin Svigerson.

Palle. Og med Dine Børn — Du glemmer jo Dine Børn. Ja, Tøs, (trykker hende op til sig) tag ham!

Grethe. O, Du er dog min egen gode Fader.

Palle. Og Du er en — Hvor tør Du komme her, Din lille Djævelunge, for at forlokke mig?

Grethe. Dig? — Kors, hvor skulde det falde mig ind? Det vidste jeg jo var umuligt! Fruen har sendt mig.

Palle. Fruen?

Grethe. Ja; hele Huset er i Forvirring, Gud veed hvorfor, og Fruen har bedet mig at spørge Dig, hvad det kunde være, som gjorde Herren saa bange, da Du sagde, Etatsraaden kom.

Palle. Ha ha ha, ja det var en prægtig Historie; men

det veed jeg min Sjel ikke, for at Etatsraad Dobel vil give den unge Vagtel sin Broderdatter med 50,000 Daler —

Grethe (forfærdet). Hvad siger Du?

Palle. Veed Du ikke det?

Grethe. Nei, nei! vilde jeg da have tænkt paa —? Men det er umuligt

Palle. Jeg har det af den unge Herres Mund, og jeg synes, det maa glæde Dig.

Grethe. Glæde mig? — At han skulde gjøre en saadan Opoffrelse for at ægte mig, en fattig Pige? — Om jeg stod i Veien for et saadant Partie, det, Fader, det vilde hans Forældre aldrig tilgive mig. Og han selv —! om vi kom til at kæmpe med Savn, og han da fortrød, eller jeg blot indbildte mig, at han fortrød, han for min Skyld havde opoffret Rigdom, Glands, Lykke — det kunde jeg ikke bære.

Palle. Grethe, hvad er det —? (hidsig) Han har friet til Dig efter Formularierne; han skal dandse mig tage Dig.

Grethe. Med sine Forældres Had? (sætter sig paa Stolen og bedækker Ansigtet med sine Hænder).

Palle. Aa hvad Forældre! Han skal ikke bryde sig om Forældre, naar — Saa gid Satan havde hele den secreterlige Familie!

Grethe (springer op og holder ham for Munden). Tys, Fader! ikke et Ord, hører Du? ikke et Ord til Moder.

Ottende Scene.

De Forrige. Ellen. Frederik. August.

Ellen. Syntes jeg ikke, jeg hørte hendes Røst! (til Grethe) Seer Du, hvem her er?

Grethe (forlegen). Ja, Moder! Jeg — jeg — (til Frederik) De er —

Frederik. Ikke De — Du! Broder! — Han veed det.

Ellen. Ja og Faer maa sige hvad han vil; Frederik har Ret: et Nybordsbarn kan ligesaa godt komme frem som en Anden.

Palle (med et Blik paa Grethe). Ja gu kan det jaa.

Ellen (bliver ved). Det seer man paa Dig.

Palle. Rigtigt!

Ellen. Hvad sagde Du?

Palle. Jeg? — jeg sagde: der traf Du det! (tager, for at qvæle sin Harme, Skaalen, som staaer paa Bordet, og ballancerer med den.)

August. Min Moder vil lade sig bevæge af mine Bønner; intet Offer skal være mig for stort.

Grethe. Offer! — Skulde jeg gjøre Dem lykkelig, maatte jeg overvurderes af Kjærlighed; jeg kan ikke erstatte Offere.

August. O, vei dog ikke Udtrykket, naar Meningen alt er Handling. Denne Bitterhed kommer heller ikke fra Dit Hjerte, thi jeg veed det, Du elsker mig; uden mig vilde Du ikke blive lykkelig. (Grethe, som staaer nærmest Palle, vender sig om imod ham med et Suk; Palle, hvis Forbittrelse bryder frem, slaaer pludselig Skaalen mod Gulvet.)

Ellen (iler hen til ham; bebreidende). Palle!

Palle (skamfuld, trykker hendes Haand). Ellen! — jeg er rolig! (sætter sig mørk ved Bordet.)

Niende Scene.

De Forrige. Qvit.

Qvit (kommer farende ind og kaster Hat og Pose). Naa, nu gaaer det løs! Prægtige Historier, ypperlige Anstalter! Kragen raaber paa

sit eget Navn! Pak, sagde han — Pak selv, og Pak tilgavns! Hei Baadsmand, jo De faaer Hævn!

Palle (springer op). Hævn! (samler sig) Ja saa! (sætter sig igjen.)

De Andre (omringe Qvit). Hvad er der paafærde?

Qvit. De er her, Hr. August? Det glæder mig at see Dem. Deres Fader er en Kjeltring.

August. Hvad? De tor — De er en gammel Mand og har viist min Fader store Tjenester.

Qvit. Det har jeg — ja! Jeg kom, da de Andre gik; jeg løb og krøb, sollicitereде og regjerede til jeg fik ham ind i Kassen. Men hvad har jeg for det? Han sætter en Plet paa mine Anbefalinger; han lever af, hvad jeg og andre skikkelige Folk skal begraves for.

August. Nei, det gaaer for vidt! — De lyver!

Qvit (springer høit i Veiret af Overraskelse og Forbittrelse). Hvad? jeg, Peer Qvit, som har boet i 15 Aar paa eet Sted, som har studeret Moralen og slugt alle vore Forfattere, jeg —

August. Saa ærekrænkende Beskyldninger imod en Mand maa De ikke fremføre til hans Søn uden Beviis.

Qvit. Det har jeg! O, jeg har snuset — jeg kjender hans hele Menage. Han drikker Kaffe om Middagen — for det var Snak han kom med igaar; Deres Moder har Geburtsdag hver Dag, det skal jeg bevise; han gjør Cirkler om Aftenen og skal have stort Collats til Middag, (gnider Hænderne) men det vil blive værre forstyrret end vores iaftes, for i Formiddag skal der skee Undersøgelse.

August. Frederik. Undersøgelse?

Qvit. Ja, og saa vil det vise sig: det er min Opfindelse, han beder Fremmede paa, det er min Ligkasse, han sætter paa

Bordet for dem; men vi tager Levningerne, saa kan han og Fruen gaae til Spot og Spee!

Palle (reiser sig). Til Spot og Spee!

August. Om en Familie skulde være styrtet i Ulykke, det er lavt at triumfere derover.

Qvit. Jeg triumferer ikke; Gud give, jeg kunde see Deres Fader saa hvid som Snee, det var ligesaa godt for mig og Ligkassen, som for Dem! Men jeg kalder enhver Ting ved sit rette Navn, og Bedragerie —

August. Hvad siger De?

Qvit. Ja crimen, min gode Ven, crimen!

August. Min arme Fader!

Palle (træder rask frem). Kan man ikke hjælpe ham?

Alle. Hvad?

Qvit. Baadsmand! han har skjeldt —

Palle (levende). Er det nu Tid at tænke paa det? — En Familie til Spot og Spee! — Hvad kan der gjøres for at faae ham flot?

Ellen (falder ham om Halsen). Palle! hvad sagde jeg?

Grethe (ligeledes). Fader!

Frederik (begeistret til August). Det er en Mand!

Palle (undselig). Naa, naa, ikke Bæv, — (hidsig) saa gjør jeg ingenting! (Ellen og Grethe fare tilbage) Muntert Manne! vi gjør, hvad vi kan. Min Sparekassebog: 135 Daler og en Mark, den har vi; Du, Frederik, finder vel ogsaa lidt i Fikken, og Qvit maa —

Qvit. Jeg? Nei, han har compromitteret mig!

Palle. Complimenteret Dem eller ikke complimenteret Dem — han er i Nød, Faer!

Qvit. Løn som forskyldt! Jeg har sat min hele Glæde i Rigkassen og gaaer den bankerot, saa — Nei, han skal klapses!

Palle. Hvad? splitte mig, om han skal! Herre, De kan ikke boe hos mig; De er et slet Menneske!

Ellen. Ja, foi, De er et slet Menneske!

Qvit (forbauset). Hvad for Noget? jeg et slet Menneske? (grædefærdig) Baadsmand! De siger mig op?

Palle. Det gjør jeg, for saadan —

Qvit (bønlig). Lad være, lad være, siig ikke mere; jeg maa have Uret. (ivrig) Tag alt, hvad jeg har! lad os redde ham — ak, men det er for sildigt.

Alle. For sildigt?

Qvit (ude af sig selv). Det er min Skyld! Jeg har i min Hidsighed sendt ham Undersøgelsen paa Halsen. Aa vær ikke vred! det er slet, men jeg var saa desperat. Hvad har jeg gjort!

Palle (fuld af Virksomhed). Hold Mund! Hjælp i en Ruf! Condevit, Condevit! Frem med de Penge, vi har. Hvem skal vi have fat paa? Hjem til ham! Han maa reddes — jeg siger han maa.

Qvit. Han maa, ja! Men er der Fikunterie — det hjælper ikke, Etatsraaden er strix.

Palle. Etatsraaden? hvilken Etatsraad?

Qvit. Ih, Etatsraad Dobel.

Palle (overrasket). Han! — (til August) Jeg kan redde Deres Fader; jeg kan, men — det koster. (efter en kort Kamp) Det maa saa være — han er reddet, saa sandt De der har min Haand.

Alle (imellem hverandre; sjeleglade). Hvad? Er det muligt?

Palle. Min Hat! — Hold fast i ham Hr. Etatsraad, saa fast De vil; nu tager jeg et Tag med Dem, og De skal

dandse mig give los! Kom, Frederik, det er os To, der skal levere Bataillen; de Andre kan krydse efter og skyde Victoria.

Ellen (standser ham; heftig). Palle, Du vil dog vel ikke —?

Palle. Jeg vil gjøre min Pligt; bagefter regner jeg over, hvad den har kostet. (gaaer imod Døren) Sei, Frederik!

Frederik. Hvad Du vil, Fader; men krænke min Velgjører — nei!

Palle (gaaer rask tilbage). Du har ikke lystret Commando — tilgivet! men denne Gang — det er den sidste, jeg commanderer Dig — denne Gang vil jeg lystres blindt; forstaaer Du mig? — jeg vil! (trykker Augusts Haand) Deres Fader er frelst!

(gaaer rask med Frederik.)

Femte Act.

(Værelset fra anden Act.)

Første Scene.

Mathilde (sidder i Sofaen og syer). **Baronen** (i Selskabsdragt, læner sig op mod Ryggen af en Stol og betragter hende.)

Baronen. Hvad jeg troer, der gjør ham saa urolig? (hviskende) Han er i Formynderknibe.

Mathilde (reiser sig). Hvilket Indfald! De tager feil.

Baronen. Pas paa! Nu, da han indseer, han vil komme til at rykke ud med Deres Penge —

Mathilde. Af hvad Aarsag?

Baronen. Min Naadige, De sætter mig i Forlegenhed; jeg troede at turde ahne, De vilde belønne en beskeden Kjærlighed.

Mathilde. Hum, det kunde være, at Deres Ahnelse ikke bedrog Dem.

Baronen. Mon dieu! De tillader, at jeg — ?

Mathilde. Tænker? Det er upolitisk at forbyde, hvad man ikke kan forhindre. (coquet) De har den fuldkomneste Tænkefrihed.

Baronen. Ah, hvor De gjør mig lykkelig.

Mathilde. Og hvad min Onkels Forhold som Formynder angaaer, De maa endogsaa sige, hvad De tænker. (fortrolig) Skulde det være noget Betydeligt?

Baronen (ligeledes). Nei, o nei, men dog vist altid nok til at bringe ham i en slem Stilling, hvis han faaer at bestille med en Mand, der anseer det som sin første Pligt at vaage over Deres Interesse.

Mathilde (leende). Det gjør han.

Baronen. Sikkert. Jeg sætter — det var mig — De tillader?

Mathilde. At De sætter? hvorfor ikke? Sæt De kun.

Baronen. O, De fortryller mig! (i sin forrige Tone) Jeg vilde gaae frem med Alvor, ja! Det vilde gjøre mig ondt, naturligviis! mais enfin, bør De undgjælde for at Deres Tante lever follement?

Mathilde. Saa det finder ogsaa De? Tilgiv, jeg tiltroede Dem gode Egenskaber, dog ventede jeg ikke en saa sjelden Oprigtighed, da De er hendes daglige Gjæst.

Baronen (ivrig). Men hvorfor, min Naadige? For at vinde Deres Agtelse, for at behage Dem, og netop den samme

Følelse vil det være, som bringer mig til at paastaae Deres fuldstændige Fyldestgjørelse — forudsat, at De ikke vil eftergive —

Mathilde. Jeg? ikke det mindste! (sagte, idet hun gaaer hen til Sofaen) Ah Hykler, jeg skal fange Dig! (sætter sig). Imidlertid, han bliver nok hjulpen.

Baronen. Af hvem?

Mathilde. Af Dem.

Baronen (forundret). Af Mig? De tillod mig at sætte, det var mig, der fordrede Regnskab, og saa fatter jeg ikke —

Mathilde. Har De nylig hørt fra Deres Broder, Hr. Stamgodseieren?

Baronen. Nei, vi staaer paa en spændt Fod. Han har den Feil —

Mathilde. At han er ældst; den vil han nu overlade Dem; jeg hører, han er meget syg.

Baronen. Hvad siger De?

Mathilde. Han er ugift; Godset tilfalder Dem, og De er da istand til, for at redde min Onkel, af Deres Midler at dække, hvad der mangler i mine.

Baronen (med Suffisance). Nei! det vilde være at paalægge ham en Forbindtlighed, som blev ham ubehagelig, da jeg, som Stamherre, maaskee nødtes til at desavouere hans Bekjendtskab for at søge høiere Forbindelser.

Mathilde (hurtigt, idet hun reiser sig). I enhver Retning?

Baronen (trækker paa Skuldrene). Uafviselige Hensyn kunde tvinge mig til at fornegte mit Hjertes Følelser. Imidlertid, hvad der var skeet, var skeet; derfor vilde det være ønskeligt, om den, som veed, at jeg elsker hende —

Mathilde. Erklærede sig, inden De nødes til ogsaa at

desavouere Deres Kjærlighed? Det skylder hun jo sig selv, og reent ud, (langsomt) jeg —

Baronen. De —?

Mathilde. Jeg — Apropos! (fortrolig.) Tag Dem iagt, at Ingen underretter min Tante om Deres Principer, inden De har Godset; det kunde saa let berøve os Deres Selskab.

Baronen (suffisant). Aa nei! Hun vil absolut see en Ven i mig. Min Bedste, det lykkes Ingen at gjøre mig sort hos hende —

Mathilde (leende). Uden Dem selv.

Baronen (læspet). Ha ha ha, ja, og jeg vil ikke.

Mathilde. Ha ha ha, nei! (sagte) men Du skal.

Anden Scene.

De Forrige. Vagtel. Fruen (pyntet).

Vagtel. Naar Du bare vil fornøie Dig og ikke bryde Dig om mig. Der er ikke Noget —

Fruen. Tør jeg stole paa det?

Vagtel (vranten). Ja gu tør Du saa.

Fruen (seer Baronen). Min Ven, maa jeg nu sætte mit Haab til Dem?

Baronen. Min Naadige, De bygger paa en Klippe. (De tale ivrigt med hinanden.)

Vagtel (i Forgrunden). Etatsraaden kommer! Jeg maa i en Hast skaffe — Men hvordan? — hvordan?

Mathilde (hemmeligt til Vagtel). Naa Onkel, nu har De faaet en rig' Ven.

Vagtel (levende). Hvem, Barn?

Mathilde. De siger ikke, jeg har sagt Noget — lover De det?

Vagtel. Vær Du roliz! Hvem? hvem?

Mathilde. Baronen. Hans Broder er død. (sagte.) Nu skal Du nok selv svære Dig. (gaaer.)

Tredie Scene.

De Forrige (uden Mathilde).

Vagtel (ved sig selv). Hvilken Lykke! (til Baronen.) Jeg hører De har faaet Sorg, Hr. Baron! naa det glæder mig.

Baronen (vigtig). For tidligt, min Ven! Min Broder skal være syg, men —

Vagtel. Han er død, Hr. Baron, han er død!

Fruen. Det fornøier mig! De er Stamherre, De er rig — hvor De er lykkelig.

Baronen. Men jeg maatte jo have faaet Bud. Det er ikke muligt.

Vagtel (ivrig). Som jeg siger, han er færdig. (omfavner sin Glæde Baronen) Naa, nu er De ikke længer i Decadence, som igaar.

Baronen. Rolig, min Ven, vi maae have Bekræftelse. For Resten, det kommer mig ubeleiligt.

Vagtel. Fruen. Hvorledes?

Baronen. Jeg vil komme til at bruge endeel Penge og for Øieblikket —

Vagtel. Aa, som Stamherre har De Credit overalt, og jeg haaber —

Baronen. Om Forladelse, det er imod mit Princip at laane — uden hos gode Venner.

Vagtel (ivrig). Men, Hr. Baron, naar jeg —

Baronen. Nei, nei, jeg veed bedst, De har ikke Evne; derfor skal jeg ikke miskjende Deres gode Villie.

Vagtel (som før). De misforstaaer mig, De misforstaaer mig, jeg vil —

Baronen. Jeg veed hvad De vil, min gode Secretair, jeg veed det, men jeg gjør det ikke, og (kort) lad os ende denne delicate Samtale.

Vagtel. Ikke delicate fra min Side, for —

Baronen (rækker ham Haanden). Ærede Ven, De skal see, jeg skal hjælpe mig ud af det. (vender sig rask til Fruen.) Min Naadige, jeg vil strax inspicere Dækningen. (gaaer hurtigt ind af Sidedøren).

Fjerde Scene.

Vagtel. Fruen.

Fruen. Hvor han er nydelig! Sikken Forekommenhed. Nei, han bliver sig bestandig selv lig. (lægger Haanden paa Vagtels Skulder).

Vagtel (som har staaet tilintetgjort, med Armene over Kors, farer op). Ja! (gaaer heftigt frem og tilbage; ved sig selv.) Det er forbi, forbi, forbi!

Fruen. Du kan ikke være andet bekjendt, end at skaffe ham Penge.

Vagtel. Jeg? ham? — Kirstine, dersom Du vidste — Han er en Plattenslager.

Fruen. Baronen?! Raser Du, Menneske? Hans Delicatesse —

Vagtel. Ja, han flaaer mig af Delicatesse! (hæver Stemmen.) Han er — (seer Etatsraaden træde ind.) Aa! (bævende). Ærbødigste Tjener.

Femte Scene.

De Forrige. Etatsraaden.

Fruen. Ah, Hr. Etatsraaden?

Etatsraaden (venlig). Ja, her har De mig igjen.

Fruen. O, det glæder os. (sagte.) Han kom virkelig! Men hvad kan han ville? At ogsaa Jomfruen ikke kommer tilbage! (til Etatsraaden, som imidlertid har lagt Hatten.) Tør vi haabe —?

Etatsraaden. At jeg, uagtet mit Afslag, vil være Deres Gjæst? Kan vi faae vore Forretninger afgjorte til fælles Tilfredshed — o ja, i saa Fald gjør jeg med Glæde en Undtagelse fra Regelen.

Fruen. Saa beholder vi Dem, Hr. Etatsraad. (afsides til Vagtel.) Hvor han er net og gjør af os! Ham vilde de skræmme Dig med — aa! (høit) De tillader? En Huusmoder, naar hun faaer en saadan Gjæst — De tillader? (gaaer ind af Sidedøren).

Sjette Scene.

Vagtel. Etatsraaden.

Etatsraaden. Jeg veed, det er en redelig Kasserers største Glæde at blive overrasket med et Eftersyn, og den vil jeg saamænd nu gjøre Dem.

Vagtel (vaklende). Jeg takker.

Etatsraaden. Vi vil lade det være nok med at gjennemsee Bøger og Bilag —

Vagtel (lettet). Med Fornøielse. (løber til Pulten efter en Bog).

Etatsraaden (sagte). Det stikker altsaa ikke deri. (høit.) — Naar vi først har efterseet Obligationerne.

Vagtel (standser og taber Bogen). Oblig —

Etatsraaden (pludselig alvorlig). Ja, Obligationerne.

Vagtel. Hr. — aa! — (synker paa Knæ.) Hr. Etatsraad:

Etatsraaden (opfarende). Hvad? (følt.) Reis Dem!

Vagtel (rystende). Ja! (reiser sig).

Etatsraaden. Bekjend! (heftig, da Vagtel har forsøgt at tale, men ikke kan finde Ord.) Hvor mange mangler der?

Vagtel. Kun en eneste; den jeg fik igaar.

Etatsraaden (seer ham fast i Øinene). Er det sandt?

Vagtel. Undersøg alle mine Regnskaber, Kassens og min Myndlings, see min Beholdning — (grædende) Jeg har ikke gjort et Menneske Uret for en Doit. Det er kun den ulykfalige Obligation, som jeg har deponeret for halvandethundrede Daler.

Etatsraaden. Kan De indløse den?

Vagtel. Nei. Jeg troede det, men da jeg seer, at jeg er skammeligt smurt om Munden af Baron Lillie, som kaldte sig min Ven — jeg kan ikke, uden at jeg skal — aa Gud hjælpe mig!

Etatsraaden. De er en svag, lettroende, upaalidelig Mand.

Vagtel. Det er jeg. Fanden fristede mig.

Etatsraaden. Gjør ikke Fanden Uret; det var Deres Kone.

Vagtel (varm). Nei! hun har sine Feil, men at det var kommet saa vidt — arme Kirstine, det veed Du ikke; Skylden ligger paa mig.

Etatsraaden. Jeg vil lette Dem Byrden ved at opfylde mit Løfte til Deres Søn, men Kassen kan De ikke beholde.

Vagtel (slaaer Hænderne sammen). De gjør mig ulykkelig.

Etatsraaden (heftig). Jeg? Hvad havde De inden De fik den? Uden Caution gav jeg Dem et Embede, hvoraf De kunde leve, og efter at De har skuffet min Tillid, beskylder De mig for Deres Ulykke? (med stærk Stemme). Det er Dem, Dem selv —

Vagtel (angst). Det er det! Aa, hvor skal jeg hen? hvor skal jeg hen?

Syvende Scene.

De Forrige. Palle.

Palle (bydende til Frederik, idet han rask aabner Døren). Du bliver her, til jeg kalder. (træder ind). Om Forla— Hvad, Kattuntrykker, De her?

Etatsraaden (overfusende). Hvad vil De?

Palle. Jeg vil i Laug med denne Etatsraad, De talte om.

Etatsraaden. Og hvad vil De ham?

Palle. Saa sutjes, Kattuntrykker! Skaf mig bare fat paa Fyren.

Etatsraaden. Fyren? — Jeg er Etatsraaden.

Palle (forbauset). De?! — det var Fanden til Vansement! (bekæmper sin Bevægelse). Ja, maa jeg saa verle et Gammensord med Dem (vendt til Vagtel) i Enerum.

Etatsraaden. Jeg skal tale med denne Mand, og —

Palle (afbrydende). Jeg vil tale om ham, forend De taler med ham; altsaa —

Vagtel. Hr. Baadsmand, vil De hævne Dem?

Palle (tørt). Nei, kun redde Dem!

Vagtel. Etatsraaden. De?

Palle. Jeg. De kan gaae et Øieblik ind til Deres Kone.

Vagtel. Aa nei, maa jeg heller gaae lidt op og ned af Trapperne?

Palle. Er det Dem mere angenemt — vær saa god. Om fem Minuter skal vi have det klaret.

Vagtel. Mand! Frelser! (grædende) Men jeg skal miste mit Embede.

Palle (hidsig). Gu skal De ikke nei, naar De bare vil gaae.

Etatsraaden (til Vagtel). Bliv! (til Palle) De lover Noget, som kun jeg kan tilstaae.

Palle (vranten). Og jeg holder det; — hvordan? det bliver naturligviis en Sag imellem Deres Excellence og mig, derfor kan han gaae.

Etatsraaden. Jeg lader mig ikke spøge med.

Palle (utaalmodig). Splitte mig, heller ikke jeg! — Gaa!

Vagtel (angst). Med Fornøielse (skynder sig ud i Baggrunden).

Ottende Scene.

Etatsraaden. Palle.

Etatsraaden (gaaer frem og tilbage, færdig at qvæles af Ærgrelse). Naa, hvad skal alt dette betyde?

Palle (rolig). Hvor meget resterer han?

Etatsraaden. Halvandethundrede Daler.

Palle (glad). Er det det Hele?

Etatsraaden. Jeg har Aarsag til at troe det.

Palle. Dem betaler jeg om to Timer.

Etatsraaden (standser). De?! — og De svoer i Aftes at hævne Dem?

Palle. De seer jo, at jeg ogsaa gjør det.

Etatsraaden. De er en brav Mand.

Palle (fort). Det veed jeg. Jeg vil ønske, jeg maa komme til at sige det Samme om Deres Excellence.

Etatsraaden. De tillader Dem at tvivle om —? (foldere) Jeg er ikke Excellence.

Palle. Gjør ikke Noget, Deres Excellence; hvad De ikke er, kan De blive. Jeg betaler for ham; det er Alt, hvad jeg formaaer, men derfor er han ligefuldt en Tigger, hvis De tager Embedet. Gjør De nu, hvad De formaaer; lad ham beholde det.

Etatsraaden. Aldrig! — Han har misbrugt min Tillid paa en saadan Maade, at ingen Caution kan give mig Sikkerhed; jeg kan, bør og vil ikke tilgive. Hører De? jeg vil ikke — dermed er Sagen afgjort.

Palle. Den er Fanden, siden jeg vil stik imod.

Etatsraaden. De vil sætte Deres Villie igjennem imod min?

Palle (fort). Jeg vil holde mit Ord.

Etatsraaden. De troer, at kunne tiltrodse Dem —?

Palle. Nei, jeg beder, for at lade Deres Excellence have den Glæde at give.

Etatsraaden (haanligt). Hvis det kun er ved Bønner, De vil indløse Deres Ord —

Palle. Helst, Deres Excellence; læg Mærke til, helst.

Etatsraaden. De taler i en Tone —! Dog, jeg overseer meget hos Redelighed. Dersom De kjendte mig —

Palle. Det gjør jeg.

Etatsraaden. Saa vil De vide, jeg er urokkelig.

Palle. Har De altid været det?

Etatsraaden. De understaaer Dem til —?

Palle. Er De aldrig faldet? (med Udbrud) og værre end han, værre end han.

Etatsraaden (opbragt). De har søgt at blive alene med mig for at fornærme mig?

Palle. Vil De have et Vidne? (gaaer til Døren) Hr. Dahl!

Niende Scene.

De Forrige. Frederik.

Etatsraaden. Min Fuldmægtig! — De forener Dem med denne Mand, der overfalder mig? Jeg har Krav paa Deres Erkjendtlighed.

Palle. Jeg har et større.

Frederik (bævende). Det er min Fader.

Etatsraaden. Deres Fader?!

Palle. Og nu: var De ogsaa urokkelig da Deres Familie forbød Dem at holde Deres Løfte til en retskaffen Pige?

Etatsraaden (forfærdet). Mand! — (til Frederik) Jeg beder Dem, et Øieblik —

Palle. De har ønsket et Vidne; han bliver! De lod Dem sende bort, da Æren befalede Dem at —

Etatsraaden. Denne Hemmelighed — tal, hvoraf veed De —?

Palle. Det var min Søster.

Etatsraaden. Deres Søster?!

Palle. Ja.

Etatsraaden. Og da jeg, efter min Faders Død, kom tilbage og vilde gjøre min Uret god, da jeg søgte hende igjennem alle Blade — hvorfor kom De ikke til mig?

Palle. Hun var død.

Etatsraaden. Død! — (langsomt) Men —

Palle. Hendes Barn? — (dybt bevæget) staaer der.

Etatsraaden. Frederik. Hvad?!

Palle. Hun tilgav Dem, men ikke jeg, Deres Excellence. Jeg søer, hun skulde blive hævnet, og hun er blevet det, saadan som en Engel skal hævnes. Fra Nyboder har jeg kastet hendes Dreng lige midt ind iblandt de Fornemme, som gjorde Næse af hende; de har taget ham for Een af deres Egne, de har kryet sig af ham; ha ha ha, og De — troer De, De har havt Skam af Svogerskab med Matrosen, som tager Hævn ved at bringe Dem saadan en Søn? (kaster Frederik hen til Etatsraaden) Der har De ham!

Etatsraaden. Min Søn! — Mand, De beskæmmer mig.

Palle (leer og græder paa eengang). Ja, hvad siger De om den Fyr? Og jeg har dog ikke faaet ham rigtig færdig. Jeg vilde saa gjerne, inden jeg afleverede ham, havt ham ind i Rangforordningen; men hvad — De kan vel i det mindste skaffe ham ind i første Klasse; han vil, splitte mig, nok selv sørge for at komme høiere op.

Etatsraaden. Hvor meget skylder jeg Dem ikke! Denne Brøde, som uafladelig har martret mig, som har gjort mig mørk og bitter — De har forsonet den ved Deres Opoffrelser, som De skjænker mig alle Frugterne af.

Palle. Ho, ho, gu gjør jeg ikke nei, Deres Excellence. Hans Navn hører ikke mig til; det tager De, og giver ham

Deres — ha ha ha, det er Alt; for første Plads i hans Hjerte beholder min Sjel Mutter og jeg. — Ikke sandt, Frederik?

Frederik (kaster sig om hans Hals). Jeg burde elske Jer endnu høiere, hvis det var muligt.

Palle (fortrolig). For Resten har jeg mærket, De er alt kommen til at sidde lige bag ved os; det har ærgret mig.

Frederik. Men nu —

Palle. Ja nu — ha ha ha, vær saa artig, bliv siddendes. — Men vi glemmer reent Faer paa Trappen. Nu haaber jeg da —

Etatsraaden. Tør jeg negte Dem Noget? De har seiret.

Palle. Hurra!

Etatsraaden. Men da De vil hans Lykke — paa eet Vilkaar.

Palle. Og det er?

Tiende Scene.

De Forrige. Qvit. Vagtel. August. Grethe.

Vagtel (udenfor). Der maa Ingen komme ind.

Qvit (udenfor). Jeg er af Frelsens Engle — jeg maa ind.

Grethe. August (udenfor). Han maa! (Døren rives op; Alle træde hurtigt ind.)

Vagtel (iler hen til Etatsraaden og Palle). Jeg kan ikke gjøre ved det.

Qvit (skubber ham bort i heftig Bevægelse). Tilside! — Hr. Etatsraad, Deres Velbyrdighed eller Velbaarenhed, og, hvis jeg feiler, Salvetitle! jeg har bedet Dem gaae frem med Grumhed imod vor faldne Kasserer, og jeg har Ret, (seer sig stolt om i Kredsen) jeg

har Ret, for mit Ord har altid været helligt, ja helligt, Deres — kort sagt Salvetitle, hvor jeg gav det, naar jeg gav det, og til hvem jeg gav det; men jeg har Uret, (stærkere) jeg siger, jeg har Uret, for Sujettet sidder med Familie, og tager vi Alting, saa har han, saa vidt jeg veed, Ingenting. Derfor siger jeg, hans Anklager og Forfølger: Naade! derfor siger jeg: betyng mig ikke med den Synd at have traadt Synderen i Støvet. Tag hvad jeg har, paalæg mig at sidde ved Kassen, som dens beskyttende Engel, men — (bønlig) S. T. Hr. Etatsraad, lad ham beholde Embedet.

Palle. Det har han alt. De havde jo mit Løfte.

Vagtel. Qvit. August. Grethe (ude af sig selv). Hvad? er det sandt?

Etatsraaden. Ja, jeg paalægger ham kun eet Vilkaar, som er i hans Families høieste Interesse.

August (overrasket). Et Vilkaar? (levende) Jeg kjender det. Nei, det kan min Fader ikke indgaae. Jeg vil gjøre enhver Opoffrelse og kun leve for at understøtte mine Forældre — men dette — aldrig! Jeg —

Qvit (holder ham for Munden). Menneske! — (til de Andre) Kald ham til Orden!

August (høiere). Naar jeg, for at opfylde sønlig Pligt, frasiger mig mit Livs bedste Forhaabninger, da tør jeg vel erklære —

Grethe (træder rask frem). Betænk Dem! De frelser ikke alene Deres Fader fra Beskæmmelse; De kan sikkre hans Alderdom, og — fremme Deres egen Lykke. (med Varme). Hvad opoffrer De? Intet; thi om De end sønderriver alle Baand, jeg vil ikke bære den Bebreidelse, at jeg stod i Veien for Opfyldelsen af det eneste Vilkaar, hvorunder Deres Forældre kan reddes. De skal

ikke tabe min Agtelse ved at gjøre, hvad jeg maa ansee for Deres Pligt, og det vil De; (med Kraft) De maa.

August (afgjørende). Jeg kan ikke.

Etatsraaden (som har staaet forbauset). Men hvad mener De?

(imellem hverandre.)

Palle. Det skal jeg sige Dem.

August. Hvorledes kan De fordre —?

Qvit. Hun har Ret! han maa —

Grethe. Jeg beder, jeg bønfalder Dem om —

Vagtel. Frederik. Jeg kan ikke begribe —

Ellevte Scene.

De Forrige. Mathilde.

Mathilde. Hvilken Støi! — Hvad er det?

Etatsraaden. Derom spørger ogsaa jeg.

Vagtel (ivrig til Mathilde). Jeg har mistet min Kasse og kan faae den igjen, men August vil ikke lade mig indgaae det eneste Vilkaar, som er at — hvad for Noget?

Etatsraaden. At De strax frasiger Dem Deres fornemme Slæng.

August (levende). Hvad? det er Vilkaaret?

Etatsraaden. Ja. Er det urimeligt?

Alle (uden Vagtel, hurtigt). Nei.

August. Jeg, som troede — Nei det har jeg Intet imod; afsted med Slænget!

Vagtel. Saa har jeg mistet mit Levebrød. Min Kone jager ikke sine Gjæster paa Døren.

Mathilde. Godt! jeg tvinger Baronen til at gaae og tage dem med sig.

Alle (uden Vagtel). Bravo!

Tolvte Scene.

De Forrige. Baronen. Fruen.

Fruen. Ah her er jo — (seer Palle og Qvit, halv høit). Uf, Pakket!

Mathilde. Lutter Glæde, som jeg dog ikke vil raade Onkel at dele, inden Hr. Baronen har viist, hvem han er.

Baronen (meget smidig). Jeg, min Naadige? Altsaa, De vil —?

Mathilde. Kan De tvivle? Jeg seer min Onkels Formuesomstændigheder gjør det høist nødvendigt, at De fremtræder i Deres sande Charakteer. (meget venlig). Jeg beder Dem, gjør det strax. (vil gaae).

Qvit. Frøken, De gaaer, naar De vil —?

Mathilde. Jeg lægger Sagen i Hr. Baronens Hænder, og han vil sikkert ikke skuffe mine Forventninger. Om et Øieblik er jeg her med en Erklæring, (griber Baronens Haand) viis Dem nu værdig til at modtage den. (gaaer.)

Baronen (følger hende til Døren). Paa min Ære, det skal jeg!

Trettende Scene.

De Forrige (uden Mathilde).

Fruen. Hvad vil det sige, min gode Baron?

Baronen (fornem). At jeg staaer her som Frøkenens Værge.

Fruen (sjeleglad). Er det muligt? — hun vil —?

Baronen. Skjænke mig sin Haand.

Frederik. Qvit. Palle. Dem?

Fruen. O, det glæder mig! Jeg gratulerer tusinde Gange.

Baronen (koldt). Jeg takker. (til Vagtel) Ifølge min Forlovedes Begjæring maa jeg fordre Regnskab for Bestyrelsen af hendes Formue.

Vagtel. O, hvad det angaaer, det er i bedste Orden.

Baronen (trækker paa Skulderne). Derom maa man overbevise sig.

Vagtel. Som De vil; i Morgen er jeg til Tjeneste.

Baronen. Jeg beder om Forladelse; det vilde være mig omfindtligt i Dag at være Gjæst hos en Mand, som jeg muligt i Morgen kunde tvinges til at gaae frem imod ad Rettens Vei.

Fruen. Rettens?

Baronen (spøgende). Ja, bedste Frue, Himlen bevare mig fra at gaae nogen anden med Familie.

Vagtel. De, Hr. Baron, De vilde sagsøge mig?

Baronen. Det vilde smerte mig, og for at skaane mig for den bittre Tanke om den blotte Mulighed af at det kunde skee — De vilde forbinde mig, ved strax at meddele mig en lille Oversigt.

Fruen. Hr. Baron, jeg maa tilstaae —

Baronen. Fru Tante, disse Ophævelser ængster mig for Deres Tilstaaelse og gjør, at jeg maa fordre Vished.

Fjortende Scene.

De Forrige. Mathilde.

Mathilde. Hr. Baron! Hr. Baron!

Vagtel (farer imod hende). Saaledes hjælper Du mig til at opfylde Vilkaaret? Han kommer og fordrer Regnskab strax for Dine Penge, hvoraf der ikke mangler en Hvid.

Mathilde. Saa Hr. Baronen har alt fordret Regnskab, og Onkel kan aflægge det? begge Dele fornøier mig. (venlig til Baronen) Glæd Dem, her er et Brev, med sort Lak, til Baron von Lillie til Lilliendal.

Baronen (griber det henrykt). Sort Lak — til Lilliendal? ah! — Fred med min salig Broder!

Mathilde. Nu vil De dog opfylde mit Ønske og ikke mere frequentere dette Huus?

Baronen (bryder Brevet). Kan De spørge? Saa snart vi har faaet Capitalen —

Fruen. Det er Deres Venskab?

Mathilde. Læs, Baron, læs!

Baronen (læser). „At Din Vugge stod i Nyboder, at Du er fattig skal ikke afholde mig fra at række Dig min Haand.“ (forbauset) Min Vugge i Nyboder! Hvad er det?

Frederik (som staaer paa Baronens venstre Side). Hvordan! — mine Ord!

Mathilde (som staaer paa hans høire Side). Er nu mine!

Frederik. Mathilde! (de ile i hinandens Arme foran Baronen).

Alle. Hvad?!

Mathilde. Hr. Baron — min Forlovede.

Palle. Der røg Capitalen!

Baronen. Holdt for Nar?! (ivrig til Vagtel) Er min Broder død eller ei?

Etatsraaden. Død? — I næste Uge gifter han sig med min Broderdatter.

Baronen. Gifter sig?! — De var her jo igaar for at stifte Partie imellem hende og den unge Vagtel.

Etatsraaden. Jeg? (seer paa August) Ah, nu fatter jeg Indsigelsen! — En Misforstaaelse, Hr. Baron; kun for at tilbyde ham en fordeelagtig Ansættelse.

August. Er det muligt?

Grethe. En Ansættelse!

August. Hr. Baron — min Forlovede.

Baronen (ved sig selv). Min Broder gifter sig med den Coquette! han faaer en Arving, jeg mister Stamgodset! (til Fruen) Min Naadige, De vil —

Fruen. „Som dannet Qvinde maa jeg føle, De bør gaae."

Baronen (gaaer hen imod hende). Tillad at jeg —

Qvit (gaaer ham i Armene og omfavner ham). Tager Afsked? med Fornøielse. Og da De har Tid, siden De ikke bliver her til Middag — en lille Billighed: (meget venlig) bliv nede ved Døren og siig Gjæsterne af.

Baronen. De tør —

Qvit (i samme Tone). Ja jeg tør, og mere — (hvislende) Ønsker De Historien i Tryk? (med stærkere Stemme) Skal jeg have Dem i Bladene? Skal jeg løbe om med Dem i min Pose?

Baronen (svag). De har at befale. Desuden — jeg har jo lovet at besørge Arrangementet. — Mine Herrer og Damer. (gaaer til Døren.)

Femtende Scene.

De Forrige. Ellen.

Ellen (løber paa Baronen idet hun træder ind). Om Forladelse! (aabner Døren med mange Neiinger) Vær saa artig! Inte genceert.

Baronen (med Complimenter). Ah, jeg beder, altfor god. (gaaer; de Andre lee.)

Ellen (iler, da Baronen er gaaet, frem og stirrer paa dem). De leer — allesammen! Palle, saa fik Du vel Kassen til ham?

Palle. Jo, han ligger i den, siden Du aabnede Døren for Baronen.

Ellen. Var han Baron?! ih Gud bevares! (faaer Øie paa Etatsraaden) Ei, Kattuntrykker fra iaftes, (rækker ham Haanden) De ogsaa her?

Qvit. Mutter, det er Etatsraad Dobel.

Ellen (trækker forfærdet Haanden tilbage). Tasraad Do— aa! (Mathilde griber hendes Haand). Tak, lille Jomfru, jeg blev saa — (seer paa hende) Hvad! ih men det er jo —

Frederik. Frøken Strøm, min Brud.

Ellen (skrigende). Har Du en Brud?!

Frederik. Ja, uden at jeg ret veed, hvordan jeg har faaet hende. (til August) Der var Ingen, som i Aftes hørte mine Ord uden De —

Mathilde. Jo — en vis Jomfru Annette, som stod skjult bag Hr. Qvits Reolgardin, og hun —

Grethe (peger overgiven paa Mathilde). Staaer der!

Palle. Ellen. Nei, saa det var dog Dem?

Qvit (hopper af Glæde). Ha ha ha, sagde jeg det ikke?

Ellen. Men Du, Grethe! — Naadigste Tjenerinde, lille Frue, nu vil De da ikke have Noget imod —?

Vagtel (hurtigt). Tine, jeg kan takke hendes Fader for at jeg beholder Embedet.

Fruen. Virkelig? — nu ja — hvad siger De, Hr. Etatsraad?

Etatsraaden. At Deres Søn maa have Bryllup samme Dag som min.

Ellen (forfærdet). Deres Søn! — De veed det? (flyver hen til Frederik) De vil tage min Frederik? Nei jeg vil beholde ham —

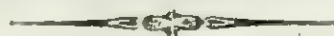
Palle. Holdt! det skal Du ogsaa. Du kan jo for Fanden ikke være andet end hans Moer, naa, hvad er der saa i Veien? herefter har han to Faerer og een Moer, det er det Hele!

Qvit. Bliver jeg boende, Baadsmand?

Palle (ryster hans Haand). Til Een af os bliver opsagt af vor Herre.

Fruen. De flytter ikke fra Nyboder?

Palle. Kors, jeg maa jo blive der, at De kan lære Nationen at kjende, og saa skal De see: det er ikke Pak!

En Fødselsdag i Slutteriet.

Vaudeville i een Act.

(1834.)

Personerne.

Krap, Mægler;
Mad. Krap;
Rosalie, deres Datter.
Gabriel Engel, Probenreuter fra Hamborg.
Glimmer, Capitalist.
Dangle, Entrepreneur.
Kneipe, Componist og Musiklærer.
Schnitter, Skrædermester.
Nebel.
Rønne, Arrestforvarer.
En Assistent hos Kongens Foged.
Gjældsarrestanter.

Kraps Værelse i Slutteriet, smukt meubleret. I Forgrunden, paa venstre Side, staaer et Skjærmbrædt.

Første Scene.

Krap (i elegant Slaaprok), **Kneipe, Schnitter, Nebel og flere Gjældsarrestanter** (sidde om Frokostbordet).

Mel. O bruyante folie. Halevy.

Kneipe.

I et Tempel, indviet
Glædens Gud,

Alle.

Slutteriet!

Kneipe.

Vi, fra Sorgen befriet,
Leve rask —

Alle.

Af vor Gjæld!

Kneipe.

Den er alt hvad vi eie,
Men den Guld —

Alle.

Kan opveie!

Kneipe.

Vi faae Huus uden Leie
Og Pension —

Alle.

Hvilket Held!
Saae man, hvor vi os morer,
Var snart vor Fryd forbi,
Thi vore Creditorer
Gik selv i Slutterie!

Mel. O fortune! à ton caprice. Meyerbeer.

Krap.

Gjæld blandt alle Capitaler
Gi'er fleest Procent og sikkrest staaer;
For en Gjæld af hundrede Daler
Man her kan leve i mange Aar.
Guld er kun en Chimære
Naar ei Skilling man har,
Men man med Gjæld det kan undvære,
Naar her af den man Renter taer!

Forrige Melodie.

Krap.

Capitaler kun giver
Fem Procent —

Alle.

Med Bevilling!

Krap.

Ved vor Gjæld vi det driver
Til en Snees —

Alle.

Eller meer!

Krap.

Ved at tae os ved Foden
Har man skabt —

Alle.

Os en Stilling!

Krap.

Gjæld er nu, efter Moden,
Capital —

Alle.

Som man seer!

Kneipe.

I et Tempel, indviet
Glædens Gud, —

Alle.

Slutteriet! o. s. v.

Krap. Mine Herrer! jeg er Dem meget forbunden for den Godhed, De viser mig paa min Fødselsdag! — Jeg beder Dem at tage tiltakke med Frokosten — den er tarvelig; men den krydres af Munterhed! — Et lille Glas Madera, Hr. Kneipe! (strækker sig i Lænestolen). Ja, jeg er en lykkelig Mand! — jeg mæglede, sluttede Handler, sled mine Støvler paa Børstrapperne — det var Armod; jeg maatte laane den ene Dag for at leve den anden — jeg blev desperat! jeg holdt op at betale — og lever lykkelig! Himlen velsigne mine Creditorer — de var saa artige at kaste mig i Slutteriet og sætte mig i en uafhængig Stilling. Jeg er omringet af Venner, ærlige, redelige Mænd, som kun Kongens Foged, men ingen Skjæbne kan frarive mig!

Kneipe. Ja, Slutteriet er virkelig et fortræffeligt Livrenteinstitut.

Schnitter. Aa, det har meget forud for de andre Livrente-selskaber. Til dem maa man indbetale Capitaler og seer sjeldent Renter; her hæver man Capitaler og saa længe vi lader dem staae hos os, giver Creditor frit Huus og glimrende Renter!

Krap. Himlen bevare vore Creditorer i den Mening, at de straffer os ved at forsørge os. Her er et Asyl for Kunster og Videnskaber. Jeg skrev Slutsedler for at leve, men var færdig at crepere; nu lever jeg for min Kjæphest, for at skrive Vers, og medens alle andre Poeter digter for at betale deres Creditorer, saa betaler mine for at jeg kan digte i min Magelighed.

Kneipe. Hvorledes gaaer det med Deres Ode til Friheden?

Krap. Charmant! Jeg havde taget fat paa Friheden inden jeg kom herind; men en Mægler — o mine Herrer! han er aldrig uden Forretninger; thi naar han ingen Forretninger har, saa har han nok at forrette med at skaffe sig nogle — ikke et Dieblik tilovers for det Hoiere, det Ædlere — men Gud være lovet — jeg blev arresteret — og min Frihed er næsten færdig! — De kjender mine Principer — jeg er en Frihedshelt — o hvilken Lykke at være fri fra Trældommens Aag — fri som Fuglen i Luften — det er Menneskehedens største Lyksalighed! Tor jeg udbede mig et Dieblikś Opmærksomhed for en lille Prove af min Frihed?

Alle (idet de drikke). Ja, aa ja! læs, Hoistærede!

Krap (tager nogle Papirer ud af Bordskuffen og læser).

Frihed, Du Aand, som paa kraftfulde Vinger
Svæver mod Himlen og bryder hvert Baand,
Stovet ved Dig sig til Guddom opsvinger,
Frihed — o Frihed — (standser) o Frihed!

De forbandede Jernstænger — her er saa skummelt!

Kneipe. Hav den Godhed siden at tage en Kop Chocolade inde hos mig — der er lysere, saa kan De declamere Friheden til Ende.

Krap. Jeg takker! — De giver Chocolade?

Schnitter. Vi har skillinget sammen for at vise Dem vor Hengivenhed.

Krap. Hvor De er gode! (reiser sig) Mine Herrer! Deres Artighed rører mig! — Men hvis De tillader — jeg venter min Kone og Datter; det vil være dem en Fornøielse at gjøre Partie.

Kneipe. Det vil være os en Ære.

Nebel (ivrig). De har en Datter?

Krap (hurtigt). Hun er forlovet. — Et rigt Partie — en Banquier fra Berlin, som har opholdt sig nogen Tid her i Byen.

Nebel. Men hvorfor Fanden vil De sidde her, naar De har en rig Svigersøn?

Krap. Fordi min Svigersøn ikke skal vide, at hans Svigerfader sidder i Slutteriet, forend han er nødt til at løse ham ud. O, en Mægler maa forstaae at snoe sig! En Pige, som har Forbindelser med Slutteriet, kan sjelden vente en rig Frier, og hun trænger meest til det. Nei, min Datter skal ikke lide for sin Faders Gjæld; men sættes istand til at betale den. Hun boer hos sin Moder, og jeg — jeg er paa de lange Reiser.

Nebel. Hvad er det for Reiser?

Krap. Ih disse lange Reiser, som Konerne altid lader deres Mænd gjøre, naar de ikke vil passere for Enker og dog ikke har nogen Mand.

Nebel. Ha! ha! det er et Slags Skyggebillede, som skal more den rige Berliner til man har ham saa fast, at man kan lade det forsvinde for den sørgelige Virkelighed? Ellers er det

dog nok ikke muligt, at Deres Kone kan leve af det, Deres lange Reise bringer ind.

Krap. Nei — hun lever af Gratialer.

Nebel. Gratialer? hvorledes faaer man det Levebrød? det maa være endnu behageligere end Slutteriet.

Krap. Jh — man solliciterer den private Godgjørenhed.

Nebel. Det gjør jo enhver Tigger.

Krap. Tigger, min Herre! — En Tigger staaer udenfor Døren; min Kone kommer indenfor, med Hat og Kaabe; en Tigger beder om Almisse, min Kone søger Understøttelse. Jeg maa bede Dem at studere Sporons Eenstydige Ord, for at vælge Deres Udtryk inden De søger Klammerie.

Nebel. Det søger jeg aldeles ikke.

Krap (brutal). Men man finder ofte det, man ikke søger.

Kneipe. Naa, naa, hvad er det for noget? Hr. Nebel har ikke tænkt paa at fornærme Deres Kone.

Schnitter. Jh Gud bevares! hvor skulde det falde Nogen ind? en Kone, som ernærer sig selv og sender Dem en brillant Frokost paa Deres Geburtsdag — og det af bare Gratialer — hvem skulde for Alvor falde paa at sætte hende i Klasse med en lumpen Tigger? det maa jo være en ordentlig Næringsvei — jeg vilde saagu ønske at min Kone sad saadan i det.

Nebel. Jeg beder meget om Forladelse, hvis jeg —

Krap. Tilgivet og glemt! De er en ung Mand, som ikke har opfattet den dybere Verdensanskuelse — derfor er det ogsaa, at De dømmer skjævt om Slutteriet. Bliv saa gammel her som jeg, og De vil beundre denne herlige Indretning, der er det samme for Geniet, der er kommet paa Knæene, som Rosenborg-rhinskviin er for den Syge.

Mel. La Parisienne.

1.

Nu, da Handelens Netto er ringe,
Med dens Brutto vi spille Baron,
Og derpaa Creditoren opbringe
Til at sætte os her i Pension;
Og mens han her, til Straf, os tracterer,
Vi paa nye Maneuvrer studerer —
Efter disse Ideer,
De i Creditor seer
En Person, saa gal,
At han gi'er Gratial
Naar Centralkassen Laan refuserer!

Alle.

Efter disse Ideer o. s. v.

Kneipe.

2.

Jeg gav Information i Musiken;
Men ved Uhret jeg reent kom tilkort:
Det gik seent i Conditorboutiken,
Hos Eleverne løb det for fort;
Her mit Uhr dog med deres kan stemme,
Thi de altid kan træffe mig hjemme;
Slutteriet kun bør
Være Tidsregulateur
For Enhver, som ret
Skal efter Klokkeslet
Livsens Saft ud af Kunsterne klemme!

Alle.

Slutteriet kun bør o. s. v.

Schnitter.

3.

Cavalerer sye Fruentimmerhatte,
De ved Pynt og Brodering gjør Blæst,

Medens Damer det Tab sig erstatte
Ved at fuske paa Burer og Vest;
Før Tilskæringen Frugter har baaret,
Nu bli'er Skræderen selv overskaaret;
Hvad vi har paa vort Snit
Smelter hen i Credit,
Og Enhver, naar han
Vil være ærlig Mand,
Maa fallere engang om Aaret!

Alle.

Hvad han har paa sit Snit o. s. v.

Krap (til Nebel). See, her seer De Slutteriets dybere Idee, min Herre!

Nebel. Men, for Fanden! at leve indesluttet, ikke at kunne komme paa Baller, paa Comedie, i Skoven — er det en Lykke?

Krap. Naar man har Penge — nei, langtfra! men at faae frit Huus og klækkelige Diætpenge hver Uge fordi man har Gjæld, som man ikke kan betale, det er da vel heller ingen Ulykke?

Kneipe. Nei gu er det ikke, og jeg velsigner den gamle Glimmer, fordi han var saa honnet at lade mig sætte.

Krap. Glimmer? — den gamle Abekat! det er en af min Datters Friere, som jeg kastede paa Døren.

Kneipe. Det Partie var dog ikke saa ilde — han er rig.

Krap. Men gjerrig — og naar en Fader, som ikke har Noget, skal gifte sin Datter med en gammel Nar, som har Meget, saa maa hun enten snart kunne blive Enke eller røre Mandens Hjerte til generøse Handlinger; men det er en Umulighed at røre Glimmers.

Kneipe. Det vil vi faae at see. Nu, da jeg er bleven et nyt og bedre Menneske, gad jeg nok igjen see mig lidt om i

Verden. Dangle har lovet mig at smelte Isen om Glimmers Hjerte og skaffe mig ud paa gode Conditioner.

Schnitter. Dangle interesserer sig ogsaa for mig.

Krap. Dangle! — ha ha ha! — ja det er en Galskab hos ham at skaffe Folk ud af Slutteriet — han er Slangen i vort Eden! Himlen bevare ham fra det Indfald at tage sig af mig.

Kneipe. Hvem er egentlig det Menneske?

Krap. En Ubegribelig; men af hans Inclination for Slutteriet maa jeg næsten formode, at han er et Slags Aand, som er bunden dertil. Han kommer her hver Dag; men Ingen veed naar han kom her første Gang; han har aldrig siddet her og dog er hans Nærværelse her ældre end de ældste Arrestanters; han har ikke en Skilling, og dog har han hjulpet flere ud end den menneskekjærligste Jøde har sat ind. O det er en meget farlig Person — men moersom!

Dangle (synger udenfor Begyndelsen af det følgende Musiknummer).

Jeg er her
For Enhver,
Som Tjeneste behøver!

Alle. Der er han! — der er Dangle!

Anden Scene.

De Forrige. Dangle (med moderne, men meget slidskede Klæder og Hat; han smækker Døren op og kommer ilende ind. Alle omringe ham).

Dangle.

Mel. Me voilà! me voilà
Pour vous que faut-il faire? Herold.

Jeg er her
For Enhver,
Som Tjeneste behøver,

Et Vink
Og flink
Fra Peer til Poul jeg støver!
Kom tal!
Befal!
Jeg er her!

Alle.

Er De der?

Dangle.

Jeg er her!!
Er der Nogen i Slutteriet,
Som vil gjerne herfra,
Vær blot saa artig strax at si'et
Og til Tjeneste jeg er da!
(vender sig til Krap og omfavner ham.)
Gratulerer, bedste Hr. Krap! —
Men hvor var det nu jeg slap? —
Hvis mine Herrer Noget mangle,
Ifald De vil tale med Dangle,
Nu velan: han er her
For Enhver,
Som Hjælp af ham behøver!
Kun et Vink,
Og han flink
Ved Haanden altid er!
Han hjælper alle dem, som trænge,
Naar det blot ikke gjælder Penge;
Thi Lommen den er tom,
Omsonst en Hvid han søger om!
Men hvis De kun fra Slutteriet
Dem gjerne seer befriet,
O saa tal,
Befal!
Jeg er her
For Enhver,
Som Tjeneste behøver!

Et Vink,
Og flink
Jeg strax Dem viser Prøver!
Kom tal
Befal!
Jeg er her!

Alle.

Er De der?

Dangle.

Jeg er her!!
(traver om iblandt de Tilstedeværende)

Naa, hvordan har I det, Folk? — Brav? — Det kan jeg lide! — God Dag, Kneipe! det gaaer godt med vore Sager! Dem har jeg ude i Dag; jeg har faaet gamle Glimmer til at love at komme herind — han vil accordere med Dem, — han er sagtmodig, Fanden veed hvorfor — men giv Dem nu ikke bort for en Slik, min Søn! han maa lade Fordringen reent fare — saadan maae vi have det! (til en Anden) See, gamle Fiskeforpagter! — Dem har jeg paa fri Fod paa Mandag. Har jeg været fiffig? — Jeg kjøbte et Par Aal for min sidste Mark og mødte Joden med dem just som han vilde gaae ud paa Frederiksberg. „Mein Gott! har De kjøbt begge de Aaler?" — „Nei, jeg har stjaalet dem." — „Ah way! hvor har De stjaalet dem?" — „Fra Fiskeforpagteren!" — „Der er jo ingen Aaler i Søen; har jeg ikke maattet lade sætte Fiskeforpagteren?" „Ingen Aal? der er, min Sjel, saa fuldt, at de er færdige at æde hverandre levende!" — „Ach Gott! saa maa jeg lade Manden komme ud paa Accord, at han kan fiske dem op allesammen forend de døer hverandre ihjel!" Han havde gjerne hævet Arresten strax; men det er Løverdag og Manden er af de Hellige — han

tør ikke eftergive sine Medchristne en Skilling om Schabbas! (Manden vil takke ham) Naa, nu ingen Snak om den Ting! (til Schnitter) Ja, jeg tænker paa Faer! — endnu har der ikke været Leilighed — i næste Uge skal vi see hvad vi kan gjøre. (Til Krap) Naa — det er Geburtsdag — ja Penge har jeg ikke; men her — (peger paa Hovedet) min Present kommer.

Krap. Men —

Dangle. Ja lad det nu bare være godt og giv mig et Glas Viin! Saadan som jeg har rendt i Dag for Slutteriet! Jeg skulde skaffe Penge til mig selv — 30 Daler til en Mand, som er grov — det er en vigtig Sag — jeg har reent glemt det! — ja, ja! der kommer en Dag i Morgen! I Dag vil jeg leve for mine Venner, i Morgen for mig selv! Er der kommen nye Gjæster siden igaar?

Schnitter. Nei —

Dangle. Det er godt. Jeg trænger til lidt Rolighed, for at tænke paa mine egne Sager. (Til Krap) Har Familien været her?

Krap. Endnu ikke!

Dangle. Fortræffeligt! De har lovet at forestille mig for Deres Datter. Hun gjør jo et godt Partie?

Krap. Et glimrende Partie.

Dangle. Gratulerer! Han har mange Penge?

Krap. Ja saadan — saa og saa mange Tusinde.

Dangle. Hvor mange?

Krap. Ih saadan — det veed jeg ikke vist.

Dangle. Det var Fanden til Formue. Den kunde jeg være tjent med; jeg skulde speculere.

Kneipe. I hvad?

Dangle. I Planer, Faer! — o jeg har de deiligste Pla=

ner — Planer, som kunde gjøre mig til Millionair, naar jeg bare havde Noget at stikke i dem; men det er det der kniber.

Kneipe. Men kan De da ikke sælge ’en af Deres Planer, for at faae Penge til at udføre de andre?

Dangle. Aa, jeg har jo solgt de deiligste Planer; men hvad faaer man for saadant Noget? Jeg har de nydeligste Patentopfindelser, som Nogen vil see for sine Øine, — der er bare den at gjøre Brædder af Saugspaaner — hvad er det nu ikke for en Kilde til Rigdom?!

Schnitter. Ja det maa jeg ogsaa sige! Har De gjort nogle af de Brædder?

Dangle. Nei vist har jeg ikke nei; men de kan gjøres, det kan jo ethvert fornuftigt Menneske indsee — og det er nok. Jeg solgte Ideen til en Mand for 50 Daler.

Kneipe. Og han blev rig ved den?

Dangle. Nei, han kom herind! Han kjøbte et heelt Magazin af Saugspaaner, o han kunde have faaet de deiligste Brædder, naar han blot havde sorteret dem; men han vilde forbedre Opfindelsen med en Buk — han blandede Spaanerne sammen, for at faae Brædder af en splinterny Bonitet og saa faldt det Hele sammen; — Brædderne gik i Spaanerne og han i Slutteriet; men jeg hjalp ham da ud.

Schnitter. Naa det gjorde De?

Dangle. Ja, han var den Første, jeg hjalp — ved et Fif naturligviis, for andet har jeg ikke at tjene Næsten med. Ellers har jeg havt megen Fornøielse af den Passage! Jeg besøgte ham her — ikke for at bebreide ham Noget — nei! for at trøste ham — her var flinke Folk — da jeg havde faaet ham paa fri Fod, saa fornøiede det mig at hjælpe dem med, og siden den Tid kommer

jeg her daglig, for saa snart jeg har faaet een afsted, saa kommer der altid en anden ind.

Kneipe. Det er en egen Metier.

Dangle. Ja vist; men jeg holder af den; for det er den eneste, jeg har havt Lykke med — alle de andre — nix, Fatter! nix!

Mel. Man irrt sich wenn man für ein Kind.

1.

En Flaske gammel Viin ved Mjød
Til tre jeg gjøre kan;
Min Kunst jeg en Viintapper bød;
Men tænk, saa svared han:
„Den Kunst gjør jeg med Vand!"

2.

Jeg har Macassarolie gjort
Af Rowlands ny Fabrik;
Den sætter Haar hvor det svandt bort; —
Men fra det Dieblik
Man Haar af Silke fik!

3.

Jeg, da mit Held paa Jorden veg,
Til Himmels vilde gaae
Og med en Luftballon opsteg;
Mig hele Byen saae,
Men Pengene var faa!

4.

Tilsidst jeg Marchandiser blev,
Det Brød er ci saa galt!
(viser dem et Papir)

See her jeg har mit Borgerbrev,
Det er mit Eet og Alt;
Men det er ei betalt!

Alle. Saa De er bleven Marchandiser? — Vi gratulere!

Dangle. Jeg takker! — Ja, jeg syntes dog at jeg skulde være Noget. Jeg har rigtignok endnu ikke hverken Værelser eller Varer; men det er dog altid godt at have Borgerbrevet, hvis der skulde falde Noget for. (sætter sig) Men lad os nu ikke tale mere om de Ting — det er en Glædesdag! — Hr. Kraps Skaal!

Alle. Han leve!

Krap. Jeg har den Ære at være —

Dangle. Handelens Repræsentant i Slutteriet! — ja De forestiller den fornemste, men ikke den talrigste Stand her; Hr. Kneipe og Hr. Schnitter har, i den Henseende, Fortrinnet.

Krap. Jeg troer, at Hr. Nebel gjør dem Rangen stridig!

Dangle (til Nebel). Og hvad er De da?

Nebel (vranten). Ingenting!

Dangle. Ja saa har De Æren. Ha ha ha! Hr. Nebel er Formand for den talrigste Corporation i Kjøbenhavn.

Nebel (heftig). Min Herre! jeg vil bede Dem, ikke at spotte en Ulykkelig.

Dangle. Er De ulykkelig? (springer op). Vil De ud?

Nebel. Ja heller i Dag end i Morgen.

Dangle. Hvor meget sidder De for?

Nebel. Halvandethundrede Rigsdaler.

Dangle. Bagatelle! (giver ham Haanden) De skal komme ud — men i Dag kan jeg ikke — tjen mig i at blive her til Mandag.

Nebel. Hvad? De vil betale min Gjæld?

Dangle. Nei, det lader jeg nok være! Men vær De rolig — jeg har Ressourcer — (peger paa Hovedet) her, min Søn! — Den Ting er afgjort; De kommer ud paa Mandag! (sætter sig igjen) Hvor jeg er lykkelig ved at jeg kan være Dem til Tjeneste, mine Herrer! — at jeg kan skjænke Dem Frihed — Frihed, denne himmelske Gave —

Krap (ivrig). Ja — — Frihed, Du Aand, som paa himmelske Vinger —

Dangle (ligeledes, idet han springer op og tager ham ved Armen). Ikke sandt? De elsker ogsaa Friheden?

Krap. Om jeg elsker den? — jeg tilbeder — jeg kaster mig i Støvet for Friheden.

Alle. Det gjør vi alle.

Dangle (lystig). Og for Glæden med!

Alle. Ja, leve Glæden.

Mel. I Skov, i Skov! (med Mellemspillet.) C. M. v. Weber.
(Choret gjentages udenfor.)

1.

Alle.

Vort Bryst, vort Bryst,
Vort fulde, varme Bryst
For Glæden slaaer!
Vort Bryst for Glæden slaaer!

Kneipe.

Vi fra hver en Raadstuevraa
Echo til Choret faae!

Alle.

Den aldrig forsømmer et godt Calas.

Tredie Scene.

De Forrige. Rønne (i Døren).

Rønne.

Raser da den hele Fløi?
Gjør dog ei saadan Støi!

Alle.

Derfor lek den hid med det fulde Glas!

Knejpe (trækker Rønne hen til Bordet og sætter ham i Midten).

Lille Fatter! sæt Sig ned,
Tøm et Glas lystigt med!

Alle (med Choret udenfor).

Hurra! Hurra! Hurra!

Rønne (paa samme Tid).

Saa ti! saa ti! saa ti!!

2.

Alle.

Kom klink! kom klink!
Kom, Glædens Ven, og klink!
De Skjønnes Skaal!
Kom klink! de Skjønnes Skaal!

Rønne.

Herregud! saa ti engang!
Passer her saadan Sang?

Alle.

Der i Slutteriet i Kjøbenhavn

Rønne.

Er en frygtelig Skandal,
Og De strax tie skal!

Alle.

Var Paradiis, føltes ei deres Savn!

Rønne (ivrig).

Ti dog, naar jeg har befalt,
Ellers gaaer det sku galt!

Alle (leende, med Choret udenfor).

Hurra! Hurra! Hurra!

Rønne (skrigende).

Saa ti! saa ti! saa ti!!

Rønne. Stille! — er De gale? — Hvad maa Byen troe, naar Raadstuen synger af fuld Hals? — Rolig, mine Herrer! rolig! jeg venter hvert Dieblik en ny Gjældsarrestant; lad ham dog see, at han kommer ind i et anstændigt Huus, i et Fængsel.

Dangle (ivrig). Hvem er det? hvad er det for Een?

Rønne. Hvad kommer det Dem ved? (sagte til ham) Nu skal De vel strax til at gjøre Kunster for at faae ham ud?

Dangle. Nei, nei!

Rønne. Det vil jeg ogsaa have mig frabedt. — Skaf kun Prakkerne paa Døren, men lad skikkelige Folk sidde i Ro. (til Krap) Han skal dele Værelse med Dem, Hr. Mægler!

Krap. Det er ærgerligt; jeg venter min Kone —

Rønne. Fruen er her og Frøkenen med.

Krap. Fortræffeligt! (til de Andre) Mine Herrer! tillad mig et Dieblik at være Mand og Fader!

Kneipe. Bevares! vi ærer Deres Følelser og recommanderer os. Husk paa Chocoladen.

Alle. Og kom snart.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Krap. Dangle. Rønne. (strax efter) Mad. Krap. Rosalia.

Krap. De følger ikke med vore Venner, Hr. Dangle?

Dangle. De har lovet at forestille mig for Deres Familie. Maa jeg være saa fri at blive, for at fryde mit Hjerte ved dette rørende Øieblik?

Krap. Som De vil. (til Rønne) Lad min Kone og Datter komme.

Rønne. Paa Øieblikket, Hr. Mægler!

(Aabner Døren for dem.)

Mel. So sind die Weiber, so sind sie gewesen.

1.

O vær saa artig, træd De ind i Stuen;
Her ugeneert han kan tale med Fruen.

Mad. Krap (kaster sig i Kraps ene Arm).

Mand! lad mig op til mit Hjerte Dig trykke!

Rosalia (i hans anden Arm).

Fader! lad mig til mit Hjerte Dig trykke!

Krap (beskuer dem Begge).

Her, deelt i To, jeg har hele min Lykke.

Dangle. Rønne.

Det er et Syn for en følende Sjel!

Rønne (talende). Nei, jeg har seet meget i mine Dage — men dette —! Taarerne maae herfrem — og da de ikke skikker sig for mit Embede, saa siger jeg:

Ærbødigste Tjener!

(gaaer.)

Femte Scene.

De Forrige (uden Rønne).

Rosalie (pegende paa Dangle).

2.

Hvem er den fremmede Herre, min Fader?

Krap.

Det er Hr. Dangle!

Dangle (med Complimenter).

Ja, hvis De tillader!

Rosalia.

Faderens Trøster, min Herre! vil vinde
Datterens Venskab —

Dangle (bukker).

O!

Rosalie (neier).

Tjenerinde!

Dangle (undseelig).

Ih Gud bevares, De er saa galant!

(Talende)

De har at befale over mig i alle mulige Maader; jeg vil gjøre mig en Ære af at vise Dem, at jeg stedse er og forbliver Deres

Ærbødigste Tjener!

Rosalia. O søde Fader! hvor jeg gratulerer Dig.

Mad. Krap. Min Mand! min reelle Engel! hvordan befinder Du Dig? har Du ingen Skade af den beklumrede Luft —? uh! her er saa trist — og det er ogsaa flaut med de Jernstænger.

Rosalia. Ja det Slutterie, det er ved Gud ækelt indrettet; det klager Alle paa! — der er ikke sørget for den ringeste Beqvemmelighed — det maa jo ordentlig være kjedsommeligt at sidde herinde. Saadanne nydelige Fængsler, som man kan see paa Billeder, at de har i Udlandet. Nei det er rigtignok sandt, at vi Danske er tilbage i alle Ting, som min søde Bleichen siger — aa!

(brister ud i Graad.)

Dangle. Sjeldne Patriotismus! det rører Frøkenen til Taarer!

Krap. Hvad gaaer der af Barnet?

Rosalia (kaster sig om Faderens Hals). Han er borte! — Fader! han er borte!

Krap. Har han gjort Nar af Dig?

Rosalia. Nei Gud bevares — tro ikke det, søde Fader! saa miskjender Du ham gyseligt. „Sterben kann ich," har han sagt, „aber Dich verlassen — nein! das — nur das kann ich nicht!"

Krap. Men hvad er der da?

Mad. Krap. Han maatte over Hals og Hoved til Berlin for at arve en rig Onkel.

Krap (til Rosalie). Det maa Du jo glæde Dig over.

Rosalie. Det glæder mig jo ogsaa, min egen søde Fader! men alligevel er jeg forfærdelig bedrøvet. Kan jeg være bekjendt at være glad, naar min Kjæreste gaaer ud i den vilde Verden?

Mad. Krap. Men nu har Du jo ogsaa sørget saadan, at Du kan forsvare at holde op, min Glut! Det taer paa Dig!

Rosalia (tager et Brev op af Syposen). Og hans Brev — aa, Gud! hvad det er nydeligt; men jeg har ogsaa vædet det med mine Taarer — det veed Moer! Maa jeg læse det for Dig, eiegode Fader?

Krap. Ja, mit Barn! gjerne!

Dangle. Torde jeg, som, hvis Frøkenen tillader det, interessserer mig noget uendeligt for Deres Kjærlighed, være saa fri, at udbede mig Tilladelse til ogsaa at høre dette nydelige Brev?

Rosalia. Ja det veed Gud, De maa! (læser) „Ideal meiner Seele! Abgott meines Herzens!“ er det ikke yndigt?

Dangle. Grumme yndigt! jeg beklager kun, at jeg ikke er kommen rigtigt til Bunden af det Tydske.

Rosalia. Skal jeg kanskee oversætte det? — Med Fornøielse! — „Ideal min Sjels! — Afgud mit Hjertes!“

Krap (rettende). „Min Sjels Ideal!“

Rosalia. Nei forlad mig det, søde Fader! Jeg oversætter paa Hammiltonsk — ganske ordret — derved kan man bedst vise, at man er kommen til Grunden i Sproget. (læser). „Die Pflicht ruft; wir müssen gehorchen“ — Pligten raaber, vi maae høre! — „Mein Onkel liegt krank danieder; er wünscht mich cheftens zu sehen um auf mich sein großes Vermögen zu vermachen.“ — Min Onkel ligger syg dernede; han ønsker mig forestens at see om paa mig sin store Formue at forgjøre. — „Die Zeit drängt, ich muß scheiden ohne Dich sehen zu können; versage mir aber Deine Gunst nicht, Du, die in meinem Herzen tief eingewürzelt ist.“ — Tiden trænger, jeg maa skille uden Dig see at kunne; forsiig mig men Din Gunst ikke, Du, der i mit Hjerte dybt indrodet er —

Krap. Indrodet?

Rosalia. Ja Engle-Fader! ein ind, Wurzel Rod; indrodet. Ist es nicht richtig? — (læser) „Ich rufe Dir an, daß Du mich niemals vergessest — in zwei Monaten bin ich wieder bey Dir." Jeg raaber Dig an, at Du mig aldrig Gang forglemmer, i to Maaneder er jeg igjen ved Dig. „Bald werde ich Dir einigen Worte mit der nöthigen Aufklärung zukommen lassen." Snart vil jeg Dig nogle Ord med den nødige Opklaring tilkomme lade. „Wo ich auch hinziehe, überall wirst Du mir als Dein guter Geist begegnen." Hvor jeg og hentrækker, overalt vil Du mig som Din gode Geist begegne. „Belebendes Wesen meines Daseins, auf ewig Dein —" Belivende Væsen min Værens, paa evig Din. —

Dangle (som har lyttet meget opmærksomt til for at fatte Meningen). Det er deiligt! — Sagtens lidt dunkelt — men just deiligt i al sin Dunkelhed. Det Menneske skulde være i Slutteriet, ham kunde man have Glæde af at hjælpe.

Rosalia (stikker Brevet ned paa Barmen). Ja saadant et Brev kan rigtignok trøste Een; — men, Fader! han er mig ogsaa dyrebar, og jeg kan ikke begribe, hvorledes den gamle, tossede Glimmer, vor Vert, kan tænke paa at stikke ham ud.

Mad. Krap. Ja Engle-Mand! Den Nar kommer hver evige Dag fordi han har den Smule Huusleie tilgode — og saa er han saa sod og saa sledsk; Du kan ikke troe, hvor han piner det arme Barn.

Rosalia (grædende). Og saa har han sagt, at det var hans mindste Kunst at skaffe Bleichen tilside, for det har han gjort ved ganske andre Folk, som var ham i Veien. Jeg er ved Gud saa bange, at han gaaer og myrder Mennesket.

Krap. Lad mig faae Fingre i den Person; gid jeg havde ham her.

Dangle. Det kan jeg tjene Dem med; han kommer paa Dieblikket.

Rosalia. Gode Fader! søde Fader! skjul mig! jeg vil ikke see ham! — Vil han nu endogsaa forfølge mig, naar jeg gaaer i Slutteriet for at være lykkelig hos min egen lille Fader?

Krap. Vi er budne til Chocolade hos Kneipe; men maaskee han netop gaaer derind. Kom et Dieblik ind i dette Sideværelse. Jeg venter desuden en Qvarteerkammerat.

Rosalia. Det er da fatalt! hvad om det er et galant ungt Menneske, som kjender mig fra Baller eller fra Gaden? Søde Fader! det er en afskyelig Situation.

Krap. Vær rolig! Du kjender min Omhu for Dit Rygte — i saa Fald er jeg ikke Din Fader.

Rosalia. Tak, eiegode Fader! Du er altid saa god.

Mad. Krap. Der kommer Nogen op af Trappen.

Rosalia. Dersom det er Glimmer — saa daaner jeg.

Mad. Krap. Kom, mit Barn!

Rosalia (idet Forældrene føre hende bort). Ak godeste Hr. Dangle! skaf ham herfra — thi ak — han er min onde Aand.

Dangle. Jeg haaber endnu i Dag at kunne skaffe Frøkenen den kraftigste Beskyttelse imod hans Kjærlighed.

Sjette Scene.

Dangle. Engel. Ronne.

Ronne (fører Engel ind). Mein Herr! hier sehen Sie Deres Zimmer; der andere Mann, som sie mit Sie theilen soll, will strax kommen.

Engel (kaster sig paa en Stol). Schon gut! Mache daß Du fortkommest.

Rønne. Ich gehen allerede. (sagte) Han er kort for Hovedet. (gaaer).

Syvende Scene.

Dangle. Engel.

Dangle (træder hen for ham og bukker). Mein Herr —

Engel (reiser sig og bukker). Habe die Ehre! — Sie sind mein Unglücksgefährte, werthester Herr?

Dangle. Was behaget? — Ich bin Peter Dangle, Entrepreneur und Marchandiser.

Engel (opblæst, idet han vender sig og kaster sig paa Stolen). Ich bin im Fache des ausländischen Manufacturenwesens als der famöse Engel bekannt — Gabriel Engel —

Dangle (som har hørt opmærksom til). Was für was? Englen Gabriel i Manufacturvæsenet?

Engel. Was sprechen Sie da? — Nehmen Sie Sich gefälligst in Acht — ich bin der Mann nicht, der ein Schnippchen in die Tasche stecken mag.

Dangle. Gott bevares! Glauben Sie, daß ich glaube, daß Sie etwas in der Taske stikken vil?

Engel. Schon wieder? (heftig, idet han stiller sig foran ham). Mein Herr —

Dangle (sagtmodig). Mein Herr! das war maaskee das Beste für uns beide zwei, um wir hverandre verstehen konnte. Ich wollte Sie gern aus den Schloßerei hjælpen.

Engel (griber hans Haand). Was —? lieber Herzensfreund! o dann hören Sie!

Mel. In einem Thal bey armen Hirten. Grosheim.

Entzückt der Damen Herzen lachen
Wenn man die fremde Sprache spricht,
Und will man hier Geschäfte machen,
Taugt Dänisch reden wahrlich nicht.
Die Damen und die Krämer laufen

Dangle.

Kun efter noget Udenlandsk!
(Talende)
Das bist ein Wort, der Sandheit ist —

Engel (ligeledes). Aber —

Sie sind ein Mann und woll'n Nichts kaufen,
Drum sag' ich frei —: at jeg er Dansk!

Dangle.

Schweig stille, Herr! ist Sie besaufen?
Husk, Lykken her er udenlandsk!

Engel. Hold De kun op at plage Dem med det Tydske, jeg taler meget godt Dansk.

Dangle. Es ist so viel desto besser! — om Forladelse — ja nu er jeg kommen i Gang med det Tydske, nu generer det mig ikke.

Engel. Kan De virkelig skaffe mig ud af Slutteriet?

Dangle. Kan?! — Jeg har det i mit Hoved, som kan sprænge alle Laase og gjøre Jernstænger til Vox.

Engel. I Hovedet?

Dangle. Ja just i Hovedet; Lommen er saagu tom! — Men vær rolig — mit Hoved er en Capital, hvormed jeg efterhaanden har afbetalt en betydelig Deel af Slutteriets Gjæld. Hvem er Creditor?

Engel. En Aagerkarl, som hedder Glimmer; en Slyngel, en —

Dangle. De skal ikke beskrive Manden; jeg kjender ham. Men hvordan er De kommen i Gjæld til ham?

Engel. Jeg veed det neppe selv. Jeg er forlovet med en ung Pige — hendes Fader er fraværende; men rig. For at forsikkre mig hendes Kjærlighed maatte jeg gjøre Opoffrelser, som —

Dangle. Vi vil kalde Gjæld, for at undgaae Vidtløftighed.

Engel. Som De vil. Glimmer opkjøbte mine Beviser — Gud veed hvorfor — og lod mig sætte.

Dangle. Er Manden gal? Kjøber han nu Tilladelse til at forsørge Folk i Slutteriet? Han maa have sine særdeles Aarsager; — men det er det samme! Han kommer om et Øieblik, saa skal den Sag nok blive arrangeret — jeg skal saa hjælpe Deres Medlogerende; det er hans Geburtsdag, og jeg vilde gjerne gjøre ham en lille Present med hans Frihed. Men det er, min Sjel, sandt — der er ingen Tid at spilde, jeg maa strax hen til hans Creditor, Theehandler Knause. Jeg maa forlade Dem; men jeg skal strax skaffe Dem Selskab. (gaaer til Sidedøren). Hr. Krap!

Ottende Scene.

De Forrige. Krap.

Krap. Hvad er til Tjeneste?

Dangle. Maa jeg have den Ære? — Hr. Engel i Manufacturvæsenet — Hr. Krap, en af vore meest udmærkede Mæglere.

Krap og Engel (med Complimenter). Min Herre!

Dangle (til Krap). En charmant ung Mand — taler Tydsk og Dansk til Fuldkommenhed. Behag at skjænke ham Deres Selskab et Dieblik medens —

Krap. De søger at skaffe ham ud — ikke sandt?

Dangle. Nei, en Anden, Hoistærede! Men ham skal jeg tage fat paa saa snart jeg kommer tilbage. — Mine Herrer! Deres ganske ærbødige Tjener! Blot ti Minuter — og jeg har skjænket en Mand Frihed, gjort en Familie lykkelig.

(Traller idet han gaaer.)

Jeg er her
For Enhver,
Som Tjeneste behøver!

Niende Scene.

Krap. Engel.

Krap. Velkommen, min Herre! det er mig særdeles kjært at faae et saa interessant Selskab; jeg haaber, vi skal nyde mange behagelige Dage med hinanden.

Engel. O jeg er overbeviist om, at jeg med Dem vil faae megen Fornøielse af min sørgelige Fremtid. Deres Navn er Krap?

Krap. Til Tjeneste.

Engel. Skulde De ikke være af de Krapper, som —

Krap. Min Familie har den Lykke at være de eneste Krapper her i Landet.

Engel. De er altsaa i Familie med den rige, elskværdige Jomfru Krap?

Krap. Den rige? Ja — naturligviis —

Engel. Hendes Fader er paa en lang Reise.

Krap. En meget lang, men ogsaa meget indbringende Reise — Jo, det er min Broder —

Engel. Deres Broder? — og De sidder her?

Krap. Ja vi er en Smule brouillerede; men Gud bevares! Skylden er paa min Side. Nogle Ungdomsdaarligheder — denne fortræffelige, ja fast uforlignelige Sjel har slaaet Haanden af mig. Hans Kone og Datter har imidlertid endnu nogen Godhed for mig. De kjender dem?

Engel. Af Anseelse — en af mine Venner kommer i deres Huus.

Krap. Ja saa? — et ypperligt Huus! — Tor jeg være saa stodende at udbede mig Deres Charakteer?

Engel. Voyageur, til Deres Tjeneste.

Mel. Jeg ønsker mig en yndig Viv. (Kjøge Huuskors).

1.

Imellem Hamborg og Kjøbenhavn
Jeg Reiser gjør med Modesmagen,
Engang hver Maaned man seer mit Navn
Paa Dampskibslisterne i „Dagen."

Krap.

O jeg forstaaer — (ved sig selv) Det er en Fyr
Af dem, som om i Landet føiter
Og Toldere som Fanden skyer —
Det er en Probenreuter!

Engel. De er Mægler; vi har altsaa i Grunden een Metier.

Krap. Nei om Forladelse! jeg sidder fast —

Engel. For Øieblikket gjør jeg det desværre ogsaa.

Krap. Nei, jeg mener ikke i Slutteriet — jeg har en bestemt Stilling her i Byen; men De flakker om. Deres Metier er noget løs; men min er fast.

Engel. Jeg kan endnu ikke indsee Forskjellen; jeg synes, vi staaer begge saa løst, at vi er komne til at sidde fast.

Krap. Nei, De forstaaer mig ikke.

2.

Jeg har en Bopæl paa dette Sted.

Engel.

Den maa De jo med mig halvere.

Krap.

Men jeg er Borger —

Engel.

Det er jeg med
Naar Nogen vil mig creditere!

Krap (ivrig).

Jeg bliver her — forstaae mig ret! —
De trækker om i alle Zoner;
De er Commercens Damppaket;
Men jeg er dens Trekroner!

Dog vi vil ikke disputere om Rangen — De er en ung Mand, som behager mig.

Engel. Hoistforbunden!

Krap. I Deres Stilling maa De vist kjende en vis Hr. Bleichen?

Engel (studser). Bleichen? — jo — jo vist kjender jeg ham.

Krap. Han er forlovet med min Broderdatter.

Engel. Ganske rigtigt!

Krap. Hvad er der ved det Menneske?

Engel. Hvad der er ved ham? Det svarer jeg Dem paa med eet Ord: Han er min Ven — vi er uadskillige — det vil sige, vore Aander; thi han er reist til Berlin.

Krap. Han skal arve en rig Onkel.

Engel. Saa? — ja det er nok muligt.

Krap. Ja, jeg veed det positivt.

Engel. Det er mig særdeles kjært.

Krap. Har han ikke sagt Dem det? det er besynderligt!

Engel. Aldeles ikke! for et Menneske med hans Charakteer og Formue er en Onkels Død saa smertelig, at han ikke tænker paa Pengene — i hans nærværende Stilling er Penge som et Nul for ham.

Krap. Det glæder mig at høre Deres fordeelagtige Mening om ham, og det vil være mig meget behageligt, om De vil gjentage den for to Damer, som —

Engel. To Damer —?

Krap. Som er i Besøg hos mig, og hvis Bekjendtskab vil interessere Dem. (gaaer til Sideværelset.) O, kom ud et Øieblik!

Tiende Scene.

De Forrige. Mad. Krap. Rosalie.

(De see Engel idet de træde ind af Døren; alle Tre staae forbausede.)

Mel. Mine Raad De maa modtage. Mehul.

Mad. Krap. Rosalie. Engel.

Hvad!!

Rosalia.

Det er ham!

Engel.

Det var net!

Mad. Krap.

Hvilket Syn!

Krap (forundret).

Hvad er det?

(Til Rosalia)

Men hvad feiler Dig, min Pige?

Mad. Krap (ligeledes).

Skjul Din Uro, kjære Pige!

Rosalia (bryder ud).

Hvad vil Du —?

Engel (afbryder hende sagte).

O kein Wort!

Krap.

Men saa tal!

Mad. Krap (sagte).

Hvilken Tort!

Mad. Krap. Rosalia.

Hvordan mon han kommer her?

Mad. Krap. Rosalia. Engel (sagte).

Jeg veed ei hvad jeg skal sige!

Krap.

Hvad mon dette dog vil sige?

Mad. Krap. Rosalie. Engel (sagte).
O jeg sikkert røbet er!

Krap.
De vist troe, de røbet er!

Mad. Krap. Rosalia. Engel (sagte).
Er da Alt
Reent fatalt?
Himmelfalden staaer jeg der!

Krap (sagte).
Frygt ei; han ei kjender Jer!
(heit)
Engel hedder denne Herre.

Mad. Krap. Rosalia.
Hvad? Hr. Engel?

Engel (bukker forlegen).
Ja! (sagte). Desværre!

Krap (til Engel, idet han fremstiller Rosalia).
De min Broderdatter seer!

Rosalia. Engel. Mad. Krap (sagte).
Ak, jeg kan snart ikke meer!

Krap.
Han en Ven er af Hr. Bleichen,
Som han henrykt taler om.

Engel (sagte til Rosalia).
Alles wird sich bald ausgleichen!

Rosalia (med et stivt Blik paa Engel).

Sandhed fældte vist den Dom,
Som fra disse Læber kom!
(ved Siden af Engel, viser ham hemmeligt Brevet)
Dette Brev?

Engel (sagte).

Rosa! hør!

Mad. Krap (sagte, paa hans anden Side).

De mit Barn —

Rosalia (sagte).

Narre tør?

Engel (sagte, midt imellem dem).

Darf allein ich mit Dir sprechen?

Rosalia (sagte).

Siig mig blot —

Engel (ligeledes).

Liebste! was?

Mad. Krap (ligeledes).

Om det er —

Rosalia.

Kun en Spas?

Engel (sagte og ivrig).

Schrecklich hast Du mich verkannt!
Laß Dich, Liebe! nur nicht schrecken.

Rosalia (sagte).

Gud! ifald Du sagde sandt!

Mad. Krap. Rosalia.

Alt jeg maa
Oplyst faae!
Dog den Skræk, som Læben bandt,
Ved hans Ord en Smule svandt!

Engel.

List jeg maa
Tænke paa!
Hvis hun i en Løgn mig fandt,
Maaskee alt mit Haab forsvandt.

Krap (som har været beskjæftiget ved det dækkede Bord).

Skrækken, som hver Læbe bandt,
Troer jeg dog en Smule svandt!

Rosalia (sagte til Engel). Saa De er bleven en Engel?

Engel (sagte). Ja, Dein guter Engel!

Krap. Naa, fortæl nu hvad Deres Ven er for en charmant Mand.

Engel. Verzeihen Sie! ich bin eben der Mann, der am wenigsten sein Lobredner sein darf. (sagte.) Hvilken Knibe!

Krap. Men hvorfor taler De Tydsk?

Engel (levende, med Pathos). Warum? Haben Sie je ein Warum in meinen Thaten, Thun und Treiben wahrgenommen?! Was ich auch thue, das kommt immer von hier — (slaaer sig for Brystet) Ich werde vom Instinkte regiert! verstehen Sie? — Nicht aber von dem groben, gemeinen, thierischen Instinkte — nein, mein Herr! nein, meine Damen! Der Funke der Freundschaft, der Magnet der Liebe, der Ruf der Tugend, diese sind die Mächte, die mich mächtig hinziehen und meine Seele übermächtigen. Gegen die werde ich mich nie vergehen! Sie haben mich hieher geführt, und sie werden mich hier festhalten, bis ich rein, rein wie die

Unschuld, von allen guten Menschen geliebt, wieder in's Leben hinaustreten kann! — Ainsi soit-il! — Ich habe geendet!

Krap (sagte til sin Kone og Datter). Gud bevares! Mennesket er ganske forrykt!

Rosalia. Han forrykt! — Fader! Du forstaaer ham ikke! (sagte til Moderen) Søde Moder, han er uskyldig! Der hviler et dunkelt Slør over vore Skjæbner — men mit Hjerte siger mig: han er uskyldig.

Engel (sagte til hende, med Ømhed). Rosa! darf ich allein mit Dir sprechen?

Rosalia (hemmeligt til ham). Ich will sehen was ich machen kann. (peger paa Sideværelset) Gehe darein! — Frage efter Schreibezeug.

Engel (til Krap). Mein Herr! ich möchte gern ein Paar Worte schreiben — haben Sie —

Krap (viser ham ind i Sideværelset). Bedste Herre, her har De alt hvad De behøver. (sagte) Gud skee Lov, at vi bliver af med det gale Menneske.

Engel. Danke recht sehr! (gaaer til Døren, men vender om.) Bald wird sich Alles aufklären; der Schein wird schwinden, das Gute wird sich entfalten — und das Glück — (standser et Øieblik og vender sig om, som for at skjule sine Følelser) Den største Lykke er, at jeg slap saa godt derfra. (gaaer.)

Ellevte Scene.

De Forrige (uden Engel).

Mad. Krap. Naa, hvad siger Du om det Menneske, søde Mand?

Krap. Han er gal.

Rosalia. Gal!? — min Gud, hvert af hans Ord havde den dybeste Betydning.

Mad. Krap. Ja, det var et yderst elskværdigt Menneske.

Rosalia. Han ligner min Bleichen saa natyrligt, at det er en Gru — er han ikke saa sød, lille Fader?

Krap. Naar blot ikke Ligheden udstrækker sig til hans Finantser.

Rosalia. Saa Du troer, at Hr. Engel er i Slutteriet fordi han ingen Penge har?

Krap. Ja, han er her vist ikke fordi han har for mange.

Rosalia. Nei det er rart! Fader troer virkelig, at han er sat! — O, Du kjender ikke Tydskerne.

Mad. Krap. Nei, det har Rosalia ret i. De Folk har mange løierlige Indfald. De vil see alt hvad der er mærkværdigt, og det kan gjerne være, at Hr. Engel er taget herind blot for at lade sig forevise Slutteriet.

Krap. Det var en splinterny Idee! — Han har jo selv sagt —

Rosalia. Ja, hvad vil Du troe hvad de Mennesker siger? — o de er saa elskværdige — saa fulde af moersomme Vindbeutlerier, — man kan ret more sig fordærvet over dem.

Tolvte Scene.

De Forrige. Kneipe.

Kneipe. Hr. Krap, Chocoladen ryger! Vil De gjøre os den Ære?

Krap. Med største Fornøielse. (byder sin Kone og Datter Armen) Tillad —

Rosalia. Jeg kommer strax — jeg har forlagt min Redicule.

Kneipe. Saa gaa De foran, Hr. Krap! Jeg vil med Deres Tilladelse blot skære et Par Skiver Skinke til Mandfolkene; de skal have en Kradser — jeg vil have den Ære at ledsage Deres Datter.

Rosalia (hurtigt). Nei, nei! saa vil jeg heller gaae med min søde Fader. (Sagte til Mad. Krap.) Moder! jeg maa tale med ham, hvad det saa skal koste —

Mad. Krap. Rolig, Barn; jeg skal nok sørge for det.

Krap. Men kom dog, Børn! kom! Selskabet venter.

Mad. Krap og Rosalia. Vi gaaer jo! vi gaaer!

(Krap, Mad. Krap og Rosalia gaae.)

Trettende Scene.

Kneipe (alene).

(Han skærer ivrigt af Skinken og lægger paa en Tallerken.)

Flaue Romandukke! — „Saa vil jeg heller gaae med min søde Fader" — han skal sku ikke løbe langt med hende! — At refusere Høflighed af en Artist som jeg, naar Faderen ikke er andet end Gjeldsarrestant — hvor det er flaut! — Av, der stødte jeg mig ellers selv for Hovedet! (drikker) det er af Ærgrelse! Kan man ikke blive gal, naar man — (drikker) Jeg veed ellers ikke, hvorfor jeg ikke ligesaa godt kan sidde som staae! (sætter sig og skærer igjen) Den Viin er ikke ilde — (skjænker atter) Jeg var gal at jeg vilde følge den Sippe! — Nei, dette er en langt værdigere Tidsfordriv for en Musikus!

(Seer paa sit fulde Glas.)

Mel. Rasch von seinem Lagerstatt. Osthoff.

I mit fyldte Glas jeg seer
Glædens Sol, som venligt leer!
See, hvor i sin Morgenglød
Skyfri her den flammer rød!
(drikker).
Guten Morgen!

Fjortende Scene.

Kneipe. Glimmer (træder ind).

Glimmer.

Guten Morgen!

Kneipe (skjænker for ham).

Guten Morgen!

Glimmer (drikker).

Guten Morgen!

Kneipe.

Bort med Sorgen!

Glimmer.

Bort med Sorgen!

Begge.

Guten Morgen!

Glimmer. Ei, ei! De lever flot!

Kneipe. Immervæk, høistærede Hr. Creditor! — Kan jeg andet? — Frit Huus, lystige Venner og gode Informationer, som De har sørget for, at jeg ikke forsømmer.

Glimmer (sagte). Den Karl vil blive vanskelig at accordere med. (Høit.) Jeg kommer for —

Kneipe. At forbedre min Stilling?

Glimmer. Nei, det kan jeg ikke sige; men for at skaffe Dem ud af Slutteriet.

Kneipe. Vil De eftergive mig Gjælden?

Glimmer. Kors bevares! det var at skære mig selv altfor meget! Jeg har hundrede tre og tredive, tre Mark og otte tilgode hos Dem og her har De kostet mig over tredive Daler — det er mange Penge. Jeg vil være høimodig, efter mine smaa Omstændigheder — de 30 Daler kan falde! naar De saa vil afbetale Gjælden paa et Aar — saa spadseer!

Kneipe. Er De gal? er det en Accord?

Glimmer. Det synes jeg! Jeg har sat Dem herind for at faae mine Penge.

Kneipe. Vil De lade mig sidde til De faaer dem, saa kan De gjerne betale et Par Aar forud.

Glimmer (sagte). Aa det følesløse Menneske! — (høit) De maa, for min Skaber! lade Dem accordere. De maa vide, jeg skal holde flere Mennesker herinde, og De vil da vel ikke forlange, at jeg skal lade mig selv sætte i Slutteriet, fordi jeg har ødelagt mig ved at sætte andre derind?

Kneipe. Veed De hvad? De er en Mand, som holder af Sparsommelighed — tag Dom over Dem og sæt Dem selv herind et Par Aar; der er intet Sted, De kan have Kost og Logie lettere.

Glimmer. Hr. Kneipe! fortræffelige Menneske! de tre Mark og otte gaaer med.

Kneipe. Gud skee Lov, at De er saa gjerrig; desto længere kan jeg faae Lov at sidde her.

Glimmer (fortvivlet). O Gud! jeg har ladet ham sidde for længe — nu har han reent slaaet sig fra Verden. — Gode Hr. Kneipe! husk paa alle de mange Fornøielser, De kan nyde naar De er fri! — Men det er sandt, De kjender jo ikke de halve! Siden De kom herind, har Byen faaet en betydelig Udvidelse tilsendt fra Udlandet.

Mel. Hocus pocus filias. Dupuy.

Man har ført, saa tænk Dem da,
Hele Byer her til Staden;
Nu man Ems, Pyrmont og Spa
Har i Gothersgaden;
Brøndene efter Recepter de lave,
Egnene ligge i Rosenborghave;
Alle man oversee kan med et Blik
Mens man taer den bedste Drik
Efter Takt af sød Musik!

Kneipe. For Fanden, det var værdt at see! Hvad om De reducerede de hundrede og tredive, tre Mark og otte til et halvhundrede Daler?

Glimmer (sagte, med Glæde). Det ny Brøndvand virker jo deiligt! (høit) De er for grov, lille Kneipe! Men siden De har gjort et Bud, saa vil jeg sige som saa —

Sextende Scene.

De Forrige. Dangle.

Dangle (idet han kommer).

Jeg er her
For Enhver,
Som Tjeneste behøver!

Heisa! det lykkedes, det lykkedes! — han er fri! (omfavner Glimmer og Kneipe) Deel min Glæde! jeg har skjænket et Menneske Friheden!

Glimmer. Og saa kommer De og forstyrrer mig i samme søde Fornøielse? det er bittert!

Dangle. Hvad? ædle, høimodige Mand! De vil frafalde Fordringen paa min Ven? De vil give ham tilbage til sig selv?

Glimmer. Ja, det er det samme — han skal have sig selv for hundrede Rigsdaler.

Dangle. Hvad siger De —? Hundrede Rigsdaler? det er for meget!

Glimmer. For saadant et propert Menneske? De spøger med mig og fornærmer ham. (trækker Dangle tilside) Vil De nu bare ikke komme igjen med Deres Kunster. Jeg maa have ham ud! jeg har sat et Par Andre herind, og jeg har ikke Raad til at gjøre den halve By ulykkelig.

Dangle. Naa, De maa have ham ud? — det er en anden Sag! vil De saa lade mig om den Ting — den skal være afgjort i en Snup!

Glimmer. Men bær Dem fornuftigt ad!

Dangle. Vær De ganske rolig! (til Kneipe) Hr. Glimmer er en sjelden Mand; De bør paaskjønne hans ædle Tilbud og gjøre ham en Proposition, som han kan være tjent med.

Kneipe. Nu vel, jeg vil betale ham Fordringen med fiirsindstyve Daler — i et Aar.

Dangle. Tænkte jeg det ikke nok? er det ikke skammeligt?

Glimmer. Ikke sandt? — det er jo ingenting.

Dangle. Nei, naar han ikke betaler de fiirsindstyve Daler, saa er det ingenting, og det er ingenting, for han betaler dem aldrig. (til Kneipe) Det er Snyderie — ikke andet! Manden kom-

mer jo til at sætte Dem igjen ved første Termin, det er dobbelte Udgifter, og saa har han endnu mindre Udsigt til at faae Pengene. Nei, De maa gjøre ham et mere anstændigt Tilbud — 40 Rdlr., det kan man dog sige er Noget.

Glimmer (trækker i Dangle). Er De gal?

Dangle. Vil De nu bare aldrig bekymre Dem om det!

Glimmer. Hvem skal da bekymre sig om det? — Kan jeg være tjent med at faae 40 Rigsdaler?

Dangle. Kan De være bedre tjent med ikke at faae 80 Rigsdaler?

Glimmer. Paa ingen Maade!

Dangle. Seer De det! Jeg vil ikke have, at De skal blive snydt for Deres gode Hjerte! I saadant Noget er jeg reel! og det forsikkrer jeg Dem, at dersom jeg skyldte Dem Pengene — saa lovede jeg Dem ikke en Skilling.

Glimmer. Tak skal De have!

Dangle. Nei, jeg vilde før være i Gjæld til Dem end snyde Dem! det er min Charakteer. Men nu er Sagen afgjort og —

Glimmer. Nei, bi lidt!

Dangle. De staaer Dem selv i Lyset! (peger paa Kneipe, som sidder ved Bordet) Behag at betragte dette Menneske! — Hvad bestiller han?

Glimmer. Han drikker.

Dangle. Og De vil troe, at en Musiklærer, som drikker, kan betale mere end 40 Rigsdaler om Aaret — Gaa! gaa! Deres Hjerte er for uskyldigt — De kjender ikke denne Verdens Fristelser — hvis De gjorde det, De vilde begjære endnu mindre — og i Grunden er det ogsaa det bedste, at —

Glimmer (hurtigt). Nei, nei! lad os saa blive ved de 40, naar jeg bare kan være vis paa at faae dem.

Dangle. Har jeg ikke accorderet? — jeg maa jo cautionere! — det vil sige, indestaae moralsk for Mennesket; thi jeg har forsvoret at være Cautionist! (tager et Stykke Papir op) See her har jeg Stempelpapir! jeg har løbet med det i fiorten Dage for at skrive en Obligation til en Mand, som har truet mig græsseligt; men jeg har ikke havt Tid. Der — (giver ham Papiret) det gjælder om at tage Kneipe med en Trumf — det er til Tjeneste — jeg kan jo altid faae et andet Stykke til Manden.

Glimmer. Tak, — o hvad De har et stort Hjerte! (til Kneipe) Vil De behage?

Kneipe. Med Fornøielse. — Hvorledes skal jeg takke Dem?

Glimmer. Ved at betale, — ikke andet.

Kneipe. Og Dem, Hr. Dangle?

Dangle (meget alvorlig). Opfyld Deres Forpligtelse — ær denne ædle Mand for hans Høimodighed, omfavn alle Menneskedyder i en eneste: vær ædruelig, og — ja vi sees vel i Aften paa Kneipen, Hr. Kneipe! der vil vi anstille Betragtninger ove Deres forgangne Liv og lægge en solid Grund til det kommende.

Kneipe. Imedens vi velsigne min fortræffelige Creditor ved et godt Glas Gammel.

(iler ud.)

Syttende Scene.

Glimmer. Dangle.

Dangle. Jeg gratulerer Dem! De har der faaet en Foræring af 40 Rdlr.

Glimmer. Ikke at takke for! Dersom jeg faaer mange

Foræringer, som koster mig saa meget, saa kan jeg blive ruineret af bare Foræringer. Ja, havde jeg kunnet vente at presse Noget ud af ham, og min Kjærlighed ikke havde tvunget mig til at sætte en Anden herind —

Dangle. Deres Kjærlighed? — Sætter De Folk i Slutteriet af Kjærlighed?

Glimmer. Ja, nu har jeg, saae mig Skam! hele to Mennesker herinde, bare for min Kjærlighed.

Dangle. Til hvem?

Glimmer. Ih til Jomfru Krap! — Jo jeg har elsket hende i to hele Aar — aa! hvad det har kostet mig!

Dangle. Har De givet hende saa meget?

Glimmer. Nei, ikke en Smule; men jeg har sat Faderen i Slutteriet og nu maatte jeg ogsaa putte Elskeren herind. — Er det ikke nok?

Dangle. De snakker over Dem! Det er jo Theehandler Knause, der har sat ham.

Glimmer. Men for mine Penge, Faer! — Jeg kunde jo ikke lade Pigebarnet vide, at jeg kastede Faderen i Slutteriet, naar jeg vilde gjøre Cour til hende.

Dangle. Saa det er sandt? det er Dem, der har sat ham?

Glimmer. Som jeg siger — det er mig; Theehandleren giver Navnet, men jeg giver Pengene.

Dangle (dandser om). Ha ha ha! det er rart! det er fortræffeligt! — og jeg, som har —

Jeg er her
For Enhver,
Som Tjeneste behøver,

Det er ypperligt! — Ha ha ha!

Glimmer. He he he! ikke sandt? — Det er en herlig Speculation.

Dangle. Ha ha ha! — jo! og De skal see, den vil bringe Dem rige Renter! — Men jeg kan dog ikke begribe, hvorfor De har valgt det Middel til at gjøre Dem elsket?

Glimmer. Det var det eneste! — Seer De! Faderen er en Stud; han vilde kaste mig paa min egen Dør — jeg er jo hans Vert! — Jeg maatte af med ham; thi om han nu havde slaaet mig fordærvet medens jeg arbeidede paa at vinde Pigens Kjærlighed — hvad kunde den saa nytte mig naar jeg havde faaet den? det er en farlig Ting for en Mand at have en smuk ung Kone, naar han er skamferet.

Dangle. Meget sandt!

Glimmer. Seer De? — jeg satte ham herind for at kunne gjøre mig elskværdig uden at resikere Lemmerne.

Dangle. Og det lykkedes Dem?

Glimmer (langtrukkent). Ja saamæn! — Jeg viste mig som Familiens Velgjører — jeg lod Huusleien staae, og for at have Leilighed til at tale med hende og gjøre mig elskværdig, kræver jeg den hver evige Dag.

Dangle. Det undrer mig, at De ikke for længe siden har overvundet hende, siden De har anvendt saa mange og ypperlige Midler.

Glimmer. Der er kommen en lille Hindring i Veien. Hun er bleven bekjendt med en Probenreuter, som hedder Engel — jo det er en Engel — det er min onde Engel! siden han har faaet Indpas der i Huset og begyndt at kurre for hende, er det gaaet mig reent contrarigt! — Vindbeutel! han har bildt hende ind, at han hedder Bleichen og er en rig Berliner.

Dangle. De har da vel sagt hende hvem han er?

Glimmer. Nei, hvad nytter det? Naar de først er forliebte i saadan en Kegle og han saa tviner lidt for dem — aa, saa har det stakkels Menneske løiet af bare Kjærlighed — saa tilgiver de ham — og det er endnu galere end før. Nei, jeg har baaret mig fiffigere ad — det koster lidt; men Kjærlighed — ak Gud! jeg er saa forelsket! Jeg har kjøbt nogle af hans Gjældsbeviser og ladet ham sætte.

Dangle. De benytter jo Slutteriet som et Slags Understøttelsesanstalt for ulykkelig Kjærlighed.

Glimmer. Hvad skal jeg gjøre? (pathetisk)

Mel. Ei Kronens Glands, ei Demantssmykke. Boyeldieu.

1.

Naar Elskovs Qvaler os fortære
Og Kulde slukker Haabets Glød,
Man ikke kan en Ven undvære,
Som ved sin Hjælp gjør Pigen blød!
Men Savn af Venskabs Hjælp mig lærte,
At Surrogat erstatter den;
Her fandt jeg Midlet mod min Smerte, —
Slutteriet blev min Elskovs Ven!

2.

Naar blot til Een hun venlig smiler,
Jeg gi'er ham Laan paa kort Termin,
Og saa til Underfogden iler
At kjøbe Smertens Medicin!
Kost og Logis jeg her betaler
For hver Fjende af min Fred —
Ak, for min Kjærligheds Rivaler
Slutteriet jeg gjør til Oplagssted!

Dangle. Middelet er ikke ilde; men dog lidt usikkert.

Glimmer. Hvorledes?

Dangle. Saa længe Deres Rivaler har mig —

Glimmer. De er da vel ikke saa gal at hjælpe dem ud? — vil De være min Kjærligheds sorte Forræder?

Dangle. Det er min Bestemmelse her i Verden at aftørre Lidendes Taarer — og da De skjuler Dem bag Andres Navne, kan jeg jo let komme til at frelse Deres Kjærligheds Offre imod min Villie.

Glimmer. Herregud! skal jeg nu ogsaa være nødt til at sætte Dem ind, for at De ikke skal hjælpe Andre ud?

Dangle. Jeg vil give Dem et bedre Raad. See De at De faaer tusket den Lidenskab bort for en anden.

Glimmer. Hvad mener De?

Dangle.

Mel. In tiefem Keller sitz' ich hier.

1.

Med Amor gaaer det op og ned,
Hans Huus saa tidt fallerer;
Men Bachus, derimod man veed,
Bestandigt accepterer!
Den lumpne Amors Glands er Tant,
Han gaaer med tusind Masker —
Gjør Deres Elskov i Contant
Og sæt den saa paa Flasker!

2.

Selv Bachus med sin Tryllesaft
Os Pigens Gunst kan give,
Begeistret ved dens Ild og Kraft
Vi hendes Sjel henrive;
Bliv ung ved denne Medicin
Og fang de skjelmske Tasker; —
Enhver, som sælger gammel Viin,
Har Kjærlighed paa Flasker!

Glimmer. Forslaget var ikke saa galt, men jeg har nu engang mere Øvelse i denne Methode og — der kommer Nogen! — Om det var Probenreuteren? jeg gidder ikke ladet mig see —

Dangle (viser ham Skjermbrættet). Saa skjul Dem her!

Glimmer. Tak — o tak! min Ven!

(løber bag Skjermbrættet).

Attende Scene.

De Forrige. Rosalia.

Rosalia (kommer hurtigt ind). Det lykkedes mig da at slippe bort! (seer Dangle). Ah, De er her?

Glimmer (sagte). Ih Gud! det er jo hende.

Dangle (til Rosalia, som sætter sig). Til Tjeneste!

Glimmer (stikker Hovedet frem, sagte). Dangle, — lille Dangle!

Dangle (nærmer sig til ham). Styr Dem.

Glimmer (til Dangle). Det er jo min Salie —

Dangle. Fy! band ikke saa høit.

Glimmer. Aa jeg bander ikke; jeg siger, det er min lille Salie! Hvad vil hun her?

Dangle. Hun besøger sin Fader. (gaaer hen med Rosalie).

Glimmer. Og jeg har sat Probenreuteren herind — o jeg Nar! hvad har jeg gjort? hvad har jeg gjort?

Dangle (til Rosalia). De vil trække lidt frisk Luft herinde?

Rosalia. Ja, der er saa lummert inde i det andet Værelse.

Dangle. Det finder jeg ogsaa! (sætter sig) Maa jeg have den Ære at holde Dem med Selskab?

Rosalia. Jeg takker! (sagte) Han bliver her — Gud! det er en horribel Situation.

(Glimmer rømmer sig).

Dangle (staaer op og nærmer sig til Skjermbrædtet). Vær dog stille!

Glimmer (sagte). Gaa dog, gaa! jeg maa tale med hende.

Dangle. Giv dog Tid til jeg paa en høflig Maade kan komme bort. (Sætter sig).

Rosalia (sagte). Hvad skal jeg gjøre? — Jeg maa tilstaae ham alt! (høit) Hr. Dangle! jeg kjender Dem ikke; men min Stilling —

Dangle. Kan jeg være Dem til Tjeneste, saa hav den Godhed at betroe Dem til mig.

Rosalia (med Undseelse). Seer De, — jeg — jeg venter her en Person —

Dangle. Her? en Person? — ja saa!

Rosalia. De maa ikke miskjende mig; vi staaer paa en Fod med hinanden, som tillader —

Glimmer (sukkende). See der har vi det!

Dangle. Jeg forstaaer Dem! (vil gaae).

Glimmer (holder paa Dangle idet han gaaer forbi Skjermbrædtet). Bliv! bliv, sødeste Ven!

Dangle. Men De bad mig jo selv —

Glimmer (sagte). Ja det var dengang; men nu! — o der kommer han! For Guds Skyld bliv — og see De kan faae ham ud —

Dangle. Det gjør jeg med Fornøielse!

Nittende Scene.

De Forrige. Nebel.

Nebel. Saa er jeg da saa lykkelig at finde Dem?

Glimmer (sagte). Aa det er en ny! — og ham har jeg dog ikke sat!

Rosalia (sagte ved sig selv). Saa! en ny Plageaand! Jeg maa see at faae ham bort ved Høflighed. (høit) Min Herre!

Nebel. Jeg længtes usigeligt efter at bringe Dem min Hylding.

Rosalia. Den er mig en Ære.

Glimmer (til Dangle). Skaf ham bort — aa skaf ham bort!

Dangle (til Glimmer). Paa Øieblikket.

Nebel. Jeg vilde føle mig lyksalig, hvis De —

Dangle. Det er sandt, Hr. Nebel, jeg lovede Dem før at skaffe Dem Deres Frihed.

Nebel. De vilde forbinde mig meget. (Til Rosalia) Deres indtagende Væsen —

Rosalia. O De er altfor artig.

Dangle. Jeg kjender en Mand, som med Fornøielse vilde betale for Dem.

(Glimmer rømmer sig).

Dangle (trækker sig hen til ham). Hvad er der nu igjen?

Glimmer. Er De gal? jeg giver ikke en Skilling.

Dangle. Det er en anden Sag.

Nebel (som har talt med Rosalia). Hvor er han?

Dangle (sætter sig tæt ved Skjermbrædtet). Ja det kan vi siden tale om — bliv De kun ved at tale med Jomfruen.

Nebel (til Rosalia). Torde jeg haabe, at De ikke vilde møde min Beundring med Vrede —?

Rosalia. O jeg beder — Deres Opmærksomhed er altfor smigrende.

Glimmer (sagte). Satans Forfører — og hun — o hvilken Slange!

Nebel. Vil De ikke sidde? I ethvert Minut, De skjænker mig, nyder jeg Himlens Lyksalighed.

Rosalia (sagte). Hvad skal jeg gjøre? (sætter sig tilligemed Nebel) Saa tør jeg jo ikke berøve Dem min Nærværelse.

Glimmer (sagte og bedende). Dangle!

Dangle. Sagde De Noget?

Glimmer (bønlig). Skaf ham bort!

Dangle (sagte). Med Fornøielse! (høit til Nebel). Det var dog muligt, at jeg strax kunde —

Nebel (springer op). Hvad siger De, min Ven?

Dangle. Troer De, at Deres Creditor vil tage imod en solid Selvskyldner-Caution for en accorderet Summa at betale fire Uger fra Dato?

Nebel. Det er jeg vis paa! hundrede Daler vil han ansee som fuld Betaling.

Dangle. Og Creditors Navn?

Nebel (tager et Papir ud af sin Tegnebog). See her har jeg en gammel Obligation, hvorpaa det staaer.

Dangle. Det er godt! (sætter sig). Fortsæt De nu Deres Samtale.

(Nebel taler sagte med Rosalia).

Dangle (siddende; river et Stykke reent Papir af Obligationen og siger roligt til Glimmer). Vil De være saa god at skrive den Caution?

Glimmer. Raser De, Menneske?

Dangle. Naa De vil ikke? — ja, ja!

Nebel. De kommer ofte her?

Rosalia. Ikke hidtil; men herefter vil jeg sikkert komme oftere.

Nebel. De vil da gjøre Gjældsarresten til et Himmerige.

(bliver ved at tale sagte med hende.)

Glimmer (bedende). Dangle!

Dangle (rækker ham Papiret). Vær saa god.

Glimmer. Naa saa kom da! — Det er kun slet Papir; jeg resikerer ikke noget. Men hvad skal jeg skrive med?

Dangle (rækker ham en Blyant). Her har De Blyant — (bukker sig) og her er Skrivebord.

Glimmer (lægger Papiret paa Dangles Ryg og begynder at skrive). Uh, det Satans Menneske! — (holder op) Nei, nei! jeg kan ikke!

Rosalia (leer). O nei De er sød!

Nebel. Saa De finder det Indfald godt?

Rosalia. O det er fortryllende!

Dangle. Skynd Dem, Hr. Glimmer!

Glimmer. Nei, jeg brister af Ærgrelse! (skriver med stor Iver og Iverighed). See der har De den! — af med ham! af med ham!

Dangle (seer paa den). Det er godt.

Nebel. Hvor De gjør mig lykkelig ved at sige —

Dangle. Nu kan jeg strax hjælpe Dem ud, Hr. Nebel!

Nebel (vender sig hurtigt til Dangle). Min Ven! hvad siger De?

Dangle. Seer De, her er en Selvskyldner-Caution fra Hr. Glimmer?

Nebel. Hvad? den lumpne Aagerkarl?

Glimmer (sagte). Den Kjæltring! — det siger han om sin skjulte Velgjører!

Rosalie. Men hvor har De faaet den fra?

Dangle. Jeg havde den da jeg kom.

Nebel. Men det er forunderligt.

Dangle. Naar De kjendte hans Kjærlighed — til Penge, saa vilde De forundre Dem endnu mere. Den er skrevet med Blyant og paa slet Papir, derfor gjør De bedst i at faae den strax hen at stemples.

Glimmer (kan neppe dæmpe sin Harme). Aa Gud hjælpe mig!

Nebel og Rosalia. Hvad er det?

Dangle (ligegyldig). En Rotte, som peeb; den sidder nok i Klemme! — Men skynd Dem nu!

Nebel. Jeg iler! (kysser paa Fingeren) Vi sees igjen, min Elskværdigste! (iler bort).

Dangle. Nu vil jeg ogsaa anbefale mig. Deres Ærbødigste!

Glimmer (griber Dangle om Armen da han vil gaae). Basilisk! hvorfor lærte De ham den djævelske Kunst at lade den stemple?

Dangle. Det var jo netop det Fine i min List — derved fik jeg ham bort! O hvor De er utaknemmelig — Hundrede Daler for et saa skjønt Dieblik — De har aldrig aagret bedre — pas paa! De faaer en nederdrægtig Rente! (gaaer).

Tyvende Scene.

De Forrige (uden Nebel og Dangle; strax efter) **Engel.**

Glimmer. Gid han sagde sandt!

Rosalia (ved sig selv). Endelig er jeg alene — Jeg vil gaae ind til ham. (Gaaer hen og tager Redicule og Shawl, som hun har lagt fra sig.)

Glimmer. Har det kostet mig saa meget, saa vil jeg ogsaa nu gribe an for Alvor. — Men jeg er i saadant et Røre — Destobedre! det giver mig den tilbørlige Fyrighed.
(Vil træde frem.)

Engel (kommer ud). Liebstes Kind! hast mich warten lassen! Endlich sehe ich Dich wieder.

Glimmer (standser). Aa, jeg arme Mand! — der er den Rette!

Rosalia. Ja wohl siehst Du mich wieder. Aber kannst Du Dich entschuldigen? Ach Du habest mein Herz so weh gethan — Wie ist's zugegangen, daß Du bist hier eingekommen?

Engel. Kennst Du die Freundschaft — die Seele der Welt? Sie muß mich entschuldigen. Ein meiner Freunde, der nothwendig abreisen mußte, sollte ins Geldgefängniß geschlept werden; ich hatte für den Augenblick keine so große Summa bei der Hand — ich nahm seinen Platz — und liege hier zu Deinen Füssen. Inniggeliebtes Wesen! kannst Du eine edle Lüge vergeben?

Rosalia. Zwei, mein Freund! wenn es Wahrheit ist.

Engel. Wahrheit wie meine Liebe.

Glimmer (sagte). Ja, bliv Du, min ædle Gavtyv! Du skal faae Lov at sidde for Din Freund.

Engel.

Mel. Je pars demain. Herold.

1.

Ich liebe Dich
Bis mir die Pulse stecken!
Bild jeder Tugend, hold Du fesselst mich!
Fühl' meines Herzens süßbeklomnen Pochen,
Liebe! gedenke was ich Dir versprechen —
Ich liebe Dich!

Glimmer (under Mellemspillet). Ja jeg skal liebe Dig! — ak, ja! ja! ja!

Rosalia.

2.

Ich liebe Dich,
Du willst mich nicht betrügen,
Treu slagt mein Herz bis an den Tod für Dich,
Und ich kann lesen in — was heist's? — die Zügen,
Nur für die Wahrheit kannst Du mich belügen —
Ich liebe Dich!

Glimmer (som før). Nei jeg kan ikke bare mig længer! det gaaer for vidt!

Engel.

3.

Ich liebe Dich!
Wie in des Lenzes Tagen
Die junge Rose, so entzückst Du mich!
Laß uns den Schmerz mit Liebeslust verjagen,
Laß Deinen Kuß dem treuen Hirten sagen:
Ich liebe Dich!

Glimmer
(som ikke længer kan dæmpe sin Harme, styrter frem.)

Mel. Boer jeg paa det høie Fjeld!

1.

Donnerwetter! was ist das?!
Har jeg derfor sat Knægten herind i Slutteriet?
Jeg vil ende dette Fjas,
Altfor længe jeg til det har tiet!

Engel.

Sind Sie närrisch? —

Rosalia (sagte).

Hvor fatalt!

Engel.

Halten's Maul, denn hier sind Sie auf meinem Zimmer!

Glimmer.

Men ich selbst har das betalt,
Sie muß weisen ich bin Hr. Glimmer!

Engel (opbragt).

Ey! der Teufel! Sie sind der Mann!?

Rosalia (holder paa ham).

O mein Freund, so brauche Verstand!

Glimmer (angst).

Gud bevares! hvad! vil De sla'e?

Alle (sagte).

Gid jeg bare var heldig herfra!

2.

Glimmer (til Rosalia).

Jeg maa sige, det er net!

Engel.

Noch ein Wort, alter Geck! niemand soll mich dann wehren —

Glimmer.

Soll ich selbst Dem Værelset,
Wo Sie narret mein Liebste, foræren?

Rosalia.

Synes De han Uret har
Ih saa kast ham paa Døren.

Engel.

Ja das wird mich freuen!

Glimmer.

Vil det dog? hvor De er rar!
Her udkaster man Ingen for Stvien!
(Til Rosalia)
Een af Deres Fyre slåp bort,
Denne skal jeg gjøre al Tort!

Engel (vil fare ind paa Glimmer).
Nun dann sollen Sie, mein Herr —!

Rosalia (holder paa ham).
Sey gelassen — o lad ham dog vær'!

Glimmer (skrigende).
Sey gelassen! Til Hjælp! Lae mig vær'!

Een og tyvende Scene.

De Forrige. Krap. Mad. Krap.

Krap. Hvad er det for et Spektakkel? Hvad er der paafærde?

Mad. Krap. Mit arme elskede Barn! vil De gjøre Dig Fortred? — her er Din Moder — kom til hendes Hjerte — (vender sig om og seer Glimmer). Gud! er De her? har Deres rasende Kjærlighed skilt Dem ved Forstanden? vil De myrde mit uskyldige Barn?

(trykker Rosalia op til sig).

Glimmer (hæftig). Uskyldige? jo det er en deilig Uskyldighed.

Krap. Hvad? De vover —?

Glimmer. Aa, nu begynder han med! — Er det Takken for min Kjærlighed, for mine Opoffrelser?

Mad. Krap. Opoffrelser? Hvad har De gjort for Opoffrelser?

Glimmer. De kjender Dem ikke. Hvem har foræret Deres Jomfru Datter dette Shawl — denne Kjæde — denne —?

Mad. Krap. Hendes Kjæreste.

Glimmer. Ja, den, der burde være hendes Kjæreste — jeg, jeg har foræret hende det, paa anden Haand.

Rosalia. Er De gal?

Glimmer. Nei, jeg har været det! — Han, der staaer, Probenreuteren, har gjort Gjæld hos Creti og Pleti for at odsle paa Dem, for at rive Dem ud af mine Arme, — jeg har opkjøbt de ubetalte Fordringer — tør jeg saa spørge, er det ham eller mig, der har fixet Dem op?

Krap. Hvad er det han siger, Rosalia?

Rosalia (beskuer Glimmer med Høihed). Giftsprudende Snog! jeg foragter Dig! — (til Engel) Sprech, mein geliebter Bleichen —

Krap (forbauset). Bleichen? — han? (ude af sig selv) O nu gaaer der et Lys op for mig. Den rige Frier har opløst sig i en Probenreuter.

Rosalia. Hvilken frygtelig Mistanke!

Mad. Krap. Jeg dirrer, for den Levende, over alle mine Lemmer.

Rosalia. Sprech, mein Geliebter! ich bitte, ich beschwöre Dich — Du bist —?

Engel (kaster sig paa Knæ). Tilgiv —

Rosalia (med et Skrig). Han taler Dansk! jeg er forloren! (synker om paa en Stol).

Mad. Krap. Mit Barn — uh! Din sorte Forræder.

Krap (til Engel). De har understaaet Dem til at bedrage min Datter?

Engel (som endnu ligger paa Knæ). Deres Datter?

Krap. Ja, min — min Datter, min Herre!

Engel (reiser sig hurtigt). De er den rige Fader, som er paa de lange Reiser? — farvel, Rigdom! Herren være med Jer, alle I skjønne Forhaabninger! — Men, Rosalia —

Rosalia (springer op). Væk fra mig, Hr. Probenreuter!

Glimmer (sjeleglad). Aa det er den første rene Glæde jeg har for mine Penge!

Engel. Er det Din Kjærlighed? — jeg har ødelagt mig for Din Skyld og Du flyer mig?

Rosalia (formildet). Har Du elsket mig?

Engel. O saa høit — at jeg tilgiver Dig Alt!

Rosalia (henrykt). O dann bin ich — saa er jeg atter Din!

Krap. Hvad kan det nytte? — Hvad kommer der vel ud af et Partie, som sluttes i Slutteriet? Kan De ernære en Kone?

Engel. Naar jeg ikke havde denne Gjæld —

Krap. Men den har De nu, og hvad vil De betale den med?

Engel. Ingenting.

Glimmer (leende). Det er altfor lidt!

Krap. Saa! der har jeg atter Sorg! — Nu manglede blot, at min Creditor skulde holde op at betale og lade mig komme ud — saa var min Ulykke complet.

Glimmer. Han lader Dem nok sidde, det svarer jeg for! (sagte) Endnu er der Haab!

To og tyvende Scene.

De Forrige. Dangle. Rønne.

Dangle (aandeløs). Her er jeg! — aa, jeg kommer fra Kongens Fogeds Comptoir! min List er lykkedes! Jeg bringer Dem den skjønneste Geburtsdagspresent — Deres Frihed!

Alle (forbausede). Hvad!?

Rønne. Jo, det har sin Rigtighed. Assistenten kommer paa Øieblikket, for at forkynde Dem, at De kan gaae ud.

Krap (endnu forbauset). Men hvorledes —

Dangle. List! ikke andet end List! — Det er Betalingsdagen og jeg veed, at Theehandleren altid sender Pengene præcis 10½. Et Dieblik i Forveien styrtede jeg op til ham — Gud bevares! raabte jeg, De er saa rolig! — føler De ikke Noget paa Dem? — Nei, sagde Knause. Umuligt, sagde jeg, ahner De ikke — Hvad? sagde Knause. At Deres Gaard ved Kjøge staaer i lys Lue, sagde jeg. En Vogn, raabte Knause, ti Rigsdaler for en Vogn. Saa foer han af og glemte at betale. Klokken er fem Minutter over tolv; han er ikke kommen tilbage — De er fri, — fri som Fuglen i Luften.

(Vil omfavne Krap.)

Krap (støder ham bort). Bort, Forræder! De har ødelagt mig.

Dangle. Det var De jo forend De kom her! Er det Takken — (vender sig til Glimmer.)

Glimmer (opbragt). Bort, Filur! ham var det, De havde reddet, ham, som jeg har betalt for i hele to Aar? — o! det er skammeligt!

Mad. Krap. Hvad? Har De betalt?

Glimmer (ivrig). Ja til min Ulykke fik jeg det Indfald at sætte ham herind medens jeg indtog Salies Hjerte.

Rønne. Det var en splinterny Maade at faae Hjerter paa.

Rosalia. De har revet min ulykkelige Fader ud af sin Familiеs Skjød — fy!

Krap. Falske Slange! — men det skal ikke hjælpe Dem. Nu kan De sætte mig herind igjen, for at vinde Hjerter — det er det eneste Haab i min Ulykke —

Dangle. Hvad taler De om Ulykke? De, som elsker Friheden —

Krap. Friheden? — ja denne anden — fornuftige Frihed —

denne — denne — (ærgerlig) Aa hvem Fanden troer De kan elske Friheden, naar han ikke har andet end Fængslet at leve af? — Og det skulde hændes mig paa min Geburtsdag! — Men De skal komme til at erstatte mig mit Tab.

Glimmer. De skal komme til at betale, at De ved Deres Kunster har frastjaalet mig min Arrestant og blameret mig for den hele Familie.

Ronne. Jeg skal huske Dem, at De aabner Døren for de honnetteste Arrestanter — Aa det er en skammelig Opførsel.

Alle. Ja en skammelig Opførsel!

Mel. Thema af Ouverturen til Balletten „Faust". Keck.

Krap.

Hvor tør De mig Frihed give
Naar jeg i Arrest vil blive?
Her er Lov og Ret i Landet,
Og det var dog reent forbandet,
Hvis en Mand i min Forfatning
Ikke kunde faae Erstatning,
Naar De ham ved List fravender
Bolig og Pension!

Mad. Krap. Rosalia. Rønne.

Hvor tør De ham Frihed give
Naar han i Arrest vil blive?
Her er Lov og Ret i Landet,
Han Dem viser noget andet,
Og en Mand i hans Forfatning
Billig kræve kan Erstatning,
Naar man ham ved List fravender
Bolig og Pension!

Dangle.

Maa jeg spørge, er De gale?
Troer De, jeg vil Mulct betale,
Fordi jeg fra Nettens Hænder
Frelste hans Person?

Glimmer.

Netten skal Dem nok befale,
Boder til mig at betale,
Fordi De af mine Hænder
Udrev hans Person!

Alle (til Dangle).

Sagen slet for Dem vil ende,
De skal lære, man bør kjende
Folk tilgavns, naar man vil rende
Og dem gjøre frie!

Rønne.

For Fanden, støi dog ikke saa, men ti!

Alle.

Hvilken Støien! ti! ti!

Mad. Krap og Rosalia (grædende).

De har hans Hjerte
Opfyldt med Smerte,
Gjort ham ulykkelig,
Ranet hans Ro!
Han denne Bolig,
Stille og rolig,
Ønskte udtrykkelig!
Og nu — o!

Dangle.

I Taarer jeg seer Dem,
Min Gud, hvor De teer Dem,
Vær rolig, jeg beer Dem;
Og saml Dem lidt!

Fy, vil De beklage,
At jeg Dem en Mage
Vil give tilbage?
Brug Conduite!

Krap.

Hvor tør De mig Frihed give o. s. v.

Mad. Krap. Rosalia. Rønne.

Hvor tør De ham Frihed give o. s. v.

Dangle (ganske ude af sig selv). Ere De gale Allesammen? — Jeg har givet en Fader tilbage til sin Familie — gjort Mennesker lykkelige — skjænket Dem Frihed — Jordens høieste Lyksalighed — og De træder mine Velgjerninger under Fødderne? jeg skal betale Bøder, fordi jeg afgjør Gjæld? De overfalder mig! Hvad har jeg gjort? hvad er min Brøde, jeg ulykkeligste af alle Velgjørere?

Krap. De har gjort mig huusvild; thi tage hjem til min Kone i denne Stilling, uden Næringsvei — nei, aldrig, aldrig.

Dangle. Skal jeg skaffe Dem Næringsvei ovenikjøbet?

Krap. Det burde De, siden De har skilt mig ved den, jeg havde.

Dangle. Er De fra Forstanden? jeg har ikke fire Skilling — hvor skal jeg tage en heel Næringsvei fra? — Stop! jeg har jo en i Lommen! (sjeleglad) See her! vil De have mit Borgerbrev? Marchandiser paa mit Navn —

Krap. Uden Penge —

Dangle. Slaa Dem op ved Credit; der er mange, som trækker svære Renter af den Capital.

Engel. Det er ikke saa galt. Kan jeg komme paa fri Fod, skal De nok faae Pengene ud af Borgerbrevet — Marchandiser er just et Fag, som jeg har studeret.

Rosalia. Hører Du, søde Fader? o endnu kan vi allesammen blive lykkelige ved den gode Dangle.

Dangle. Saa er jeg ogsaa lykkelig! — o hvilken skjøn Dag for mig!

Tre og tyvende Scene.

De Forrige. Assistenten. De andre Gjældsarrestanter.

Mel. Di si soggiorno amabile.

Gjældsarrestanterne (til Krap).

1.

Her kommer en Due med Olieblad! —
Maae vi Dem gratulere?
Fra Arken De kan bortdrage glad
Og synge Frihedѕ Qvad!

Assistenten.

Som Kongens Fogeds Assistent
Jeg herved gjør for Dem bekjendt,
De er ei Fange mere
Da Diæten ei er sendt!

Gjældsarrestanterne.

Til Lykke med Friheden, bedste Hr. Ven!
Gid snart vi samles igjen!

Dangle (griber begeistret et Glas).

2.

Et lystigt Hurra med høien Sky
Vi ham til Afsked give,
At i Beknееb han igjen kan tye
Med Fryd til Fredens Ly!
Kom, tykke Bachus! svæv herned,
Skjænk i, Drabant! til Glassets Bred;

Her Flaskerne kan blive,
Men Vinen taer vi med!
Til Lykke med Friheden, bedste Hr. Ven!
Afsted at bruge den!

Gjældsarrestanterne.

Til Lykke med Friheden, bedste Hr. Ven!
Gid snart vi sees igjen!

Assistenten (til Krap). Det glæder mig dobbelt at kunne bringe Dem Friheden, da det er et blot Tilfælde, som har skaffet Dem den.

Dangle (polidsk). Et Tilfælde? ja saa!

Assistenten. Ja, Creditor sendte Pengene fem Minuter efter Forfaldstiden.

Krap (ivrig). Det maa ikke komme ham til Skade — han skal have sine fem Minuter tilbage; det er det mindste jeg kan give ham til Afdrag paa min Gjæld.

Assistenten. Nei, nu er Sagen afgjort — De er fri!

Krap. Naar Ulykken da endelig skal være, (sukkende) lad gaae! — jeg bliver Marchandiser! (til Engel) Saa snart De kommer ud, slaaer vi os sammen og bliver rige paa Credit.

Engel. Men Deres Datter —?

Krap. Jeg har aldrig negtet hende Noget — hendes Villie er hendes Forældres Ønske.

Rosalia. O Gud hvor Du er sød, gode Fader!

Engel. Tak, tusind Tak! Kunde jeg blot komme ud paa Accord, skulde jeg snart, som Mand, betale den Gjæld, jeg har gjort som Elsker.

Glimmer (som har siddet i Betragtninger, farer op; arrig til Rosalia). Saa De tager ham? — ih, vær saa god! Men vil De ikke have mig, saa bild Dem ikke ind, at jeg vil sætte flere Penge paa Slutteriet

for at vinde Deres Kjærlighed. Faderen slap ud imod min Villie, lad saa Elskeren reise med, naar han vil give mig Sikkerhed i de Marchandiservarer — som han ikke har.

Engel. Med Fornøielse! — (til Dangle, som han omfavner) Det er Dem, som har frelst mig.

Krap. Og mig.

Nebel. Og mig.

Glimmer. Og alle paa min Bekostning! hu hvor jeg ærgrer mig!

Dangle (fro). Ja, Hr. Assistent! her seer De en Mand, som, uden at eie en Skilling, har gjort alle disse Mennesker frie —

Schnitter. Men ikke mig.

Dangle. Det kommer, bedste Ven! De seer jo hvad jeg formaaer! (til Assistenten). Det er en Trang for mit Hjerte; jeg tager mig af hele Verden.

Assistenten. Saa vil De snart faae Leilighed til igjen at hjælpe en Mand.

Dangle (ivrig). Hvem er det?

Assistenten. Ja, jeg veed endnu ikke hvor han er.

Dangle (ivrigere). Siger intet — vi skal nok finde ham — hvad hedder han?

Assistenten. Dangle.

Dangle. Det er mig selv. Peter Dangle, Entrepreneur og Eier af et Borgerbrev som Marchandiser; men for det Første er det ikke betalt, og for det Andet er det laant ud.

Assistenten. Saa det er Dem? Jeg har ikke kunnet finde Deres Bopæl.

Dangle. Det vil jeg troe, thi jeg fører min Bopæl med; den er hvor jeg er!

Assistenten. I dette Øieblik er den altsaa her?

Dangle. Naturligviis.

Assistenten. Ja vil De saa have den Godhed at blive her.

Dangle. Hvad for noget?

Alle. Hvad? Dangle i Slutteriet?

Assistenten. Efter Reqvisition af en Mand, som De har forsømt at give en Obligation.

Dangle. Jeg har havt saa meget at bestille i Dag; men her har jeg Stempelpapiret — (griber i Lommen) Aa, det er sandt, det fik Hr. Kneipe! (gaaer heftig frem og tilbage) Det er ogsaa forbandet! (standser) Nei veed De hvad? det er det samme — jeg kunde saa ikke betalt den — jeg bliver her!

Glimmer. Jeg gratulerer!

Krap. O De vil snart komme ud!

Dangle. Siig ikke det; naar Dangle sidder i Slutteriet saa finder han ingen Dangle, som kan løse ham ud. Men det er lige godt; hidtil har jeg kun været en Ven af Huset, nu bliver jeg bosiddende i det — det er jo altid en Profit. Jeg har gjort lykkelige Mennesker — givet dem Næringsveie og har ingen selv. Slutteriet tilbyder mig Understøttelse — jeg tager derimod og kan være det bekjendt! naar man har hjulpet saa mange ud, kan man sagtens fortjene at komme herind. — Mine Damer! mine Herrer! behag at tage Deres Glas! paa Deres Udgang og min Indgang!

Mel. Saa snart som Iis bedækker vor Sø. Auber.

Saa Manges Gjæld clarerte jeg da,
At selv jeg tilsidst sidder i'et;
Thi hvor skal jeg en Dangle nu ta'e,
Som kunde mig hjælpe herfra?
(vil gaae frem imod Publicum.)

Rønne (standser ham).

Gratulerer til Logiet!
O, Gud give De aldrig maa Friheden faae!
Til mit Tab De har befriet
Dem, som jeg har havt lidt Fortjeneste paa.

Dangle (tager ham tilside).

Dumme Ka'el!
Er Han gal?
Kan maaskee
Han ei see,
At for Autor jeg kom
For at høre vort Publicums Dom!
(til Publicum, talende)
Jeg beder tusende Gange om Forladelse!
Hvis kun i Aften De alle har leet,
Fordi De kom i Slutteriet,
Da døm ei strengt om den Spøg, De har seet,
Thi saa er Forfatteren beet!

Alle.

Hvis kun i Aften De alle har leet, o. s. v.

Nørreports Vagt St. Hans Aften.

Vaudeville i een Act.

(1830.)

Personerne.

Morten Hank, Toldbetjent;
Susanne, hans Kone;
Euphemia, deres Datter.
Lars Preuss, Møller;
Henrik, hans Søn, Skorsteensfeiersvend.
Den vagthavende Underofficeer i Nørreports Vagt.
Peer Nielsen, Gefreider.
Trine, en Bondepige; tjener hos Hank.
Vagthavende Soldater.

Handlingen foregaaer i Nørreports Vagtstue. Rundt om i Værelset staae Vagtstole; paa den ene Side en Dør, som gaaer ind til Underofficerens Værelse, paa den anden Side et Stueuhr. I Begyndelsen af Ouverturen hører man bag Dækket Klokken slaae elleve og Skildvagten raabe: „Løser af!" imod Slutningen raabes atter: „Vagt i Gevær!"

Første Scene.

Underofficeren. Vagthavende Soldater (komme fra Baggrunden).

Mel. Medynk ei hør! Ordren adlyder!
(De to Dage. Cherubini).

Alle.

Porten i Nat frit staaer oplukket!
Agtsom vær!
Klammerie
Kunne vi
Vente her,
For Forstand
Man i Vand
Af Kirstens Kilde har drukket!

Underofficeren.

Man taer, som Medicin
Mod Vandets Kulde, Viin,
Men, som den Mod i Brystet sætter,
Den stjæler Pandens Vid!

Alle.

Ja, som den Mod i Brystet sætter,
Den stjæler Pandens Vid!

Underofficeren.

Vogter paa hver lystig Fætter
Og tillader ei, at Splid

Byen af dens Søvn saa blid
Vækker op ved Nattetid!
I Vagten sætter
Enhver, som trætter!

Alle.

Porten i Nat frit staaer oplukket ɔc.

(Alle gaae undtagen Underofficeren.)

Anden Scene.

Underofficeren. Peer.

Peer (opcamsende). Posterne ere rigtigen opførte; intet at bemærke!

Underofficeren. Gut! — omkring! march! — Gefreider!

Peer. Hr. Underofficeer!

Underofficeren. Hvad har Han der for et Faareansigt? Hvad flæber Han for, Karl?

Peer. Jeg flæber inte, Hr. Underofficeer! jeg er bare ulykkelig.

Underofficeren. Hvor?

Peer. Overalt! — Ak, Hr. Underofficeer! De er bedre oplært end saadan en stakkels Karl, som jeg, og kan hele Felttjenesten paa Deres Fingre, De kunde bestemt give mig et godt Raad. See, jeg er gode Venner med en Pige —

Underofficeren. Det hører ikke til Felttjeneste; det er Garnisonstjeneste! Er hun smuk?

Peer. Ja, gyselig!

Underofficeren. Godt! hvor tjener hun?

Peer. Hos en Mand, som — ja, det er en meget holden

Mand — jeg har været paa Vagt med ham her ude ved Revelinen.

Underofficeren. Naa — en Toldbetjent.

Peer. Rigtig! han har en Datter, som er kjendt med en Skorsteensfeiersvend; men han synes det er ikke Noget for hende, og det kan han jo have Ret i, for en Pige behøver da ikke at give sig af med de Sorte, saa længe der er nok af de Hvide.

Underofficeren. Men maaskee Glutten vil høit i Veiret, og saa kan hun jo ikke gjøre noget bedre Partie.

Peer. Ikke undtagens hun skulde tage en Taarnvægter. Pigebarnet vidste nu, at Faderen skal have Vagt udenfor Porten i Nat, og saa skrev hun en Seddel til Kjæresten, om han vilde tage med hende og Moeren til Skoven og møde dem ved Nørreport. Min Trine skulde bringe Seddelen hen til ham; men jeg er saa bange, at den stakkels Tøs skal smøre sig paa den sodede Djævel, derfor gik jeg selv; men staaer ikke Fanden i det? ligesom jeg kommer paa Trappen, møder jeg Herren, som gik i Fiisenteertanker, og, uden at sige et eneste Ord, taer Seddelen ud af Haanden paa mig og læser den. Jeg blev heed om Ørene; men han er en fornuftig Mand, som er vant til at see igjennem Fingre med sin Næstes Skrøbelighed, han var saa honnet, at han gav mig Papiret igjen, og sagde: gaa og hold Mund, jeg skal nok komme.

Underofficeren. Ha ha ha! og Du, Flegel?

Peer. Ih, jeg holdt min Mund og gik hen til Fyren, og han sagde ogsaa: jeg skal nok komme.

Underofficeren. Det vil blive et moersomt Møde.

Peer. Men ikke for mig, for da jeg fortalte Trine det, saa sagde hun, at jeg var et Fæ, og det maatte jeg vide, at der

som det gik ud over hende og hun mistede sin gode Condition, saa vilde hun slaae —

Underofficeren. Slaae Dig? — Fy! vil Du, en Soldat, tage Hug?

Peer. Ja, naar det var det Hele, hvorfor ikke? Jeg har saa tidt maattet tage Hug af Folk, som jeg ikke har kunnet lide, saa kunde jeg jo sagtens engang tage Hug af et Menneske, som jeg holder af og som jeg veed holder af mig igjen; men det er det som værre er, — (modfalden) hun vil slaae op med mig.

Underofficeren. Naa og saa? — saa tager Du en Anden.

Peer. Men hvor? — ja, dersom der var en Fæstemand, som kunde skaffe Een en anden Kjæreste, naar den første havde sagt op, det var en anden Sag; men naar man selv skal gaae om det — aa, jeg veed nok hvor mange sure Timer jeg har havt for det Ganterie, og nu, da jeg skulde have de søde, nu skulde jeg begynde forfra —? nei, jeg siger saa mange Tak!

Underofficeren. Aa, Han, Hans Qvast! En Soldats største Fornøielse er at skaffe sig en Kjæreste, hans største Ulykke er at have en; — desuden, naar man først veed, at man er elsket, saa har man jo ikke noget at gjøre sig elskværdig for. Hør til, saa skal jeg lære Dig, hvorledes en flink Soldat bør attaqvere Kjærlighedens couperede Terrain.

Mel. Reveillen.

1.

Hver dansk Soldat, som Ærens Søn,
At kæmpe for Dannemark higer;
Men glad han finder Modets Løn
Igjen hos dets yndige Piger!

Saa mangen Glæde, vi kan naae,
Vi ville paa Jorden opsøge,
Og den, vi ved een Kjærest faae,
Ved ti vi tidobbelt forøge!

Peer.

Men hvis med de ti Kjærester
Sig Sorger tidobbelt forene,
Saa takker jeg, Hr. Underofficeer, —
Jeg har meer end nok i den ene!

Underofficeren.

2.

Nei, slyng om Glutten rask Din Arm,
Med Munterhed qvæl hendes Sukke,
Og opstaaer Sorg i hendes Barm,
Med Kysse Du Munden maa lukke!
Paa den Maneer jeg seirrig er
I Kjærligheds salige Feider —
Og kan Du ei naae en Underofficeer,
Saa husk dog, at Du er Gefreider!

Peer.

Den Glæde i Morgen Ende faaer —
Ved at følge det Raad, De har givet,
Tolv Timer som Pigernes Jens jeg staaer,
Og saa som deres Nar hele Livet!

Underofficeren.

3.

Det er en dansk Soldats Natur,
Ei Haabet om Seir at opgive;
Og den gjør kun en flau Figur,
Som tænker, hvad Enden vil blive:
Man ene retirere bør,
For bedre at attaqvere;
Og den Soldat, som andet gjør,
Vil ingen Dansk estimere!

Peer.

Men affencere mod Hug og Stød
Ret'rere for Glæden jeg kalder;
Nei, jeg ret'rerer for Sorg og Død
For at affencere i Alder!

Underofficeren. Slet Soldat! Nathue! ingen Point d'Honneur!

Peer. Jo Pont de Neur har jeg, Hr. Underofficeer! for siger De: Staa Peer! saa staaer jeg til jeg falder; jeg løber ikke tilbage, men at løbe frem kan jeg heller ikke sige at jeg har stor Lyst til, undtagens det skulde være, at det kunde ikke være andet — naa Herre Gud! døer man først een Gang, saa er man da fri for det en anden Gang, og saa har man da ogsaa proveert det! Nei, jeg staaer, og det gjør alle danske Soldater, man kunde gjerne kalde os de danske spanske Ryttere, for hugges itu kan vi, men vi viger ikke af Pletten.

Underofficeren (klapper ham paa Skulderen). Brav Karl! flink Soldat! — Gefreider!

Peer (med militair Honneur). Hr. Underofficeer!

Underofficeren. Gefreideren patrouillerer Volden af med to Mand! omkring, march! (Peer gaaer.)

Tredie Scene.

Underofficeren (alene).

Et godt Skrog; men ingen Dressur, ingen Pli! Intet Under at saadan en Knold er bange for at miste sin Kjæreste; thi det er da umuligt, at der i Kjøbenhavn kan findes Doubletter af den Mærkværdighed, der er bleven rørt af hans Kjældermands-

elskov! Nei, den, som vil have en rask Kjøbenhavnerindes Elskov, maa turde trodse to Kjøbenhavneres Vrede for at faae den.

Fjerde Scene.

Underofficeren. Mad. Hank. Euphemia.

Mad. Hank (styrter ind med Euphemia, som synker i hendes Arme). O, min Herre! — min Herre! jeg beder Dem — mit stakkels Barn! — søde Mie! o hun døer imellem Hænderne paa mig!

Underofficeren. Men, mine Damer! hvad er der paafærde?

Mad. Hank. Jeg skal paa Øieblikket forklare — O, min Mie! aabn dog Dine blide Øine.

Euphemia. O, søde Moder, jeg blev saa gyselig forskrækket.

Mad. Hank. Vær rolig, min lille Glut! Jeg beder Dem, kjære Hr. Underofficeer! beskyt os — red os —

Euphemia (med affecteret Værdighed). Min Herre! De er dansk Militair, det er mig nok for at vide, at De vil være en ulykkelig Piges Beskytter.

Underofficeren. Men hvorledes kommer De her?

Mad. Hank. O, vi er to Damer — som — som bruger Grøncuren.

Underofficeren. Om Aftenen Klokken elleve? Deres Morgen begynder temmelig langt ud paa Aftenen.

Euphemia. Min Herre! min Moders Paaskud sætter os i et slettere Lys end Sandheden selv; vær vis paa, at endskjøndt vor skrækkelige Skjæbne har sat os i en noget tvetydig Stilling,

jaa er vor Charakteer pletfri — og en agtværdig, hellig Følelse har bragt os herhid.

Underofficeren. Ih! De er altfor artig.

Euphemia. Nei, min Herre, De misforstaaer mig; det er til Nørreport en hellig Følelse har bragt os.

Underofficeren. Ja saa — (sagte) Man skal see, at det er Skorsteensfeierbruden! (høit) Hvem forfølger Dem?

Mad. Hank. O, det er — det er min Mand! Ak, Hr. Underofficeer, jeg er meget ulykkelig!

Underofficeren. Det vil jeg troe; det pleier sjeldent at være et Tegn paa en Kones Lykke, at hun tager Tilflugt til Vagten imod Mandens Kjærtegn.

Euphemia. Jeg maa bede, at De menagerer Dem i Deres Reflectioner. Enhver Mistanke om noget spændt Forhold imellem min søde Moder og min dyrebare Fader krænker mit Hjerte.

Mad. Hank. O, nu seer jeg, i vor Angst er vi komne ind i den gemene Vagtstue! Ih! Du gode Himmel, her kan vi ikke blive; men dersom Fader er her endnu — jeg arme fortvivlede Moder — vi maae bede Officeren —

Underofficeren. Her er ingen Officeer.

Mad. Hank. Hvad? ingen Officeer? Kan Nørreports Vagt staae uden Officeer?

Underofficeren. Meget godt! Er det saa forunderligt?

Mel. Denne Krans, som jag har.

1.

Landets Fader og Drot
Tør sin Krone, sit Slot
Trygt betroe hver Soldat
I vor brave Etat;
Kom det an blot paa Troskab og Ære,
Hver Gemeen Officeer kunde være!

Mad. Hank.

2.

Den Gemene sit Land
Gier sin Ære, saa han
Ingen har for det Kjøn,
Som skal skjænke ham Løn;
Derfor, naar de er saadan alene,
Man maa vogte sig for de Gemene.

Underofficeren.

3.

Er hun ei Amazon,
Eller fjendtlig Spion,
Da for Qvinden vi bær
Al Ærbodighed her;
Lad Dem derfor i Uro ei sætte,
De Gemene er alle honnette!

Euphemia (med affecteret Blyhed).

4.

Men tidt den, som er Skjold
Imod Fjendernes Vold,
For sit Forsvar vil hae
Meer, end Fjenden vil tae,
Og man tidt tager Tilflugt til Fjender
Mod den Ven, man for nøie alt kjender.

Underofficeren (med Ironie).

5.

Hvad en Byrde kun er,
Som ham skaffer Besvær,
Taer Soldaten ei med,
Det passerer i Fred!
Vær De rolig, vi aldrig gjør Bytte,
Som er mere til Plage end Nytte!

(bukker).

Euphemia (sagte til Mad. Hank). Søde Moder, hvad det Menneske er impertinent!

Femte Scene.

De Forrige. Peer.

Peer (med militair Honneur). Volden er afpatrouilleret — alle Poster i Orden, Intet at bemærke!

Underofficeren. Gut! — omkring! march! — Jeg overlader Dem nu til et behageligere Selskab end mit, og ønsker, at han snart kan forene Dem med det allerbehageligste.

(gaaer.)

Mad. Hank. Min Gud! Peer? — er Han her?

Peer. Hvad? er Madamen der? Kors, hvordan er det gaaet til, at De er kommen i Vagten?

Mad. Hank. Det er en gyselig Historie; men ikke sandt, Peer, Han vil være vor gode Engel?

Peer. Ja, hvis De kan blive til i Morgen, for nu er jeg Gefreider, og Kongens Tjeneste gaaer for Alt.

Euphemia. Nei, gode Peer, Han maa hjælpe os bort herfra.

Peer. Donner und Blis! troer Jomfruen, at jeg ikke kjender mine Pligter og Anstalter bedre, end som at jeg skulde hjælpe Arrestanter til at absentere sig?

Euphemia. Arrestanter! Søde Moder! han troer, vi er Arrestanter — nei, det knuser mit Hjerte! (sætter sig i en Stol.)

Mad. Hank. Nei, Han tager feil, lille Peer! Jeg skal fortælle Ham hele Sagen. Min Mand havde bildt os ind, at han skulde paa Vagt uden Porten i Nat; men af et Brev, jeg fandt i hans Lomme, opdagede jeg, at det var Finter for at komme til et Kalas i Dyrehaven — hvad synes Han? jo det er Mænd; de flanquere og Familien maa menagere. For de, der troer, at han tager til Kilden for at drikke Vand, de kjender ikke

den Slags Folk rigtigt! Jeg vilde hævne mig, jeg vilde tage derud og blamere ham for det hele Slæng, eller tvinge ham til at give sit Minde til mit Barns, min Miemoers Kjærlighed. Jeg lod den søde Glut skrive til sin Kjæreste, at han skulde møde os ved Nørreport — før tage ene derud — to hjælpeløse Fruentimmer? jo jeg takker! Men tænk, hvor forskrækkede vi blev! da vi kommer til Porten og seer om Mennesket, saa staaer min Mand der lyslevende; det var med Nød og Neppe, at vi smuttede fra ham og herind i Vagten.

Euphemia. Og nu bliver vi ansete for Arrestanter — det er skrækkeligt!

Mad. Hank. Vær rolig, mit Lam! hvad vil Du bryde Dig om hvad saadant et eenfoldigt Menneske siger? Han vil jo bede Dig om Forladelse for det — vil Han ikke, Peer, for mit ulykkelige Barns Roligheds Skyld?

Peer. Jo, Kors, dersom hun kan komme til Ro ved saa lidt. Jeg skal sige Jomfruen, jeg er saa forbandet bange for at komme i Vagten, uden at jeg er commanderet dertil, at jeg ikke kan faae i mit Hoved, at Nogen har Lyst til at rende i Vagten for Plaseer.

Mad. Hank. See, der kan Du høre, han beder om Forladelse. Naa, vær nu gòd igjen, ellers veed Du, jeg stikker i at græde (grædende) og er det ikke nok, at Din Fader —

Euphemia (springer hurtigt op). O, søde Moder! hvis han mødte min Henrik, han var istand til at dræbe ham.

Mad. Hank. Jeg vil bede Peer, at gaae ud og see efter ham, min Glut!

Peer. Ja, Madam! jeg er altfor skikkelig Karl til at hjælpe Folk ud af Vagten, men bringe dem i Vagten, det vil jeg

gjøre med Fornøielse; men saa maa De ogsaa bede Trine, at hun snart vil gjøre Alvor af det med mig.

Mad. Hank. Ja, gaa bare, gaa, saa skal jeg nok sørge for Ham og Trine.

Peer. Saa gjør Madamen mig en stor Billighed; for skal jeg gaae længe saadan og elske, saa er jeg istand til at gaae og bruge al min Kjærlighed op, inden jeg egentlig skal til at have nogen Nytte af den. (gaaer.)

Sjette Scene.

Mad. Hank. Euphemia.

Mad. Hank. Der seer man, hvorhen en Mands Daarlighed kan bringe hans Familie — i Vagten!

Euphemia. Vær rolig, søde Moer, jeg er fattet! Vor Stilling er virkelig interessant! jeg har endnu aldrig i nogen Roman fundet de Elskende i en Vagtstue. Det er ikke almindelige Sjele, Skjæbnen gjør sig saa stor Uleilighed for. (gaaer omkring med megen Resignation.) Vor Situations Originalitet forsoner mig ganske med dens Ubehagelighed.

Mad. Hank. Men Følgerne! Kommer Din Fader paa Spor efter os, forend vi faae Haand i Hanke med ham, saa bliver han endnu mere opbragt paa Din Kjæreste.

Euphemia. Lad ham det, desto høiere vil jeg elske ham; jo mere han har imod sig, jo heftigere føler jeg for ham! Jeg vil elske som Desdemona, og han skal være min Othello. Det var ifjor Sommer jeg gjorde Bekjendtskab med Shakspeare.

Mad. Hank. Hvad for Noget! er Du bekjendt med flere end Skorsteensfeieren?

Euphemia. Ih! Du misforstaaer mig; Shakspeare er jo en Digter.

Mad. Hank. Desto værre! der er flere Versemagere end Skomagere, og saa er de saa fattige, at De hverken har Laug eller Corporationer, derfor kan alle fuske paa deres Haandværk — og hvad gjør man af dem? naar man har ladet dem døe som Staaddere, saa begraver man dem som Prindser, af Glæde over, at man er bleven af med dem.

Euphemia (vranten). Men denne er død for en tredive, fyrretyve Aar siden.

Mad. Hank. Ja, saa har jeg ikke Noget imod Bekjendtskabet, for naar de først er i Himlen, saa er det altid en Ære at have kjendt dem paa Jorden.

Euphemia. O, jeg kunde aldrig blive kjed af hans Othello. Der er en ung Pige, som hedder Desdemona, hun er Datter af en Raadmand i Venedig, og bliver forliebt i en Moor fra Vestindien.

Mad. Hank. Fy for en Ulykke!

Euphemia (heftig). Hvad er det for Snak? det er just det, der er pænt!

Mad. Hank. Ja, ja! saa beder jeg om Forladelse, fordi jeg synes, det er stygt, min Glut!

Euphemia. Jeg sad just en Morgen og sværmede over dette Mesterstykke, da Døren gaaer op — Henrik staaer for mig i sin Skorsteensfeierdragt, og med sød Veemod hvisker han: Tillad, Jomfru, at jeg gaaer denne Vei op i Kaminen! — jeg taber Bogen af Overraskelse — det er Skjæbnens Vink! — han var sort, som min Helt, hans Hjertes søde Ahnelser har maaskee heller aldrig fundet Gjenklang i noget andet Hjerte — han var min Othello — og jeg blev hans Desdemona.

Mel. Die Liebe, ach die Liebe &c.
(Schöne Müllerinn. Paisello.)

1.

Han bly sit Øie hæved,
Lidt skamfuld ved sin Dragt,
Paa Panden Tungsind svæved,
Med al dens Tryllemagt!
Han let udaandede et Suk,
Fløi i Kaminen med et Buk —
Med ham min Ro fløi hen.
En Nutidens Othello jeg skued' i min Ven —
Ei Skorsteensfeiersvend!

2.

Saa dulgte jeg en Maaned
Mit Hjertes stille Qval,
Da jeg — jeg nær var daanet —
Ham traf i Fredriksdal!
Som jeg, han i Naturens Favn
Sig kasted for at glemme Savn —
Hans Sværmen rev mig hen!
Dog — jeg min Fader mindtes — og taus forlod igjen
Min Skorsteensfeiersvend!

3.

Men tænk, jeg i December
I Kannikestræde saae
Min Helt, blandt norske Kæmper,
Som Axel Thordsen staae!
Hans Spil mit Hjerte sønderrev,
Bagefter Stykket hans jeg blev,
Og han blev min igjen!
O! jeg og Musen agter ei om vor ømme Ven
Er Skorsteensfeiersvend!

Syvende Scene.

De Forrige. Henrik.

Henrik. Hulde Pige! endogsaa i Vagten erindrer Du Dig Din Ven?

Euphemia. Min Othello! nu seer Du mig som den virkelige Desdemona; jeg er forfulgt af min Fader!

Henrik. Jeg hører det af Peer. Den Grusomme staaer endnu herude ved Porten og kneiser efter alle Fruentimmer.

Mad. Hank. Han maa være kommen efter vor Plan. Vi maae hjem, gode Mie, og De maa ledsage os, Hr. Preuss.

Henrik. Men det er flaut, at vi ikke kan komme ud i Skoven; vi skulde slaaet en gedigen Bassceralle af. Min Fader tager derud med min Moder og Søster. Han vil nyde Natten i Glæde, for i Morgen faaer han nok at bestille med at sørge. Stakkels Fader har gjort Vind saalænge, at hans Creditorer har taget Vinden fra ham, og Møllen er reent gaaet istaae.

Euphemia. Hvad? er Din Fader kommen paa Knæene?

Henrik. Ja, han har øvet sig saa længe i at gaae paa Knæene, at han aldrig kommer paa Benene igjen. I Morgen bliver der gjort Execution hos ham for 3000 Daler.

Mad. Hank. Naar Fader faaer det at vide —

Henrik. Trøst Dem; jeg har sparet saa meget sammen, at jeg kan sætte Bo med, naar jeg bare kunde blive Mester; thi som Skorsteensfeiersvend maa man jo ikke gifte sig. Men ikke sandt, lille Femie, Du bliver nok efter mig?

Euphemia. Ja, om det saa var til Graven.

Henrik. Ja, bliver det ikke før, saa gid Fanden spare, saa besørger Ligkassen Udstyret.

Mad. Hank. Men er det da saa vanskelig en Profession, at man ikke kan arbeide og være gift paa eengang?

Henrik. Tør jeg bede, at De ikke fornærmer min Kunst! De veed nok ikke hvad en Skorsteensfeiersvend er for et Kreatur?

Mel. En Fuglefænger see I her.
(Tryllefløiten. Mozart.)

1.

De i hver Skorsteensfeiersvend
Har Middelaldrens Riddersmænd;
Thi end De os med Kappen see,
Som skilte dem fra Folk og Fæ!
Vel har vi ingen Sporer paa;
Men der er nok, som med dem gaae;
Og kjækt i Ilden gaae vi tor,
Det mangen Sporet ikke gjør!

2.

Jeg er, som hver catholsk Prælat,
Fordømt til Sort og Coelibat;
Men hvad, som Mester, naae jeg kan,
Som Pave, mig misunder han;
Har han af Kjærester en Snees,
Saa maae de ei af Verden sees;
Jeg taer en Kone og har Ret
At raabe høit: vi to er eet!

3.

Derhos jeg en Bemærkning vil,
Hvad Sjelen angaaer, lægge til —
I Funks Naturhistorie
De kan Beviset for den see:
Ei Kjærnen duer i nogen Nød,
Hvis Skal i Høst er hvid og blød;
Min Skal er haard og sort af Sod,
Derfor er Kjærnen hvid og god!

So ein Mann bin ich!

Ottende Scene.

De Forrige. Hank. Preuss. Underofficeren. Soldater (udenfor).

(NB. Denne Scene maa gaae Slag i Slag.)

Underofficeren. Herind i Vagten med Sig, siger jeg!
Soldaterne. Afsted! afsted!

Mad. Hank. Ih! Du min Himmel! nu bliver der Een arresteret!

Hank. Jeg siger, at Fruentimmerne skal med.

Euphemia. Aa! det er min søde Fader, de vil have i Vagten.

Hank. Det er min Kone og Datter!

Mad. Hank. Nei, det er meget værre; han vil have os ud af den!

Preuss. Det er en Fruentimmertyv, kjære Hr. Løgtenant!

Henrik. Min Fader ogsaa!

Euphemia. O, jeg besvimer!

Mad. Hank. Har Du nu Tid til at besvime, i denne gyselige Stilling? Du er ogsaa saa ligegyldig!

Euphemia. Men hvad skal jeg da gjøre?

Henrik. Ja, jeg veed det ikke! O, den Kildereise bliver Kilden til vor Ulykke! — Stop! her er en Dør — Det er Underofficerens Kammer; smut derind, saa vil jeg lure mig til Sagens Sammenhæng.

Mad. Hank. Ja, gjør det, gjør det! Kom, søde Mie!

(løber ind.)

Euphemia. Søde Henrik! det er dog sandt, hvad Bævers Agathe synger i Jægerbruden: Med Elskov pleier Kummer stedse Haand i Haand at gaae.

(følger efter; Henrik skjuler sig ved Siden af Uhret.)

Niende Scene.

Henrik. Hank. Preuss. Underofficeren. Soldater. (Alle kjævle i Munden paa hverandre idet de træde ind.)

Underofficeren. Stille, siger jeg! Subordination! (Pause.)

Hank. Hr. Underofficeer — jeg er Embedsmand — jeg er en hellig Person —

Preuss (med en Perial). Er I hellig? — I er jo Toldbetjent!

Hank. Det var min Kone og Datter, han vilde practisere ud af Porten.

Preuss. See I bare til at faae Fingre paa det, man vil practisere ind af Porten. Det var min Kone, min Datter, han vilde overfalde —

Hank. Det er en Sammensværgelse! Min Kone og Datter havde sat hans Søn Stævne ved Porten, og nu skulde han føre dem i Knægtens Arme. Men jeg skal smøre ham —

Preuss. Aa, Pralhans! I er mere vant til at lade Jer smøre, end til at smøre Andre.

Underofficeren. Fred, siger jeg! — (til Hank.) De har overfaldet to Fruentimmer —

Hank (hidsig). Nei, jeg har ingen Fruentimmer overfaldet; det var min Kone og Datter — det er mig, som bør klage —

Preuss. Hvad for Noget? Først slaaer I mig, og siden vil I klage? Nei, veed I hvad, Huggene er mine, og skal Nogen klage, saa bliver det nok mig!

Hank. Hr. Underofficeer, Manden er drukken —

Preuss. Skal jeg da kanskee ikke have Ret, for det at jeg fornøier mig paa en anstændig Maade? for det jeg er værst imod mig selv, og ikke bruger min Fornuft bedre end at drikke den bort og ødelægge min Familie — (grædende) og sætte mig ned under Dyrene — Fi! Du skal ikke græde, Preuss! for drikker Du, saa drikker Du saa Du kan være det bekjendt, og skal Du leve af Vind de fem Hverkelsdage om Ugen, saa kan Du sagtens leve af Viin de to Søndage —

Hank. Saa I har to Søndage i een Uge?

Preuss. Ja, jeg er altfor god Christen til at nøies med een.

Hank. Hvor tager I da den anden fra?

Preuss. Fra Skomagere og Skræddere, for deres Søndag falder ind paa Mandagen. Men troer I, at jeg er kommen her for at lære Jer Religion? nei, jeg vil have Ret — jeg er Borger, og det er meget —

Hank. Men jeg er Betaler, og det er mere.

Preuss. Det er Fanden! jeg er en Mand, der har hele Skiftecommissionen til Kassierer, men hvad har I?

Hank. Hr. Underofficeer, jeg haaber, at De sætter mig paa fri Fod.

Underofficeren. Ikke uden høiere Ordre eller at en Borger gaaer i Deres Sted.

Hank. Saa skal jeg da blive siddende, for at de i Sikkerhed kan holde mig for Nar i Dyrehaven, og i Morgen benegte det Hele?

Underofficeren. O, jeg kan skaffe Dem behageligt Selskab — (seer sig om.) For Fanden! de er smuttede bort.

Hank. O, hvad Selskab! skal jeg sidde i Vagten, saa ønsker jeg intet andet Selskab end mit eget! Hu! jeg kunde — (gaaer hen imod Preuss.)

Preuss. Hvad? (stiller to Soldater foran sig). Ja, kom I kun, naar jeg staaer bag ved to, er jeg ikke bange for een.

Henrik (sagte). Nu maa jeg nok gaae imellem. (træder frem.) Men lad Dig dog styre tilfreds, kjære Fader!

Alle. Hvor kommer De fra?

Preuss (grædende). Ak! Absalon, min Søn! min Søn! vil Du see de Viderværdigheder, Du harført mig ind i —? Fy!

gamle ærværdige Fader! Du skal ikke græde; en god Samvittighed kan nok staae paa sine egne Been!

Hank. Eia, Hr. Skorsteensfeiersvend! De seer herind forend De tager tilskovs?

Henrik. Deres Datter er uskyldig. Hvis min Fader vil lade Sagen fare og De kan komme herfra —

Preuss. Lade Sagen fare? — Nei, før skal jeg lade mig hverve til vestindisk Soldat og føre Proces med Haandpengene!

Mel. Rask lad Din Lire klinge. (Fanchon).

1.

Nei, jeg staaer paa min Ære.

Henrik.

Saa min Elskte fløiten gaaer!

Hank.

Jeg skal min Datter lære —

Henrik (holder paa ham, sagte).

Stille! han har jo en Taar!

Hank.

Snik Snak!

Preuss.

Han for Retten skal indstævnes —

Henrik (til Preuss).

Husk min Elskov! (til Hank) Vær ei vred!

Hank (hidsig).

Fædres Synd paa Børn skal hævnes
I det fjerde Led! —

Underofficeren.

Er De gal?
Er det Moral?

Soldaterne.

Foi! Foi!
Gjør ingen Støi!

Alle.

Fred!

2.

Preuss.

Jeg vil i Morgen give
Klagen ind — til da, god Nat!

Hank.

De ambitieux vil blive
Naar De først for Gjæld er sat!

Soldaterne.

Tys! Tys!

Henrik (til Preuss).

Du vil sikkert det fortryde!

Preuss.

Nu med min Familie
Jeg i Fryd vil Natten nyde!

Hank.

Men i Morgen: vee!

Underofficeren.

Holder Fred
Paa dette Sted!

Soldaterne.

Føi! Føi!
Gjør ingen Støi!

Alle.

Fred!

3.

Hank.

Jeg bøier mig for Magten.

Preuss.

Da I dog ei andet kan!

Underofficeren.

Snart De til Hovedvagten
Bliver ført af fire Mand.

Hank.

Hu! hu!

Preuss.

Jeg i Morgen Jer citerer —

Hank.

Ja, fra Stadens Slutterie!

Preuss.

Hvad, endnu I persiflerer?

Underofficeren. Soldaterne. Henrik.

Ingen Klammerie!

Preuss.

Han er grov!

Hank.

Læg Jer og sov!

Preuss.

Hvad jeg?

Alle.

Gaa dog Din / Deres Vei!

Gaa!

Preuss. Ja, saa vil jeg da gaae! Jeg takker, Hr. Logtenant! —

Underofficeren. Jeg er ikke Lieutenant.

Preuss. Om Forladelse! jeg troede, De var Logtenant, siden De tog Dem saa ivrigt af Dyden. Jeg takker Dem for det De understøttede mig med Deres Talent i Slagsmaalet — lønne Dem kan jeg ikke; men en Faders Velsignelse har Kraft i — (strækker Hænderne ud, men seer i det samme Sønnen). Aa! Du vanartede Knægt! det er Din Kjærlighed, der er Din graa Faders Ulykke! — Lev inderligt vel, Børn! nu vil jeg bare først hen og tage mig et lille Glas Viin, og saa til Kilden og fornøie min Familie med Vand. (gaaer.)

Tiende Scene.

De Forrige (uden Preuss).

Underofficeren. Min Herre, for at De kan see, jeg vil vise Dem enhver mulig Tjeneste, saa vil jeg paa Øieblikket sende Dem til Hovedvagten.

Hank. Ja, men det er altfor artigt.

(En Soldat kommer ind og melder Underofficeren Noget hemmeligt).

Underofficeren. Hvad? nu igjen Spektakel? — Til Gevær! (alle Soldaterne gaae). Gefreider!

Peer (med militair Honneur). Hr. Underofficeer!

Underofficeren. Gefreideren har Post ved Døren for at hindre Arrestanten Udgangen!

Peer. Men, gode Hr. Underofficeer! det er en Mand, som —

Underofficeren. Man gjør sin Pligt og tier!

(gaaer hastigt ud.)

Ellevte Scene.

Hank. Henrik. Peer (ved Døren).

Hank. Og Dem skulde jeg give min Datter? Dem, som er Skyld i at Folk endogsaa troer at gjøre mig en Tjeneste ved at bringe mig paa Hovedvagten.

Henrik. Kjæreste, bedste Mand! det er jo min Fader —

Hank (heftig). Det er det samme! hvad vil De med saadan en Fader?

Henrik. Men om De kunde faae en Borgermand til at gaae i Caution for Dem?

Hank. Jo vist! kan jeg være bekjendt, at banke Byens Borgere op midt om Natten, for at bede dem dandse paa Hovedvagten?

Henrik. Jeg faaer et Indfald! Jeg iler bort, men jeg haaber, at jeg snart skal være her med en Cautionist og Selvskyldner, over hvis Høimodighed De vil blive ligesaa forbauset, som De er opbragt over min Faders Grovhed!

(løber ud.)

Tolvte Scene.

Hank. Peer.

Hank. O, den Forræder, han løber Fanden ikke efter en Cautionist, men til Dyrehaven! Det er det Rigtige! Man faaer Faderen i Vagten, for at tage til Kilden med Datteren. Jo, jeg sidder pænt i det! — Naar jeg var bløt Menneske, saa brød jeg mig Fanden om Verdens Dom; men jeg er et Menneske som Toldbetjent og saa en Mand, der skal fortjene Agtelse — det er det, der gjør min Stilling difficil!

Mel. Vor Møller hjemad skyndte sig :c.
(Camilla. D'Alayrac).

1.

En Toldbetjent, som Paven, bør
For feilfri anseet være;
Han maa, hvad han end ellers gjør,
Ei ødsle med sin Ære!
(talende).

Nei! Nei!

Peer (som har staaet ved Døren, nedsjunken i dybe Tanker, udbryder uvilkaarligt) Nei! nei!

Hank.
(seer sig forundret om, og bliver derpaa ved).

Der er saa mangen Pharisæer,
Som Skjæven i vort Øie seer;
Men hvad som allermeest vor Stilling Uro volder,
Er, at hver Pharisæer vil være Tolder!

2.

Man raaber paa: hver Embedsmand
Retfærdighed bør hylde;

Men jeg det ikke gjøre kan,
Vil jeg min Pligt opfylde!
(talende).

Ak nei!

Peer (sukkende).

Ak nei!

Hank
(samme Spil som før).

Retfærdigheden er jo blind,
Men jeg skal see, hvad der gaaer ind;
Nei, Retfærdigheds Symbol Anvendelse ei lider
Paa en Mand, som skal see til begge Sider.

3.

Men hvad skal Enden blive her?
Mig selv man confiskerer!
Hvis Nogen min Forfatning seer,
Min Afsked jeg risqverer!
(talende).

Saa god Nat! (sætter sig mismodig ned paa en Stol).

Peer (som troer, at han vil sove). God Nat!

Hank
(kaster et Blik hen til Peer, og springer derpaa heftig op).

Før jeg de Andre greb i Svig,
Nu har de Andre grebet mig!
Contrabandeurer gav jeg tidt en brodden Pande,
Nu er jeg bleven selv Contrabande!
(han gaaer i Tanker hen imod Døren).

Peer (med militair Honneur). De kan rigtig ikke komme ud, gode Herre!

Hank. Hvad! Peer! Er Du her?

Peer. Ja, det er mig, der har den Fornøielse at passe paa Dem, naadige Herre.

Hank. Peer! min Ven! min Velgjører! jeg er ødelagt, prostitueret, jeg er raderet ud af Statscalenderen, hvis jeg ikke slipper herfra.

Peer (klagende). Jeg kan ikke hjælpe Dem, naadige Herre.

Hank. Du kan, Du vil, (heftig). Du skal, Peer!

Peer (tager ham heftigt ved Armen og støder ham tilbage). Nei, Drollen splide mig om jeg skal! Jeg veed bedre Beskeed om Tjenesten end De! (opramsende). „Hvad der af Materialier overleveres en Skildvagt paa hans Post, maa han være ansvarlig for, saavelsom at Intet stjæles eller beskadiges!" See det siger Felttjeneste-Bogen. (bedende). Hør, gode Herre, jeg er jo artig imod Dem, saa kan De jo ogsaa være artig imod mig, for dersom De rører mig paa min Post, saa er jeg nødt til at have den Ære at baske Dem.

Hank. Peer! Peer! vil Du slaae mig, som vil gjøre Dig vel?

Peer. Det skal De have Tak for; men De maa værs god at blive til jeg kommer af Post, for før tør jeg ikke tage Noget.

Hank. Saa Du kan taale at see mig transporteret til Hovedvagten?

Peer. Ja, det kan jeg godt taale, for det er ikke nær saa mageligt at sidde arresteret her.

Hank. Uh! Din følesløse Commisbrødsæder!

Peer. Bare inte grov! Husk paa hvad jeg har sagt. Jeg har Kongens Kjole paa; naar jeg har lagt den, saa maa De gjerne banke mig af igjen, naar det kan fornøie Dem; men saalænge —

Trettende Scene.

De Forrige. Underofficeren.

Underofficeren. Gefreider! om et Øieblik har vi en Arrestant endnu.

Hank. Ei, ei! De har god Søgning.

Underofficeren. Og det endogsaa en Dame.

Peer. Ha ha ha! ja naar Damerne vil begynde at lade sig arrestere, saa gidder jeg nok staae Skildvagt.

Hank. En Dame?

Underofficeren. Ja, hun kommer her da meest for Formens Skyld. Stakkels Glut, hun gaaer og lærer Françaiser paa en Dandsebod; Cavalererne kom i lidt Mukkerie, der skete adskillige Haandspaalæggelser og Vagten blev hentet; men imidlertid havde hele Dandseskolen absenteret sig paa denne Dame nær, som havde for megen Opdragelse til at forsømme en lille Besvimmelse. Hun bliver bragt herhen uden al Opsigt, for at opgive de Skyldige.

Peer. Det er som Trine immerværk siger, det Dandsecommers er bare til at spolere Folks Dydighedsvæsen.

Underofficeren. Det gaaer ud over Dem, min Herre; thi nu maa jeg indrette en lille Arrest til Dem for Dem selv, indtil De kan blive transporteret.

Hank. Hvad for noget! Nu, da jeg skulde have nogen Fornøielse af at sidde i Vagten, nu —

Underofficeren. Netop!

Mel. O, jeg kommer endnu ihu ꝛc.
(Stakket Dands. Gaveaux.)

1.

Hvis vi sat Evas Datter fast
Med Adams Søn i samme Fængsel,
Fik vi en Synderhær i Hast,
Der om Arrester snart blev Trængsel!
Thi hvo vil vel gaae fri
Naar ved Fængselet vi
Et Paradiis blev givet?
Mangen Dømmer deri
Sig dømte selv paa Livet!

2.

Da syndeð' man for at faae Straf,
Og Landet blev et Himmerige;
Thi i dets Fængsler selv man traf
Kun Dannede og Lykkelige!
Og hvorledes bør man
Ikke agte det Land,
Der saa har Smagen inde,
At i Fængslet man kan
Dets fine Verden finde?

Men siden vi ikke leve i saa lykkelige Tider, saa maa jeg bede Dem, tage tiltakke med mit Kammer —

Hank. Men De er saa artig; jeg forsikkrer Dem, at jeg gaaer heller, end berøver Dem Deres Beqvemmeligheder.

Underofficeren. Nei, nei! jeg er en gjæstfri Mand, og jeg taaler ikke, at De gaaer herfra, forend jeg kan være saa lykkelig at lade Dem ledsage — vær saa god! (lukker op).

Fjortende Scene.

De Forrige. Mad. Hank. Euphemia.

paa eengang.
Hank. Hvad! Sanne og Femia!
Underofficeren. Hvorledes? De her? hjælp nu, Samiel!
Peer. Nu bliver Fanden løs!

Hank. Naa, det er saaledes at I træder en ulykkelig Mand og Fader for Øinene?

Euphemia. Søde Fader! søde Fader! vær ikke vred; vi skal aldrig gjøre det mere.

Hank. Nei, det skal Du nok blive fri for, Du skandaløse — jeg siger ikke skandalløse, men skandaløse Barn! (Underofficeren leer).

Ja lee De kun, De veed ikke hvordan et Barns Obstinasighed kan gjøre et Faderhjerte veemodigt! Men bliv I kun — Jer List skal ikke nytte Jer. Skal jeg prostitueres, saa skal den Prakker aldrig faae Dig til Kone, det sværger jeg ved min Ære, som hans Fader har rovet mig!

Mad. Hank. Vil Du da, at haabløs Kjærlighed skal bringe Din Datter til Graven?

Hank. O ja, det er bedre end at Fattigvæsenet skal besørge hende i Graven.

Euphemia. Dyrebare Fader, spot ikke hans Kaar; jeg forlanger Intet i Medgift uden evig Kjærlighed.

Hank. Og det kalder Du Intet i Kjøbenhavn? om endogsaa hele Grossererſocietetet ſkød ſammen, ſaa kunde det ikke gjøre Udvei for en ſolid tiaars Kjærlighed, langt mindre for en evig.

Euphemia (heftig). Den Lue, der flammer i mit Hjerte, bliver kun heftigere ved Deres Forsøg paa at slukke den.

Hank. Kors bevares! saa er det jo den pure græske Ild! Lad brænde, Du har selv værst af det; men jeg vil hævnes paa den Kanibal af en Møller; han skal huske, at han har arresteret en Toldbetjent, en ærlig Mand! Jeg vil kjøbe Fordringen paa ham, og saa søge min jordiske Lyksalighed i at ruinere ham.

Underofficeren. Stille! jeg hører vor ny Arrestant.

Femtende Scene.

De Forrige. Trine (ledsaget af en Soldat, som gaaer ud efter at have viist Underofficeren militair Honneur).

Peer (udraaber forstenet). Trine! Trine! er det Dig eller Dit Spøgerie?

Hank. Mad. Hank. Euphemia. Hvad! Trine!

Underofficeren. Stille! (til Peer). Kjender Han en Skildvagts Pligt, Slyngel?

Peer (med militair Honneur). Ja, Hr. Underofficeer! „Naar han modtager sin Post, maa han af sin Formand" — (hulkende). Ak, Trine, ak Trine! der seer Du Syndsens Frugt!

Mad. Hank. Men hvor tør Din uforskammede Tøs understaae Dig til at gaae ud —

Hank. Naar Din Madame er paa Farten? det gad jeg ogsaa vide.

Trine (græddende). Aa, Madam! jeg var bare henne hos et Sødskendebarn, som —

Mad. Hank. Jo, det kjender jeg nok. Tjenestepigerne har ligesaa mange Sødskendeborn, som der ere Dandsebodværter. Fy, skam Dig —

Hank. Og see Dig i Speil paa Din Madmoder!

Euphemia. Er det saaledes Du er tro imod Din Kjæreste, Cathinka?

Trine (kjærheiet). Kan jeg gjøre ved at vor Herre har skabt mig til at dandse, og at han er en Klods?

Peer (uvilkaarlig). Ja Du skulde dandses! Om Forladelse, Hr. Underofficeer!

Mad. Hank. Du afskyelige Tøs! det er saa Dig og ingen Anden, der er Skyld i al vor Modgang! Det er Dig, der har fortalt min Mand, at vi vilde overraske ham i Dyrehaven —

Hank. Hvad? saa I vidste, jeg vilde derud?

Trine. Nei, Madam! De maa troe, jeg er altfor brav Pige til at sige Hanselv, hvad Madamen ikke vil have han maa vide. Nei, det er Peer, der har ladet ham læse Seddelen.

Mad. Hank. Hvad for noget? Han, som jeg har anseet for et godmodigt Tossehoved.

Peer (paa sin Post; ganske forbauset). Det er jeg ogsaa, Madam!

Euphemia. Fy! kan en Soldat handle saa lavt?

Peer. Men han tog den jo —

Underofficeren. Stille! Jomfruen har Ret. Ingen brav Soldat røber en Dames Hemmeligheder! fy!

Peer. Men, naadige Herre! men De veed jo selv —

Hank. At Du er Skyld i al min Prostitution! jo! Havde Du gjemt den fordømte Seddel, saa havde jeg taget til Skoven, min Kone havde truffet mig, vi havde skjændtes, og var blevne gode Venner igjen, og havde maaskee nu siddet og drukket Forlig, istedetfor at — Hu!

Peer (flæbende). Nare Trine! Du kjender mit Hjertelag —

Trine. Jo, Du gjør mig aldrig en Fornøielse, og naar saa Andre vil gjøre det, saa er Du saa skalux at — aa Du har altid et Horn i Siden paa mig.

Peer. Og saa vil Du give mig to i Panden til Gjengjæld!

Alle. Ti stille!

Peer. Ak, ja, ja, ja!

Euphemia (vil knæle for Faderen). Tilgivelse, min dyrebare Fader!

Hank. Nei, nei! Hør, min dyrebare Datter! Vil den gamle Æsel have mig i Vagten, saa vil jeg være saa høimodig at forsørge ham i Slutteriet. Hr. Underofficeer, vil De tillade min Pige at gaae et lille Ærinde for mig?

Underofficeren. Aa, ja, jeg har jo Dem at holde mig til —

Hank (sukkende). Ja, jeg løber ikke bort. Trine! løb strax hen til Procurator Plet og —

Trine. Midt om Natten, Husbond?

Hank. Aa, Retfærdigheden bryder sig ikke om at sove, naar den kan tjene Noget ved at vaage.

Trine. Men jeg er saa bange for at gaae ene saa sildigt.

Hank. Det var maaskee derfor Du sorgede for Følgeskab? — Aa Hr. Underofficeer, maaskee er De saa god —

Trine. Nei, Husbond! saa gaaer jeg heller ene.

Hank. Det er ham, der har Obligationen. Saa siger Du til ham; — men det var bedre, jeg skrev et Par Ord.

Underofficeren (aabner sit Værelse). Her finder De Skrivetoi! (gaaer ind foran).

Hank. Jeg takker.

Euphemia. Fader! Englefader! lad Dig røre ved mine Taarer!

Mad. Hank. Du dræber Dit Barn, Barbar!

Hank. Saa kommer hun saa meget snarere i Himmerig! (gaaer ind med Mad. Hank og Euphemia).

Sextende Scene.

Peer. Trine.

Peer (bryder ud). Trine! Trine! hvad har Du dog gjort imod mig! Synes Du, det er pænt, at Din egen kjødelige Kjæreste skal staae Vagt over Dig?

Trine (græder). Er det min Skyld? jeg var bange for at være ene hjemme —

Peer. Ja, jeg er bange for at det har Du været mange Gange.

Trine. Jeg gik jo bare derhen for at see paa de Andre.

Peer. Og lade de Andre see paa Dig! Du er ikke riel, nei Du er ikke, Trine! Jeg har huldet af Dig, jeg har havt Dig dyrebar, saa det er en Skam at tale om, (veemodig) og saa skal

jeg have den Hjertesorg, at Du lægger Dig i Klammerie med andre end mig! Det er det, der kraperer mig, for skal Du klamres, saa kan Du jo klamres med mig, jeg er Din Kjæreste, og jeg er jo nærmere til det end de Andre.

Trine. Skal Kjærestefolk da klamres?

Peer. Ja, for de skal forliges — og jo tiere man klamres, jo tiere forliges man ogsaa —

Trine (klapper ham paa Kinden). Ja, saa skal jeg nok sorge for, at vi skal komme til at forliges til vi ikke kan klamres mere.

Mel. I Haven løb en liden Pog. (Indtoget. Schulz.)

Peer.

1.

Ak, Trine, er det ikke nok,
At Du fradandser Dig DinÆre?
Troer Du, jeg er saa dum en Blok,
At jeg Dit Drillerie vil bære?

Trine.

2.

Men, Peer! jeg gjør Dig jo kun vred
For Dig desmere mild at gjøre!
Hvis Trætte styrker Kjærlighed,
Vi To et Hyrdeliv skal føre!

Peer.

3.

Nei, Trine! Du forstaaer ei mig!
Jeg i Eenfoldighed kun mener:
Man efter Kiv forsoner sig,
Og derved fastere forener.

Trine.

4.

Saa man skal skjændes kun paa Skrømt,
Og Maske for sin Elskov bære?
Nei, Peer! Forstillelse fordømt
Fra brave Ægtefolk bør være!

Peer.

5.

Nu blier jeg vred —

Trine.

Det glæder mig!

Peer.

Min Elskov —

Trine.

Derved kun vil stige!

Peer.

Nei, jeg —

Trine.

Nu vel!

Peer.

Slaaer op med Dig!

Trine (vil omfavne ham).

For mere ømt Dig at forlige!

Peer (rasende, støder hende tilbage). Trine! Trine! Trine!

Syttende Scene.

De Forrige. Underofficeren.

Underofficeren. Hvad gaaer af Ham, Flegel?

Trine (lader som hun besvimede). O, han er saa uartig imod mig!

Underofficeren (holder paa hende). Stakkels Pige! — hun

daaner! — Æsel! er det en Opførsel mod en Dame? — døer Du, mit smukke Barn?

Trine. Jeg troer det.

Underofficeren. Naa Gud skee Lov, at Du ikke ogsaa har mistet Mælet.

Peer. Aa, lille Trine! jeg siger —

Underofficeren. Nei, han tier! — Vær rolig, mit Barn! døe i Fred, jeg skal selv beskytte Dig i Dine sidste Øieblikke.

Trine. Jeg takker saa mange Gange, Hr. Underofficeer.

Underofficeren. Ikke at takke for. Man skal have Medlidenhed med de Døende og Kjærlighed for de Levende.

Trine. Nu kommer jeg mig igjen.

Underofficeren. Tænkte jeg det ikke nok. Jeg saae strax, at Døden turde ikke komme Dig nær, min blide Glut.

Trine. See! De er artig, Hr. Underofficeer.

Peer (uvilkaarligt). Trine!

Underofficeren (truende). Skildvagt!

Peer. Ak, ja! ja! ja!

Underofficeren. Dine Læbers blide Bønner er istand til at afvæbne Døden selv.

Trine (springer op). Der kommer Madamen.

Peer. O, Gud skee Lov!

Attende Scene.

De Forrige. Hank. Mad. Hank. Euphemia.

Hank. Her er Brevet, Trine; løb nu strax —

Mad. Hank (paa høire Side af Hank). Elskede, dyrebare Mand!

Euphemia (paa venstre Side af ham). Søde, fortræffelige Fader!

Begge. Forbarm Dig!

Hank. Nei, nei, nei! siger jeg endnu engang.

Nittende Scene.

De Forrige. Preufs. Henrik.

Henrik. Hurra! Heisa! De er fri, Hr. Hank! jeg har fundet en Cautionist.

paa eengang.
Euphemia. Hvad siger Du, søde Henrik?
Mad. Hank. Er det muligt?
Hank. Hvor? hvor? hvor?

Henrik. Her, her — min Fader!

Alle. Hvad for noget!

Preufs. Ja, see kun paa mig, jeg er et straalende Exemplar af Høimodighed. Jeg vil være Cautionist og Selvskyldner for min egen Debitor! Jeg har ladet Jer sætte i Vagten, og nu lader jeg mig selv sætte i Vagten, for at I kan komme ud af den.

Mad. Hank. Og denne Mand vilde Du ruinere, søde Hank?

Preufs. Seer I, jeg har ikke noget at forsømme med det; for jeg har stroget Seil til Hof- og Stadsrettens Folk har gjort mig deres Visit; og Kildereisen bliver der ikke noget af, for nu er det for lyst til at man kan drikke Vand uden Skam, og Viin har vi bedre her i Byen.

Hank. Men, høistærede Herre! vil De virkelig lade Dem arrestere for den Fornærmelse, jeg har begaaet imod Dem? hvilket sjeldent Venskab!

Preuss. Ja, for mig selv!

Underofficeren. For Dem selv?

Preuss. Ja, for det Første tænker jeg som saa, naar Hovedvagten først har Prioritet i mig, saa skal Hof- og Stadsretten nok lade mig gaae.

Underofficeren. Sidde, mener De nok.

Preuss. Rigtigt! og saa for det Andet, saa har min Søn, det Fæ af Kjærlighed, sat mig ind i Sparekassen, istedetfor sig selv, og laant mig de 1200 Rigsdaler, han har staaende deri, for at jeg skulde være et moralsk Væsen og lade mig prostituere i min Fjendes Sted, for han kan ikke saa godt taale det.

Hank. Ei! ei!

Mad. Hank. Der seer Du, hvad det er for et Menneske!

Euphemia. Min himmelske Othello!

Preuss. Ved den Prostitution redder jeg min Ære; for mine Creditorer tager heller Noget end slet Intet! I Morgen vil jeg accordere med dem fra Hovedvagten — hæ hæ hæ! jeg skal lære dem at vise mig Respect — og saa i Overmorgen lader jeg Sagen falde — og hi hi hi! vi skal have Lys paa Møllen!

(udenfor raabes i Gevær.)

Peer (seer ud). Det er Ronden, Hr. Underofficeer!

Underofficeren (iler ud). Jeg kommer, jeg kommer! (i Døren). Retter Eder!

Tyvende Scene.

De Forrige (uden Underofficeren).

Euphemia. Min elskede Fader! denne er en af min Henriks store og gode Handlinger, hvorved han har fængslet mig for

evig! Vil De være grusom, skal jeg ikke blive Hans her paa Jorden — hisset, min Fader! hvor Sjelen ryster Støvet af sig — der — der —

Henrik. Søde Mie, Dine Følelser fatiguerer Dig, ved Gud!

Mad. Hank. Dit Embede kan dog ikke have forstenet Dig — saa —

Hank. Aa, Hvisthvas! Man kan ikke lave det tarveligste Maaltid Mad af bare Kjærlighed, og han eier jo ingenting.

Preuss. Nei, naar han laaner mig sine Penge, saa eier han ikke en Skilling.

Hank. Men det er det samme, vil I overlade ham Møllen?

Preuss. Nu, da jeg staaer paa Springet til at gjøre min Lykke ved en Fallit?

Hank. Troer I? (viser ham Brevet). Vil I see? Jeg kjøber Fordringen paa Jer til høieste Priis, og saa skal I see —

Preuss. Men hvormed skal jeg nære Kone og Datter?

Hank. Han skal sørge for dem og Jer ovenikjøbet.

Preuss. Kom an! det kalder jeg at tale! Han skal komme til at sørge for os, saa vi skal have Fornøielse af det. (rækker ham Haanden). Der, min Dreng, der giver jeg Dig en Mølle!

Henrik. Hvad? jeg skal changere fra Sort til Hvidt!

Euphemia. Nei, gjør det ikke, min Elskede! — som Skorsteensfeier blev Du mig kjær — som Skorsteensfeier stod Du stedse for mit Øie —

Hank. Og som Skorsteensfeier skal han aldrig komme til at staae der mere.

Euphemia. Saa bør jeg adlyde min Fader, og — (rækker Henrik Haanden.) give Mølleren min Haand.

En og tyvende Scene.

De Forrige. Underofficeren. Soldaterne.

Underofficeren. Jeg kommer for at forkynde General-Pardon!

Alle. Hvorledes?

Underofficeren. Jeg har fortalt Lieutenanten, der fører Hoved-Ronden, hele Sagen, og han har tilladt mig, paa sit Ansvar, at sætte den hele høimodige Familie i Frihed. — Jeg og mine brave Kammerater kommer for at gratulere Dem!

Henrik. Heisa! Friheden leve!

Alle. Friheden leve!

Slutnings-Sang.

Mel. Tidt faaer jeg, naar jeg drikker ꝛc.
(Fruentimmerhaderen).

Hank.

1.

Bær Sorgen nu til Graven!

Alle.

Hurra!

Preuss.

Taer vi til Dyrehaven?

De Civile.

O ja!

Euphemia.

Jeg ved min Møllers Side
Skal fro
Udgyde Taarer blide
I Ro!

Hank
(til Underofficeren).

2.

Til Bryllup jeg Dem beder!

Mad. Hank. Euphemia.
(sagte til Hank).

O Snak!

Hank
(til Vagten).

Og Frokost giver Eder!
(giver Peer Penge).

Vagten.

O tak!

Mad. Hank.

Jeg Trine vil udstyre!

Peer.

Ha! ha!

Preuss.

Vi gaaer som flinke Fyre
Herfra!

Alle.

De / Vi } gaae som flinke Fyre
Herfra!

Peer.

3.

Hør Trine! vil Du tae mig?

Trine

(med et Blik til Underofficeren).

Ih nu!
Der Fleer er, som vil hae mig,
End Du!

Underofficeren

(med Betydning).

Hver Lænke bringer Smerte —

Trine

(piqueret).

Ja saa!
(rækker Peer Haanden).
Kom, Peer, Du Haand og Hjerte
Skal faae!

Alle.

Lykønske af vort Hjerte
Vi maae!

Underofficeren.

4.

Men vogt for Dandseboden
Din Brud!

Peer.

Jeg Ondet skal med Roden
Faae ud!
Snart over Alt hun sætter
Sit Hjem:
(til de Omstaaende).
En Dandsesal opretter
Jeg Dem!

Alle.

Snart over Alt hun sætter
Sit Hjem!

Preuss.

5.

Men nu til Kirstens Kilde.

De Civile.

Afsted!

Preuss.

Man bør ei Tiden spilde!

De Civile.

Kom med!

Underofficeren.

Slig Arrestant vi prise
Jo bør!
Vi vil til Tak ham vise
Honneur!

Vagten.

Vi vil til Tak ham vise
Honneur!

Underofficeren. Retter Eder!

(Vagten opstiller sig paa begge Sider af Theatret, Underofficeren staaer forrest paa den ene Side; Peer paa den anden).

Mel. Armeens Parademarch.

Underofficeren

(til Publicum, med militair Honneur).

Hvis Autor har malt med flygtig Haand
Et Billed af Nutidens Folkelivs Aand,
Og moret ved lidt uskyldigt Vid,
Da spildte ei han eller vi vor Tid,
Og Publicums Bifald vil lønne vor Flid!

Alle.

Ja Publicums Bifald er Løn for vor Flid!

(Alle Soldater vise militair Honneur, de Civile bukke, og gaae derpaa rask ud i Baggrunden, medens Tempoet animeres).

De Civile.

Og nu ud i Skoven at nytte vor Tid!

Vagten.

Afsted nu til Skoven at nytte Jer Tid!

Den Besætning, hvormed de i fjerde Bind indeholdte Stykker ere givne:

Pak!

Etatsraad Dobel	Hr. Hvid.
Baron Lillie	„ Rosenkilde, Hr. Gundersen.
Vagtel	Foersom.
Kirstine	Mad. Sødring.
August	Hr. Holst.
Mathilde Strøm	Jfr. N. Ryge, Mad. Larcher.
Frederik	Hr. M. Wiehe.
Palle	„ Nielsen.
Ellen	Mad. Nielsen.
Grethe	„ Holst, Mad. Phister.
Peer Qvit	Hr. Phister.

En Fødselsdag i Slutteriet.

Krap	Stage, Hr. Phister.
Mad. Krap	Mad. Nielsen, Mad. Winsløw.
Rosalia	Fru Heiberg, Jfr. F. Ryge.
Gabriel Engel	Hr. Schwartzen, Hr. Liebe.
Glimmer	„ Rosenkilde, Hr. Schram.
Dangle	„ Phister, Hr. Knudsen.
Kneipe	„ Nielsen.
Schnitter	„ Pætges.
Nebel	„ Waltz, Hr. Hansen, Hr. Gundersen, Hr. Hultmann.
Rønne	Foersom, Hr. Schneider.
Assistenten	Hr. Hvid.

Nørreports Vagt St. Hans Aften.

	Paa det kongl. Theater.	I Casino.
Hank	Frydendahl.	Hr. Borneman.
Mad. Hank . .	Mad. Liebe.	Mad. Steiner.
Euphemia	Jfr. Abrahamsen, (Mad. Kragh).	„ B. Smidth.
Preuss	Foersom.	Hr. C. L. Hansen.
Henrik	Hr. Phister.	„ Nielsen.
Underofficeren. . .	„ Nielsen.	„ E. Hansen.
Peer	„ Rosenkilde.	„ Martini.
Trine	Mad. Winslow.	Mad. Sichlau.

